

يو باتور ملت غرقيري
يو مزبوت وطن نريري

شمي وطن

ليکوال: محمد ظاهر ارشک

Ketabton.com

د کتاب پېژندنه

د کتاب نوم: هی هی وطن
لیکوال: محمد ظاهر ارشک
خپرنډوی: لوی افغانستان د خپرونو اداره
ډیزاین او ترتیب: خپله لیکوال
چاپ وار: لومړی
چاپ شمېر: ۱۰۰۰ ټوکه
چاپ کال: ۲۰۲۴

د طوفان لومړۍ څپې

د قومندان له سهاره ماغزه خراب وه، چورتونو اخیستی وو، پرله پسې یې ذهن ته دا یوه خبره راتله چې یعنې بیا یو بل انقلاب راته گوري. دا انقلابونو د ده ژوند وخورې؛ خو انقلابونه ونه درېدل، خپلو شعاؤ او رتبو ته یې وکتل، له ځانه یې کرکه وسوه، له ځان سره یې ویل: مور د چا له پاره جنگېرو، یو ځل نه سو دوه نه سو، هر ځل چې سو مرو او مور بیا پاڅو بیا جنگېرو.

د مېز د سر زنگ یې وواکه، دروازه خلاصه سوه، یو جگ چهار شانه ځوان را ننوتی، د بوتو کړس سو نظامي سلامي یې ووهل او ویې ویل: صاحب! امر کوئ.

جنرال هم هغه سي کړکۍ ته ولاړ وو، بهر یې قواؤ ته کتل، چې په خپلو منځونو کې په خبرو وه او داسې معلومه چې ټوله یوه مهم امر ته منتظر دي، جنرال په چورتې انداز مخ راواړوی، قومندويي عسکر ته یې وویل:

- وروستی جگړې ته آماده یو؟

عسکر یې په سوال پوه نه سو، جنرال ځان ته خپله جواب وکړ:

- وروستی جگړه نه، وروستی تېښته، بیا و غونگېدئ او له ځانه سره یې

ویل پر پدړه دي د رهبرانو لعنت سي، بله معمله یې کړې ده، بیرته یې

خپله خبره ونیول او ویې ویل: د څه شي رهبران د سپي زامن، مزدران،

اجنتان، غله. بیا یې کمندو ته مخ کړی، ویې ویل: ذبیح جانه بچیه!

ډلگۍ مشران ټوله راوغواړه، چې یوه وروستی ناسته وکړو.

عسکر له سلامي سره ووتئ، وروسته څلور تنه ډلگي مشران د قومندان مېز ته ناست وه، د رئيس له رانوتلو سره څلورو سره سلام ووهل، رئيس نن د يوه پلار په څېر برخورد کوي، رسميات او نظاميات يې چندان نه مرعتول. څلور واړو ډلگي مشرانو يو بل ته په پوښتنکي نظر وکتل.

رئيس چپ وو، بيا يې يو دم وويل: بچيانو! دا پنځم انقلاب سو، خو مور لا سپري نه سوو، له مرکز امر دئ چي د مرکز پر لور حرکت وکړو، پرسونل تيار کړئ! چي خو.

سهراب چي د نظامي زده کړو څخه تازه له بهره راستون سوی وو او په اخيرو جگړو کي سخت کامياب ثابت سوی وو، يو ناڅاپه په قهر سو او ويې وويل: قومندان صاحب! بې ادبي هم کيږي؛ مگر ريشخند دئ، مور خو دښمن پر گونډو کړيدئ، کيسه يې خلاصه ده، له دې سره زمريالی خان هم زړه ور سو ويې ويل: جنرال صاحب! قوتونه خو په ډېر ښه حالت کي دي، دښمن بيخي له ساحې نور وتلی دئ.

له دې مخکي چي دوه نور ډلگي مشران څه ووايي، جنرال په سره سينه وويل: بچيانو! زه وياړم چي ستاسي دا خبري اورم، مگر مور د يوه امر تابع يو، چي هغه له مرکز راځي، زما هم تر تاسو ډېر زړه غواړي چي دا خاوره او ولس د دښمن له شره په امان کړم، همدا د خدای (ج) آمر، د قانون لارښوونه او زمور تربيه ده، مگر خبره دا ده چي جگړه په مرميو او شهيدانو کيږي، مرکز نور هر څه قطع کړي او امر يې کړی دئ چي د مرکز پر لور حرکت وکړئ، زه تر وروستۍ مرمی جنگيږم، مگر د دې خپلو وينه پر ميدان بېله ملاتړه نه سم تويولای، مرکز ته به حرکت وکړو، نور به هلته تصميم ونيسو.

ستونی يې ډک سو او نور پرته له دې چي څه ووايي او واوري ولاړ سو او د شا پر دروازه ووتی.

د سهراب موبایل ته پرله پسې زنگونه راتلل، هغه په ډېر قهر موبایل اوکي

هي هي وطن / ۵

کړی چې اوس به یې ویل: څه وایې د واټساف تصویري زنگ وو، د موبایل پر سکرین یې زوی ابوذر په معصومه څېره، چې تازه یې خبرې زده کړې وې، په ماته گوډه ژبه ورته وویل: بابا! کله لاژې؟ سهراب په هم هغه قهر وخنډل او بېله مقدمې او سلامه یې وویل: لاجم لاجم بچیه! وروسته یې مېرمني زحل تلفون واخیستی، چې دا دوه کاله مخکې له ده سره واده سوې وه او زوی یې تازه پر خبرو راغلی وو. زحل سهراب ته وویل: زما ډېر تشویش دئ، په فیسبوکونو کې ډیرې بدې اوازې دي، څوک وایې طالبان راځي، څوک وایې فوجونه له منځه ځي، جنگونو هم زور اخیستی دئ.

سهراب لږ په جدي لهجه وویل: زحل جان! گوره سر تېری یم، یوه ورځ به مرمی خورم او مې به کور ته ځم، زما پر خولې دا الله اکبر وینې، هغه به مې ساتي زما جکړه شخصي نه ده، د دې وطن ده، دا تور، سور او زرغون بیرغ وینه غواړي چې جگ پاته سي، دا ټوکي نه دي.

زحل له جبره وخنډل، ویې ویل: جنگره! بیا احساساتي سوې، زه په دې وپارم چې مېره مې د مور وطن سرتېری او د خپل هیواد ساتونکی دئ، ابوذر ته مور له همدې وجې په کور کوچنی سرتېری وایو، چې د پلار غونډې پر وطن ننگ وکړي، تشویش مه کوه، پر ځان پام کوه لیونیه! مور به بیا بل دانه تا له کومه کړو.

د سهراب سترگې له خوښۍ وځلیدې او بیا یې په ټوکه وویل: اوه! تا ادبیات همدې ته ویل چې ماته غورې خبرې په وکړې. له همدې سره نیت قطعې سو.

سهراب بل ډلگۍ مشر رامین ته مخ کړی او ویې وویل: آمر صاحب! مور به تر کله د دې سیاسونو معملو ته ناست یو، دا خو به مور بیا در بدره کړي، زما مې له پلاره دا کیسې یادي دي، چې سرونه نظامیان نذرانه کوي، مېلې او سیاستونه سیاسون معامله کوي، دابه تر کله دا کیسه وي؟

رامین یوازې دومره وویل: تر څو چې ملت وینن نه سي او سیاسون تر ستوني

ونه نيسي دا د پيشي او مورک لوبه به روانه وي.
له دې سره قطعات وټول سو، ټول کمندويي سرتيري يو سلو څلوېښت تنه
وه، دوی ته امر سوی وو چي يوازي ضروري شيان ورسره واخلي او نور هر څه
پرېږدي.

جنرال صاحب راووتی، رامین او سهراب ته يې مخ کړی او ويې ويل: ډېر
بد خبرونه راځي ډېر زيات تلفات لرو، زه نه پوهېږم چي څه کيسه روانه ده، که
سوله ده که معامله ده مور ولي په وژني، دشمن له امريکا سره جنگېدی؛ خو تر
ننه زموږ سره اخته وو، اوس يې له امريکا سره سوله او اور بند کړی دی، مگر
زموږ سره په جگړه بوخت دی، جالبه دا ده چي ناڅاپه يې اسلحې هم زياتي او
هم ښې سوې او هم يې د غړو شمېر زيات سو، د کفر دي کور خراب سي، مور
يې ټول يو رقم غولولي يو، کله يو ورته کمزوری کړي او کله بل.

داسي به وکړو چي پر سيده لاره به نه څو پر بادغيس به ووځو او په لار کي
به کرار او دمه هم کوو.

وروسته د دې سوق وسو او کاروان روان سو. غرمې ته نږدې ډېر تېري او
وړي بادغيس ته ورسېدل، کاروان د غرمې لمانځه ته ودرېدی. قاري منير، چي
ديني زده کړي يې کړي وې، او خدای (ج) ښه اواز هم ورکړی وو، پر يوه لورپه
ډېره ودرېدی، اذان يې وکړی، ټولو د سپرک د غاړي پر وياله نوبت اودسونه تازه
کړل، بيا د غرمې لمونځ وسو، کاروان چي روان سو سل متره به لا مخ ته نه وو
تلی چي د مخ موټر په هوا سو او په يو درنې چادوني سره له شاوخوا غونډيو او
باغونو څخه د کوچنيو او لويو وسلو باران سو.

قومندان په مخبره کي ږغ وکړ چي له موټرونو څخه کښته سي، مگر پام
کوئ درنې وسلې استفاده نه کړئ! چي د کلي منځ دی.

له دې سره ټول راووتل، قومندان چي د موټر دروازه خلاصه کړه، د دې پر
ځای چي سنگر نيسي کومندويانو ته يې د پټېدلو ځايونه ښودل، په دې وخت

هی هی وطن / ۷

کي سيو سو، پرله پسې يې دوې مرمۍ وخورې او ولوبدې. سهراب په منډه ځان ور ورسوي، قومندان ورته وخنډل ويې ويل: بچيه! زه پوهېدم چي دا مي وروستي جگړه ده. ساه يې بنده سوه، سهراب ورته وويل: جوړ او تيار يې دومره خبره نه ده. جنرال وخنډل او ويې ويل: بچيه! زه پوهېرم زما د تگ وخت دئ، فقط دومره ځواني وکړه چي پر ميدان مي مړ پرېږدې. رامین سهراب ته په منډه راغلی ويې ويل: له ټولو ځواو محاصره يو او دې خلگو سنایپر او ډيري قوي وسلې پيدا کړي، دا عادي خبره نه ده. سهراب وخنډل ويې ويل: ورځ چي دي بده سي دا به دي حال وي، هغوی چي تر پرونه له مور سره وه، نن له دوی سره دي لوبه بدله سوه.

په دې وخت کي رامین د جنرال نفس وکتی، سترگي يې په لاس ورپتي کړې او انا لله وانا اليه راجعون يې وويل، بيا يې سهراب ته وکتل ويې ويل: څلوېښت کاله يې وطن ته خدمت وکړی، تر آخره يې حتی خپل کور هم پيدا نه کړی، تر اوسه په کرايه کور کي اوسيري. د سهراب سترگي سرې سوې، په قهر سره يې وويل: څه دا دئ اوس ابدي کور ته ځي، دا بې قدره خلگو د ده قدر او ارزښت نه درلودی.

حملي زياتېدې، نږدې کېدې او دوی يوازي دفاعي ډزي کولې، غرمه ماپښېن سوه، ماپښين ماڅگر سو او ماڅگر ماښام سو، سهراب له جنرال وروسته ټول مشرتوب پر غاړه درلودلی، له ماښام وروسته چي يې سرتيري شمار کړل له يو سلو شلو فقط دو اتيا تنه پاته وه، له زمريالي خان او رامین سره تر مشورې وروسته يې موټرونه پرېښودل او په پښو روان سول. يوه يوه دفاعي ډز يې کوله او لاره يې ايستله، شپه کرار کرار پخېدل او دوی همداسي روان وه.

د شپې درې بجې وې چي دوی د کلي منځ ته ورسېدل، د يوه کور دروازه يې وټکول يو سپين زيری راووتی، سهراب په ډېر احترام ورته وويل: کاکا! سرتيري يو، لږ اوبه او ډوډۍ که راکړې!

بوډا ورته وويل: ميلمه خو پر مور افغانانو نه غميري؛ خو دې جنگو مور

سخت بي فرهنگه ڪړو، اوس به له تاسي څخه وروسته بل بيرغ والا سرتيري راځي، بيا به مو هغه په عذابوي، تاسي کښېني زه چاره درکوم. وروسته يې ژغ ڪړه: گلميره! منډه ڪړه، اوبه او ډوډۍ راوړه. په دې وخت کي څو زلميان راغله اوبه او له شاوخوا کورونو څخه يې ډوډۍ او شلوميې راتولي ڪړې.

بوډا سهراب ته وکتل ويې ويل: ياره! ښه ځوان يې، مگر دې جگړو څه د مرگ ککړۍ وخوړې، دغه زما د څنگ همسايه په عسکرو کي مړ سو او د د مخامخ کور والا بيا په طالبانو کي وو، هلته مړ سو، مگر دواړه کوره د يو او بل فاتحې ته ورغلي وه. سهراب بابا ته وکتل او ويې ويل: بابا! ته څه فکر کوې چي څوک پر حق دي؟

بابا سوړ اسوبلی ويستی ويې ويل: حق خو نوم د خداي (ج) دئ، هغه ته به ورمعلوم وي چي څوک پر حق دئ، مگر زه چي وينم دلته همېشه زور او توپک پر حق دی هغه چي له هر چا سره وي، زما اوي کاله عمر دئ، په دې اوي کاله کي مي ملامت سپړی ونه ليدی، ټوله ښه خلگ دي، مگر بيا مو هم ژوند د سپو دئ. پردي توپکونه دي خپل سرونه په نيستي کوو، ځوانان سره وژنو.

سهراب ورته وويل: نو ستا مطلب دا دئ چي مور هم پر ناحقه يو، چي قانون، حکومت او هر څه سته؟

بابا ورته وکتل ويې ويل: يا! زما مطلب دا دئ چي هره ډله ځان ته دليل لري، مگر مخامخ نه سره کښېني او د نورو په زور غورځي.

سهراب يې بيا خبره ونيول: نو ته وايې چي مور هم د بل په زور غورځو؟

بابا وخنډل او ويې ويل: تاسي دا محال په کلي کي څه کوئ؟

سهراب وويل: د مرکز خوا ته ځو.

بابا وويل: ولي؟

سهراب وويل: د مرکز امر دئ.

بابا وويل: د مرکز امر خپل دئ؟

سهراب چورت یووړی او د جنرال خبري ور یاد سوې، چي د مرکز امر دئ، دلیل یې نه دئ معلوم. سهراب دفعتاً پوښتنه وکړه: بابا! لوستی هم نه معلومېږي، مگر په دې شیانو څه خبر یې؟

بابا ورته وویل: بچیه! یو ویشتمه پېړۍ ده، رادیوگانو او تلویزونو د خلگو په جېبونو کي دي، هیڅ شی له چا څخه نه دئ پټ، ستاسي د پرون ورځي ویدیو لا مان سهار ولیده، چي د جگړې د صحنې څخه یې مستقیم اخیستی وه. سهراب وپوښتل: ستا په فکر چي هر څوک خبر دي نو مشکل چیري دئ، ولي نه سره جوړېږي؟

بابا وویل: گوره ځوانه! روسان راغلل، امریکا په پاکستان کي خلگ ورته کښنول، مات یې کړه، بیا بله ډله راغله وطن یې وپاشی، بیا طالبان راغلل، آخر پاکستان په گډ سو، بیا امریکا له داغه پاکستان سره لاس یو کړ، بیرته یې پخواني راوستل، بیا طالبان په پاکستان کي ورته پټ سول، امریکا افغانستان ته راغلل او بیا روسانو امریکا ته د سر په کاسه کي اوبه ورکړې، دا خو ټوله زمور د سترگو لاندې تیرېږي، مگر مور ټوله په دې اخته یو چي د لږ لوی د وخت غلامان سو، تر اوسه خپله سره کښنو.

په دې وخت کي په مخابرو کي ږغ وسو چي دښمن دوی ته نږدې سوی دئ. سهراب د بابا لاسونه مچ کړل ویل یې: خدای (ج) دي امن کړي. بابا پر ملا وټکاوه ویې ویل: امن د خدای (ج) په مرسته خلگ راوستلای سي، مگر که خلگ امن نه غواړي خدای (ج) یې خپله نه راولي.

له دې سره ډزي شروع سوې او دوی د کلي په منځ کي محاصره سول، سرتیري ستړي وه، پرون ټوله ورځ جگړه او نن ټوله شپه حرکت مخ ته نه سوی تللای، همدلته سره خزه سول، جگړه ساعت په ساعت تېزېدله، د سهار لسو بجو ته چي سهراب وکتل، یوازي څوارلس پنځلس کسه ژوندي او زخمیان پاته وه، دوی یې همداسي په دفاعي جگړه کي بوخت وساتل، سهراب څو ځله مرکز ته مخابره وکړه، مگر یوازي یو جواب هغه یې هم کله کله ترلاسه کوی چي جگړه

مه کوي، مخ د مرکز پر خوا راسئ.

سهراب لکه زخمي زمري وغورېدی، مگر هيڅ يې نه سواي کولای، شپه پخه سوه، د کلي په منځ کي، چيري چي دوی سنگر نيولی وو، د دوو کوڅو څلور لاري وې، سهراب د دکان مخ ته سنگر نيولی وو، چي د جنگ له زوره د پرون راهيسي تړلی وو. رامین يوه کوڅه نيولې وه او زمريالي خان بله، نور سرتيري هم شاوخوا پراته وه او خال خال ډزي يې کولې.

رامین سهراب ته په زوره ورېغ کړه: قومندانه! ژوندی يې؟

سهراب وويل: هو! دومره اسانه چيري خان په وژنم. بيا يې په زوره وخنډل. رامین وويل: گوره! مړ نه سې چي په بله مياشت کي مي واده دئ، که ته نه يې اتن به څوک کوي.

سهراب په زوره زوره وخنډل ويې ويل: اتن نه اتنونه وغواړه. خو د دوی له خبرو څخه معلومه چي خندا او خبري يې د مايوسۍ او د زړه له زوره دي، کني په کوڅه کي پراته ويشتل سوي ملگري، بايللي نه؛ بلکي معمله سوي جگړه او نا معلومه سرنوشت دوی چيري مستی ته پرېښودل.

په دې وخت کي زمريالي خان وويل: سهراب خانه! له کندهاره کومک نه غواړو؟

رامین خان د سهراب پر ځای ژغ کړه: ولاکه دي بده کړې وي.

سهراب په مخاښه کي ژغ کړه: ميوند يو، ميوند دوه، ميوند يو ميوند دوه. په مخاښه کي يوازي بې مانا خبري کښته پورته کېدې، خو مطلب حاصل نه وو. سهراب وويل: زمريالی خانه! مخاښه جواب نه وايي يو شخصي چا ته زنگ ووهه.

زمريالي خان ډگروال نقيب الله کرزي ته ډېر زنگونه ووهل، خو تلفون ته يې جواب نه ورکوی، بيا يې يوه بل ملگري ته زنگ ووايه، هغه له اوکې کولو سره سم وويل: کارونه خراب دي، زمريالي خان برغ کړه: گلاليه! دا ډگروال ولي

تلیفون نه پورته کوي، چيري ورک ياست؟

گلالي وسونگېدی ويې ويل: ډگروال پرون په بولدک کي شهيد سو، يو هندي ژورناليسټ هم ورسره وو، عامو خلگو چي وليدل چي موټر يې ويشتل سوی، د موټر اشترينگ يې لا غلا کړی او دوی دوې ورځي پر سرک پراته وه، چا يو پتو هم نه پر واچوی، دا ملت په هيڅ شي هم نه ارزي. له دې سره درز سو د زمريالي خان او د هغه د تلیفون اواز دواړه ورک سول، يوې درنې د راکټ گولی زمريالی خان توپه توپه کړی.

رامين چغه کړه ويې ويل: کيسه بيخي لاس په لستونې سوه، زه به دوی مصروف کړم تاسي ووځئ.

سهراب وويل: رامينه! ستا بله مياشت واده دئ، ځان وباسه زه دوی مصروف ساتم.

رامين وويل: گوره! زما لا واده نه دئ سوی ستا هغه نازدانه زوی مه يتيموه، ځان وباسه.

سهراب وويل: زما زوی د وطن تر نورو زامنو زيات نه دئ.

له دې سره ډزي تيزي سوې، د شپې تر څلورو بجو پوري يوه دقيقه هم ډزي نه دي درېدلي، سهار تر لمر ختو مخکي ډزي ارامي سوې.

لمر تازه راختلی وو، يو ډنگر وچ طالب له قهره ډکي سترگي د تيري شپې پر مړو گرځېدی، ټول سرتيري شهيدان وه او شاوخوا پراته د ټولو عمرونه له دوويشتو څخه تر څلوېښتو کلونو پوري وه.

يو ساعت وروسته يو بل هم راوړسېدی، چي قومندان او نور ملگري يې هم ورسره وه، په ډله کي يو نوراني مخی د پاخه عمر سپری هم ورسره وو، هغه په وارخطايي او خفگان سره وويل: پها دا خو مو ټول وژلي دي، فضل دي وسه خدايه! دا څه حال دئ. قومندان وويل: ملا حبيب الله خانه! جنگ دئ، حلوا نه وېشل کيږي. د خپلي خبري په توندی پوه سوه، بيرته يې خبره نرمه کړه او ويې ويل: بله چاره مو نه درلوده ملا صاحب!

هغه لږ په قهر سره وويل: خو تسليمولای به مو، ټول محاصره وه. له دې خبرې څخه معلومېده چې د ملا رتبه تر قومندان لوړه وه. ملا ورمخ ته سو، هر څه ته يې حيران کتل، ويې ويل: څه بڼې ځوانۍ يې دي. له ځان سره به يې چوک وکړي.

ځوانانو طالبانو ملا ته بد بد کتل او سترگي يې له قهره ډکې وې. وروسته قومندان وويل: دغه څلور يې تر نورو هم سخت مرگي وه. ملا هغه څلورو ته ودرېدی، يوه ځوان طالب ته يې وويل: ته د دغه ځوان جيونه وگوره! هغه په ډار ورمخ ته سو، قومندان په قهر ورته وويل: نه دي خوري مړ دئ. له جېب څخه يې څو کاغذه او يو عکس راوکنبل، په عکس کې يو بنائسته ځوان په هرټۍ غاړه کې د يوې بنائستې بڼځي څنگ ته ولاړ وو او يو بنائسته کوچنی يې په غېږ کې وو، ملا يې تذکره په زوره وويل: سهراب، ولايت هرات، قوم تاجک، ژبه فارسي، دنده د کماندو افسر. ملا چې تذکره ايسته کړه يو کوچنی ياسين شريف وو، د ملا صاحب سترگي راډکې سوې، کوچني طالب ته يې وويل: د ټولو په خوليو او لاسونو الله (ج) او پر اوږو يې کلمه ده احتياط ورسره وکړئ.

دوهم کس ته ودرېدی، چې په راکټ ويشتل سوی وو، پر منځ دوه ځايه سوی وو، د سينې لوړ جېب چې يې ورخلاص کړی، ياسين شريف اول پروت وو نيم سوځلی وو، بيا يې تذکره وه: نوم مزيالی خان، ولايت کندهار، قوم پښتون، ژبه پښتو.

بيا مخ ته راغلی يو د لويې ږيري سرتيري ته ودرېدی، ويې ويل: سبحان الله د دې څه پر سنتو برابره ږيره ده، له جېب څخه يې شيان راوايستل، کوچنی جيبی قرآن شريف، چې مرمی وهلی وو، د ږيري رېمونځ او هنداره، په تذکره کې يې ليکلي وه: حافظ منير، ولايت شبرغان، قوم ازبک، ژبه ازبکي.

د ملا نوره حوصله ختمه سوه سم په ژړا سو، ويې ويل: خدايه! مور دي په کوم امتحان اخته کړي يو، دا چې دوی وايي چې کفار ورسره دي، دا خو ټول

هی هی وطن / ۱۳

درواغ دي، دا به مور تر کومه يو وبل وژنو، همداسي په ژړا کي د سهراب څنگ ته کښېښتي، سهراب همداسي وانگي خانگي ژړ پروت وو، تليفون ته يې پرله پسې زنگونه راروان وه، ملا چي ورته وکتل له درې سرو زړونه سره (ذي جانم) ليکل سوي وه او د تليفون پر سکرين د درو تنو عکسونه ځوان هلک، ځوانه انجلۍ او کوچني هلک د تور، سور او زرغون بيرغ مخ ته تلل او راتلل.

ځوان طالب برغ کره: قومندان صاحب! ټول مي شمار کړل، له پرون او نن سره ټول يو سلو شل کسه مردار سوي دي.

ملا په قهر چغه کره: اي د سپي زويه! مردار مه وايه، دا ټول کلمه گوښه دي. کوچني طالبانو يو وبل ته کتل او ټولو فکر کوي چي ملا لېونی سوی دی. قومندان په مخابره کي برغ کره: ابو دوجانه! سقوط روان دی، مور دا ځای پاک کړی، ټولو نارہ يې تکبير الله اکبر ووايه.

د طوفان تور سیوری

د کور مالک له وختونو څخه په زرمینې پسي بده سترگه وپل، د هغې مېړه د اردو افسر وو او ډېر وخت به په وظیفه کې وو او کور ته به لږ راتلی، د دوی کور د ښار په یوه ارزانه ځای کې کرایه کړی وو.

زرمینې خپلې زده کړې په کابل پوهنتون کې کړې وې، نصیب یې د خپل خاله له زوی سره سوی وو، د هغه په نوم وه دې ته چنداني مهمه موضوع هم نه وه، ځکه چې خوښ یې هم وو، مگر نوموړې په دې ویاړېدلې چې مېړه یې سرتېری دئ، وطن ساتي، افتخار یې په کاوه او ډېر به یې تشویقوی.

مگر له هغې ورځې راهیسې، چې له ملګري سره یې تللې وه، چې د شهید سوي مېړه اکرامیه یې واخلي، نور مځکي ځای نه ورکوی او سخته تشویشي وه، نرګس د دې ملګرې وه او مېړه یې د پولیسو صاحب منسب وو، څو ورځې مخ ته د یوې حملې په جریان کې، په مخامخ جګړه کې شهید سوی وو، کله چې دا له نرګس سره د هغې د مېړه د اکرامیې د اختسلو له پاره ولاړه، د هغې شعبي مامور اول دواړې ښه له سر څخه تر نوکه وکتلې، بیا یې وځنډل وې وویل: ولي نه، ولي نه! ستاسي غم خو زه خامخا خورم، څه شي درته راوغواړم، ښه یخي انرجیاني که چای؟

نرګس په سلګو کې ورته ویلي وه چې ته فقط زموږ کار راخلاص کړه! چې د کور د درو میاشتو کرایه او د کوڅې د دکان پور ورکړو.

مامور ورته ویلي وه: زوروري! ته یې غم مه خوره، زه خو لا ژوندی یم، که هغه نه سته زه به دي هر څه درسم کړم؛ خو مشکل دا دئ چې دا زما کمپیوټر

نن سم نه دئ، تاسي سبا راسئ، حتماً موزه کار در خلاصوم.
له دفتر څخه چي وتل نرگس زرميني ته ويلي وه: څنگه ښه سپري وو.
خو زرمينه له اوله د هغه په کتو پوه سوې وه، چي دا ښه سپريتوب يې بې
څه نه دئ.

دوی سبا بيا ورغلې، سبا بيا هغه په دې وځنډولې چي ستاسي په مکتوب
کي يو اشتباه سته، سبا به بل مکتوب راسي، دوی ته به هر څه سم کړي، بيا يې
څو کښته پورته خبري وکړې او په کنایي يې وويل: تاسي چي زما په درد ونه
خورئ او زه ستاسي په درد، نو بيا دا دنيا کله چلپري.

دوی چي سبا بيا ورغلې رئيس وخته ورته منتظر وو، ځان يې غوږ پر کړی
وو، د عطرو بوی يې ټول دفتر نيولی وو، له راتگ سره سم يې خپل کاريگر ته
ويلي وه چي دوی د شا دفتر ته بوځه.

کله چي دوی د شا دفتر ته ولاړل، هلته داسي يو حالت وو تا به فکر کاوه
چي يو چا ته ډوډی سوې ده، د شيدو چای، کباب او درې نفرو ته هر څه تيار
وه، څو دقيقې وروسته رئيس هم راغلی ويې ويل: نان ناخورده، جنگ نه ميشه،
بيا خيله خيله کېدی، دوی ته يې ويل: درواخلئ!

دوی ورته ويل: زمور کار څنگه سو، مور ډوډی ته نه يو راغلي. رئيس بېله
شرمه او مقدمې ويلي وه: تاسي ما خوشحاله کړئ، زه به تاسي خوشحاله کړم.
نرگس ويل: مطلب؟

رئيس ويل: مطلب څه مانا؟ زه هم ځوان يم ته هم ځوانه يې، سر خلاص
کړه!

د نرگس نوره حوصله ونه سوه، مخ ته پروت گيلاس يې پورته کړی رئيس
يې په وويشتی، ويې ويل: د سپي زو! زما مېړه سر پر وطن ورکړئ، ته يې ناموس
ته لاس اچوې، دا ستا شرافت سو.

رئيس د ميز د سر زنگ ووهی، پوليس راغلل او دوی يې په ټپله له دفتره
وايستل او داغه نارې يې وهلې: سر رئيس حمله کرده.

له دغي ورځي څخه د زرميني له نظام، حکومت، وطن او هر څه څخه کرکه کېده او خپل مېړه ته سخته تشويشي وه.

دا تشويش يې هغه وخت ډېر سو کله چې د مېړه تنخوا يې وځنډېدله، د کوڅې دکاندار هم نور قرض نه ورکوی، ورته ويل يې چې د تيري مياشتي پيسې راوړه.

لومړی ځل وو چې زرميني نن خپل نازولي زوی ته د همسايه گانو د کوچنيانو زاړه پرېولل سوي کالي ور اغوستلي وه، نن يې له سهار څخه خواښې هيڅ ښه نه وه، ډوبه ډوبه تله، دې څو واړه مېړه ته زنگ وهلی وو، مېړه يې ورته ويل: وضعت لږ خراب دئ، د درو مياشتو ځنډېدلی معاش په نن او سبا کي راکوي.

خو نن له سهاره د سراي مالک درې ځله راغلی وو او د دوو مياشتو کرايه يې غوښته، بيا به يې په منځ کي يوه خارجنه خبره وکړه چې که کرايه نه سې راکولای، نور سر خلاص کړه، خير دئ گذاره به وکړو.

د دې له سهاره پر اروا بدې خبرې اورېدلې، ذهن ته يې بد بد فکرونه راتلل، نه پوهېدل چې څه پېښېږي. څومه ورځ وه چې د مېړه احوال يې نه وو، تليفون يې هم کار نه کوی. د غرمې خوا به وه چې په کوڅه کي د امبولانس برغ سو، د دې وار خطا سو، امبولانس رانږدې کېدی رانږدې کېدی او د دوی د کور مخ ته ودرېدی، وروسته يو چا دروازه وټکوله او برغ وسو: لار پرېږدئ! چې جنازه دننه دروړو. زرمينه نور په ځان پوه نه سوه.

په تلوېزون کي خبر خپرېدئ چې د مزار په يوه قول اردو کي، تر يو سلو پنځوسو زيات افسران، د لمانځه د ادا پر وخت په شهادت ورسېدل. د سقوط بلا همداسي روانه وه او خپله ناولې ساه يې کېنله.

د طوفان اوج

بهرام د شبرغان له افغان ترک څخه فارغه سو، په کانکور کي د پلار په ټینگار د کابل طب ته کامیابه سو، خو د ده له ماشومتوبه له اردو او نظامي ژوند سره جوړه وه، پلار یې هر څه خواری کولې د دې له پاره چې دی خپل طب ووایي، مگر ده هره ورځ نوي نوي بهانې کولې، بالاخره دوه کاله یې طب ووايه، یوه ورځ چې یې کتل بهرام په کور کي وو او وچ و جوړېدی چې زه ملي اردو ته ځم. پلار یې مجاهد ټیپه سپری وو، ورته ویې ویل: زویه! دا اردو جنگیږي، یا به څوک وژني یا به دي څوک وژني.

ده ورته وویل: گوره بابا جانه! تاشل کاله جهاد د دې وطن له پاره ونه کړی؟

پلار یې ورته وویل: هغه د وطن او اسلام مسئله وه.

ده وویل: وطن هغه وطن دئ او اسلام هم هغه اسلام دئ، تر څو وطن قوي اردو ونه لري، نه وطن جوړیږي او نه اسلام ساتل کیږي، دا که ته هم خپل زوی نه پرېږدي،

بل یې هم نه پرېږدي، نو اسلام او وطن مو دواړه د خدای (ج) کرم ته پرېښودل؟

پلار یې ورته وویل: د دوی تمویل کفار کوي.

بهرام وویل: گوره پلاره! دا یویشتمه پېړۍ ده د خلگو تمویلونه اوس د گټو

پر اساس دي او تقریباً د یوې تجارتي معملې په توگه ده، چې زه خپله گټه کوم

دی خپله، داسي نه ده چې کیسه یو طرفه ده، آیا! اسلام هم عیني معاملات نه

کول، تر وونونه له کفارو سره نه دي سوي؟

پلار یې بیا وویل: نو د دې خلگو وژل څنگه کیږي؟

بهرام وویل: گوره پلاره! خدای (ج) فرمایلي چې انسان تر خپله وسه پر

دئ، زه تر هغو چي يو حيوان لا ژغورلای سم ژغورم يې، انسان خو لا لېري خبره ده، خپله کونښن کوم.

پلار يې وويل: نو د افساد څنگه کيږي دارتې چي خرڅيري، ته په دې خبر يې؟ بهرام بيا وويل: گوره بابا جان! په دې ملک کي که پاک او سپېڅلي خلگ وي، هغه به اردو وي، البته! کښته طبقو کي يې (يعني سرتيري)، ځکه دوی پوليس نه دي چي خلگ په عذاب کړي او نه هم بله اداره والا دي چي له خلگو سره يې سر وکار دئ، مور يوازي د مځکي بشپړتيا او د هيواد عمومي جگړې ته ساتل کېږو، په جنگونو او جرائمو کي مور نه يو، نو مور ته د غلا هيڅ زمينه مساعد نه ده، پاته سوه د لوړ پوړو خبره د هغو د اصلاح له پاره به ورگډېږو چي ليري يې کړو، چي وياله پاکوې بايد ورکښته سي.

پلار يې په زړه کي د خپل زوی پر پوهه سخت خوشحاله سو، ويې ويل: ښه نو چي نه پاتېږي، څه خداي (ج) دي مل سه، زما دعا درسه ده.

بالاخره بهرام ملي اردو ته ثبت نام وکړی، له تمريناتو وروسته يې له څلويښتو نورو نفرو سره د مزار فرقې ته سوق کړل، بهرام ډېر يو اجتماعي ځوان وو، په اوله ورځ يې ياران او انډولان پيدا کړل، خو دوه ياران يې تر نورو خاص وه او ټوله ورځ د دوی بحثونو او ټوکو ته ټوله ډلگۍ ناسته وه.

نصير احمد او طارق د بهرام خاص ياران وه، زړگي د هلمند د ناوې وو، ښائسته ځواني خداي (ج) ورکړې وه، اصلي نوم يې نصير احمد وو، خو په زړگي مشهوره سوی وو. د دې کيسه داسي وه چي نصير احمد او طارق په تريننگ کي سره ياران سوي وه، يو او بل ته يې خپلي ټولي کيسې کړي وې.

نصير احمد د خپلو پنځو خویندو يواځنی ورور وو او هغو دی له نازه زړگي بللی، دی اردو ته هم له مجبوريته راغلی وو، ځکه د کار بل څوک يې نه درلودل، نو دوی ټولو به هر وخت ډېر هم نازوه او هم به يې د خوږ له ځايه کاته، ځکه پوهېدل چي کورنی په مېراتيري، نو نصير په دې زړگي وو.

او د طارق دا هم تقریباً عینی کیسه وه، د هغه پلار بیا له روسانو سره په جهاد کي شهید سوی وو، دی د مور یو زوی وو، نو د کلي خلگو دی د کونډي زوی بلی، دوی دوه له خپله تقدیره ناراضه، یا هغه د چا خبره په درد یو داسي کلک سره یاران وه، چي ټوله فکر کوی چي وروڼه دي.

لنډه دا چي د بهرام، نصیر او طارق یاران خورا مشهوره وه، د اردو یوازینی خلگ وه چي له سیاست او سیاستوالو سره یې کار نه وو، یوازي تر خپل فوج او خلگو محدود وه. طارق او نصیر چي به له کوره زنگ راتلی، چورتی به وه، د بهرام زړه کوچنی وو، چي له شبرغان خخه زنگونه را شروع سول د دوی اوازونه سره پورته سول او د بهرام مایوسوونکي خبري دننه را شروع سوې، هغه ورځ خبره ډېره گرمه سوه چي د فرقې مشر بیانیه ورکړه او ویې ویل: اردو همپشه د سیاستونو قرباني وو، نور مور څوک نه پرېږدو چي اردو انحلال کړي، مور به واک خپل په لاس کي واخلو، خو څوک د اردو منحلولو ته پرې نږدو. له دغه خبري او بیانیې وروسته په فرقه کي کیسې تر پخوا ډېري احساساتي وې او هر چا به ویل: اردو انحلال ته نه پرېږدو، یو ځل خو د فرقې د مشر د تبدیلی مکتوب هم راغلی، خو د فرقې اتفاق هغه بیرته راوگرځوی، له دغي پیني وروسته ځینی کسان هم فرقې ته راوستل سول، چنداني به له نورو سره نه کښنستل، ځان به یې گونبه گونبه کوی، ټول شکمن وه چي دا نوي کسان ولي داسي دي.

یوه ورځ بهرام، نصیر او طارق یو ځای سره ناست وه، نصیر چورت وړی وو، طارق ورته وویل: زړگيه! چيري چورتو وړی یې، څه د نیکه باچاهي دي چه سوې ده؟ نصیر ډېر حاضر جوابه وو، ویې ویل: هغه خو تاسي هغه وخت راجچه کړه چي ترکی مو راوستی، مگر اوس بل شي تشویشي کړی یم، خو زموږ او ستاسي تر منځ دي وي، زه چي دې نوي راغلي خلگو ته گورم، پر سور نه راملومیري، دا نفوذي وژني خورا ډيري سوي دي، زموږ فرقه یوازنی فرقه ده، چي ټول قومونو او هره ژبه پکښې ده او سخت اتفاق پکښې دئ، د فرقې مشر مو هم چندانې ډېر لړلی سړی نه دئ، د هغه بیانیې وروسته دفتاً د مکتوب راتگ او بیا

د دې خلگو راتگ ما ته شکونه را اچوي، تاسي څه فکر کوئ؟
بهرام وويل: زه خو نظامي فکره سپری يم، بل شي ته مي سم پام نه وي؛ خو
خبري دي بي منطقه نه دي.

طاريق ويل: ما تېره ورځ وليدل ټوله يو ځای په مسجد کي ناست وه، چي
زه ورننوتم ټول سره وپاشل سول.

بيا دوی صلاح وکړه چي وبه يې څارو، نصير وويل: زه خپل د ملکی چم
ورسره کوم، تاسي مازي ورته گورئ!

بله ورځ چي ټول بهر راټول وه، له نوو راغلو کسانو څخه يو يې هم ولاړ
وو، نصير بهرام ته سترگه ووهل، بيا يې له هغه کس څخه پوښتنه وکړه: د کاکا زو!
د کوم ځای يې؟

هغه وويل: د هلمند يم.

ده ورته وويل: نه به يې، خو زه هم د هلمند يم، د هلمند د کوم ځای يې؟

هغه وويل: د واشېر.

ده ويل: بيا خو نو مجاهد يې. له دې سره يې وخنډل، (هدف يې قصداً دا
وو چي دوی احساساتي کړي او خبري په وکړي)، هغه د خندا پر ځای په قهر
سو، ويې ويل: مجاهد کېدل اسانه نه دي، غټ ايمان غواړي، جهاد فرض دئ،
دا چي موږ ځان ځني کښلی دئ، دا بېله کيسه ده. طاريق پوه سو چي گډوډي
جوړه نه سي، په زوره يې ناره کړه: واه! څه ښه زېری، د لغمان شمشاد قطعې اووه
سوه د ملي اردو سرتيري چي اووه مياشتي محاصره وه، کمندويي ځواکونو يې
محاصره ماته کړه، د مرکز پر لور وخوځېدل، جالبه لا دا ده چي څو تنه يې په دا
درو مياشتو کي د قرآن شريف حافظان سوي هم دي.

نصير بيا وويل: دا څه مانا لري چي د مرکز پر لور وخوځېدل، نو هغه منطقه

يې ايله کړل؟، په دې کي حتماً يو چل سته. طاريق هر شي ته لنډ کتل و يې
ويل: د سياسي زو! تيا بيا سياست شروع کړی، اووه سوه تنه خلاص سول، دا غټه

خبره ده.

نصیر وویل: د سرتیري ځای یا قبر یا سنگر دئ، خلاصېدل یې یا تېښته ده یا ماته او یا بې غیرتي. هغه کس چې مخکي یې د جهاد خبري کولې، وغمبېدی وویل: څوک چې د خدای (ج) پر لاره نه ځي هغه به ټول تېښتي او بې غیرتي به کوي. او روان سو.

بهرام او طاریق له نصیر سره په منډه خپل کاشوغ ته راغلل، نصیر وویل: حتماً باید د استخباراتو شعبه خبره کړو، دا خلگ نفوذیان دي. د فرقي مشر په رخصتي تللی وو، دوی د معاونین اطاق ته ورغلل، هغه ورته وویل: بچه ها پشت ای گپار نگردين برين سر وظیفه.

دوی داسي حس کړه لکه هغه چې خبر وي.

بیا د استخباراتو شعبې ته ورغلل، هلته هیڅوک نه وه. لنډه دا چې هیڅوک یې نه کړل پیدا، نو بهرام وویل: زه په مرکز کي یو څوک پېژنم، هغه ته زنگ وهم. هغه ته یې زنگ وواوه، وروسته یې وویل: استخباراتو ته احوال ورکوي. نیم ساعت وروسته یې بیرته زنگ راوواوه ویې ویل: خپله عسکري کوئ په هر غار سر مه چیځئ. دوی مایوسه سول، خو بیا هم په هغو خلگو یې پام وو. نن د جمعي ورځ وه، اکثره عسکرو د جمعي د لمانځه تیاری نیولی وو او ټول مسجد ته راتلل، بهرام د ټولو دمخه مسجد ته راغلی، مسجد له عسکرو ډک وو، لس دوولس نفره قرآن شریف ته ناست وه، ځيني پر سنتو ولاړ وه. د دوی د مسجد خطیب په قرائت کي د هیواد په سطحه دوهم قاري وو، ډېر فصیح او بلیغ عالم هم وو؛ خو د فوج یو سرتېری هم وو، هغه ممبر ته وختی، غاړه یې تازه کړه او پېل یې له اطیع الله واطیع الرسول والامر منکم څخه وکړی او خبره یې دا وه چې په یویشتمه پېړۍ کي تر ټولو مهمه مسئله د دولتونو بقاء ده، چې مور او تاسي عملاً د دغه عظیم جهاد د برخي یو او قرآن شریف کي امر دئ چې بنده تر خپله وسه پر بولي. مور له نړۍ والو سره اړیکي لرو؛ خو د خپلو گټو پر اساس معلومه ده چې هغوی به هم خپلي گټي لري؛ مگر په اسلام کي د انسان مکلفیت

تر توانه ویل سوی، زمور توان اوس همدومره دی.

په دې وخت کي بهرام ولیدل چي یو څوک په خصوصي کالو کي له وسلې سره مسجد ته ننوتی، بهرام چي ورته وکتل د نوو راغلو کسانو څخه وو، دا ورته جالبه وه چي د فرقي دننه بیا په مسجد کي اسلحه څه مانا لري، معمولاً دوی له وظیفې وروسته وسلې سلاح کوټ ته، چي د فرقي په اداري برخه کي دی، سپارلې، دننه یوازي له گډمه کوونکو او موظفو کسانو څخه وسلې وې.

بهرام احتیاطاً تلواري بهر ووتی، ویې لیدل چي طارق او نصیر په بله دروازه مسجد ته ننوتلي دي، په منډه د سلاح کوټ خوا ته ولاړی، له ځان سره یې په لاره کي دوه درې کسان نور هم ملگري کړل؛ مگر هغه لاره چي د اوسېدو ځایونه یې له اداري برخي څخه بیله کړي وه بنده وه، د بهرام شک په یقین بدلېدی چي یو څه پېښیږي، په منډه له یوې بلي خوا د نوکریوالانو پر خوا ورغلی، په نوکریوالي کي هیڅوک نه وه، داسي معلومېده لکه اداري برخه او لوړ پوړي هیڅوک چي نه وي.

په دې وخت کي یې د مسجد له دننه څخه ډزي او ټکان واورېدل، بېله فکره یې سلاکوټ ته وروځغستل، هغه هم قلف وو، هره لاره پر ودرېدل او بیرته یې د طارق او نصیر په خاطر مسجد ته ور منډه کړه، کله چي مسجد ته ننوتی څو تنه یې ولیدل چي پرله پسې پر لمانځه ولاړو او نورو باندي ډزي کوي، د ډزو کوونکو ده ته شا وه او مخامخ یې طارق او نصیر ولاړ وه، بهرام د شا له خوا ورحمله کړه، چي اوس یې هغه چپه کوی، ناڅاپه د شا له خوا بل وسلوال راغلی او بهرام یې ضربه کړی، نصیر په ځغاسته د هغه توپک حمله کړی او هغه د شا کس یې وویشتی، طارق هغه یې درېغه په سوکونو واهه، په دې وخت کي درنه چاودنه وسوه، نصیر له توپک سره د هوا څپې تر کلکین دباندي وغورځوی.

نصیر له هم هغه شاجور سره له کلکین څخه نښه نیول، یو وسله وال کس یې وویشتی، خو ډزي لا رواني وې، انسانان د خدای (ج) په کور کي داسي

لوېدل لکه پانې، طاریق شاجور وکتی، فقط اووه مرمی پاته وې، درې ډزې یې نوري وکړې، یو دم یې شاته د بوتونو برغ سو، یو دم یې توپک ور وگرځوی، خو چې ویې کتل د فرقي معاوین او د سلاکوټ مسول توپنچې په لاس ولاړ دي، دی خوشحاله سو او ویې وویل: معاوین صاحب! کومک وکړه! ټول یې ووژل.

معاوین د دې پر ځای چې د مسجد دننه وسلوال وولي، نصیر یې پر لاس وویشتی، د نصیر له لاس څخه توپک ولوېدی، د سلاکوټ مشر په یوه منډه توپک ځني حمله کړی، معاوین تر کلکین دننه وکتل، وسلوال پر سرتېرو گرځېدل، یو یو یې کتی چې ژوندی خو به نه وي پاته.

معاوین دننه وسلوالو ته ورژغ کړه: نفر اول مه معاوین استم نفر اخیر که اندوالیت کشتن پیش مه است دا خل میارمیش. وروسته یې نصیر په ټپله دننه کړی، نصیر هېښ پېښ پاته وو، د فرقي قوندان په ماته ماته ژبه د وسلوالو مشر ته وویل: زما امکانات خو انتقال سوي دي؟

هغو ورته وویل: هو! په فلاکي ځای کي په یو بېک کي پراته دي. په دې وخت کي نصیر په زخمي حالت کي معاوین ته وویل: یعنی ته له دې کیسې څخه خبر وې؟ معاوین په پسخند سره وویل: ای شعا جنرالي ومعاویني خو مفت نیست، امکانات مي خواهد. نصیر چې ځان جوړ کړی، چې معاوین ته ورحمله کړي، سلاکوټ والا د شاله خوا وویشتی، نصیر پر مخکه ولوېدی او معاوین په خپله توپنچه دو ډزه نور پر سر وویشتی او بنکنخل یې وکړل ویې ویل: شما اوغان غول هیچ انسان نشدین.

یوه وسلوال، چې سرتي یې کتل، وویل: ټول مړه دي.

قومندان وویل: څو نفره به وي؟

وسلوال وویل: یو نیم سل مي حساب کړل نور مي په وسه نه وه. معاوین او د سلاکوټ مشر په څغاسته تر مسجد ووتل او وسلوال ټوله پر بله دروازه وتبتهدل. معاوین د دروازي په خوله کي د سلاکوټ مشر ته وویل: یوه مرمی مي پر اوږه ووله او یوه مرمی مي پر پښه ووله. هغه د توپنچې دوې ډزي پر وکړې.

د سلاکوټ مشر چي ځان بنوراوه، معاون درې مرمۍ پر سر وويشتی، سپک بنکنځل يې وکړل ويې ويل: توبی ناموس از من ونه می خواستی، امک تو سر خود ثبوت نمی مانه.

د طاریق مور تلوپزون ته ناسته وه او خبرونه يې اورېدل، بېړنی خبر تېر سو، د دې زړه ولړزېدی، لنډ وليکل سول چي په دحه کي د مذاکراتو لیست اعلان سو. د طاریق نیکه، چي د شاه د وخت متقاعد ډگروال وو، ورو ورو له ځان سره لگیا سو ويې ويل: په تېکه دارانو او ماشومانو که جوړېدای، ولي به دا حال وای، دلته اوس د ملت نماینده څوک سو؟

بیا تقریباً یو نیم ساعت پر دې عاجل خبر د گوندونو، قومندانانو او وکیلانو نندارې وې، یوه ويل چي زما برخه نه سته بل ويل چي زما برخه نه سته. د طاریق نیکه د طاریق مور ته مخ کړئ ويې ويل: دا میدان له دوی څخه طالبانو وړی دئ، هغوی به يې سبا ورځ په قطار کي ولاړ وي، دوی د پوهي او ډیموکراسۍ دعوي هم کوي، مگر هيڅوک د ملت او دولت خبره نه کوي، ټول د گوند د ډلي او قوم خبره کوي.

له اردو خبرو وروسته نطق وويل: د معمول په څېر نن يو بد خبر دا هم دئ چي په مزاره کي په پامير قول اردو کي، شاوخوا دوه سوه تنه ملي اردو سرتيري په مرموز ډول وژل سوي دي. د طاریق نیکه وويل: خوله دي ماتيري چي شهيدان ووايې، د طاریق مور يو ناڅاپه جغه کړه ويې ويل: آه! طاریق خو په همدې فرقه کي دئ. او ولوبده.

د دې لنډ خبر وروسته بيرته موضوع د دوحې پر لیست پيل سوه، د وطن د شهيدو بچيانو ياد يوازي کورنيو ته ورباته سو او د طوفان بلا د سقوط پر لور يو بل گام واخيستی.

د طوفان بل لوری

څوک په اسانه کور نه پرېږدي او غره ته نه خپږي، دا خبره احسان الله وکړه او بیا چورتونو یووړی، حافظ احمد الله ورته وویل: څنگه احسان الله جانه! دا خبره دي تر څه پوري وکړه؟

احسان الله وویل: هسي را یاد مي سوه چي څنگه مي خوږ او ارام ژوند پرېښووی او طالب سوم. حافظ یو ځل بیا د خپل لاس جوړ کړی سنایپر په دربین کي وکتل، ویې خندل ویې ویل: دوی هم پوه سوي دي، نور برج ته نه راخپږي، بیا یې احسان الله ته وویل: ته څنگه طالب سوي، احسان الله له ځان سره وویل: نه سوم، بلکي طالب یې کړم.

زموږ کورونه او مخکي د روزگار په چهار چينو کي وه، سخت خوشحاله ژوند مو وو، زه به د دوولس ديارلس کالو وم چي پلار او اکا مي تصميم ونيوی چي کندهار ته کډه کېږو، هلته مو د پلار او نیکه ځایونه دي، نور به هلته واړوو، دا هلکان مو ډېر دي هلته به سبقونه هم ووايي او کار او کسب به هم زده کړي.

نو هغه وو چي مور کندهار ښار ته راکډه سوو، دلته مو ژوند کوی او سبقونه مو ویل، ښه مو ساعت تېر وو، ورونیو مي د بزازی دکانونه خلاص کړل او د اکا زمانو مي هم خپل کار وبار شروع کړی.

مور به سهار مکتب ته تلو او له غرمې وروسته به مو د انگلیسي او کمپیوټر کورسونه ویل.

په دې وخت کي (بوو گړز) هوایي اوان راغلی، د دوی تر سر تېر سو، په کورونو کي وموښتی.

احسان الله بيا خپل سځيل (بيکا) ته ورنږدې سو او مسلسل شاجور يې فېر کړئ. لږ ها خوا ته گل احمد خپل نوي ملگري صالح محمد ته وويل: له شا خڅه مي ليري سه! چي راکت شا ته لمبه کوي، گږز سو له پوستې خڅه دورې پورته سوې، مگر په خاورو ډکو هيسکوگانو باندي راکت چندانې تاثير نه کوي. بيا خاموشي سوه، حافظ احمد الله وويل: ډيري مرمي مه مصرفوئ، مشران وايي يوازي د ضرورت په وخت کي ټکان وکړئ.

حافظ احمد الله ته لکه چي د احسان الله کيسې خوندي ورکړي، يا يې غوښتل د دې نامعلومه انتظار شپې لنډي کړي، احسان الله ته يې وويل: ښه نو بيا څه وسوه؟

احسان الله چي حواس يې پاشل سوي وه، وويل: څه شي بيا څه وسوه؟ حافظ احمد الله وخنډل ويې ويل: ډارنه! دا زه اوس سبا تا ته فدايي جانکت ډراغوندم، ستا اوس دا حال دئ، ستا کيسه ښه يم څنگه سوه؟ احسان الله وويل: ښه ښه خو داسي ووايه، ته په جنگ کي زما خڅه کيسې غواړې، نو زمور خورا کار جوړ وو، له چا سره مو غرض نه وو، مور هم شپږ وروڼه وو، د اکا مي هم شپږ اولاده وه، بسته لښکر وو، د گرده کوڅې سترگه راڅخه کېده.

يوه شپه درې او درزي سو، نارې سوې، زه له وراه گانو سره په خونه کي بیده وم، دوې درې چاودني وسوې، يو دم زمور خونې ته درې څلور تنه له توپکو سره رانوتل، مور ته يې توپکونه ونيول، ويې ويل: در ووځئ! مور يې د سراي منځ ته راوستلو، د سراي په منځ کي شيان پراته وه، سوځل او رڼا يې جوړه کړې وه، سراي د عسکرو ډک وو، يوه نفر، چي مخبره يې په لاس کي وه، ښځي يې يوې خوا ته کړې او نارينه يې بلې خوا ته کړل بيخ وو، کوچنيانو چغي وهلې.

په دې وخت کي مخبرې والا د ښځو خوا ته ورنږدې سو، چي مخونه يې وگوري، زما ځوان ورور چي تازه مو واده ورکړی وو، ورحمله کړه، شا ته ولاړ بل

عسڪر ضربہ پر وکړه، هغه ځای پر ځای شهيد سو، بنور يې نه دئ خوړلی، ناوي لويه چغه وکړه او پر وغورځېده او بې هوښه سوه.

عسکرو د ټولو نارينه وو لاسونه تر شا وتړل او چي تر لس کلن لوړ وه، د هغو په سرو يې توري کڅوښي ور واغوستلې او موټرونو ته يې وروغوړځولو، نور نو په ځان نه يم خبر سوی، يو وخت چي په هوښ کي راغلم، پر يخ سميت پروت وم، سر مي سخت درد کوي، پوه سوم چي موټر ته د غورځېدو په وخت کي مي سر پر موټر وموښتئ او ورېښتان مي د وينو د وچېدو له امله په وينو کي وچ سوي وه او زه بې هوښه سوی يم، له يخ څخه مي زامه رېږدېده، خو لاسونه مي شاته کلک تړل سوي وه او هيڅ شی مي نه ليدل، مور پلار ته (غاغا) ويل، په زوره زوره مي چغي کړې: غاغا، غاغا. د پلا زهير او کرار کرار اواز مي واورېدی ويې ويل: احسان الله ژاړه مه، الحمد لله او قل هو الله ووايه، سمېرې. ما الحمد الله او قل هو الله شروع کړه، په دې وخت کي مي د بوټو اوازونه تر غوړ سول، را نږدې سول او د دروازې د خلاصېدو اواز سو، وروسته يو چا وويل: صاحب! دا دي دا د مرداري زامن مي ټوله راوستل. د يو چا ږغ مي واورېدی ويې ويل: څه مو وکړه د دوی طائفه وغيم، دا کندهاريان ډېر مست دي، نر نه پکي پرېگدم.

مور که څه هم د کندهار نه يو، خو زما د مشر ورور اواز مي واورېدی ول ستاسي نر توب مو وليدی، لاس تړلي خلگو ته ښکښل کوي او بې گناه خلگ په کورونو کي ولي، ته مي لاسونه خلاص که چي نر دروښيم. درب سو او له درب سره مي د ورور د هه ږغ واورېدی، لکه په سينه کي چي يې ووهی، هم دغه کس بيا وويل چي اول يې جزايي کړی بيا تحقيق ځني شروع کړی، دا لويان يې په لاسونو وځړوي او کشرانو ته يې لگ گرېونه وځياست.

زورونه او نارې سوې، ما مي د خپل اکا اواز واورېدی، چي د همېښني عادت له مخي ارام ږغېدی او ويې ويل: خو مسلمانان ياست، له کوچنيانو سره مو څه کار دئ، زموږ سره مو کار دئ. د چپلاخي اواز مي واورېدی يو چا په زوره د سر کڅوښه را څخه کش کړه، تر څو ثانيو پوري شوکوره وم، هيڅ شي مي

نه لیدل، لږ گړی وروسته می سترگی عادي سوې، زما درې مشران د اکا زمان، درې مشران وروڼه، اکا او پلار می په لاسونو څرېدل، خو یوه لا آه هم نه کوی، مور پنځه کشران یې هغه سی لاس تړلي پر چوکۍ کښنولو او گروپونه یې پر سترگو را ولگول، نیم ساعت وروسته چې زموږ چغی ډېرې سوې گروپونه یې مړه کړل، خو ما چې وکتل فکر می کوی چې نور ټوله بیده دي، خو هغوی ضعیف سوي وه، شپږ اووه ساعته وروسته می درې څلور نفره ولیدل، یوه نفر چې غاړه یې اغوستې وه، ځوان سړی وو، ټولو والي صاحب ورته ویل، پر چوکۍ کښېنستی اشاره یې وکړه، ټول یې راکښته کړه، پر یوه یوه یې اوبه پاشلې، چې په هوبښ راسي، وروسته والي زما پلار ته وویل چې گوره سپین گیرې! ما خلگ په ظالم پېژني، تر ننه څوک نه دي راته ټینگ شوي، د پوښتني څوک دي نشته، دا زما شخصي زندان دئ، د ولایت زېر خانه ده، دلته ډیرو ټینگانو ژړلي دي، یوه او خاصه پوښتنه کوم چې په چمن کي مو له چا سره ارتباط دئ، چې څی راځی.

د پلار پر ځای می اکا جواب ورکړی ویې ویل: مور تاجران خلگ یو، په سیاست کي مو کار نه سته، اڅگزي خلگ یو، له روزگانه تر گلستانه پراته یو، چمن می تر نیم ډېر تربور دئ، خپله لور می هلته واده ده، ورپه می او خور می هلته واده دي، د خسر کور می هلته دئ، دا خو یو وطن دئ، دواړي غاړي پراته یو.

والي نه وړه نه راوړه مخ ته په پرته ډکه د اوبو گډوه یې زما اکا پر مخ وویشتی، هغه آه هم ونه کړئ ویې ویل: ښه نه کوې. والي بد کښنځل وکړل ویل یې چې ښځه به دي څنگه وڅنگه کړم، بیا به ښه وي که نه؟

زما د اکا زوی پر والي ور وځغستل د والي عسکر په سینه کي په قنډاغ وواوه، هغه ولوبدی او ضعیف یې وکړ.

والي عسکرو ته، چې خپل شخصي خلگ یې وه، وویل: کمیس او پرتوگ یې څني وکارئ او بیا یې راوځړوئ، کالي او پرتوگ یې څني وکښل مور کوچنیانو ژړل او غټانو هیڅ نه ورته کتل، د والي عسکرو سگرېټ څکول او

خندل يې، د والي مخ ته د اوبو ډک ستل پروت وو، والي هغه راپورته کړی او پر وې پاشی، هغه آه وکړه، مگر په صد کي رانغلی.

بيا د والي يو مردار مخي ملگری، چي کوت کوت ورېښتان يې وه، رامخ ته سو او لگېدلی سگرېټ يې د هغه پر بازو ور ونيوی، ويې ويل چي اوس يې راوبښوم. نورو ټولو وخنډل زما د اکا زوی وښورېدی، لا پوره نه وو وېښ سوی، چي هغه کس يې سگرېټ پر سينه ور ونيوی، په دې سره هغه په صد کي راغلی، خپل لوڅ بدن يې وليدی، په زوره زوره يې چغي کړې.

په دې وخت کي يې يوه نفر په خوله ټوکر ور ننه ايستی او خوله يې وربند کړه. له والي سره يو بل کس خپله توپنچه را وايسته، دانه يې ورته کړه ويې ويل چي دوی نو خبري نه کوي، له دې کوچنيانو څخه به يې شروع کړم. توپنچه يې زموږ خوا ته کړه او څو خطايي ټکان يې وکړل.

والي وغورځېدئ ويې ويل: د خره زو! تا بيا بدل ټابليټ خوړلي دي، خو زه دي وډار کړم، سړی لگ گگ وکړي.

په دې وخت کي د والي سکرټر رامخ ته سو، والي ته يې په غور کي يو څه وويل، بيا يې تليفون ورته ونيوی، والي تليفون غور ته و نيوي حيران سو، ويې ويل چي څه! نه به وي، ته ولا؟ غلط خلگ مو راوستلي دي، خانه مو خرابه سه، په ما مو خلگ مړه او سپک کړل، اوس وايي چي راپور غلط وو.

وروسته يې بيرته زموږ په سرو کڅوڼي راواغوستې، خو لاسونه يې را ونه تړل، يو ځای يې له موټره کښته کړو، دوی په خپله مخه ولاړه، له هغه وروسته زموږ ورځ توره سوه، مشران وروڼه مي د کوټي شورا غړي سوه، موږ مدرسو ته ولاړو، چي د شپاړس کالو سوو جنگ مو شروع کړی، تر اوسه پنځه نفره شهيدان سوي يو، درې پاته يو.

د حافظ احمد الله پر ږيره اوښکي رواني سوې، ويې ويل: هغه د اکا زوی دي څه سو؟

احسان الله ورته وويل: هغه څو مياشتي ورک وو، په هغه مو دواوي وکړې،

اخير يې په پنجوايي کي پر امريکايانو باندي استشهادي عمليات وکړل، ناوې يې د پلار پر کور پاته سوه.

صالح محمد چي تازه له دوی سره يو ځای سو، ويې ويل: دا خو سم سلاخي سوي ياست، مور ته خو وايي چي له دوی سره پاکستانيان دي، تاسي خو گرده د داغه ځای ياست.

احسان الله ورته وکتل ويې ويل: دا ټوله درواغ دي، مور چي يې ولايت ته راوستلي وو، يو بل سړی هم هلته ترلی وو، د ډېر وخت بندي معلومېدی، نوکان يې نه وه، خبري يې نه کولې، زما اکا پر خبرو راوستی.

ده د استخباراتو د رئيس پر کور مازدا بم کړی وو، ويې ويل: د استخباراتو رئيس مي ماینه راوستله او زما مخ ته يې تجاوز پر وکړی. ده يې هم ټول خاندان ورختم کړی.

صالح محمد خبرداره سړی معلومېدی ويې ويل: مشران خو نو په پاکستان کي دي. د احسان ورسره خوله سوه، ويې ويل: داسي په پاکستان کي دي، لکه مور چي وو.

يو وار بيا د پوستې له خوا ضربه وسوه، ملا احمد الله وويل: ده شکه ده، خوړوي مو، لږ در گوبنه سی.

صالح محمد د راکټ مرمی پر اوږه کړې په دوی پسې سو ويې ويل: وروره! مور له سياسته خلاص يې ازاره خلگ وو، اوس په دې ناتار گډ سوو. ملا احمد الله داسي هم طبعه سړی وو ويې ويل: بڼه تا ته مور ناتر در معلومېرو؟

صالح محمد وويل: يا! عموماً دا ټوله کيسه يادوم، زما په حضرت جي بابا کي د ترکری دکان دئ، ساده سړی يم، تېره پنجشنبه بناروال راغلی، زما يو څه شيان د دکان مخ ته پراته وه، نه يې وږه نه يې راوږه ويې ويل چي ستا په بڼه دا ټول شيان څنگه وڅنگه کړم، ده لا خبره نه وه خلاصه کړې، ما ورغبرگه کړه چي ستا هم، ده بادرنگو ته ورحمله کړه په ويې ويشتم، ما هم په روميانو وويستی،

وروسته عسکرو تر لغتو لاندي کړم، قومندانۍ ته يې بوتلم، ښه جوړ يې ووهلم، په دا سبا د کلي خلگو را خلاص کړم.

زه بيا راغلم دکان ته هر څه مي سم کړه، ښاروال بيا راغلی ويې ويل چي ته د کوسۍ زوی خو بيا دا دئ ايله سوی يې، ستا څه وڅه وغيم، ده چي ځان جوړوی، ما د ترازو واری پر وکړی، نور را وغورځېدم، دا دئ دوهمه ده چي زه ستاسي سره يم، دوې کوچنۍ لوني او يو زوی مي دئ، طبيعت مي هم په خراب دئ.

په دې وخت کي ملا احمد الله ټوکه پر وکړه: جهاد دي نه قبليري ته د عقيدې طالب نه يې. ټولو وخنډل، مگر صالح محمد وويل: جهاد مهاد د کمي خوا وو، ټوله د خارجيانو ډرامې دي، يوه ورځ تاسي پورته کړي، بله ورځ بل څوک، تاسي اوس له پاکستانه رانه غلاست؟ بيا بيرته هغه پاکستان امريکا ته هليې ورنه کړې؟ اوس تاسي په کوټه کي شورا نه لرئ؟ په قطر کي مو دفتر نه دئ؟ مشران مو هره ورځ نوي ودونه نه کوي؟ خيتي يې دمخه وي دوی تر شا په پسې وي، نيم مو د پاکستان جاسوسان دي، نيم د ايران او نيم د امريکا انډيولان هم دي.

په دې وخت کي يې په خوله گوز واچوی او ويې ويل: غر يې سو، جهاد دئ. گل احمد هم خنډل هم يې په زوره ناره کړه ويې ويل: ملا صاحب! دغه چپ کړه، را څخه مردار پري، دلته به مي ځان پر ده غازي کړی وي.

ملا صاحب وخنډل ويې ويل: گپه کوي. بيا يې بيرته په مصلح انداز وويل: ستا خبري صحيح دي، په هر چا کي ښه او بد سته، په مور کي هم هر ډول خلگ سته، مشران هر وخت ټول پاک نه وي، هر څه به سم سي، مور اول دا جهاد په ثمره ورسوو، زه خو چي په ښه او بد پوه سوی يم حرام او ناروا دي وي که به بله اسره لرم، بله دي چي خدای (ج) راضي سي، هو! دا ته چي وايې دا خلگ مي هم په پېڅر ليدلي دي.

احسان الله په دې وخت کي ملا احمد الله اخنډ ته وويل: ياره ملا صاحب! سخت مي تلوار دئ چي دا کيسه بالا خلاصه سي، چي ناوې مي تر کوره راولم بيرته کرار آرام خپله دکانداري او ژوند وکړم.

ملا صاحب ورته وویل: هر څه به سم سي، تالی درب دي پر ما دئ، د وطاق په ټولو یارانو خو به اټن والله درته وکړم. صالح محمد بیا خوله مسخرې ته جوړه کړه ویې ویل: ملا صاحب! د ده په واده کي به د ټکانو پر ځای ځان دربی کوې. ټولو وخنډل، ملا احمد الله په خندا کي وویل: کفاره! استهادي وایه، غاړي دي بندېري، څه بده بلا یې، دې ته دي بیا څه پام سو.

په دې وخت کي یو دم د مرمیو شور سو، ملا احمد الله ناره کړه چي پروت وکړئ، له صالح محمد څخه ناره وسوه، ویې ویل: هغه سي مو په مردار کړم. ملا احمد الله خوشکه ورته وکړه ویې ویل: هر وخت د گپي نه وي.

گل احمد پر هغه خوا، چي ډزي ځني کېدلې، د راکټ ټک وکړئ، ډزي ودرېدې، شپه ناوخته وه، هیڅ شی نه معلومېدل، سپک سپک زگېروی راتلی، ملا صاحب ږغ کړه: احسان الله جواب نه وو، صالح محمده! سپک زگېروی راغلی. ملا صاحب جیبي څراغ ولگوی، احسان الله پر تندي مرمی خوړلې وه، د شا کوپړه یې ټوله ورسره الوتې وه او پر سقیل (پیکا) پر مخي شهید پروت وو.

د صالح محمد کالي په وینو سره وه، سپک سپک زگېروی یې کوی، د زبیر، ملالی او غوتی نومونه یې اخیستل، یو گړی ژوندی وو، وروسته یخ پخ سو، بیا دوی کرار پر کرارگاه ور وختل، هلته یویش د دوویشت کسه مړي پراته وه. ملا احمد الله په کرارگاه کي پرتو قرآن شریفو او مسلو (جای نمازونو) ته وکتل، چورتونو یووړی، په کرارگاه کي یې پر مسجد او هلته د راکټ په زور د سوځېدلو قرآن شریفونو یې تر سترگو اوبنکي و بهیدې، له ځان سره یې کرار وویل: یا ربه! ایمان مو روزي کړې، دا دي په کومه ابتلا لړولي یو، ته مو رهنما سې، خو نه زموږ په قطار کي بېگانه سته نه د دوی. له ډېره قهره یې په لاس کي توپنجه پر دېواله وویشتل او ځای پر ځای کښېنستې.

له طوفانه پاته

حافظ اغا چي خپل نوي موټر ته ختی، زوی يې ورځ کړه: آغاځانه! ما به هم درسره بيايې. حافظ اغا وويل: خود دي بيايم زويه!

څنگ ته يې ولاړ بل کوچني، چي څيري او خيرن کالي يې اغوستي وه، ويې ويل: آغاځانه! ولاکې زه هم درسره ځم. په دې وخت کي د حافظ آغا زوی بغاري کړې، ويې ويل: هله! آغاځانه زه يې پوري وهلم. حافظ آغا هغه بل کوچنی تر ورېښتانو ونيوی، دوې درې چپلاخي يې پر مخ وواوه. ملا عصمت الله يې لاس ونيوی، ويې ويل: مړ دي کړئ کوچنی دئ.

حافظ آغا له خولې لاس واخيستی ويل يې: د سپي زو! سترگي دي مرداري دي، چټک کور ته ننوزه، چي بيا دي ونه وينم.

ملا عصمت الله کوچني ته رږ رږ کتل، بيا چي دی موټر ته ختی د حافظ آغا د مټرانو کاروان روان سو، حافظ آغا ملا عصمت الله ته وويل: دا نوی ماډل راغلی موټر هم تېز دئ هم زور ور دئ او دا تر دا نورو زړې موټرانو ډېر کلک هم دئ. مگر ملا عصمت الله چورتې وو، لکه د حافظ آغا خبري چي يې هيڅ نه وي اورېدلي. حافظ آغا ږغ پر وکړی: کاکا زو! چيري سودايي سوې، اوس دي بيايم په سرانانو کي مي يو نوی کبابي پيدا کړی دئ، خورا تېټ کباب پخوي. ملا عصمت الله کرار وويل: حافظ آغا! دا کوچنی څوک وو؟ چورت مي په بند سو.

حافظ آغا په بریتو کي وخنډل ويې ويل: ظالمکه! دا سختي سختي بوښتني مه کوه. په پښتون اباد چوک کي يې موټر ودروی، يوه خواپاکي ملا

کوچني ته، چي له حافظ آغا سره به ټول عمر ورسره وو يې وويل: کوچنوتې! ور ميدان کاره، له دې دواخانې څخه هغه زما د کليسترو ل دوا را واخله، بيا يې ملا عصمت الله ته وکتل ويې ويل: دا کليسترو ل ډېر بد شی دي، لېونی کړی يې يم. ملا عصمت الله د ده د مسجد د طالبي د وختو ساده ملا وو، په لغز يې ورته وويل: لږ خوره هوسا به اوسې. حافظ آغا داسي په زوره وخنډل، لکه بل څوک چي يې خندوي. ملا عصمت الله وويل: قرآن دې ماسو دا کوچنی خو حافظ صمد فقير ته سوی وو، اوس مي ياد سوه.

حافظ آغا بيا په زوره وخنډل ويې ويل: اخير دي پيدا کړئ زوروره!
د ملا عصمت الله سترگي له اوشکو ډکي سوې ويې ويل: بناسته ځوان وو، د مور يو زوی وو، مور يې د ميراثي له بيړي ژر واده ور وکړی، هغه بيا دی بېچاره په تشکيل کي برابر سو، لايي څلور ډزي ويشتلی نه وو چي شهيد سو، هغه وخت يې ماینه اميندواره هم وه، خوشحاله سوم چي خدای (ج) هغه دئ زوی ورکړی دئ.

بيا يې بېله ځنډه وويل: نو ستا کره يې څه کول، دلې نږدې اوسيري، که څه خبره ده؟

حافظ آغا غاړه تازه کړه، لکه خطبه چي ورکوي ويې ويل: حافظ صمد خو زما په طالبانو کي وو، له مرگ وروسته يې د مور هم زهره پسي وچاوده، نو ځوانه جانه ماینه خو يې ما پر بېبان نه سواي پرېښوولای، را خوندي مي کړه، ملا عصمت الله ژر وپوښتل چي خپل زوی ته دي کښېنول او که وراړه ته؟

حافظ آغا وويل: يا! ځان ته مي کښېنول. ملا عصمت الله وويل: استغفر الله! هغه خو ستا د لمسی پر ځای وه، تا خو نوري درې هم درلودې.

حافظ آغا وويل: اوله خو دا چي تر ما يې بل چا ښه خيال نه سواي ساتلای، دوهمه خبره دا ده چي هغه اولي ته خو ما له وخته د ورورۍ لاس ورکړی، دا نوري دوې هم چندانې نوي نه دي.

هی هی وطن / ۳۵

په دې وخت کي دوی د سرانانو خوا ته وروگرځېدل، ملا عصمت الله حافظ آغا ته وویل: آغا جانه! موټر دا بغل ته ودرره.

حافظ آغا وویل: خیرت دی؟

ده وویل: یو کار می را یاد سو. حافظ آغا موټر بغل ته ودروی، ملا عصمت الله په یوه منډه له موټره کښته سو، دروازه یې په درب ووهله، حافظ آغا تر شونډو لاندې وویل: څه کوي د بزرگ زوی، څومره بد یې یووړه.

ملا عصمت الله چې له موټره کښته سو، لکه لېونی داسي سو، له ځانه سر گډ وو، نږدې وو چې چغی کړي؛ مگر ځان یې ټینګ کړی، د خلگو یوه خبره یې ذهن ته راتله، بیا به یې خپله ږیره کش کړه، پر تو به یې کړه، زمور د یې ملا ماته سي، مور دومره سپک سوو.

ملا عصمت الله ته خپل او د حافظ آغا ځوانی وریاد سوه، هغه وخت به هم ټولو ده ته ویل چې حافظ آغا په هډو دروند دی، مگر ده به باور نه په کوی، بیا په جهاد کي تر ملا عصمت الله ښه راکټي نه وو؛ خو چې روسان ولاړل، بیا چې ملا عصمت الله پر دنده ونه لیدی او کله چې امریکایان راغلل، بیا د ملا عصمت الله خان راکټ ته خلگ حیران وه.

خو نه یې له روسانو سره پر داخلانو ډز کړی وو او نه یې له امریکایانو سره. له ځان سره بیا گډ سو، خود به مو خلگ د پنجاب زامن بولي، د پاکستان صدر اعظم دا ډول موټر نه لري، ده ته درې دانې ولاړ دي.

د خپل شهید ورور ویني ته یې لاس اچولی دی، زمور کتار هم له ملا ټکو څخه نه دی جوړ، په قطر کي څه روان دي، خیتی یې غټیږي، ورځ تر بلي غوړ گرځي، دا مور د پېغمبر (ص) پر سنتو ناست یو او که یې بې عزتي کوو، لعنت سه پر مور باندې.

په دې وخت کي یو تېز موټر راغلی د ملا عصمت الله لاسونه یې ور وتړل موټر ته یې ټپله کړی او ویې ویل: دهشتگرده! څه مخکي شه. ملا عصمت الله له ځان سره په زړه کي وویل چې افغانستان رښتیا هم د بل جگرې ځغولي.

گل مینه به ایله د شپارسو او ولسو کالو وه، چي حافظ عبد الصمد ته یې ورکړه، حافظ عبد الصمد بنائستکی ځوان وو، ایله به د دووشتو درویشو کالو وو، ډېر ښه اخلاق او تربیه یې وه، د خپل مور او خور ډېر ښه عزت یې کوی، په سره سینه به یې خبري کولې او سنگینه ځوان وو.

دی په صحیح مانا په اسلامي روحیه روزل سوی وو، د آیت او حدیثو پر بنا یې مور او مېرمن قانع کړه چي دی څي جهاد ته، مور یې ډېر ورته وویل چي دا د جهاد وخت نه دی، دا د فساد زمانه ده.

ده ورته وویل: که په آخرت کي خدای (ج) تر غاړه ونيولم، چي قرآن دي حفظ کړی وو، په پوهېدلې او ما جهاد فرض کړی وو او ته نه تللې. بیا به زه څه کوم ته به څه کوي؟

په دې خبره یې مور چپ سوه، مگر حافظ عبد الصمد یوازي په همدا خبره پوهېدی، مگر د نننۍ زمانې په ناولو سیاستونو نه وو خبر، خو بالاخره څو څو ځله په تشکیل ولاړی.

یو ځل یو داسي پېښه وسوه چي دوی علمیات تر سره کړه، عسکرو پسي واخیستل، دوی سیده د حافظ عبد الصمد په کور کي پټ سول، عسکر هم کور ته رانوتل، حافظ عبد الصمد خپل ملگري خپل په خونه کي له مور، خور او مېرمني سره پټ کړل، بالاخره عسکر بېرته ولاړل، خو یوه ملگري یې ماښام حافظ آغا ته ټوله کیسه وکړه او دا یې هم وویل چي د حافظ عبد الصمد یو داسي مېرمن ده لکه سپورمۍ، له هغې ورڅي به حافظ آغا حافظ عبد الصمد زیات په تشکیلاتو کي استوی، یوه ورځ چي حافظ عبد الصمد عملیاتو ته تللی وو، لیري د خاله لور یې، چي په وردگو کي اوسېدل، د دوی کور ته راغلې وه، له دې سره یې کیسې کولې او داسي وه لکه لېونۍ، ولي به نه لېونۍ کېده، دا یې

هی هی وطن / ۳۷

خلورم مېره وو او درې سره مروڼه یې یو په بل پسې شهیدان وه او له هر یوه څخه دې یو زوی درلودی.

څه وخت وروسته یې حافظ عبد الصمد شهید راوړی، معلوم نه سو چې چا او څنگه شهید کړی، د شهید د مور هم زهره وچاودله او گل مینه حافظ آغا ته پاته سوه او پس مرگي زوی یې د حافظ آغا د سترگو اغزی سو، څوک نه پوهېدل چې څه روان دي.

حافظ آغا هم وو، ملا عصمت الله هم وو، شهید عبد الصمد هم، شهید سهراب هم وو، شهید بهرام هم، شهید نصیر احمد هم او شهید طارق هم وو یو لوري ته شهیدان وه او بل لوري ته دلالان دواړي کړبني له همداسي درېدری سره مخ وې، بلا همداسي غټېدله ککړۍ همداسي رغړیدې، خدای (ج) هر څه لیدل خو لا یې اسمان نه رانړوئ.

د طوفان قرباني ملت

مکی خاله د کوڅې سپېره بلل کېدل، ټولو به ویل چې خیر او خیرات ورکوئ نور یې مخ پرته کوئ، دا سپېره ده، کونډه سوه بیا د څلورو ځوانانو زامنو بوره مور سوه، اوس د یوه گلہ یتیمانو او درو کونډو مشره مور ده، پر کور یې د بلا سیوری سوی دئ، ځان ځني گورئ! چې سیوری یې پر تاسي ونه لوېږي.

په هغه ورځ چې زه له کابل څخه کور ته ولاړم دا هم راغلې وه او له دروازې سره ناسته وه، ټول ځني پټ وه، زه چې کور ته ننوتم، له دننه څخه مې یو ږغ واورېدی چې ویې ویل: هغه قرآن وهلې په دروازه کې ناسته ده او زموږ مسافر پر راغلی، ژر خیرات ورکړئ چې یو شی مې ونه سي.

د عادت له مخې نږدې ورغلم، سپین سرې غټ پورنی پر سر له دروازې سره ناسته وه. ما سلام واچوی، دې سترگو ته لاس سایوان کړی راته ویې کتل سلام یې راوعلیکم کړی، مخ یې داسې کونجې درلودلې، لکه یو چا چې په لاس قصدي پکښې کښلي وي، طبعي نه وي، پخه ښځه وه، مگر بیخي ډېره زړه معلومېدل، لکه یو چا چې په زوره زړه کړې وي، سترگي یې په مخ کې ورکي سوې او توري توري هلکې یې دومره غټي وې چې اصلاً یې سترگي پکښې ورکي وې.

ما ته یې وویل: کابلی یې؟

ما وویل: هو! ادې کابلی یم، څنگه یې ژوندي څنگه دئ؟

ویې ویل: شکر دئ، دوی هغه بله ورځ ویل چې کابلی راځي ما ویل زه به دي ووينم که دي زما د چيچي احوال راوکړی، دوی ویل چې حکومت بندیان ايله کوي، خو ته هم په هغه جرگه کې وې، زما د زویک احوال به راونه کړې؟
ما ورته وویل: ته اول کیسه راته وکړه چې زوی دي چيري وو، څه په

وسوه، اوس چیري دئ؟

دې وویل: یو ټکی اوبه راکړئ. ما مي خور ته ورږخ کړه چې اوبه راوړئ، په دې وخت کي ټوله کورنۍ راوړسېدل، ما مي د مور لاسونه مچ کړه، مور مي څنگ ته پر چوکۍ کښېنستله، زه بیرته مکۍ خاله ته کښېنستلم، خور مي په یوه جیک کي د غورې اوبه راوړې، ما اول گیلاس خاله ته ورکړی، خور مي بل گیلاس ما ته راکړئ، ما مور ته اشاره وکړه چې مکۍ خاله ما ته کیسه کوي، مور مي په زوره وویل: مکۍ خاله! دا دئ اوس خپله کیسه سمه ورته وکړه، که دي ده د زوی درک در معلوم کړئ. بیا یې ما ته وویل: ته او خدای وس چې یوه چاره به یې کوي، بد بخته ټوټه ټوټه سوې ده.

په دې وخت کي مکۍ خاله غاړه تازه کړه و یې ویل: مور اصلاً د تيري یو، مېړه مي د مکتب معلم وو او په څنگ کي مو یې باغونه هم درلودل، چې ښه بادام به یې کول، ژوند په خوشحالی تېرېدئ اول مي درې زامن وسوه بیا خدای (ج) دوې لوني هم راکړې، بیا مي غبرگولیان وسوه هلک او انجلی. وه او بیا مي اخير وار زوی هم وسو. پر اخيري زوی مي الگوله سوه ویل چې انقلاب وسو، هره ورځ خلگ ورکېدل، یوه ورځ د هلکانو پلار باغ ته ولاړی بیا رانه غلی، لکه تا چې نه دئ لیدی ما هم همداسي نه دئ لیدی، ورځ مو واوښته، باغوانانو خپل باغونه راڅخه قبضه کړل، اختارونه یې هم راکول، کونډه ښځه وم، بله اسره مي نه درلوده، کندهار ښار ته راکډه سوم، دلته مي مشر زوی، چې د نونسو شلو کالو وو، یوه ورځ له توپک سره کور ته راغلی، ما خوشکه ورته وکړه چې مغزي ماتې دا څه کوي؟ ده ویل چې جهاد دئ مور او فرض دئ او بل نو زه څه کار لرم.

هلک وو نور مي په وسه څه نه وه ورسره پوره، واده مي ور وکړی، چې گوندي راوگرځي، مگر هغه به بیا ورک وو، پر اول کال یې زوی وسو، بیا هم دی به ټول وخت ورک وو، اوږدلي مي وه چې قومندان سوی هم دئ.

یوه ورځ کور ته راغلی، اوږدې ځوني یې وې، زه یې له قواري څخه بېرېدل، د خبرو طریقه او هر څه یې بدل سوي وو، مېرمن یې د شپې یو څه ورته

ويلي وه، په هغه شپه کي نارې او غالمغال سو، چي ور ووتلم وهل او دربول شروع وه، مبرور مي ځني خلاصه کړه، دی همداسي له کوره ووتی.

بيا داسي ورځ راغله چي د مجاهد په ښار کي جنگ سو او په جنگ کي مي زوی د خدای (ج) په کار سو او يوه ورځ يې جنازه راته راوړه، په دې وخت کي ما دوهم زوی ته هم واده ورکړی وو، د قومندان زوی مي هم درې اولاده وه دريم زوی مي، چي لا اومه خوله هلک وو، د اول زوی کونډه مي ورته کښنول، بيا نو هغه وو چي سپيني ملائکي راپيدا سوې او خلگ يې له توپکيانو خلاصول، دوهم زوی مي هم يوه ورځ راغلی لاسونه يې رامچ کړه ويې ويل: موري! زه نو ځم چي خلگ له دې آفته خلاص کړو. ولاړی بيا به کله کله راغلی، د ده هم تقريباً څلور اولاده وه، بيا په دښت ليلا کي جنرال مالک او دوستم هغه هم راشهيد کړی، دی خو مي پيدا نه کړی، خو نوم يې په هغه ليستو کي وو، چي هلته شهيدان سوي وه.

دريم زوی مي د نوي حکومت په شروع کي، چي کرزی باچا سو، د پنځويشتو و شپږويشتو کالو وو او نور دوه زامن او دوې لونې مي غټوکي سوي وه، لږ مي زړه په ښه وو، له ځان سره به خوشحاله وم، چي خدای (ج) همدا ژوندي راته پاته کړل غټه خبره ده.

هغه زوی مي سبقونه هم ويل او بيا يوه ورځ په عسکري درشي کي راغلی، ويې ويل: موره! زه خو عسکر سوم. د زړه مي شريک سو، خو بيا هم ښه وو، اوس ارامي وه. جنگ نه وو، هر څه اسانه وه، ښه معاش يې هم ورکوی، خو دا خوشحالي ډېره اوږده نه سوه چاودني او کرار کرار جنگونه شروع سوه.

دا څلورم زوی مي ملا طبيعته وو، ډېر به ورک وو چي کور ته به راتلی هم به ډېر په قهر وو، له چا سره يې سمه نه کول، عسکر زوی ته به مي يې هر وخت بد او رد ويل، د نورو غلام به يې ورته وايه، اجره مليشه به يې ورته وايه، خو عسکر زوی مي، چي پر مشر هم وو، پر خندل او هر څه به يې په ټوکه

تېرول.

یوه ورځ، چې د غرمې ډوډي ته ناست وو، څلورم زوی می چې راغلی، عسکر زوی می په دریشي کي ناست وو، ده د سلام دمخه ورته وویل چې دا غول دي دلته مه اغونده، مور ټول حیران سوو، دا اول ځل وو چې زموږ په کور کي داسي یوه خبره کېده، ما ژر ږغ پر وکړه چې عطاء الله! دا څه وایې، ذبیح الله دې مشر ورور دئ او مشر ورور د پلار په درجه کي وي.

ده بېله دې چې ما ته وگوري وویل چې مور ته ښځه یې په دې شیانو نه پوهېږي، دا ټول د کافرانو مزدوران دي، ټول باید مردار سي.

مشر زوی می د دې پر ځای چې احساساتي سي، ورته وویل چې عطاء جانه! ته دي ډوډۍ وخوره، بیا په مجلس سره وکړو، شوده سرپه!

عطاء الله په قهر ورته وویل چې شوده داسي وي لکه ته، مشر زوی می بیا پر وخنډل ویل یې چې څه زه یې شوده ته دي ډوډۍ وخوره.

تر ډوډۍ وروسته می مشر زوی عطاء الله ته وویل چې ښه وروکه! راځه چې سر سره خلاص کړو، مور څنگه مزدوران او کافران یو، په کوم مسجد کي چې ته پنځه وخته لمونځ کوې زه یې هم کوم، کومه دېرش ورځي روژه چې ته نیسې زه یې هم نیسم، کوم قرآن شریف چې ته مني او وایې زه یې هم وایم، اوس نو زه څنگه کافر سوم.

عطاء الله ورته وویل: ستاسي ټولي پیسې کافران درکوي، په کار کي شراب چینیئ، کافرانو خپل انجونې راوستلي دي او ستاسي په دفتر کي کار کوي، تاسي د خنځیرانو غوښني خورئ، ایمان مو په سر کي نه سته.

مشر زوی می وخنډل ویې ویل: گوره! زموږ په وظیفه کي هر ډول نشه مطلقه بنده ده، خارجي څه کوې، داخلي انجونې لا دلته کار نه کوي او پاته سوه د خنځیرانو غوښه، هغه دلته نه سي خوړل کېدلای، ځکه دلته نه خنځیر سته او نه یې څوک غوښه خوړلای سي.

عطاء الله بې واره وویل: نو د کافرانو په پیسو خو چلیرئ.

عسڪر زوى مي ورته وويل: دا يويشتمه پيري ده مملڪتونه خپلي اڀتياوي لري، همدا اوس داغه كافران په مکه شريفه کي سته، په نورو ټولو اسلامي مملڪوتونو کي سته، ته ماته دا سي يو څوک رابنوبولای سي چي له خارجانو سره تړون نه لري او خپلي وطني گټي دي ونه ساتي؟
عطاء الله ورته وويل: ولي پاکستان نه دئ، ولي طالبان نه دي.

عسڪر زوى مي ورته وويل: گوره عطاء الله! پاکستان دا اوس د هيرا منډئ يي په ټکس چليري پر شرابو او نشه خانو مالیه اخلي، ډيسکوگاني پکښي قانوني دي، نر له نر او ښځه له ښځي سره واده کولای سي، قانون يي د انگريزانو قانون دئ او امريکا هر کال تر بل تر هر چا ډيري پيسې پاکستان ته ورکوي او داغه پاکستان بيا بيرته طالبان ساتي، پخوا يي مجاهد ساتل او بيا يي امريکا ته هډي ورته کړي، چي د طالبانو حکومت يي چه کړئ؟

عطاگی په قهر ځني ولاړ سو، ويې ويل: تاسي کافرانو اړولي ياست. او له کور څخه ووتی، څو وروځي وروسته يي زما عسڪر زوى په مسجد کي د سهار پر لمانځه وويشتی او ځای پر ځای شهيد سو. خلگو دا اواز هم خپره کړه چي خپل ورور ويشتلی دئ، ځکه هغه په طالبانو کي دئ، اوس نو کونډي راته دوې سوې. لوني مي غټو کي وې يوه مي دلې په ښار کي يوه ځوان ته ورکړه، په دا سبا کي عطاء ډېر په قهر راغلی ويې ويل: تاسي اجر ته زما خور ورکړې ده، يو مو پايښت نه سو چي بل حکومتی ته مو انجلی ورکړه.

او بله خور يي په وچ زور خپل ملگري ته ورکړه، چي هغه دوې نورې ښځي هم لرلې.

د اولي لور مي ډېر ښه ژوند وو، مېړه يي په ولايتي شورا کي کارمن وو، په ولايتي شورا کي چي هغه مازدا وچاودل، دی په هغه کي شهيد سو.

زما عمر نه خلاصيري، له هر اولاد سره يو وار مړه سوې يم، مېړه، درې زامن او زوم مي شهيدان دي، خو زه لا ژوندی يم، وايم چي مخکه چاک سوې

وای او زه په ننوتلې وای.

مور ته چې مي وکتل هغې هم ژړل ويې ويل: زما يو زوم مړ دئ، لس کاله کيږي، خو تر اوسه هره شپه ژاړم، د زامنو غم دي خدا (ج) نه راکوي، دا يو دئ سر او کال راڅخه ورک دئ، خو زړه مي پوره دئ چې ژوندی خو دئ. په دې وخت کي مکې غاړه تازه کړه ويې ويل: خانمي! کاشکي چې غم له غمه شرمېدلای، پر ما به نه راتلل، جوړه جوړه غمونه د عسکر د قبر خاوره لا نه وه وچه چې عطاء الله پر محبس باندي په عملياتو کي شهيد سو.

اوس نو يوازي د کوچني زوی په اسره باندي ناسته وم، نور مي نو له ټولې دنيا اميد شکېدلی وو، کشره لور مي چې ډېره بنائسته ده، بيخي ډيري مرکې ورته راغلې ولاړې، د حوزې د آمر مرکه ډېره ټينگه وه، خو ما قسم کړی وو چې هيڅ رقم توپک والا ته به يې نه ورکوم، اخير يې اختار راواستوی چې لور دي راکړه کني دا بل زوی دي هم ولا ژوندی ژراندې در څخه ورک کړم، ما سر نه په گرځاوه.

يوه شپه دربی سو، دروازه مو په بم والوزول سوه، عسکر راغلل د زوی په سر مي يې توره کڅوټه ور واغوستله او بويې تلې، دا زوی مي ډېر بې ازاره هلک دئ، په ښار کي يوه مستري خانه لري، د چا په ښو او بدو يې کار نه سته، دا يې پنځمه مياشت ده چې ورک دئ، دوی راته وايي چې باگرام ته يې وړی دئ، اوس نو تاسي وواياست چې زه سپېره يم که دا وطن، گناه د چا ده، اوس به نو ته کوې خدای (ج) به کوي، زوی به مي راپيدا کوې.

ما په ډېره مايوسي ورته وويل: يا مور سپېره يو ابی. په دې وخت کي مي د امنيت په شورا کي خپل يوه ملگري ته، چې د بنديانو د ايله کولو د کمېسون غړی وو، زنگ ووايه، د مکې د زوی پوښتنه مي وکړه، هغه وويل چې وخت راکړه زه بيرته زنگ درته وهم.

يو گړی وروسته زنگ راغلي ويې ويل: هو! سته، څه په وکړم؟

ما ورته وويل: د نن په ليست کي يې واچوه! او لس زره افغانی وکړه،

حساب زما او ستا تر منځ دئ. د مکی خوله له خدا څخه نه ټولېده، تا به ویل
چي ټوله نړی دي وربخښلې ده، زما څخه د خپل کور تگ خوشحالي هېره وه،
د بوډی خوشحالی ته خوشحاله وم، مگر په زړه کي یوه نامعلومه درد ځورولم،
زه پوهېدم چي ډېر څه پېښیږي، زه کور ته د اخیري خدای په امانی له پاره راغلی
وم، د کور غولی، دېوالونه هر څه مي بل ډول لیدل، که څه هم په کابل کي هم
هر وخت همدا کور په خوبونو کي هره شپه وینم، خو دا ځل هر څه بېل وه، ما د
طوفان څپې لیدلې چي ورو ورو رانږدې کېدلې، ما لیدل چي مور یوه تیاره
نامعلوم او ورک لوري ته ورنږدې کیږو.

اصلي طوفانيان او د هغوی قربانيان

پنجوايي په دې ورځو کې د بهرنيانو سرتېرو له پاره په سره اور بدله سوې وه. يو خو خدايي کندهار او بيا پاشمول او پنجوايي هر وخت سر درد وو، مگر له هغه ورځې، چې د باگرام له زندانه د قران شريف د پاڼو او قران شريف د بې عزتۍ كيسه راووتل؛ دلته مظاهرو سخت کش واخيستی. ټول ورځ مظاهري وې او بهرنيان بلخصوص د پنجوايي هډه، چې دغه ورځ د ښار گز مه هم ور د غاړې ول؛ سخته عصاباني سوه. مگر په ځغاسته ئې ځان تر هډې را ورسوی. سربازانو په يوه او بل رشخند واهه، چې څخه بهري اخيستی وه.

يو عسکر قومندان ته وکتل، ول: له ډمبر څخه خو هم پتلون لوند سو، ته ورته وگوره.

ډمبر په چغه ورته وويل: د مورغودي زو، دا بولي نه دي، د اوبو بوتل مي پر ځان چپه کړی. گرمی مړ کړلم.

ډمبر په دې مشهوره وو، چې هم ئې شرطونه تړل او هم ژر درد ورتلی. قومندان په مسخره ورته وويل: د سپی زو، زه دي نو کوم نه پېژنم، په عراق کې دي نه دي په ياد؛ څه رماړي دي په هغه شپه وهلي.

ډمبر فول وقهرېدی، ول: تاسي مازي هوايي لگيا ياست، څوک شرط راسره تړي؟ دغه کلي ته ځم، خلک ولم؛ بيرته راځم؟

په دې وخت کې يو بل نظامي، چې تازه ئې سرگرم کړی وو، ورته وويل: په زر ډالره ما درسره وتړی.

قومندان ورته وويل، چې پنځه سوه زما هم پر واچوه. يو بل عسکر وويل: يا دی دي نامي سي، مازي دي تر بېس ووځي. زه دوه زره ورکوم.

ډمبر زغره ټينگه کړه، توپنچه ئې وکتل، توپک ئې سم کړی او بل انډيوال ته ئې

وويل: راکه د چانتې گرنيتيان دي.

هغه هم ورکړه. ډمبر سگرېټ کش کړی، ټابلېټ ټې خولې ته واچوی او بوتل ټې پر سر پورته کړ. ټولو له خندا پر پښتورگو لاسونه نيولي وه او ډمبر په خغستا ووتی. دوی يواځنی قطعه وه چې هيڅ ډول اصولو ته مسول نه وه نو ځکه يې مرگ قطعه بلل دوی ته هرڅه ور ازاد وه، لس دقيقې تېرې سوې، قومندان په خدا وويل: دا مورغودی لکه چې په رښتيا ولاړی. بل عسکر ورته وويل: هو، هغه چې يوار خر سي، بيا په هيڅ شي نه دی بند. هغه ورځ ټې په باغو کي يو مصروف سړی په شرط په سنایپر وويستی.

قومندان وويل: مور په جنجال کي مه اچوی. د خلکو ويشتل دونه کيسه نه ده. راغلي داغه ته يو، چې خلک مړه کړو.

بيا يې د پنډ سيگار دود هوا ته پوف کړی. په دې وخت کي له نږدې کلي د ډزو اوازونه راغلل او بيا څو د گرنيت چاودني وسوې. قومندان د تيار سی امر وکړئ او د گزمې موټر ته ور وغورځېدی. ول ژر در وځی. دا سړی بيا پوښتنه لري، که څه په وسوه، زه ولاکه ولاړ سم.

موټرونه په تېزي را ووتل، د کلي پر خوا. په کلي کي تر دوو کورونو لمبې پورته وې او خلک په تېښته وه او ډمبر همداسي مخامخ ويشتل. قومندان ټې موټر ور نږدې کړی، ول: راخېژه، کارونه دي وغوول.

ده په خدا ورته وويل: اول د شرط پيسې را وباسه.

ډمبر ټې موټر ته وخېژوی او په يوه تاخت بيرته په بس ننوتل.

ټول له خدا شنه وه او ډمبر ټې په اوږو کي اخیستی وو او د ريشخنده ټې د قهرمان قهرمان نارې وهلې.

کله چې ټول سترې سول، قومندان لاس پورته کړی، ول: خاموش!

بيا ټې ډمبر ته وويل: کيسه وکړه، څه دي وکړل؟

يو بل ملگري د اوبو گيلاس ورته ونيوی. ده گيلاس پر سر واړوی او د ملگري له

هي هي وطن / ٤٧

لاسه ئي سگريٽ واخيستي؛ خو دوده ئي کش کړي. وروسته ئي وويل، چي له دې ځايه ووتم، اول مي په کوڅه کي دوه زاړه خلک په مخ راغلل. ټکان مي په پنبو کي ور وکړه. دواړه وويشتل سول، خو ځان ئي باغو ته واچوي. په دې وخت کي له دروازې سږي راباندي وغځول. پر تندي مي وويشتي. کور ته چي ور ننوتم؛ يوه ځوان، چي ټکان اورېدلي وه؛ راباندي راوغځستل. بنور ته مي نه دي پرې ايښي. دوې مرمۍ مي وويشتي. له يوې خوا يوې سپين سري را وغځستل؛ پر پرېوته. هغه مي فقط يوه مرمۍ پر سر وويشتل. له يوه اطافه مي د کوچنيانو چغني واورېدې؛ ور ننوتم. يوه ښځه له څلورو کوچنيانو سره ناسته وه؛ ټول مي يوه يوه مرمۍ وويشتل. ها خوا ته په ځانگو کي يو کوچني بغاري کړې، هغې خوا ته ور تېر سوم. توپک چي مي ورته ونيوی؛ ده ورودي. ما ته مي زوی را په ياد سو. بيرته مي فکر وکړي، چي مور ئي ولاړه؛ دی نو څه کوي. دغسي مي ماشه کش کړه، نور ئي بنور و نه خوړي. څنگ ته ئي بله خونو وه، هلته هم څو تنه پټ وه. هغه مي پسي وويشتل. په دې کور کي يوه دروازه را خلاصه وه، هلته ورننوتم. چي په مخه راغلل، و مي ويشتل. په دې وخت کي يو د شا له خوا داسي خفه کړم، چي فکر مي کاوی مړ سوم. برچه مي را وکښل، همداسي مي په نس کي وواهه؛ بيا مي پسي ضربه کړي.

ډېر مي اعصاب ورته خراب وه. سخت ئي خوږ کړي وم. د کور ټول مړي مي يو پر بل واچول؛ د پطرولو گېلن پروت وو؛ هغه مي پر چپه کړي، اور مي پسي ور واچوي. بولي مي پسي پر وکړي، را ووتم. د دروازې سره نږدې غوا رمبراري کړي، هغه خوني ته مي يو گرنيت و ور وغورځوي. همداسي راوتلم، چي تاسي را رسېدلست، شاوخوا مي شل يوويشت کسه وويشتل. توپک مرمۍ مي خلاصي سوې، گرنيتان مي هم ټول وغورځول. توپنچې څو ټکه مي کړي وه، چي تاسي را ورسېدلست.

په دې وخت کي د هليکوپټر اوازونه سوه. په څو دقيقو کي دوې هليکوپټر کښېښتي او دوو په هوا کي څرخونه وهل. د سيمي نظامي قومندان په غصه

راغلي، مگر بل ورسره کس آرام وو، چي خير دئ، خير دئ.
وروسته ئې ډمبر له ځان سره هليکوپتر ته وخېژوی او روان سول.

ندامحمد له خپلي اتلس نفرزې کورنۍ څخه يواځنې کس وو، چي ژوندی پاته وو. هغه له پرون راهيسې ميووند ته د خپل ماما کره راغلی وو. مخکې ځای نه ورکاوه، چي څه وکړي. هر څه نصيحتونه ورته کېدل، مگر اسانه خبره نه وه. پر يوه وخت باندي يوځای ئې ټوله کورنۍ شهیده سوې وه. ماما ئې چي په غوږو دروند هم وو، مگر دروند او سنگين سړی وو؛ په درانه اواز ئې ورته وويل: ندا زويه، گوره دا د خدای امتحان دئ، زغمو به ئې. ندا بې حاله پروت وو، لکه هيڅ چي نه اوري. ماما وويل: گوره زويه، ستا په یاد دي؛ زما دا ناز دانه، زما د ځگر ټوټه باغوان او د امير زوی محمد خان ئې پر څه شي ويشتلي وه؟ خو اوبه ئې لگولې! سړی ئې د کومي کيسې مخه ونيسي؟ په ټول عمر مي په ټول خاندان کي چا نه په سياست کار درلودی، نه په حکومت. مگر درې ځوانان ئې يواځي په تېره هفته کي را شهيدان کړي دي. خدای راوستې ده.

نن دريمه وه، چي شهزاده د هلمند دې بېس ته راغلی وو. هر چا کوبښې کاوه، چي خوشحاله ئې وساتي. شهزاده د قومندان سره يوځای د عسکرو په منځ کي ناست وو. عسکرو ته ئې ويل: د دې خلکو پر دنيا له بل چا څخه دونه بد نه راځي، لکه زموږ څخه. رحم پر و نه کړئ، چي يو مو وژلاي سواي، دوه وژنئ. د ناتو او امريکا په کيسه کي مه کېږئ، خپل کار کوئ. د پلرونو کسات خو به اخلو. قومندان وخنډل، ول: ياره شهزاده صاحب، ارمان مو په کېښلی دئ. زموږ د دغه

سرباز پښتو ښه پوره زده ده. یوه ورځ په عملیاتي خونه کې ناست وو، بې پیلوټه گرمې کولې. د عملیاتو د خونې پر پرده د موټرانو یو کاروان را ښکاره سو. ترجمانان مو ژر را وغوښتل، چې د دې کاروان والا خبرې او مکالمې ترجمه کړي. موږ پوښتنه ځنې وکړه، چې څوک دي. دوی ول داغه دښمن دي. موږ هم بمبار ورته کش کړی، کاروان مو ټول بمبار کړی. یو خو دوی خپل منځي دښمنۍ په پېڅر لري، ځکه له هغه وخته چې موږ د نفاق تخم ورپاشلی، بیا نه دي راټول سوي. دا ترجمانان د دې سیمې نه وو، د دې خلکو په ژبه او فرهنگ هم نه پوهېدل او بل ئې خپله دښمني هم ورسره پالل. څو واره ئې په موږ مسجدونه او مېلې سري سمبري کړي وې، خو دا ځل بیخي رسوایي جوړه سوه. دا زموږ ملگري رسوا کړه، چې دوی په پښتو نه پوهیږي. دا خلک د واده ورا وه. هغه مو ټوله بمبار کړل. ناوې، زوم او ټول مو ختم کړي وه. ژر مو خپله سهوه اعلان کړل. کندهار څو واره مجلس وغوښتی، سر مو نه دي ورسره خلاص کړی. اوس به لویه برتانیه خپل تي خور ماشوم امریکې ته جواب ورکوي. له دې سره شهزاده او نورو ټولو په هټ هټ وخنډل. شهزاده وویل: ناټو ئې هغه ایکسپایر ده. امریکا هم نور له کښه لویږي. مهمه نه ده. زه دلته نفستنگی سوی یم. دباندې مي وباسی، چې لږ ښکار وکړم. د ښکار خبره ئې د وړي لپوه په توگه وکړه او بیا ئې وویل: د انسانانو ښکار نو بیا بل خوند لري. له دې سره ټولو وخنډل. په دې وخت کې پر مخاږه ږغ وسو، چې له اروزگانه د استرالیايي ځواکونو عمومي قومندان د شهزاده لیدو ته راغلی دی. شهزاده وغورځېدی، ول: دا زما پخوانی یار دی. تاسې ئې راولئ. وروسته یو د لوړ قد غټ استرالیايي جنرال دننه راغلی او روغپوښه سوه. له جوړ په خیر وروسته شهزاده جنرال ته وکتل، ول: زموږ پر پېښو بحث وو. ستاسې وخوا ته څه کیسې دي؟ تاسې ډېر وژلي، که له تاسې مخکې هالنډیانو.

جنرال وخنډل، ول: په هالنډيانو نه يم خبر، خو مور ئې ښه تکره کړو. ښه تمرينات پر کوو. ټول نوي فوجيان يوه دوره دلته رالېرو، چي عملي جگړه زده کړي. نو دوې گټي کوو: يو د خپلو اسلحو له پاره ښه بازاریابي کوو، ځکه دلته ئې ويډيوگانې اخلو او بل خپل فوجيان په تمرينوو.

شهزاده وپوښتل: دې خلکو پخوا يو لاس وه، مشرانو يې کوم غبرگون نه دئ ښوولی؟

استراليايي جنرال وخنډل، ول: اوس هم غبرگون ښيي. پر سوشل ميډيا د خواشينۍ پيغامونه خپروي او ځان ته نوي امتيازات غواړي. نور خاموشه دي.

شهزاده وويل: نو حکومت څه کوي؟

جنرال په زور وخنډل، ول: حکومت لا څوک دئ، خو همدا سياسيون دي؛ ځان ساتي. ټول ئې په دې تمه دي، چي د دوی خولې ډکي وي، پاتي خير و خيرت دئ. له هغه وروسته چي مور راغلي يو؛ کندهار د کانادايانو او امريکايانو په لاس کي دئ. هلمند د برتانويانو او ارزوگان مخکي د هالنډيانو اوس زموږ په لاس کي دئ. هيڅ يوه پروژه مو د حکومت په خوښه نه ده جوړه کړې او نه مو د حکومت په لاس ورکړې ده. هر څه د پي آر تي پر لاس کيږي. حتی مخالفينو ته هم پروژې ورکوي، چي دا کيسه جاري وساتل سي. که جگړه ودروو، نو لوبه ختميري. نو دواړه لوري بايد وساتو.

يوه جالبه کيسه به درته وکړم: په اروزگان کي مو د سناتور کور بمبار کړی. اووه کسه مو ور ووژل. مگر په څو غمشریکي پيغامونو او تسليو او څو پروژو مو اوس تر ټولو لوی يار همدا دئ.

له دې سره ټولو وخنډل. شهزاده وويل: نو تاسي د دې خلکو اصلي مرض، چي د پيسو مينه ده؛ تشخيص کړې. مگر دا خلک داسي نه وه.

استراليايي وويل، چي دا خو نو ټول د لوی لالا (امريکا) کمال دئ. د روسانو په وړاندي چي مقاومت ايجاد کړل سو؛ همداسي ئې پيسه خوره او پاشلي اموخته

کړل. اوس په دواړو غاړو کې خپل مامورین لري. ځینې مستقیم تمبولوي، ځینې غیر مستقیم. څو واره مو غټ غټ قومندانان په مخامخ جنگ کې نیولي. د ملا صاحب له سرایه په کندهار کې الوتکې راغلي، کس ئې وړی؛ سبا بیرته په جنگ کې وو.

دلته اوس پیسه خوړل او فساد وایرس دئ، چې مازي د افغانستان فضا ته را واورې، چې هر څوک وي؛ دلته معاملې کوي. دا سیستم قصداً همداسې جوړ سوی دئ. ته پوهېږې، تورن خو دوی دي، چې د مواد مخدر کښت کوي، مگر دا اوس ځینې د موادو د پروسیس کمپنۍ ټولې بهرنیانو جوړې کړي دي او یو پر بل حملې هم کوي. دا اوس اوازه ده، چې په هلمند او ارزوگان کې، چې تر ټولو ښه کوکنار کیږي؛ روسانو څلور فصله تخم ورکړی دئ. ته پوهېږې، د کاله د مواد مخدر درې ملیارده بیزنيس دئ. په دغه درې ملیارده کې له کښت، پروسیس او ترانسپورټیشن سره افغانانو ته فقط یو نیم سل میلیونه پاته کیږي؛ نوري ټولې د نړۍ والي مافیا دي.

خلک قصداً سرسامه ساتل کیږي، چې لوبې ئې سمې مخ ته ولاړي سي. ټوله تمرکز پر پلونو او سپړکونو دئ. بنسټیز کار نه کوي، چې بیرته همدا پلونه او سپړکونه په هغو جوړ سي. ته پوهېږې، چې د ملکونو ابادي په برق ده. دوی یواځې د هلمند په کجکي ټول افغانستان ته برق ورکولای سي، مگر قصداً ئې جانرېټرونه ورته ایښي، چې یواځې د تېلو په مصرف ئې درې نور کجکیان جوړېږي، نو ځکه دا خلک اوس چې د خپل کور چت هم گلوي؛ مؤسسې ته انتظار باسي. نړۍ والو مرستو، چې مستقیم ئې کوي؛ حکومتونه نه تقویه کوي. دا خلک ئې په فقر روږد کړل.

شهزاده په تمسخر وخنډل، ول: غوولې گوره، ما تا ته څو واره ویلي، چې احساساتي کیږې. ته باید شاعر وای، نه نظامي. ته فکر کوې، مور دلته جوړولو ته راغلي یو. دا ټول قوتونه دلته یو بل ته غله دي. هر څوک خپل اهداف لري. زمور امپراطوري دې خلکو چه کړه. ستا توقع ده، چې مور ئې جوړ کړو؟ څه،

زه نه ستا د دونه خوشباوری په خاطر نن ستا د قدردانی په خاطر دوه افغانان
اضافه قرباني کوم.

له دې سره ټولو وخنډل.

په دې وخت کې د بېس قومندان وویل: شهزاده صاحب، کاروان تړلی دی. که
دوره وهې، همدا یې وخت دی.

استرالیایي جنرال ول: زه هم درسره وځم.

وروسته قطار له بېسه څخه ووتی. په پټیو کې روان وه. یو ځای یو پوخ سړی له
یوه ځوان سره په پټیو کې لگیا وو. شهزاده په دوربین کې ورته وکتل او قومندان
ته ئې وویل: لومړی ښکار خو پیدا سو.

قومندان ته ئې وویل: طالب به څنگه معلوموو؟

قومندان وویل: غټې برېږي ئې دي؟

شهزاده وویل: هو.

بیا قومندان وویل: غټ کالي ئې دي؟

بیا شهزاده وویل: هو.

قومندان وویل: په مخکې کې هم اخته دي. دا حتماً طالبان دي.

له دې سره ټولو وخنډل.

استرالیایي جنرال وویل: کېدای سي کروندگر وي، تخم کړي. او غټ کالي او
لنگوتې خو دوی تل تړي.

له دې سره د شهزاده د سناپر سیو سو او وئې ویل: ته مورغودی بیخي فوجي
یې نه.

استرالیایي جنرال ژر په دوربین کې وکتل، یو کروندگر پروت وو او بل ورته
ناست وو. بڼغ ئې پر کاوه.

شهزاده وویل: پر تندي ئې ولم. وایه څو شرط وهې؟

جنرال ول: پنځوس زره.

شهزاده ویل: یا، دا خل د لندن د مېلې خرچه ټوله پر تا.
جنرال وویل: که دي و نه ویشتی، هغه د اکسفورډ د ښارگوټي اپارتمان دي زما.
ده ول: شرط وتړل سو.
شهزاده نخښه نیولې وه. له دې سره سیو سو او د ځوان د مخ نیمه خوا ټوله
والوتله.
شهزاده او نور ټولو په زوره زوره وخنډل او وښي ویل: دا توپک سخت کافر
ویشتل کوي. دوه نیم لکه پونډه مي ناحقه نه دي پر ور کړي. په دوه مایله کي
هم ویشتل کولای سي.
دوی همداسي روان سول. شهزاده څلور پنځه ځایه نور هم خپله نخښه و
ازمويله. د شپې له راډیو چېنلونو څخه خبرونه خپرېدل، چې گډو ایتلافي
ځواکونو دښمن ته په مخامخ جگړه کي په هلمند او نورو سیمو کي گڼ شمېر
وسله وال وژل سوي دي.

هلیکوپتر د باگرام په هوایي ډگر کي کښېنستل. ډمبر له هغه درې کسو سره
راکښته سو، چې د ده دوسیه ئې مخ ته وړل. له هلیکوپتر څخه د کښته کېدو
وروسته هلته شاوخوا ولاړو عسکرو ټولو په لوړ اواز افرینونه ورکول او ځینو خو
حتی شعار ورکاوه، چې ډمبر قهرمان دئ. له دې خلکو سره باید همداسي وسي.
ډمبر وروسته یوې خونې ته بوتلل سو. هلته یواځي ميز ته کښېنستی. ښه منظمه
ډوډۍ او هر څه ورته راوړل سول. له همدې خونې سره په نښتې بله خونه کي،
چې توري هنداري بېله کړې وه؛ د امریکایي ځواکونو عمومي قومندان، د
استخباراتو مسؤل او د قضیې څارنوال ناست وو.
څارنوال وویل: ډمبر بشري جنایت کړی، باید پر برقي چوکۍ کښېني او خپله
جزا وويني.

قومندان وویل: دا د نظامي اصولو خلاف او زموږ د اجنډا سره په ټکر کې ده. موږ عملاً په جگړه کې یو. د نظامیانو مورال ماتېږي.

څارنوال وویل، چې امریکا لوی هیواد دئ. دا د ټول هیواد د بدنایې سبب کېږي. موږ تر انساني حقوقو پښه نه سو اړولای.

جنرال وویل: زه ستا د حقوقو په کیسه کې نه یم. زما یو سرتېري د افغانستان له ټول نفوس سره نه برابر یم.

څارنوال وویل: دا د امریکا پالیسي نه ده.

د جنرال او څارنوال خبرې توندي سوې. په دې وخت کې د امنیت کس مېز په سوک وواکه او وئې ویل: بس کړئ، ماشومان خو نه یاست.

بیا ئې جنرال ته وکتل او وئې ویل: موږ دلته خپلو گټو ته راغلي یو. مگر هوبنیاري به کوو.

او څارنوال ته ئې وویل: ته به دي دا حقوق او قانون یو بغل ته کړې. دلته هغه حقوق چلېږي، چې د امریکا گټې نه زیانمنوي. موږ باید له پېښو خپله گټه وکړو. ستاسې دوسیه دي پر مخ ولاړه سي، مگر له ډمپر سره غرض مه لرئ. هغه به له خپلو نظامیانو سره وي. رسنیو او ټولو ته پر وخت معلومات ورکوئ، چې محکمه روانه ده. هیڅ شی مه ځنډوئ او جنرال ته تاسې خپل نظامي مورال وساتئ او دا پېښه عادي کړئ.

څارنوال وویل: مخالفت نه لرم، صرف ځان پوهوم. آیا دا قوتونو ته دښمن نه ډېروي؟

استخباراتي کس وویل: موږ د دښمن په لږېدو خواږدي کېږو، په ډېرېدو نه. موږ دلته پاته کېدو ته اړ یو، چې جگړه وي او جگړې ته جگړه کوونکي په کار دي او جگړه کوونکو ته سببونه او علتونه. ته څه فکر کوې، له زندانو څخه دا د قران شریف د توهین ویدېوگانې د بندیانو د ځورولو عکسونه په پټه خپرېږي؟ دا لوبه باید جاري وي، چې زموږ چلښت او پایښت او پاته کېدلو ته سبب وي.

څارنوال نور یخ او ارام سو. د استخباراتو کس جنرال ته وویل: ډمبر به بلي هفتې ته کويټ ته انتقال سي. يو څه وخت به دلته تېر کړي، د محکمې او نيولو ځيني عکسونه ئې رسنيز کړئ. تر راتلونکي هفتې ئې همدلته پرېردئ او خاصو قطعاتو ته ئې وسپارئ، چي له بنديانو سره ئې مخامخ کړي او دی خپل قهر دلته وباسي. دا زموږ په گټه دئ. نن له عملياتو څخه چي ئې بنديان را وستلي دي؛ د هغو په پروسيس کي ئې شريک کړئ.

دا نوې قطعه په دې مشهوره وه، چي له خلکو د اقرار اخيستلو خاص تاکتيکونه ئې زده دي او دوی هر ډول اصول ماتولای سي. لارا او گولډن په دې قطعه کي خاص نوم درلودی. کله چي به دوی دوه مست سول؛ بيا به ئې زندانيانو له شره امان غوښتی.

لارا گولډن ته وويل: نن مي يوه نوې مقاله د دې خلکو په اړه ولوستل. دوی ته درې شيان تر نورو ډېر مهم دي: لنگوټه، ږيره او پټ بدن. نن يوه نوې تجربه درته کوم، سخت به دي خوښه سي.

هغه د شپې چي ئې بنديان راوستلي دي، د هغو کار نن ما ته را پرېرده.

وروسته هغه نوي پنځه را وستل سوي کسان را وستل سول. لارا يوه عسکر ته وويل: هغه د دوی لنگوټې راوړئ. دا مخکه ډېره چټله ده، لږ ئې بايد پاکه کړو. عسکرو ورته ويل، چي مخکه خويي مخکي پاکه کړه.

لارا په داسي حال کي چي سگرېټ ئې کشوی، ول: مورغودې، زه درته وایم لنگوټه راوړه. ته دلایل وایي.

وروسته ئې د هغوی لنگوټې پر مخکه واچولې او پر مخکه ئې کش کړې.

بنديانو په مايوسه او مات حالت ورته کتل. هيڅ ئې نه ويل.

وروسته لارا چغه کړل، ول: سر او ږيري ئې ور ماشين کړئ.

بنديانو ډېر زور ووايه. ترجمان ته ئې وويل، چي ته دې ته ووايه؛ هر څه چي وايي، منو ئې. مگر ږيري دي نه راخروي.

ترجمان نه يواځي دا چي ورته و نه ويل، بلکي څو نور ښکونځل ئې په ماته گوډه پښتو وکړل. بالاخره هر يو ئې جلا جلا ونيوی او سر او ږيري ئې ور ماشين کړې. وروسته لار ترجمان ته وويل، چي دوی ته ووايه، چي کالي وکاري.

په دې وخت کي يوه ځوان ئې، چي خيال محمد نومېدی؛ په غبرگون پر يوه سرتېري حمله وکړل. دوی هغه بېل کړئ او سپي ئې ور ايله کړه. په سپيو ئې کالي ور څيري کړه او په زور ئې ټول لوڅ لپړ ودرول. وروسته ئې ټول يو پر بل سربېره واچول او د اوبو تېز پايپ ئې ورته ونيوی.

له څو ورځو شکنجو وروسته دوی درک کړه، چي عام د کلي خلک ئې راوستي او د دوی راپور، چي له يو چا پيسې اخيستي؛ د هغه له دوی سره دښمني وه. نو راپورچي غلط خلک راپور کړي. بالاخره خلک ازاد او خپلو کورونو ته ولېږل سول. دوه سپين ږيري خو کور ته له رسېدو سره مړه سول او پاته دوه پاخه او يوه ځوان خيال محمد د انتقام په نيت له مخالفينو سره يوځای سول او د مړو سوو دوو سپين ږيرو زامن او لمسيان هم له دوی سره يوځای سول.

خيال محمد د دې نوي قطعي قومندان سو، چي په مخه به څوک شکمن په لاس ورتلی؛ واژه به ئې. مگر همېشه به ئې ملگرو ته ويل، چي يو ترجمان بايد ونيسو. زما د هغه ترجمان ښکونځل او لغتي نه هېريري. بالاخره يوه ورځ يو اجل اخيستي ترجمان د د بېسونو د تلاشي په وخت کي په لاس ورغلی. ملگرو ئې د بېلابېلو طريقو وژلو وړانديز کاوه. چا ويل: په راکيټ به ئې وولو. چا ول: پر بم به ئې کښنوو. چا ول: حلال به ئې کړو. يو ناڅاپه د خيال محمد سترگي سرې سوې. ول: د رجي تېره تار را پيدا کړئ.

او وروسته ئې هغه ځوان ترجمان په دوو نفرو د رجي په تار حلال کړی. خيال محمد چي وروسته حساب وکړی، يواځي د دوی له کلي په انتقامي جنگ کي

ديارلسو تنو خانمريگي کړي وه. او ده په خپل لاس دوه دېرش د حکومت کارمندان او شکمن کسان ويشتلي وه. مگر هيڅ کله ئي امريکايانو ته لاس نه وو رسېدلی.

د ندامحمد ماما په ډېر زور او زاريو ندامحمد په ښار کي يوه پوه او د تجربې ډاکټر ته، چي د ده يار وو؛ راوستی. ډاکټر ته چي ئي د يارمحمد کيسه وکړه، نو ډاکټر خپله له ندامحمد سره مجلس شروع کړی.

- آښه خوانه، پېښه خو پېښه ده. له پېښي تېښته نه سته. ته څه وايې، چي په څه شي به آرام سي؟

- زه بايد خپل کسات واخلم او هغه کس بايد اعدام سي.

- دا خو ناممکنه کيسه ده. امريکايان په امريکا کي محکمه کېږي. مگر فکر نه کوم، چي هلته دي هم محکمه سي.

- نو بيا کسات اخلم.

- څنگه ئي اخلي؟

- په کلي کي طالبان سته، له هغو سر ځم پاکستان ته او هورې ټرينينگ اخلم؛ بيرته په تشکيل کي راځم.

- نو ته فکر کوي، پاکستان تا ته اجازه در کوي؟ چي خپل انتقام اخلي؟

- ولي يې نه را کوي سم مسلمان ملک دئ ټوله مدرسې او علما قربان يې سم هورې دي.

ډاکټر په دې وخت کي په کمپيوټر کي گوتي و وهلې څو دقيقې وروسته

يې يوه ويديو پلې کړه په هغه کي يې د امريکا رئيس جمهور او د پاکستان

صدر اعظم څنگ پر څنگ ولاړ وه خبري يې کولې په پښتو يو چا ترجمه

ورسره ويل چي امريکا سر کال بيا هم په خپله نظامي بودجه کي تر ټولو

زياتي پيسې پاکستان ته ورکړي دي.

ډاکټر صاحب وویل:

گوره ندامحمد پاکستان تر مور ډېر د امریکا انډیوال دئ امریکا هم غیری مستقیم د پاکستان پر لاس خپل مخالفین ساتلي او هم د وطن دننه خپل متعهد حکومت دا لوبه ټوله د دې غټو ملکو ده مور نیم د حکومت په نوم نیم د مخالف په نوم په بېلابېلو چمونو په دې جنگ کي درول سوي یو کنې د طالب وسلې د کم مسلمان ملک دي او حکومت په دې جنگ کي یوه مرمی هم افغانانو نه ده جوړه کړې مگر د دې جنگ ټوله مخکه او قربانیان افغانان دي د حکومت په لاس وژل سوي د انتقام په خاطر طالبان دي د طالبانو په لاس وژل سوي د انتقام په خاطر حکومتیان دي دا جگړې ټولي بې گانه دي. مور باید دا جنگ و درو کنې دا جنگ به مور ختم کړي. ډاکټر صاحب زیاتي ویډیوگانې او خبري هم ندامحمد ته وکړې او یو څه د خوب او تسکین دوا یې هم ورکړه او هغه یې رخصت کړئ.

دا طوفان طبعي نه وو دا نړۍ والي ټولني د خپلو گټو پر اساس تنظیم کړی وو چا سیاست پکښي کاوه، چا پروژې پکښي تر سره کولې چا هم خپلي ډول ډول وسلې پکښي ازمويلې او خرڅولې.

افغانان یې د ماشومانو په څېر پر گروپونو وېشلي وه او یو و بل یې وژل او یو لوی طوفان یو لوی سقوط د یوه ملت غرقیدل او محوه کېدل روان وه خام مواد یې افغانان وه، د سونگ توکي یې افغانان وه، او لوبونکي یې نور څوک وه. توپان په غرغندو کېدئ او قرار قرار تېزېدئ. د غلطو ترجمانیو، خصوصي دښمنیو، تاریخي حسادتونو او ترپگنیو په گرم بازار کي بل اور ته هر چا خپل لرگي ور غورځول ځان یې مخکي کاوه او دښمن یې واهه او د وطن بربادۍ ته هیچا حساب نه کاوه.

د طوفان مستوونکي

زرمیر په عامه توگه په ملي تاجر مشهوره وو، مگر د کابل د خائینانو او د جنگ د نامیانو ټولي گټلي پیسې او کیسې ده ساتلې، په کابل کي چي کوم ډیلونه کېدل په ترکیه او نورو هیوادونو کي د پیسو تسلیمول او په کابل کي د ضمانت کول، د ده پر غاړه وه، ده په سرایي شهزاده کي یو بنائستوکی دفتر هم درلودی، د جمعې د ورځي د تاجکستان مېله او په میاشت کي یو ځل د دوېی، په بله میاشت کي د ترکیې مېله یې نه قضا کول، پیسې وې چي هر څه یې کولای سي او ده هر څومره پیسې درلودې، د پروژو خرڅول او تورو پیسو سپینولو له ده څخه بنامار جوړ کړی وو.

د هغه کار وبار له عقله وتلی وو، په دې وروستيو کي چي سیاست پر هر څه سپور سو، د نورو په څېره ده هم سیاست ته ور ودانگل، په نوي حکومت کي چي هر چا جرئت کوی چي کانديد سي، د ښار له مشهورو رقاصو څخه نیولې تر مشهورو غلو او قاچاقبرو پوري، د بهرنیو له قراردادونو څخه نیولې د ښار تر مشهورو مردگانو پوري، هر څوک کانديد وه، علت یې دا وو چي پارلمان قضایي مسئونیت درلودی، نو هر چا کوشش کوی چي خپله بدلاري د ملت په سپېڅلي کور کي پټه کړي.

زرمیر هم دوې خپلي درلودلې او دوې یې په پور کړي او پارلمان ته کانديد سو، کارونه یې ډېر وه، نو فکر یې وکړی چي باید یو خپل باوري او تکړه کس د خپلو چارو مسئول کړي، چي څومره فکر یې وکړی تر امید بهترین کس په نظر وره نه غلی، امید یې د خاله زوی وو، تازه یې په هند کي په حقوقو او

سياسي علومو کي ماستري ڪري وٺي اوڻس پر ڪور وو، يوازي به ڪله ناکله په تلويزونو کي سياسي بحثونو ته تلي، نور نو بي ڪاره وو.

زرمير هغه ته زنگ وواهه او له ڊبرو چنو وروسته يي راضي ڪري، چي د ده د دفتر چاري پر غاڙه واخلي، هغه دا شرط پر ڪنهنپنوي چي په هفته کي به دوې ورځي حتمًا حاضر وي، ده ورته وويل چي اولي دوې مياشتي هره ورځ حاضر يم، له هغه وروسته چي ضرورت وو راځم.

په دا سبا اميد په دفتر کي ڪار شروع ڪري، په هره برخه يي ځان پوه او خبر ڪري، يوه خبره زرمير ويل او مانا دار به يي ورسره خندل، ويل به يي: اميد خانه! زمور سره چي گرځي ڊبر څه به وينې؛ خو ځان به تهر راوږي، مزې به دي وي مزې.

يوه ورځ دفتر ته د اميد د ښوونځي د دورې يو هم صنفی راغلی، اميد فکر وکړي چي زما ليدو ته راغلی دئ، خو هغه زرمير ته وويل: زه رئيس صاحب اداره امور را واستولم، يو څه تحويلي وه. بيا يي بسته ورسره خلاصه ڪړه او يو لک او پنځوس زره ډالر يي زرمير ته وسپارل، زرمير د پيسو د شمېرلو وروسته هغه ته مانا دار وخنډل ويي ويل: رئيس صاحب! اوڻس دي لا مبارک سه، په ڪندهار کي په ورځ کي دومره پيدا ڪولای سي؟ د ڪندهار گمرک ڊبر برکتی دئ.

اميد چورتونو واخيستی چي دي هلک خو مکتب په تپلو تپلو خلاص ڪري، دومره تمبل وو چي درې ځله په ڪانکور کي بي نتيجې سو، دا دومره پيسې يي له کومه ڪري او اوڻس څنگه رئيس سو، ده به لا دا چورت وهی چي زرمير پر ږغ ڪړه: اميد خانه! رئيس صاحب مخکي د هرات په گمرک کي مامور وو، اوڻس دا دئ د هغې وظيفې له برکته د بلي چوکی مستحق سو، دغه يو نيم لک او رئيس صاحب په هره مياشت کي دېرش زره جمعه کوي، دا ټول د ترکيې له حسابه د اداره امور د رئيس صاحب اکاونټ ته ځي، دا دي درسره يادانبت

هی هی وطن / ۶۱

وي. وروسته د گمرک نوي رئيس پارچه واخيستله او نيم ساعت وروسته په فسبوکونو کي د کندهار د گمرک د نوي رئيس صاحب له ټاکل کېدو سره د مبارکۍ پيغامونه خپرېدل.

د رئيس صاحب له تگ وروسته يوه وچه کلکه ناچورۍ نجلۍ راغله او زرمير صاحب ته يې وويل: زه فلانکي استاذ را استولې يم، هغه سلامونه ويل او پرچه يې راکړه. پرچه يې زرمير ته ونيول، زرمير چي په فسبوک کي ویديوگاني اړولې را اړولې، همداسي يې تليفون ته کتل نجلۍ ته يې وويل: استاذ پسي پرېږده، ته تر استاذ مهمه يې. بيا يې يو رقم له ځان سره وخنډل او و يې ويل: خدمت وايه!

نجلې وويل: مور د کابل پوهنتون محصلين يو، دا کال فارغه کېږو، د فراغت له پاره مو مرسته په کار ده.

زرمير هم هغه سي په چوکۍ کي څنگېدی و يې ويل: پوهنتون مو څه په درد خوري، پيسې پيدا کړئ، ته به داسي وکړې چي سبا ماڅيگر پنځه بجې په کارته نو کي زما ځای ته راسې، هلته به خبره وکړو، اميد په حيرانۍ زرمير ته وکتل، ځکه چي پر پنځه بجې د بې گانه نجلۍ يوه ليري او د مېلمنو دفتر ته غوښتل، څه مانا يې درلوده، خو ځان يې تېراوه.

سبا چي اميد دفتر ته راغلی زرمير وختي لا راغلی وو، د دفتر د تليفون څو زنگه زرمير نه جوابول، اخير يې نفس تنگ سو، اميد ته يې وويل: دا تليفون پورته کړه! ورته ووايه چي زه نه يم، د يوې مياشتي له پاره دوبي ته تللی يم، محصلين په دومره مصرف نه ارزي.

يو گړی وروسته يو کس په نظامي درشي کي راغلی، زرمير ورته راپورته سو، روغېر يې ورسره وکړی، بيا زرمير انرژي ورته کښېښوول، نظامي کس ورته وويل: ياره زرمير خانه! دا ځل به هم همکاري کوې، جنرال خو دي کړم، مگر ترفيع او يو ښه بست به راپيدا کوې.

زرمير پر زنگانه وټکاوه و يې ويل: ورسه! زړه مي مه خوره، هغه د پېښورو

خبره چي وايي ټايم به لگي خرچه به يې راځي. له دې سره دواړو په زوره وخنډل، زرمير ورته وويل: يو ښه ارام ځای به درته پيدا کړم، کرار ورته کښېنه، نه به ټک وي نه به ټوک.

جنرال يو ناڅاپه وويل: نه پام! ارام ځای په درد نه خوري، پيسې خو په جنگ او نا ارامه ځای کي دي، دومره وخت دي تجارت وکړئ په دې پوه نه سوې چي د دنيا اتيا فيصده پيسې په جنگ کي دي او اپراتيفي پيسې دي چي پوښتنه يې نه سته، خالي د عسکرو شمېر ورکړه، جگړه او ډزي وکړه او مهمات خرڅ کړه. د تلفاتو راپور ښه غوښن وليکه، د اکرامې پيسې بېله د نوي جلب جذب نوي تجهيزات او د تعمير د ترميم پيسې، هر څه درته په جېب کي پاته دي.

زرمير وويل: نو دا نظام خو ټول وايي چي د پښتنو په لاس کي دئ، نو بيا ولي دومره پيسې پر رتېو او بستونو ورکوي، خو هر څوک مو خپل دي.

جنرال ورته وويل: گوره زوروره! زه به دا نظام درته تشرېح کړم د بن په کنفرانس کي يوه جوړه دا سوې چي درې نظامي ارگانونه وزارت داخله، دفاع او امنيت ټلوالې ته ورکول کېږي، نو ځکه هم هلته فهيم مارشال سو او پر هم هغه اساس سلگونه جنرالان يوازي د پنجشېر سول.

زرمير ورته وويل: د پنجشېر که د تاجيکو؟

جنرال وويل: نه يوازي د پنجشېر، بلکي د بدخشان، تخار، بغلان، مزار او پاته سو تاجيک ټول تاجيک لس جنرال نه لري، مگر يوازي پنجشېر تر زرو ډېر جنرالان او ډگروالان لري، نو وزارت دفاع د ټولو ولايتونو لوړبستونه، داخلي ټول بستونه او د امنيت ټول بستونه له دوی سره دي، چي خپله يې کوي که يې خرڅوي، مگر کښته عسکر او نظاميان له ټولو ځايو دي، د خوار او غريب اولاده يو او بل سره وژني، د جنوب خلک، هزاره او مشرقيوال ځوانان تر ټولو زيات وژل کېږي.

زرمیر وویل: جنوب والا خو ما هیخ نه دي لیدلي.

جنرال وویل: نه! هلمند، روزگان، کندهار او د جنواب ولایت تر ټولو ډېر تلفات لري، یو خو دښمن ټول نفوس گيري له همدې ولایتونو کوي، له بلي خوا هلته ځایي عسکر پوله ساتي او اربکیان ټوله دوی خپله دي، د ورځي تر سل زیات تلفات لري او په نظام کي تر ډگروال پورته نه لري. مشرقیوال زیات په اردو کي دي، بل خوا کنړ ډېري زیاتي قربانی لري، خوست، پکتیا او پکتیکا بیا په صفري قطعاتو او کي پي ایف کي سخت تلفات لري او دا دي هېره نه وي چي بامیان، بدخشان، او تخار هم په اردو کي سخت تلفات ورکړي دي، مقصد د نظام پاچاهي ټوله له پنجشېر سره ده.

زرمیر جنرال ته وویل: ځی! هغه دئ چي وطن داسي گلي گلزار دئ. بیا زرمیر یو چا ته زنگ وواکه امک امک یې ورته وویل او د جنرال صاحب له پاره سودا وسوه. جنرال ولاړی زرمیر امید ته وویل: امید جانه! داسي غوري دي، که یې زه ونه کړم بل همدا کار وبار کوي.

زرمیر په دې وخت کي وویل: امید خانه! درځه چي یو ځای د غرمې ډوډی هم وخورو او یو څوک به هم درباندي ووينم. موټر ته وختل او د ښاري نو خوا ته روان سول، په ښار کي بیربار تر پخوا ډېر وو، فقیران تر سودا اخیستونکو ډېر وه، د زرمیر د موټرانو کاروان په هارنگونو ځان ته لار خلاصوله، ترافیک هر ځای دوی ته سلامي کول او زرمیر به ورته کتل هم نه، خو د خلگو پر مخ د وراخطايي نخښې معلومېدې، دوی په ښاري نو کي بخارا هوټل ته ننوتل، دا د ښار تر ټولو لوکس هوټل وو، یوه د لنډ قد درلودونکي ژر دروازه خلاصه کړه، د هوټل منېجر رامنډه کړه وپې ویل: رئیس صاحب! وکیل صاحب اینجا برایت منتظر است.

دی یې یو مخصوص اطاق ته رهنمائي کړئ، کله چي دروازه خلاصه سوه د ظریفو او ښځینه عطرو بوی راننوتی، دوی چي ورننوتل، پر مېز باندي مخامخ د پارلمان یوه نسبتاً لنډ قدې ښځه ناسته وه، په خدا را ولاړه سوه، زرمیر خان ته

یې ټیټه چمبه ورکړه، لکه ښه ټینگ پخواني یاران چې وي، بیا یې وویل: ډوډی می ستا له طبیعت سره سمه راغونښتې ده، را څه مهرباني. زرمیر امید ورته معرفي کوی، خو وکیلې ډېر په اعتیایي سره سر وښوروی او خبري یې شروع کړې وې وېل: رشتیا وایې، ځان دي کانديد کړئ، نو ریاست ته دي اړولي دي که معاونیت ته؟

زرمیر وخنډل وې وېل: ته وده! یو وار راسو بیا به گورو، اوس لا وختي دئ.

بیا وکیلې وویل: هغه ستا ملگری وکیل صاحب د قندوز د سقوط هیټي اخیستی ده، دا به نه ځني را رانیسي؟
زرمیر وویل: په څو یې غواړي؟

وکیلې وویل: په پنځوس زره. بیا زرمیر زنگ ووايه، څو دقیقې یې زنگونه ووهل په دریم زنگ یې وکیل پیدا کړئ، له ډېرو چنو وروسته وکیل راضي سو، خو نرخ یې یو لک ډالر ووايه، بیا زرمیر وویل: زه فیصله کوم، دواړه وکلات ماته راکړئ. آخر یې خبره په پنځه اويا زره ډالره خلاصه کړه، هغه هم د زرمیر په احترام. زرمیر د تلفون وروسته وکیلې ته وویل: خوشحاله سوې؟

هغې ناز وکړی وې وېل: گرانه سودا دي وکړه. ده ورته وویل: یو لک خو به والي درکوي، پنځوس قومندان او اويا به له رئیس امنیته اخلې، نور هم پیدا او پنا پکښي سته، ناشکري مه کوه.

وکیلې وویل: څه خدای به یې خیر کړي. بیا یې پسي وویل: اوس نو دا نوي څلور پروژې چې می د ښځو له پاره اخیستي دي، د دې خریداران دي پیدا کړه؟

زرمیر وویل: پیدا کړي می دي؛ مگر په څو فیصدي یې خرڅوې او زما فیصدي به څو وي او بل په کومو ولایتونو کي دي، ولي یې خپله نه کوې؟
وکیلې وویل: تا ته زه ډېره بې کاره درمعلومیرم زابل، غور، ډایکندي او

بادغيس ته به زه روانه يم پروژې به كوم، كوناډي به راټولوم، كار به وړپيدا كوم، يا به بويونو كوچنيانو ته په كېرډيو كي صنفونه جوړوم.

زرمير په زوره وخندل وكيلى و ويل: ښه فيصدي يې پنځه دېرش فيصدي ده، ستا شپږ فيصده ده، درې پر ما دي او درې پر مقابل لوري، له ډيرو چنو وروسته خبره په دېرش فيصده خلاصه سوه او زرمير خپله فيصدي اته ته لوړه كړه، څلور پر وكيلى او څلور پر مقابل لوري.

كله چي له هوټله بيرته راووتل زرمير څلور سره پروژې پر دريم لاس په څلوېښت فيصده خرڅي كړې او څلور فيصده يې هم واخيستل.

سبا سهار چي كله اميد صرافي ته ولاړى، د لېسې د وختونو يو سپين زيرى استاد يې راغلى، دى ژر مخ ته ورغلى، لاسونه يې ورمچ كړه را يې وستى دننه يې كښېښوى، چاى يې وړ واچولې، هغه وويل: معاش خو اوس نه سته، ماش وي، هغه هم كله ناكله وي، بچو ته مي دي خداى (ج) جنت وركړي، له بهره پيسې رالېري، په حواله پسي راغلم، په دې اخير عمر كي مي خداى (ج) دا يوه ناره واورېده او تعليم آفته بچي مي په بهر كي خوندي كړه، دلته به يا مړه كېدل يا به يې بل څوك واژه، وطن خو هغه سي د سوداگرو په لاس كي دى. اميد له ځان سره سخت پيکه سو، په بې خوندي يې وويل: استاذه! د ملت گناه هم ده، هر څوك يې پر اوږو سپور دى، دوى بيخ پخ ورته گوري.

استاد وويل: اميده بچو! ملت يې له اخه او ټوخه واچوى، پر خلق ديموكراتيک يې حساب وکړ، ټول کمونستان وختل شعار يې کور، کالي، ډوډى وه، خو له ملت څخه يې له دې درو سره سره امن او سوکالي هم واخيستله، پر مجاهدو يې حساب وکړ، هغه توپکيان سول، په سرونو كي يې مېخونه ورتکوهل، سينې يې ځني پرې كړې، رقص مرده يې په وکړى، په ناموس پسي يې کورونو ته ورننوتل، د هغه د ختمولو له پاره طالبان راغلل، سپيني ملايكي وې، لږ وخت به نه وو تېر سوي چي د پنجاب فوج په گډ سو، بيا دا نوى حکومت راغلى، ښه کارونه يې هم وکړه؛ مگر وروسته دوى په فساد كي تر هغو

وارول، اوس ته ووايه ملت په چا باور وکړي؟
استاد به لا نور څه ويل، يو دم يې خبري بندي کړې ويې ويل: ورک يې
کړه څه يې کوي، دغه حواله را اجرا کړه. وروسته يې خپلي پيسې واخيستې او پر
خپله مخه ولاړې.

يو ساعت وروسته زرمير راغلی امید ته داسي معلومه چې د سر دښمن
يې راغلی، د استاد خبرو ډېر بد تاثير پر کړی وو، ځان د وطن غدار
ورمعلومېدی، خو هغه يې په ځان پوه نه کړی، هغه له راتگ سره سم وويل:
امیده! انگليسي خو دي ښه ده، د فلانکي کمپ څخه يو امريکايي جنرال زنگ
را وهي، ترجماني به ورسره راوکړې.

يو گړی وروسته زنگ راغلی، جنرال ځان معرفي کړی او ويې ويل: د ارگ
يو امانت دئ، بايد انتقال سي، په اماراتو کي يې په څو فيصده سپينوي؟
ده لس فيصده ورته وويل، هغه وويل: دا بيخي ډېري دي، يو مناسب
قيمت ووايه! چي زما انتقال ما ته گټه وکړي.

ده وويل: ته خپله فيصدي چيري غواړي؟
هغه ورته وويل: زه خپله فيصدي په اماراتو کي غواړم، دا پيسې امريکا ته
نه سي انتقالېدای، زما فيصدي په اماراتو کي زما د گولفريند نوي کار وبار ته،
چي هلته يې شروع کړی دئ، انتقالېري.

بيا زرمير وپوښتل: څو پيسې دي؟
هغه وويل: دوی خو اوس يو سلو پنځويشت ميليونه وايي؛ خو زه فکر کوم
چي د تړون تر وخته به پنځوس انتقالات ورته تر سره سي، سم قرارداد را سره
وکړه! چي اسمان ته وخېژي.

بالاخړه په دوولس فيصده تړون وسو، چي اووه فيصده د زرمير وي او پنځه
فيصده د هم هغه امريکايي لوري وي، له دغي ورځي وروسته دوی بيا ارامه
ورځ نه درلوده، هره ورځ انتقالات روان وه او امید درک کړې وه چي امريکايي

هی هی وطن / ۶۷

لوری یوازي هم نه دئ، ډېر شریکان لري او پیسې یوازي دوی ته نه، بلکې څو نورو مملکوتونو ته هم انتقالېږي.

امید ته هغه خبره، چې خلگو به ویل چې میلیارډونه ډالر راغله څه سول، اوس ورمعلومه سوه چې له چا سره او چیري وه.

یوه ورځ عجیبه پېښه وسوه، زرمیر نه وو د دفتر تلفون ته پرله پسې زنگونه راتلل، کله چې امید تلفون پورته کړی له هغې خوا یو چا په سوي اواز وویل چې نیم قطار طالبانو ونیوی، یو پنځوس میلیونه ډالر، یو سلو دوپنځوس د سرو زرو خښتي، یو دېرش میلیونه درهم او څلور میلیونه یورو، ټوله له دوی سره دي، امید څو دقیقې هوایي وو، وروسته یې حواص راټول کړل، زرمیر یې پیدا کړی او په سوي ساه یې ورته وویل: عاجل دفتر ته راسه! یوه پېښه سوې ده. نیم ساعت وروسته چې زرمیر راغلی او ده کیسه ورته وکړه، توقع دا وه چې هغه به چیغې کړي، مگر هغه ډېر آرام وو، لکه هیڅ چې نه وي سوي، یو زنگ یې ووهی، امید د زرمیر خبري اورېدلې، زرمیر په ډېر جرئت سره السلام علیکم ورحمت الله وبرکاته وویل، چې دا د ده تر پخوا متفاوټ سلام معلومېدی، بیا زرمیر وپوښتل: مولوي صاحب! په کوټه کي یې؟

هغه وویل: هو! خانه څه غوري دي ستاسي خواته؟

زرمیر ورته وویل: خیرت دئ، ته نوې ناولده وکړه.

د هغې خوا کس وویل: ښه سو چې زنگ دي ووايه، زما خپله خیال وو چې زنگ در ووهم، هغه زمور یو ملگری یې نیولی دئ د اعدام حکم هم پر ختلی، د دې چاره بېله تابل څوک نه سي کولای، حکومت خو دي بېله هغه هم ټول په جبب کي دئ.

زرمیر وخنډل وېې ویل: ستا د دعا په برکت نوم او ادرس یې راکړه. وروسته یې هر څه یاداشت کړه.

بیا مولوي صاحب وویل: دلته مي ختني شروع کړي دي، ستا یې کور ودان، محکمه مي ستا له برکته واخيسته، په دوه جریبه کي مي کور او کوچنی

باغچه اچولې ده او په پنځه جریبه کې مې د یوې مدرسې خیال دئ، د خیر کار دئ ستا به هم دعا گوښه ډېر سې.

زرمیر وویل: څومره مصرف به وکړي؟

ملا په خوله لنډ حساب وکړی، وپې ویل: یاره! یو دوه نیم زره لکه کالداري به سې. زرمیر امید ته اشاره وکړه چې ته دا ډالر کړه، زرمیر چې ډالر کړه دوه نیم لکه ډالره کېدل، زرمیر وویل: مولوي صاحب! دا مدرسه لږ غټه کړه چې ثواب یې لږ ډېر سې، په کوټه کې به پښتون اباد صرافي ته یو څوک ورواستوي، چې څومره مصرف کوئ هغومره به درکړي، تر درې زره لکه کالدارو پورې یې درکوي. مولوي صاحب تلواري سو وپې ویل: مور مصروفه خلگ یو، یو واري دي یې زما حساب ته راواړوي، زما حساب خو ستا سره سته. ده وویل: مشکل نه لري، زه به یې در انتقال کړم.

مولوي صاحب اخيري فرمایش د توپکونو درلودی، وپې ویل: جهاد دئ، ته پوهیږې دښمن قوي وسلې لري، مور خالي لاس یو، هلکانو هلته دا د اردو وسلې ارزانه پیدا کړي دي، دانه له یو لک شل زره څخه تر یو نیم لک کالدارو پورې دي، خدای و است، مگر یو شل دانې توپکونه خو عاجل راپیدا کړه او بل یو دېرش دانې مخاږې او توپنچې مې چرکیانو ته په کار دي، اوس هلکان په ښارونو کې دي په هغو یې ښه لاس خلاصیږي.

زرمیر وویل: مولوي صاحب! پیسې به یې زه در کړم، نور نو په اسلحو تاسې ښه پوهیږئ.

مولوي بېله ځنډه په خندا وویل: سمه ده ته د پیسو غم وکړه.

بیا مولوي صاحب وویل: زموږ خوا ته څه خدمت سته؟

د دوی له خبرو څخه داسې معلومه چې مولوي مخکې لا په کیسه پوه دئ، مخکې له مخکې یې لا زرمیر بار کړی.

زرمیر په ماته خوله ورته وویل: مولوي صاحب! مجاهدینو په غزني کې

موټرونه درولي دي، که مو یوه لار ښوونه ورته وکړه.

مولوي صاحب په خوند ورته وويل: اخود به يې وکړم، ته خو خپل سړي يې، په شريعت کي د چا بې ځايه زهيرولو ته اجازه نه سته.

زرمير چي تلفون قطعه کړی، بل زنگ يې واهه له سلام سره يې وخندل ويې ويل: څارنوال صاحب! څنگه يې، څه کيسې دي، څنگه کور مي درته خوښ کړی وو، اوس به ښه راحتته يې، گوره! دا په لسو بيسوو کي جوړ دئ، د کارته سه تر ټولو گرانه مځکه همدا ده، خيال يې ساته.

څارنوال وويل: کور دي ودان حاجي گله! ستا برکت دئ، زما خو ولاکه لمسولا دا خوب ليدلی وای.

زرمير وويل: دا کور نو بيا بېله نوي ماډل لکسس زړې خوند نه کوي، يو دانه مي پرون ځان ته له دوې څخه راوغوښتی، ستا چاره مي هم وکړه تا ته مي هم راوغوښتی.

څارنوال وويل: ژوندی دي يې! زه خو دي په دې بيخي وگتلم. څارنوال بيا وويل: رئيس صاحب! څنگه دي زنگ وهلی وو، خیرت خو به وو؟

زرمير وويل: دغه شمېره بندي مي په کار دئ.

څارنوال وويل: پر دې خو اعدام اوښتی دئ، هيڅ امکان نه لري.

زرمير وويل: امکان يې په تا پوري اړه لري، زما دی په کار دئ.

څارنوال وويل: ته صبر قاضي صاحب سره بايد خبره وکړم.

زرمير وويل: په هر څو چي کېږي، خبره يې يو طرفه کړه. نيم ساعت وروسته څارنوال زنگ ووايه ويل يې: په کارته سه کي چي د حوزې پر مخامخ دا نوي بلاکونه جوړېږي، قاضي صاحب غواړي چي هلته دوو زامنو ته، چي ډېر پر گران دي، کورونه واخلي، نو يو بندي ازادول به ډېر اسانه کړي.

زرمير بېله دي چي نرخ معلوم کړي وويل: د دواړو تذکېرې راته راواستوه، بندي له دوسې سره زما کور ته راوله، د شپې به ډوډۍ زما سره وخوړئ.

په يوه ساعت کي دغه هر څه تر سره سوه. په کوټه کي پيسې انتقال سوې،

څارنوال ته د موټر اسناد واستول سول، قاضي ته د دوو نوو اپارتمانو ټاپه سوي اسناد ورسېدل او بندي له دوسې سره د زرمير مېلمستون ته راغلی، له وياډيو يې خبرو وروسته د زرمير موټرونه په غزني کي پر قاچاقي لارو بهر ته وخوځېدل. اميد له ځان سره چورت واهه چي خلگ چي شکايت کوي چي کارونه يې مياشتو او کلونو ته ځنډيري، هغوی پيسې نه مصرفوي او چارواکي دلته مصروف دي.

په دا سبا چي کله دوی دفتر ته راغلل، گوري چي يو کس په شخصي کالو کي راغلی دئ، دمخه يې ځان معرفي کړی، زرمير لاس ورکړی پر مخ يې مچ کړی او ويې ويل: چيري يې، چي نه معلومېږي؟ سپري په ماته خوله وويل: هم دلته گرځو، سپری ډېر تروش وو، وروسته يې زرمير ته د هغه څو تلفوني مکالمې ور واورولې، د زرمير باڼه لا نه دي درانه سوي اميد لږ وارخطا سو، خو زرمير ورته وويل: امير صاحب! د ملي امنيت د مکالما د اورېدلو او تعقيب آمر دئ، زموږ يار دئ.

بيا يې کرار يو سپين پاکټ د کوچ پر بازو ورته کښېښوی، اميد د سترگو تر کونجو ورته وکتل او د ډالرو دوې بستې په سپين پاکټ کي په نظر ورغلې، د آمر صاحب خوله بيرته د اوبو ډکه سوه، تندي يې وغوړېدی او ښه گپه يې شروع کړه، بيا يې تلفون زرمير ته ورکړی ويې ويل: خپله يې ډليټ کړه، چي په زړه کي دي شی در ونه گرځي. د اميد نور مغزو کار نه کوی، حکومت د حکومت مخالفين، بهرنيان وکيلان او هر څه په فساد کي غرق وه، هيڅ داسي څوک او ځای نه وو پاته چي د معمولو برخه نه وي، مات سوی ملت پر ماتي بېړۍ سپور وو او ماته بېړۍ د خدای (ج) په فضل روانه وه، ماڼوگانو يې د سمولو پر ځای تختې کښې او هوسپدل.

نن د انتخاباتو نتايج اعلانېدل، زرمير په اولو پنځو کسانو کي وو، چي تر ټولو لوړي رايې يې وړي وې.

دوې بجې به وې چې امید پر تلیفون د زرمیر مسیج ولیدی، لیکلي یې وه چې موټروان در استوم، وزیر اکبر خان څورلسم سړک ته راسه، چې بریا لمانځو، د امید هیڅ زړه نه وو، زړه و نا زړه وو، پر شپږو بجو هلته ولاړی، څورلسم سړک ارگ ته غځېدلې لار ده، هلته یو ډېر لوی کور ته ورننوتل، دا لوی کور څو اوسپنيزي دروازې درلودې، چې ټولي زړې وې، غټ غټ گارډان ولاړ وه، امید خپل نوم ورته ووايه، هغو په لیست کي وکتل، وروسته یې دی په ډېر احترام دننه رهنمایي کړی.

دی چې ورننوتی چې په ښار کي ده پیژندی او مشهوره وو، هغه ټوله دلته وه، اکثره نشه وه، د چا لا تازه په لاس کي وه، ځان یې نشه کاوه، نر، ښځي، مخالف او موافق ټول یو ځای وه، رقصېدل او خوښ خوشحاله وه، امید ته د دوی رویي عالمي جنگونه مخالف بحثونه او هر څه سترگو ته ودرېدل، هغه ولیدل چې سهار یې په تلویزون کي ښکاره کړي وه چې په نورو وکیلانو پسي یې چکوش ځغلو، هغو تر نورو لوړ خندل او د چا یاد هم نه وه چې دوی سره مخالف دي.

لنډه دا چې امید هغه څه ولیدل چې باور یې نه کېدی. سبا وختي امید د هند سفارت ته ولاړی او د وېزې له پاره یې اپلاي وکړی، درې ورځي وروسته یې وېزه راغله، له میدان څخه یې زرمیر ته خپله استعفاء پر آتسپ ولېږله، دی به لا طیارې ته نه وو ختلی چې پر تلویزون یې اعلان وکړی چې د پارلمان ریاست له اورده جنگ څخه وروسته، د میلیونونو ډالرو د کښته پورته کېدو په پایله کي د باگرام له هوایي میدان څخه د غولو د ټانکرانو د ایستونکي قراردادي له خوا واخیستل سو، زرمیر د لومړي مرستیال په توگه اعلان کړل سو، د ښار مشهوری او مشهودي رقاصې پر تلویزون د پارلمان د ځواني وکيلي په توگه د نوي ځوان پارلمان په اړه همدې تلویزون ته معلومات ورکول، چې دا یې مخکي ویانده وه.

فیسبوکونو د پارلمان د څو ورځو خونړیو جگړو ویډیوگانې خپرولې او د

حکومت سور جرابي وياند د ځوان حکومت، ځوان پارلمان او ځواني ادارې بيانيه ورکول.

خو ځوان اميد چي سرې جرابي او بهرنی پاسپورت يې نه درلودی، له لوی علم، پوهي، ډگريو، ارمانونو او هیلو سره طيارې ته وختی، طيارې پر کابل دوره ووهل او کرار کرار د تيارې په لمن کي د يوه نوي طوفان په لمن کي د ناامیده، اميد له سترگو الونی سو، د اميد د سترگو له کونجه يوه اوبنکه پر مخ راتوی سوه، داسي معلومېده چي اميد نور وطن له هر څه سره د زړه په هدیره کي دفن کړی. طوفان هم هغه سي ورځ تر بلي خونړی کېدئ او د هیواد سست سوي ميلونه نور هم سستېدل، طوفان لا روان وو.

د طوفان مور لومړی ځل

د امریکا سفارت په کابل کې سفارت نه دئ، بلکې یو بشپړ حکومت دئ، چې افغانستان او منطقه ټوله کنټرولوي، که څه هم دلته هم سیاسي کشماکشونه سته، مگر بیا هم ټوله یوازې د امریکا گټې ته ژمن دي، خو د ټولو تعقیب او کنټرول د امریکا د استخباراتو په لاس کې دئ، هغوی چې څه وایي هغه به کیري.

دلته د سفارت برخه دوې څانگې لري، قونسلې چې وېزې او نور اړوند قونسلې چاري مخ ته وړي، له سیاست او نورو سره یې څه اړه نه سته، ډیپلوماتیک برخه، چې د امریکایي سیمې ماموریت او نوري ډیپلوماتیکې چاري مخ ته وړي او تقریباً دا د امریکا مخ او خوله ده، مگر اصلي کارونه یې د استخباراتو له لوري سمبالیري، چې طرحي او مسایل څېړي پرېکړي کوي او بیا پرېکړې پر درو لارو وځي، که د زور مسئله وي فوجي او نظامي اړخ ته سپارل کېږي، نور هغوی پوه سوه او لاره یې که سیاسي وه نو ډیپلوماتیک برخې یې په خبرو کیسه مخ ته وړي او که اداري اجتماعي وه، بیا نو د پروژې برخه ده، چې له انجورانو سره ښکاره او پټ تړونونه لري.

ولي د سولې په برخه کې بحثونه موقف او هر څه متفاوت دي، د سولې له پاره خاص استازی تر ټولو زیات دخیل دی او یو لوی ټیم له زیاتو اړخونو سره اخته دئ، چې څنگه دا حالت په خپله (امریکا) گټه راټول کړي.

کوچني مخالفتونه یوازې مېتودونه او طریقې بدلولای سي، د نتیجو بدلول نه د چا واک دئ او نه هم دومره جرئت سته.

دلته هم د دیموکراتانو او جمهوریانو خپل زور ازمولې سته، مگر دومره نه دي چي د استخباراتو لویه لوبه ورخراښه کړلای سي، نو ځکه هر څوک په احتیاط او کراره قدم اخلي.

د دغې ټولې لوبې کیسه د امریکا د تاریخ د تر ټولو څپرک او پخواني ډیپلومات افغان اصله امریکایي په لاس کې ده، دی د منځني ختیځ، افغانستان، پاکستان، عراق او نورو سیمو په سیاست کې فوق العاده ځای لري، د دغې سیمې د نیمې پېړۍ اکثره سیاستونه د امریکا له لوري د ده پر لاس لوبېدلې او ده هم د یوه متعهد امریکایي په توګه په ډېره معقوله توګه د امریکا په ګټه لوبولی دی. که څه هم په خپه افغان دی، مگر تر ډېرو امریکایانو ډېر زیات امریکایي دی، ده وکولای سواي چي په افغان جهاد کې د امریکا رول ډېر ښه ولوبوي، بون یې د امریکا د ګټو پر اساس کامیابه کړي.

په افغانستان کې یې د امریکا د ګټو پر اساس څو ځله حکومتونه جوړ کړل، په عراق کې یې وضعیت د امریکا په ګټه وخرخاوه، امریکا یې په ګټه له عراقه و ایستله او اوس بیا مامور وو چي امریکا د خپل تاریخ تر ټولو له اوږده جنگ څخه څنګه وباسي، که څه هم ماموریت د امریکا د جمهور رئیس په وسیله ورکول سوی وو، مگر ټول پوهېدل چي دا ډیپلوماتیک نه، بلکي استخباراتي ماموریت دی، نو ځکه د نوي رئیس جمهور په راتګ هم لیري نه کړل سو، بلکي ماموریت ته یې ادامه ورکړه.

د ده په څنګ کې د امریکا د ډیپلوماتیکي ادارې تر ټولو فعال سفیر هم له ده سره په همکارۍ کې مکلف دی. د امریکایي قوتونو د افغانستان د برخي مسول د مسلحو قواؤ اختیار کل هم د خاص استازي خبري مني، مگر هغه وخت چي استخبارات یې ورسره تائیدکړي، په مجموعي توګه ټولې خبري د استخباراتو تر فلتر وزي، مگر حتی استخبارات هم مکلف دي چي د خاص استازي خواهشات ومني، ځکه پرېکړه دا ده چي امریکا باید حالت تغیر کړي،

روان حالت د دوی په گټه نه دئ.

د استخباراتو په مرکزي دفتر کې غونډه وه، د استخباراتو رئیس ډېر عصایي وو، لوی سیگار یې پرله پسې په زوره زوره کښوی، بیا یې خپل لومړي مرستیال ته وویل: دا احمقان زموږ ټول تقسیم اوقات راخرابوي، زه نه غواړم چې د سولې کیسه دي دومره تېزه سي، دوی خپل سیاست کوي، خو زموږ لوبې ته یې پام نه دئ، تر هغو روسیه او چین په پوره توگه په سیمه کې فعاله سوي نه دي، تحول ته اړتیا نه سته، دا کیسه باید روانه وساتو.

مرستیال ورته وویل: دوی پرېږده چې خپلي بغاري وهي، کیسه خو اخیر هم موږ فیصله کوو، دوی دي خپلي د بشر حقوقو او جمهوریت بابولالي رغوي، چې موږ تصمیم نه وي نیولی دوی هیڅ نه سي کولای.

رئیس په قهر سره وویل: مگر دې د سپي زامنو هغه د سپي زامن قطر ته انتقال کړل، پاسپورټونه یې هم ورکړل، ما ته یې تشویش را اچولی دئ، سبا چې موږ خبرېږو دوی به کیسه خلاصه کړې وي، دا نو بیا داسې مانا لري لکه په ژمي کې چې په چا اسکریم خورې.

د نظامي برخې مسئول چې یو زوړ متقاعد جنرال وو وویل: ته تشویش مه کوه، دا خبرې خو زه دا سبا درته دروم، ته یې گوره. وروسته یې خپل کوم مخصوص کس ته ور ږغ کړه چې هغه د پاکستان له استخباراتي کس سره نن ماڅیگر ته یو مجلس راجوړ کړه.

سبا ته پر تلویزونونو پر خاصو ځواکونو او نورو اهدافو د حملو او چاودنو خبرونه خپرېدل او ورسره سم د امریکا جمهور رئیس مذاکرت متوقف اعلان کړل او هر څه په ټپه ودرېدل.

د شپې د استخباراتو له څانگې د جامونو کړنگونه راتلل او د استخباراتو

رئيس د نظامي برخي مسئول ته وويل: ما ته له اوله د شيطان زوی بللې، مگر ته يې زوی نه يې پلار يې يې.

ده په خندا وويل: زموږ همدا وظيفه ده چې لوبي جوړي کړو، ستا ناحقه دې کوچنيو شيانو ته تشويش دئ، غټ شيان يادوه.

رئيس د پايپ دود پوه کوی ويې ويل: غټ شی نو څه شي دئ؟
ده وخنډل ويې ويل: غټ شی دا دئ چې څنگه کولای سې يو کنياک بوتل په يوازي سر سره وڅښې.

د دوی يو بل همکار، چې د سپيشل فورس د خاصو قطعې پخوانی قومندان تېر سوی وو، د کنياک بوتل يې پورته کړی، ټول يې وڅښی، بيا يې په زوره زوره څو چغې ووهلې، بيا يې وويل چې داسي؟ بيا يې هر څه وکښل او په يوه نېکر کي يې تر څنگونو پوري تازه اورېدلي واورې ته ځان ور واچوی او ټولو په زوره زوره خنډل.

په دې وخت کي د سفير له دفتره يو کس راغلی او رئيس ته يې وويل: پر يولس بجې د سفير صاحب په دفتر کي ناسته ده، راتگ مو حتمي دئ، موضوع ډېره جدي ده.

دوی ټولو يو بل ته وکتل او په رمازه يې سره وخنډل.

خاص استازی چې فکر کېدی، ډېر به په قهر وي، ډېر خونسره او آرام ناست وو، سفير او نور اړوند گډونوال هم ناست وه، د استخباراتو رئيس ورننوتی، بخښه يې وغوښته ويې ويل: يو مهم کار وځنډولم.

خاص استازي په مسکا ورته وويل: ستاسي مهم کارونه خو ټول عمر له موږ څخه پټ وي، لږ خو سپری پوهوئ چې بيا څوک په يوه پاڼه کي وي. نور څوک پوه نه سول، خو سفير او د استخباراتو رئيس دواړه موسک سول.

خاص استازي وويل: نن مي ټول يو ځای ځکه راوغوښتلاست چې د ټولو راپور هم درته وایم او خبره به هم سره یوه کړو، داسي نه وي چې سبا بیا هر څه گډوډ وي، گورئ! مور ټوله د امریکا د متحده آیالاتو مامورین یو، مور هغه څه کوو چې زموږ د هیواد په گټه وي، دا صحیح ده چې ماموریتونه او د ماموریتونو ډول مو متفاوت دئ، مگر په نتیجه یې ټول شریک یو، زه پوهېږم مور به له یوه بل سره د نظرو اختلاف لرو، مگر دا اختلاف باید په یوه شخصي غرض وا نه وړي، زه پوهېږم چې دلته ټول هغه کسان ناست دي چې دا ماموریت ورکول سوی دئ، زه صرف ماموریت تشریح کوم، نور برخي کول او خپله برخه تر سره کول یې ستاسي دنده ده.

تصمیم دا دئ چې امریکا په سیمي کي خپل د حضور بڼه بدله کړي، تر دې وخته بریالي راغلي یو؛ خو زموږ د خپلي ارزوني له مخي نوره اړتیا نه سته چې نظامي حضور ولرو، د فعالیتونو بڼه به په تدریجي توگه بدلېږي، لومړی خو به مور افغانستان یوه دریم هیواد ته سپارو، چې زموږ له پاره دلته کار وکړي، درې هیواده کانديد وه، ترکیه، قطر او سعودي عربیه.

په دې وخت کي دفتراً د چارو مسولي (شازدافیر) وويل: پاکستان څنگه؟ خاص استازي مسکی سو وېې ويل: هغه زموږ خپل مامور دئ، همکار یې نه جوړوو، تر دې لوړ حیثیت لري هم نه او د افغانستان په مسئله کي دئ، تر ټولو خطرناک ثابتېدلای سي، ځکه خپلي گټي لري، زموږ هغې به یې گډوډي کړي وي.

بیا یې اضافه کړه چې ترکیه له دې امله رد سوه، چې له عربستان سره یې د اسلامي نړۍ پر سر سیالي ده او بل په افغانستان کي خپلي گټي لري ترک تباران پالي او دا اردغان ډېر د زاړه فکر سړی دئ، د عثمانی خلافت خوبونه ویني، سعودي مو په دې ونوماوی چې ځان هم د امریکا سیال شماری او هم د ترکیې دښمني پر سر نه اخلي، نو قطر مو وټاکئ چې هم ښه راته ولوېږي هم د چا مشکل ورسره نه وي.

تبر اولس کاله مور تر هغه څه زیاتي لاسته راوړني لرو چي تصور مو یې کولای سواى، تلفات لرو؛ خو دا هغومره نه دي چي مور سنجولي وه، گټه یې تاوانه نه کېږي، مخکنی رئیس جمهور ښه وو، چي خپله به یې لاره نه راسره وړله، د شاوخوا خلگو په زور به مو خپله خبره په منل، ملک سپری وو که به یې زموږ سره زور هم واهه، خو خپلو خلگو ته تسلیم وو، بل وار مو په وچ زور په ومنل، تاوان هم پر ده دئ، مگر دومره چي یې دی په عذاب کړئ، څوک په خبر هم نه دي.

د ازبکانو توپکي مشر چي د بل ازبک مشر پر کور حمله وکړه، ده هلي کوپټر ور واستول، چي ویې نیسي، مور مداخله وکړه موضوع مو کراره کړه. دا نوی سر زوره سپری دئ فکر کوي چي دی په ناروې یا هالنډ کي رئیس جمهور دئ او فکر یې اوس هم په استادۍ کي بند دئ، فکر کوي چي دا وطن په طرحو او کتابونو جوړېږي، مگر نه خپله لاره ایستلای سي، نه زموږ دا اوري او مشورې ته اصلاً وخت نه ورکوي.

نو لازمه ده چي مور خپله لاره بېله کړو، مخالفین په ننباسو مذاکرات به دننه کېږي، یوه موقته اداره رامنځ ته کوو او ځان ته بل ملگری پیدا کوو. خو دا هر څه ته وخت ورکوو، کرار کرار مذاکرات ځنډوي، مگر مور باید مصروفیت رامنځ ته کړو، تر څو له فرصت څخه گټه واخلو.

د دې خوا مذاکراتي ټیم خو له ده سره سته نه، ځکه دا سپری انتخابات کوي او خپل ضد پوره کوي، مور مانع نه واقع کېږو، ملاتړ هم ورکوو، مذاکرات پر تاوان وو، چي مذاکراتو ته نه ولاړی، خو سوله یې ونه کړه، چي دی په حقیقت کي خپله همداسي کوي، له دواړو لورو سره اړیکي سمی ساتي، دې سپري هر څه پر خپل لوري ورمات کړي دي، انتخابات د ځان په گټه اعلاوي، زه دی له ځوانۍ څخه پېژنم، مگر تاسي بل لوری هم تنها مه پرېږدئ، یو شی چي مور معلوم کړی دئ، په دواړو لورو (طالبانو او جمهوریت) کي خلگ سته

چي مور ته خطر دي، د هغو چاره د فوجيانو او استخباراتو کار دئ، د دواړو لورو پر جنگ باورمن خلگ بايد پاک سي (له منځه يوړل سي).

طالبان پر څلورو برخو وېشل سوي دي، غيري پاکستاني طالبان غيري پاکستاني طالبان چي د کندهار گروپ دئ، نړۍ وال طالبان چي حقانيان دي او ايراني طالبان.

د ايراني طالبانو چاره وکړئ، هغه هر وخت خطر دئ، شروع يې د هرات له ملا نيازي څخه وکړئ، زموږ تصميم دا دئ چي د کندهار له گروپ سره، چي نسبتاً لوی او مستقل دئ، کار وکړو او ډېر اختيارات په لاس ورکړو. تاسي د استخباراتو او کمپاينونو کيسه هم گرمه وساتي او کوبنس وکړئ چي انتخاباتو ته ډېر خلگ را ونه وځي، چي د انتخاباتو مشروعيت خپله تر سوال لاندې سي.

د طالبانو د مذاکراتو تېم زموږ په لاس کي دئ، خو يو نيم يې داسي دلائل وايي چي مور يې حېران کړي يو، حقانيان مور د عربو په وسيله تسليم کړي دي، د پاکستان گروپ هم دومره زور نه لري، خو دا د روزگان ملا، هغه بل سپين لنگوتي عینکي هزاره مخ چي يې دئ، دا بل د دوي د مشر باجه هغه لوی مفتي يې، دا د غزني اندر او هغه بل د گونتنامو نورزي چي تازه يې له باگرامه قطر ته را انتقال کړی دئ هيڅ نه کنترولېږي، دا نور له يوه ادرسه نه له يوه ادرسه زموږ په لاس کي دي، خو ما ته دا پخوانی کمونست لندې ږری او د هلمندی ملا تر ټولو مرموز خلک رامعلومېږي، له هر چا سره سر ښوروي او ما هيڅکله په قهر نه دي ليدلي.

دې خوا ته د پخواني جمهور رئيس تېم زموږ سره هيڅ مخالفت نه لري، د هغه له خبرو او اشارو څخه ښکاري چي هغه غواړي چي د ملت بابا سي، بيرته راتگ نه غواړي، ملک سپری دئ، غواړي دی کښېني او ځان ته يو عزت ولري او مشوره ورسره وسي، نور نو ټوله خپلو خپلو برخو ته غلي دي، عجبه لا دا ده چي د اوسني جمهور رئيس يو تر ټولو نږدې کس شو ځله له ما سره تماس

نیولی دئی، که مور دی د موقتی ادارې رئیس کړو، نو رئیس جمهور به استعفاء ته قانع کړي.

د استخباراتو رئیس په ټوکه وویل: هغه د سلیفي والا عینکي یادوي؟ له دې سره ټولو په هرهر وخنډل. سفیر وویل: زما ډار له دې نورو قومونو له مشرانو څخه نه دئی، کیسه ټوله پښتنو ته ولاړه ده، ځکه په تېر اوولس کاله کي هر څه د پښتون په نوم تمام دي، مگر هیڅ ځای پښتون په سیستم کي نه سته، زموږ یوه لویه اشتباه دا وه چې سرمایه گذاري مو پر غلطو خلگو وه، ملي قهرمان مو ورکړی، مارشال مو ورکړی، سلگونه جنرالۍ مو ورکړې.

ځانگړي استاڅي وویل: بناغلی سفیر! اشتباه نه وه، پښتنو ستا سره دومره همکاري نه کوله، ځکه هغوی ځان مالک بولي، نو ځکه هر وخت په اسانه نه تسلیمېږي، خیر تېر وخت ته به نه ځو.

سفیر وویل: په دې کي زه هم درسره موافق یم.

خلیل زاد وویل: زه یوې اوږدې تفریح ته ځم، تر هغو ټولي چاري د بناغلي سفیر په لاس کي دي، هیله ده چې تر راتگه مي میدان صاف وي او لاره اسانه، چي دا په ختو کي بند بوټونه وباسو او نوي جامې واغوندو.

نور نو رسمي مجلس خلاص سو او ټول په عادي خبرو بوخت سول. ځانگړی استاڅی، سفیر او د سفیر مرستیاله د سفیر دفتر ته ولاړل، خاص استاڅي سفیر ته لیست ورکړی چې دا لیست له رئیس جمهور سره بحث کړئ، چې دا د مذاکراتو لیست دئ. سفیر لیست وکتی وپې ویل: دا خو ډېر کمزوري خلک نه دي؟ خاص استاڅي وخنډل وپې ویل: زورور خلگ زموږ نه دي په کار، له کمزورو سره خبره ښه فیصله کيږي، شازدافیر ته په لیست کي د شمال د امپراطور د زوی نوم او د مارشال د زوی نومونه حیرانونکي وه په ټوکه یې وویل: کودکستان یې ټول پکښي ځای پر ځای کړی دئ.

خاص استاڅي وخنډل وپې ویل: د مشرانو ایمان یې هم رامعلوم دئ.

په دې وخت کي د نظامي قوتونو مشر راغلی، ویې ویل: د همکارۍ مسئله څنگه ده، ما ته مو کومه لار ښوونه سته؟

خاص استاڅي ورته وویل: ستاسي او د استخباراتو کار مشترک مخ ته ځي، له تگ مخکي به هغه ووينو.

د نظامي قوتونو مشر وروسته د استخباراتو له رئیس سره په یوې یوازي خونه کي ولیدل، د هغو کسانو لیست چي د دواړو لورو لومړی خط وو معلوم سول او د له منځه وړلو دنده یې ووېشل سوه.

مخالف لوري ته د سیمو پرېښوولو پر مخالفینو د عملیاتو نه کول او د هوایي حملو د مطلق بندیدو تصمیم ونيول سو، د اجتماعي برخو مسئولینو د سبا پلان دا وو چي له مدني فعالانو سره سبا ويني، چي کمپینونه ډېر او جدي کړي، رادیوگانو او تلویزونونو ته نوي نوي پروژې اعلان سوې او د ټولنیزو رسنیو د کنترول گروپ خپلو تبلیغاتو ته بیرته ستون سو او هغه لسگونه زره جعلی ایدپاني، چي کارول کېدې او روانه جگړه یې مخ ته وړل، بیرته فعاله سوې، فیسبوکي ښکنځل، د حکومتدارۍ بدنامول، د انتخاباتو مسخره کول او د جمهوریت بدنامول، بیرته په کش کي سول.

د طوفان مور خپل زوی ته بیا شیدې ور ایله کړې او طوفان لا پر غټېدو او غوړېدو سو.

طوفان د ملت په کور کې

د انتخاباتو کیسه تقریباً خلاصه وه، سفیر کامیاب سو، چې په پخواني اجرائیه رئیس د سولې د مذاکراتو ټو مسؤلیت و مني، د رئیس جمهور موافقه پاته وه او په عیني وخت کې د څو وزارتو، سفارته او څو نورو چوکیو په بدل کې د شمال امپراطور ومنل چې له جمهور رئیس سره په گډه کار وکړي، زوی به یې په مذاکراتي ټیم کې وي، د ده هر څه به خوندي وي، د پخواني اجرائیه رئیس په هزاره مرستیال یې خاص مشاوریت و منی، د ازیکو مشر ته یې مارشالي ومنل او بالاخره له یوې پوره بستې سره جمهور رئیس ته راغلی.

جمهور رئیس ډېر په قهر او جدي وو، مگر سفیر ته د هغه مزاج معلوم وو، لومړی یې هغه ته مبارکي وویل، وروسته یې یوه ډېره بڼه تحفه ده او لومړی مېرمني ته ډالی کړه، بیا یې د امریکا د ولس په نمایندگي نوره مرسته اعلان کړه، وروسته یې وویل: د امریکا جمهور رئیس سلام وایه او ستاسي ملاتړ یې اعلانی او دا پیشنهادات یې درلودل.

له دې سره جمهور رئیس وغوړېدی او بېله بحثه یې د خپل خلعو کړي پخواني لومړي مرستیال (چې د جنسي تیري له ثبوت سره یې قضیه روانه وه او په نړۍ وال لیست کې د حقوق بشر د نقضونکي په توگه ثبت وو) مارشالي ومنل، د اجرائیه رئیس هزاره مرستیال یې خپل خاص مشاور اعلان کړی او د مذاکراتو لیست یې د گوندونو او ډلو په فرمائش، چې د ملت هیڅ استاذی نه وو پکښې اعلان کړی، څو ورځې وروسته پر دې سربېره، چې پخواني اجرائیه رئیس د

جمهور رئیس په توگه د تحلیف مراسم هم تر سره کړي وه او ځان یې جمهور رئیس اعلان کړی وو، د سولي مشر توب په دې بهانه ومانه چې دی قرباني ورکوي، تر څو ملت له دې بحرانه وباسي، په حقیقت کې وعده ورسره سوې وه چې دی به د موقتي ادارې مشر او د سولي قهرمان وي.

د جمهور رئیس ايله زړه ته ولوبده، چې جمهور رئیس سو، هغه له اولي دورې پر هیچا باور نه درلودی، دوهم مرستیال د پخوا په څېر په خپل قوم پالنې او ځان مصروف وو، شرمندگي خو هغه وخت وه، چې په رسنیو کې یې د بواسیرو خرچه رسماً اعلان سوه چې نیوي میلیونه افغانی وه.

جمهور رئیس لومړی مرستیال سخت مصروف ساته، ځکه یوازنی سپری وو چې ډېر ښورنده وو او ده ډېر په سخته کنټرولوی او یوازنی کس وو چې ده له ډاره په ارگ کې نه ښکښځی.

جمهور رئیس په لومړۍ دوره کې لا هر څه ارگ ته وصل کړي وه، حاصلاتي ادارې، اپراتیفي او مالیاتي منابع لنډه دا چې هره اداره چې دوه توته ارزیده، رئیس جمهور خپله کتله، په دوهمه دوره کې خو بیخي هر څه ورتسليم سول، په اوله ورځ یې د قانون خلاف لومړۍ مېرمنې ته بودیجه بېله کړه، خپل گروپ یې پر څلورو برخو ووېشئ، نظامي ټولي چاري د امنیت د شورا پر غاړه سوې، چې مشري یې د کمپیوټر د برخي دکتور کوله او د انگلیستان تابعت یې درلودلی، ټولي ادارې یې اداره امور ته ورکړې او د لومړۍ مېرمنې خصوصي ډاکټر یې، چې له سوېدنه راغلی وو، د دې برخي مشر کړئ. د سولي برخه ئې یوه پخواني انجواگانو والا ته ورکړه، چې له ده سره په ډېرو پروژو کې له پخوا شریک وو او د امنیت موضوعات ئې یوه پخواني جنرال ته سپارلي وه، چې د سولي د شورا د پخواني مشر په وژنه کې هم تورن بلل کېدی. مگر دا تر ډېره ځایه پوري یوه آوازه وه.

د امنیت د شورا په دفتر کي د همدې څلورو مشرانو (د امنیت د شورا مشاور، د اداره امور مشر، د سولي مسؤل او د امنیت مسؤل) تر منځ ناسته وه. د امنیت د شورا مشاور، چي ځان ئې تقريباً اختيار کل باله؛ خپل په چوکۍ کي وڅرخېدی، خپلي سرې جرايي ئې پورته کش کړې. د اداره امور مشر ورته وويل:

- ډاکټر صاحب دښمن دي تر پښو لاندي ښايسته بوټونه دي.

ډاکټر موسکی سو، وويل:

- مننه ډاکټر صاحب، پرون مي مېرمن راوړي وه. د (گوجي)

نوی ډيزاين دئ.

په دې وخت کي د سولي وزارت وزير وويل:

- چي ولا (گوجي) لږ کلک دي، زما خپله (باس) او (کلرک)

خوښ دي.

د امنيتي چارو مسؤل وويل:

- زه ولا اوس د دې برانډو خلاص يم، له هغه چاودني وروسته

ډاکټري بوټونه په پښو کوم يا دا (سکېچري مېچري) استفاده کوم.

بيا د امنيت شورا مشاور غاړه تازه کړه، ول:

- وضعيت خو سم نه دئ. ما ته د جمهور رئيس ډاکټر ويلي،

چي هر څه مه ورسره شريکوي. نو ښه به دا وي چي هر څه بايد مور

خپله کنټرول کړو او يواځي ډېر مهم مسایل، لکه د پيسو موضوعات،

د عزل او تقرر موضوعات د لاس ته راوړنو موضوعات ورسره شريک

کړو.

د سولي وزير وويل:

- بهرنيان تغير راولي، په دې اړه مور بايد واضح دريځ ولرو.

د امنیت مسؤل وویل، چي موقته اداره د دوی په سیستم کي حتمي ده، دې ته باید تیار اوسو.

د اداره امور رئیس، چي پرله پسې پښه ښورول او ژاولي ئې ژوولې؛ خپل د خولې کونجونه ئې په دوو گوتو پاک کړل او وې ویل:

- مور موقتي ادارې ته خپل بدیل لرو. بیا ئې د امنیت شورا مشاور ته لاس ونيوی، چي تر ډاکتر صاحب بل ښه کانديد نه سو ور کولای.

د امنیت شورا مشاور، چي له وختونو ئې د رئیس جمهور اکتونه کول، وویل:

- ولا دا خو دروند بار دئ. که چاره نه وي؛ زه مجبور یم، چي دې بار ته اوږه ورکړم. د سولي وزیر وویل:

- مگر د لومړي مرستيال سره څنگه کوو؟، هغه خو بيخي توند مزاجه دئ. هيڅ کله به اماده نه سي، چي دا کار وسي؟
د امنیت مسؤل وویل:

- او تر کومه ځايه چي زه خبر یم، هغه څو ځايه ويلي؛ که رئیس جمهور استعفا ورکوي، سرپرست زه یم او اداره نه پرېږدم.

د اداره امور مشر خپل قات کړی مپلر له غاړي په قهر کش کړی، ول:

- د هغه نوره کیسه مفتحه ده. زموږ ئې قومي تکيټ په کار وو، هغه مو استفاده کړی. نور په خپل پنجشېر کي هم ځای نه لري په همدې شپږ نيمو بجو مجلسونه او احساساتي ويناگانو دي مصروف وي. هغه ورځ چي ئې د سولي له جرگې سره په خبرو کي ژړل او ويل ئې؛ زه جاسوس یم، اکثراً نه یم. زما له خندا زهره وچاودل، چي د ده تر اوسه په دې سر نه دئ خلاص، چي جاسوس او د امنیت متخصص فرق لري.

د امنیت مسؤل، چي غوښتل ئې خبره بيرته جدي کړي، وویل:

- دا به نو بیا زموږ انډیوالی نه سوه، چي یواځي ئې پرېږدو. زه
او وزیر صاحب به ورسو، یو توافق به ئې واخلو، چي یوه د اوږو پزه
خو سي.
د اداره امور مشر وویل:

- چي څونه پیسې مو په کار وي، ږغ وکړئ. نور دغه د موقتي
ادارې کیسه لږ جدي کړئ. رئیس جمهور استراحت ته اړتیا لري. نور
ټوله استخباراتي او جنگي لینونه پر قطعه کړئ او خبره باید زموږ له
ادرسه وسي.
په دې وخت کي دروازه خلاصه سوه، څلورو سره یو دمي دروازې ته
وکتل. یوه لوږه جگه پخه نجلۍ راننوته. راننوتو سره سم د امنیت شورا مشاور
وویل:

- اغلې یوه له ډېرو تکړو ځوانانو څخه ده. د اداره امور د
رئیس صاحب ئې کور ودان؛ دا ئې پرون مور ته معرفي کړه او دلته
قلم مخصوص ده.
د نجلۍ چي پایڅې ئې د تازه شروع سوي موډ پر اساس له بوتونو درې
گوتي پورته وې، سپیني پونډۍ ئې معلومیدې؛ په ناز او ادا وخنډل او وې ویل:
- زه له دوی سره د پخوا پېژنم.

څلور سره پیکه سوه. داسي لکه یو بل ته چي ئې راز افشاء سوی وي.
د سولي وزیر په مسکا وویل:
- اغلې، هغه ملگرې دي چيري ده؟ ځوانیمرگه زموږ هیڅ
احوال نه اخلي.
د امنیت مسؤل وویل:

- هغه اوس خپل بیزنس لري. دوی کي ئې خورا کش و پش
دئ.

اغلي خدمتي نفر ته چي دې ته ورته فېشن کړې نجلۍ وه؛ د چايو د ايشودو وويل او خپله د امنيت د شورا پر مشاور داسي ور کړه سوه، چي نورو درو ئې د پاته وجود تماشه کوله. هغه ته ئې په غور کي وويل، چي د ټولنيزو رسينو (فيسبوک، ټيوټر او ټيکټاک) ټيم منتظر دئ.

ده ورته وويل: د چايو د ډوډۍ غم ئې وخورئ او پاکټونه هم تيار کړئ چي هغوی مي نن ډېر جدي په کار دي.
وروسته د امنيت د شورا مشاور وويل:

- پلان دا دئ، چي زموږ له خوا نور حملات او تعروزونه بند دي، دفاعي حالت ته ځو او له ډېرو اطرافي ځايونه څخه ځواکونه د مرکزنو په لور سوق کړئ.

د امنيت مسؤل وويل:

- صيب، د ابه روحيه ماته کړي.

د امنيت شورا مشاور ئې خبره ور ودرول، ول:

- موږ د پلان عملي کوونکي يو، بدلولای ئې نه سو. د خارجي دوستانو غوښتنه همداسي ده.

بيا ئې پسي زياته کړه:

- هغه سيمي چي ضرورت ئې نه سته، تخليه کړئ. شهيدان ئې هم هلته پرېږدئ، ځکه موږ دومره امکانات نه لرو، چي انتقال ئې کړو.

د امنيت مسؤل بيا غوښتل، چي څه ووايي. د امنيت مشاور ورته وويل:

- ته صبر چي داليست خلاص کړم.

شپږ زره بنديان، چي لويي جرگې پرېکړه کړې ده، د يوه منظم تقسيم اوقات له مخي ازاد کړي.

د اداره امور رئيس دفعتاً وويل: په دې کي زياتي پيسې کښته پورته کيري.

اداره امور او امنيت شورا به يو مشترک کاري ټيم جوړ کړي، لیستونه به تهیه

کري. د امنيت مسؤل وويل:

- مقصد زما يو کس بايد په کښې وي.

د سولي وزير وويل:

- زه غواړم خپل يو ناظر هلته ولرم، ځکه د سولي اړوند موضوع ده.

د امنيت مشاور په دې وخت کي وويل:

- زه درڅخه ځم، يو ډېر مهم کار راته گوري؛ بيا به سره وينو.

او په خداي پاماني پاڅېدی.

د اداره امور رئيس هم پسي ووتی.

د سولي وزير او د امنيت مسؤل يوځای راووتل، خو دواړه په غوصه وه. د

امينت مسؤل د سولي وزير ته په قهر وويل:

- دا وړی نه سوې شړی. مور ئې په ماشومانو جوړوو.

د يوه عيسوي مېرمني والا څخه به خلاصېرو، بل ته به کښنو. دوی احقمان

دي، که ئې پر مور د احقمانو گمان کړی دی. اوس د رئيس جمهور کېدو

خوبونه وينې، ريشخند دی؟

د سولي وزير وويل:

- دا کشران دي، تجربه ئې کمه ده. د اداره امور هغې فکر

کوي، چي حکومت يوازي پيسې گټل او د چوکۍ خرڅول دي. هغه

ورځ ئې زما له اخښي څخه ونډه غوښتې ده، چي په اصلاحات اداري

کي ښه درامد لری. د ارگ برخه راکه، هغه ورته ويلي وه، چي زه

مستقيم له نفر اول سره ډيل کوم، ستا سره نه. بيا د نفر اول له خوا شفر

راغلی وو، چي د اداره امور سره لار يوسه.

د امنيت مسؤل وويل:

چي يعني هغه په خبر دی؟

د سولي وزير وخنډل، ول:

- په خبر نه، په شریک دئ. هر څه خپله کوي، تاریخ ته به دوی مخ ته کړي، چي دغه دوه هلکان وه. کنې هغه تا ته دئ در معلوم، چي د ولایتونو کوچني رئیسان لا په خپله انټرویو کوي.

د امنیت مسؤل وویل:

- اوس دې ته چورت وړی یم، چي د مېرمن اول جواب وایم. د معاون اول د جمهور رئیس، د اداره امور او که د امنیت د شورا. دا کومه طرحه، چي ده نن وویل، دا مطلق د سقوط طرحه ده، ځایونه تخلیه کوي. شهیدان پرپردي او بندیان ور ایله کوي. دا بل بیا د صدراعظمی خوبونه ویني، دوی فکر کوي، مور د دوی په لوبه نه پوهیږو او دا فکر ئې خپل هم نه دئ. د هغه امریکایي مېرمني پلان ئې دئ، چي اوس اخته ده، د امریکا په کانگرس کي موقتي ادارې ته (لابې) کوي او موقته اداره د حکومت پر مخالفینو تاوانوي.

انډیواله ما او تا ته سخت کار گوري، هم به له نورو سره پنجه نرمو او هم

له دې خپلو سره. د سولي وزير وویل:

- ته خو پوهیږې، زه د مؤسساتو او اینجوانو سپری یم. په دې استخباراتو او نورو کیسو نه در پوهیږم. زما اړتیا دا ده، چي کارونه مي روان دي، هیڅ نه ده راته مهمه، چي څوک ئې مشر دئ. بیا هم زما ټول ملاتړ له تا سره دئ. او بیا ئې په مکر وخنډل، ول:

- مور خو د پخوا یاران یو، خپله ورځ به تر هغو تېروو، چي

تېریږي چي ودرېده، بیا به گورو.

د امنیت شورا مشاور، چي د ناستي له ځایه راووتی، د اداره امور رئیس ته ئې اشاره وکړه. هغه په پسې سو او سیده د هغه مخصوص دفتر ته ولاړل. په لاره کي د پارلمان وکیله، چي د اداره امور په وکيلي مشهوره وه او ټوله ورځ به د اداره امور په دفتر کي وه. د اداره امور رئیس ته ئې وویل:

- ناشته می تا ته منتظره کړې ده.

هغه په خندا ورته وویل:

- ته درځه، زه درځم.

د امنیت د شورا مشاور له دروازې بندولو وروسته وویل: انډیواله، کیسه خو بل رقم ده. ما ته پرون وویل سول، چې اوولس ولایتونه پرېږدم او دا ولایتونه باید د ایران له سرحد، د مرکزي اسیا د هیوادونو تاجکستان، ازبکستان، ترکمنستان او چین له سرحدونو او د پاکستان له سرحدونو د مرکز پر لور وي. ځواکونه باید دې اوولسو ولایتونو ته را ټول کړو، له هغه وروسته به په کابل کې مذكرات کېږي. طالبانو له دوی سره پنځه هېڅه منلي او په کابل کې به په سفارت کې څلور زره عسکر پاته کېږي. له هغه وروسته به موقته اداره راځي، چې مشرتوب ئې ما ته راکوي. د پیسو کیسه او اداره خو ئې هغه ده ستا ده، تیار صدراعظم یې. رئیس جمهور به قانع کړو، چې معاون اول هم له ځان سره قانع کړي، چې اماراتو یا یو بل دریم هیواد ته ولاړ سي او هر څه ئې خوندي سي. د نوي حکومت له جوړېدو وروسته به بیرته راستون او د وطن نیلسن منډیلا سي. کیسه ډېره ژر او لنډه ده. درځه، چې دا فیسبوکیان او نور راغلي رسنۍ باید و نه بایلو.

د اداره امور رئیس او د امنیت مشاور له یوه ډله څلمو سره د امنیت شورا د خاصو مجلسونو اطاق ته ننوتل. هلته لا له مخکې یوه ډله څلمیان ناست ول. نوي راغلي څملي له ناستو څلمو متفاوت ول، د هغو لباسونه، د لباسونو ډول، د وېبستانو او مخ ستایل ټول متفاوت وه. نوو راغلو څلمو ناستو خوارکیو، زېښلو او پر مخ د خپگان، سټرپیا او غربت معلومو څلمو ته په حقارت کتل او گواکي په کتلو ئې دا ښودل، چې تاسي لا څه شي یاست.

د اداره امور رئیس غاړه تازه کړه، ول: ټول سټرپي مه سئ. نوي راغلي څملي به زه تاسي ته معرفي کړم. د امنیت شورا مشاور مداخله وکړه، ول: خپله دي ځان معرفي کړي، چې لږ دلاوره سي. بیا هغو ځوانانو په ماته او گوډه پښتو او فارسي

ځانونه معرفي کړل. ځينو خو بيخي په نورو ژبو معرفي کول. ډېرو بيا د بلي ژبې په لحن پښتو او فارسي ويل. ډېر له اروپا او امريکا راغلي ول، هلته کوچني لوی سوي ول.

ناست ځلمو، چي ټوله جرار په ژبه پوه او خوله ور ځلمي ول، ځانونه معرفي کړل. خو بيا هم د نوي راغلو ځلمو غرور راکښته نه سو، ځکه بهرني ژبې او بل تابعيت د هغو غرور ډېر لوړ کړی وو.

وروسته د امنيت شورا مشرانو ځلموته وويل، چي دا زمور مطبوعاتي ټيم دئ. دوی هر يو سلگونه پانې لري او هره پاڼه زرگونه او لکونه تعقيونکي.

نن مي دې ته راغونښتي ياست، چي پر ځينو ډېرو مهمو مسايلو خبري وکړو او رسنۍ سمې فعاله وساتو. اوله خبره دا ده، چي زه ستاسي د نوي موقت حکومت مشر... (له دې سره بې واره چک چکي سوې) دوهم دا چي هر مطرح کس بايد دونه وټکول سي، چي ميدان يوازي ما ته پاته سي. بلخصوص پخوانی ولسمشر سم وټکوی، ځکه هغه پاته دئ، چي بهرنيان ئې سلا مني، دريم دا چي د عسکر او طالبانو د ورورولۍ او يوځای کېدو خبرې تېزي کړئ او د عسکرو راشاته کېده لږ ډېر وليکئ. څلورم د مذاکراتو د ژر شروع کېدو او په داخل کي شروع کېدل تبليغ کړئ، چي تړون او سوله ژر وسي. پنځم يوه شپه بايد ناره تکبير د کابل له ټولو کورونو راووي، يعني خلک بايد ښه سم مصروف وساتئ. کوښښ وکړئ، چي خلک احساساتيان او بې واکه نه سي، هر څه بايد زمور پر خپل محور وگرځي. د قانون د تعديل او حکومتونو نوعيت د خلکو په رايه پوري وتړئ.

نوري لارښووني ئې هم وکړې، خو تر ټولو جالبه ئې دا وه، چي ويل ئې: طالب نور ورور وبولئ او ازادېدل ئې ولمانځئ. د بنديانو ازادېدل زمور لاس ته راوړنه وبولئ. جمهور رئيس ډېر مه يادوئ، بيا د خلکو ور پام کيږي، بيا ئې په عذابوي.

په تالار کي ناستو ځلمو يو بل ته په پوښتونکي نظر وکتل، ټولو حس کړه،

چي ډېر څه بدلېدونکي دي. په تالار کي يوه هېور د څرخو وروڅو ځوان پاڅېدی، ول: دا اردو، دا قربانی، دا سپين زيری اولسمشر... دا ټول رشخند سول؟ تاسي له مور څخه د نظام او قانون سره د غدارۍ وياست؟

پانې ئې څيري کړې او له تالاره ووتی. د امنيت شورا مشاور او د اداره امور رئيس د موضوع په نزاکت پوه سول او درک ئې کړه، چي تېزي ئې کړې ده. غونډه وپاشل سول او پاکت په جېب کي ځلمي له تالاره ووتل.

په سبا همدغه د پرون ځلمو په ټولنيزو رسنيو کي د همغه څرخو وروڅو د ځلمي عکسونه خپرول، چي د چسپکي بم په چادونه کي شهيد سو. هېچا نه پوښتل، چي ولي او څنگه؟

د غونډي له تالاره چي ووتل، د امنيت شورا رئيس د اداره امور رئيس ته وويل: سيمي بايد پرېښول سي، ځواکونه بايد د مرکزونو په لور حرکت وکړي.

د اداره امور رئيس وويل: ټول ځواکونه خو زموږ په خوله نه دي. مشرقي زه درته کنټرولولای سم، د شمال به څه کوو؟ او بل د جنوب هغه د ميوند قول اردو قومندان او د ملي پوليسو دواړه قومندانان د پخواني ولسمشر د ټيم پخواني خلک دي، زور ئې هم ډېر دی. عملاً هم هلته سخته جگړه روانه ده او هغه د هېچا نه مني. د کندهار د قومندان، د سنگوريانو د هلمند قومندان او د فراه د ولايتي شورا د رئيس له وژلو سربره دا سيمه نونس کاله چا ماته نه کړه، دوی فکر کوي، چي د هغو په وژلو به دا خط مات سي.

د امنيت د شورا مشاور وويل: د شمال کار بل چا پر غاړه اخيستی، هغه د جنوب هلکان نن درته اعلا نوم. يو لوی درستيز کوم، بيا دلته ئې مصروفول زما زده دي او بل د خاصو قوتونو قومندان او د کابل د امنيت ساتونکی اعلا نوم. ته پر مشرقي کار وکړه، زنگونه شروع کړئ.

له دې وروسته بهر ته پروازونه زيات او په اداره امور کي سور جراپي هلکان او پايڅې لوړي نجوني ورځ په ورځ کمېدې، د ملت د کور ساتونکي د

خپلو باوري کسانو په خپلو سیالیو او خپلو لوبو کې داسې غافله ساتلی وو، چې حتی خبر نه وو، چې په هیواد کې څه روان دي او پر له پسې ئې بیانېې د نورو طرحو په اړه وې، چې د روان وضعیت سره ئې هیڅ سر نه خوړی. ځکه پر شاوخوا راتولي کړې یې له ملت، رسنیو او هر څه څخه لیرې ساتی.

او بیا هغه ورځ هم راغله، چې امریکې ته د لومړي ځل له پاره یوه مستقیمه الوتنه تر سره سوه، چې جمهور رئیس او د سولي مسؤل دواړه په کینې وه. مگر دې الوتکې ته اجازه ځکه ورکول سوې وه، چې د دوی په وسیله د تېرو نونسو کالو تر ټولو مهم اسناد او قراردادونه په کینې انتقال او هلته خوندي سي.

له سفر وروسته جمهور رئیس په پوره ځواک د مخالفینو د خپلو اعلان وکړی، خو اردو، عسکرو او ټولو ځواکونو ته له نامعلومو لوړو زنگونه وهل کېدل او هره ورځ د اولسوالیو او استقامتونو خبرونه راتلل.

طوفان خپل اوج ته رسېدلی وو او غټوونکي ئې هغوی ول، چې د طوفان په وړاندې ئې د هیوهوی چغې وهلې؛ مگر نور ئې د طوفان په راوستلو متهمول. زنگونه هغوی وهل، چې ځان ئې راتلونکی واکمن باله او اوس هم د واک لویه برخه وه.

د طوفان تموونکي

(سپېڅلي پرېنتې)

خوازک د وردگو وو. راسخ به په ټوکو ورته وويل، چې ټول وردگ طالبان او حزيان دي. دا تا څنگه لاره غلظه کړې ده. دی به احساساتي سو، ول: ملي اردو زموږ وردگ وزير جوړ کړی. د امنیت رئیس زموږ وردگ دی. وزارتونه ټول له موره ډک دي. خوشي لگيا يې.

نصرت د کنړ د کوټکې وو، هغه به راسخ ته ويل، چې مېلې خو تاسي وکړې. جنرالۍ او ډگروالۍ ټولي ستاسي دي او قرباني ټول کنړ ورکوي. پرون مي د خپل کلي د کور د څنگ هدیره کتل، اووه ويشت قبره د اردو د سرتېرو وه او يو هم تر اووه ويشت کلنۍ لوړ نه وو.

سهراب وويل، چې زموږ بدخشان مه هېروه. موږ هم له تاسي کم نه يو په قرباني.

علي رضا وويل: نو هزاره گان بيا کله لږ قرباني سول؟

په دې وخت کي قاري بشير، چې د دوی د ټيم ډاکټر وو او لمونځ ئې هم ورکوی؛ په ږيره کي ئې لاس تېروی، ول: علي رضا بچيم، درواغ به نه وايي. تاسي ټول په پوهنتونو، مکتبونو او دفترونو کي ياست. په فوج کي لږ ياست. په دې وخت کي د دوی قومندان، چې دوی ټولو ته ئې د اولادو په سترگه کتل؛ ځان رانېکاره کړی. دوی ټولو سلامي ووهل. هغه يو بغل ته کښېنستی.

دوی ټول ئې مخاطب کړل، ول: چا ته مو سلامي ووهل؟ یوه ویل: خپل مشر ته. بل وویل: خپل جنرال ته. بل وویل: خپل قومندان ته. یوه په لوړ اواز وویل: د افغانستان د مسلحو قواوو د ملي اردو جنرال ته.

جنرال وویل: افرین، زموږ اصلي اصالت د افغانستان ملي اسلامي اردو دئ. تر دې هاخوا بل هیڅ شی نه سته. پر موږ د قوم، سیمې او نژاد فرق حرام او کفر دئ. موږ سرتېري یو، له دې وړ هاخوا نور هیڅوک نه یو. راسخ جانه، ستا یاد دي، چې د نورولي او حضرت میر وینه څنگه یوځای توی سوه، یو رنگ ئې وو. یو د اروزگان وو، بل د بدخشان. ولي الله د کنړ دي یاد دئ، چې د سمنگان د ابوذر مرمۍ ئې پر سینه واخیسته: شهید سو.

زما نږدې څلوېښت کاله د خدمت کېږي، په دې څلوېښت کاله کې ما همېشه لیدلي، چې اردو د دې ملت له پاره تر ټولو لویې قربانۍ ورکړې. که څه هم نا اهلو رهبرانو مارشالیاني او رتبې معامله کړې او رهبري هر څه سودا کړې، مگر زه په نړۍ کې تر خپلي اردو سپېڅلي اردو او مقدسه اردو نه پېژنم. ته پوهېږې، زموږ ټولو پر اوږو الله اکبر ولي لیکلي؟ ځکه چې هغه مو هر ځای حاضر او ناظر بللی. پوهېږې، زموږ پر تندي له کلمې سره وړی د هیواد سمبول، منبر او محراب د اسلام سمبول او د افغانستان د اسلامي جمهوریت د ملي ناموس په توګه کیندل سوی. موږ د وطن په لار کې د خدای (ج) په توفیق، د مبین اسلام او جمهوري اسلامي د برقراره ساتلو سرتېري یو. تور، سور او زرغون بیرغ به هر چا ته هره معنا لري، خو ما ته له توري تیارې د سرو وینو په بدل د خپل ملت و زرغون سباوون ته د ایستلو معنا لري او زما نسل به دې هدف ته قرباني وي. خو بدبختانه بچیانو، زه چې د دې اردو قربانیو ته گورم او د سیاسونو ناځوانۍ ته: هیڅ مې ئې وجدان نه مني. تاسې د مزار د قول اردو کیسه خپله ولیدل، چې څه رقم سودا سو او څه شاه ځلمي دښمن ته لاس تړلي په لاس ورکول سول. تاسې ما ته په دې روان ناوړین کې د ملي اردو د ځواکونو یوه اشتباه څوک نه سی رابښولای. البته د ځواکونو، نه د رهبرۍ. رهبري ټول وخت

د معاملو برخه وه.

دا دئ، پوره اووه میاشتي وسوې، چي مور دلته محاصره یو. تاسي څه فکر کوی، چي په دې حکومت کي دا ظرفیت نه وو، چي مور وباسي، یا سیمه پاکه کړي. نه اصلاً خبره د معاملو ده. دا دئ څو ملگرو مو همدلته قران شریفونه حفظ کړه، تر سل زیات ملگري مو په هغه مخامخ هدیره کي؛ بې له دې چي معلوم سي څوک دي، د کومي سیمي دي؛ څنگ پر څنگ په شهادت پراته دي.

مور ته داسي معلومات رسېدلي، چي هر څه پر ځای پرېږدو، د مرکز او یا هم د خپل کور په لور ولاړ سو. نن شاید شپې ته دلته خاص قوتونه را ورسېري، محاصره ماته کړي، بیا باید مور هر څه پرېږدو او و وځو. ما ته داسي ښکاري، چي مور یو ځل بیا معامله سوي یو. شاید اردو تر امر ثاني وځنډول سي.

سترگي ئې له اوبښکو ډکي سوې. راسخ چي د پنجشېر وو، پاڅېد؛ پښه ئې ووهل او له سلامی سره ئې وویل: صاحبه، تا را زده کړي، چي وسله د سرتېري ناموس ده او وروستی مرمی د ځان له پاره ده. له ما دا تسلیم نه سي، په زور دي ئې راڅخه واخلي. زه مي وسله نه تسلیموم.

خوازک بې له تشریفاتو چغه کړه، ول: جنرال صاحب قسم په خدای که تسلیم سم، چي تیکه تیکه کیرم.

ننگیالي وویل: دې بې ناموسی. ته مور څنگه غاړه کنښېږدو.

بحثونو او احساساتو کش واخیستی. ټولو په غریو خبري کولې. جنرال اوبښکي پاکي کړې، ول: زه سرتېری یم، باید وجنگیرم، لوبه وگټم، یا وبایلم. ژړا زما له پاره بې غیرتي ده، خو دا اوبښکي د خپلو بچو له پاره د یوه بې وسه پلار وروستی زور وبولئ. زما د فوج او اردو نیوي زره سرتېري یواځي په تېرو څلورو کالو کي شهیدان دي. زما وجدان هم نور دا نه مني. هغه نړی چي پرون زموږ سره وه، نور زموږ پر خلاف ده. دوی ته همېشه خپلي گټي مهمي وې او مور

همیشه د دوی د گټو قرباني وو. مگر بچو زما په سینه کي له زړېشته او له پرله پسې ناخوانیو نور د سرتېري نه بلکه د یوه پلار زړه دئ. زه تاسي ته لمن غوړوم، چي ما ته مي بچي په خپله لمن کي را وبخښئ. نه غواړم د بیده او مړه ملت بې وجدانه رهبرانو او خپل چاروکي ظالمي نړۍ له پاره خپلي ځوانی نذرانه کړی. همداسي په سلگو خپل اطاق ته روان سو.

د شپې عملیات شروع سول او صفري قطعاتو محاصره ماته کړه او د اردو سرتېرو ته ئې د وتلو وویل. جنرال خپل تسلیم کړل سوي باغزوره زغروال فوج ته کتل، چي په لکونه شهیدان سول، مگر تسلیم نه سول؛ مگر رهبرانو په یوه ورځ سودا کړل.

ټول سرتېري وتلو ته ولاړ ول، خو راسخ، خوازک، ننگیالي او علي رضا توپکونه کلک نیولي وه، چي مور وولئ، بیا مو ناموس راڅخه واخلي. زاریو نتیجه ور نه کړه. جنرال خپله راغلی، په ژړا، زاریو او د بیرته راپورته کېدو په وعده او گیلو ئې په ډېر زحمت توپکونه ځني واخیستل.

د ملت محسنان ځوړند سر له شل کلني مبارزې، اتولویو، جگړو، قربانیو او هر څه سره په تیاره کي پر نامعلومو لورو سودا سول. په لکونه شهیدان، یتیمان، زخمیان او اخیر یوه سپېڅلې اردو د طوفان په وړاندي یو مقدس دېوال کرار-کرار و شوړول سو او هیڅوک پوه نه سو، چي دا څوک وه، چي دا مقدس بند ئې ونړاوه او هیواد ئې یو ځل بیا له خپلو محسنانو خلاص کړ.

د طوفان په وړاندي بندونه یو په بل پسې نړېدل او طوفان لا خونړی کېدئ، خو د مسلحو قواوو سرعلی قومندان لا د طرحو په لوستلو او اماده کولو بوخت وو.

د طوفان اصلي قرباني

له دوه زرم کال وروسته پر وطن یو نوی بهار راغلی. یو نوی نسل وزېږېدی، وزرونه ئې وکړل، والوتی. له ټولو ناخوالو سره یو عزتمنه افغانستان په حرکت پیل وکړی. بیرغ، نوم، نښان او درنښت پیدا سو. نړۍ راماته سوه او افغانانو نړۍ ته لاره وکړه، تر نیمايي زیات نفوس زده کړي پیل کړې او دا بهیر دومره گړندی مخ ته ولاړی، چي هر کور حد اقل یو لوستی پیدا کړی. نوی نسل جوړ سو، هیله او امیدونه وزېږېدل. اهداف لوی سول. نړۍ وال ستيج ته وختی او د سپورټ پوهي او علم پر میدانونو افغان ځلمي پرله پسې ځلېدل.

د مملکت په اوولسو ولایتونو کي پوهنتونونه او په نور ټول کي انستیتوتونه او د عالي تحصیلاتو مؤسسې فعاله وې. هره ورځ تر لس میلیونه زیات زده کوونکي زده کړو ته تلل. دا یو نوی فصل وو. داسي پر ثمره فصل، چي نړۍ ورته حیرانه وه، مگر دښمنان ئې پر قراره نه وه ناست او پر له پسې ئې خپلو وړانکاریو ته ادامه ورکول. کابل پوهنتون د دې ټولو زده کوونکو د بهیرونو مور بلل کېده. د دې پوهنتون حیثیت دونه وو، چي د نړۍ د زیات شمېر هیوادونو څېړونکي به ئې د لیدني له پاره راتلل.

حسیب الله له یوې لیري پرتې سيمي څخه دلته زده کړو ته راغلی وو. دی د حقوقو د پوهنځی د دریم ټولگي محصل وو. د دوی ټولگی پر دوو برخو وېشل سوی وو. یوې خوا ته نجوني کښېنستې، بلي خوا ته هلکان. او ټول نجوني به یو ځای صنف ته راتلې او یو ځای به وتلې. صنف هم د ټولني په توگه وو. هغوی چي حیاناک وه، په صنف کي هم له حیا ډک وه. چي بهر بې حیا وه، په صنف کي هم بې حیا وه.

حسیب په ځوانۍ او زده کړو دواړو بڼه وو، نو زیاتې نجونې یې علاقمندی وې؛ که چیرې دی یا ور وگوري، یا خبرې ورسره وکړي. مگر ده د اطرافینو درانه خوښه درلودل. خبرې څه، چې ورکتل به ئې لا په مشکله.

ده له وخته مور ته ویلي وه، چې د کلي له پاره به داسې یو د زده کړو مرکز جوړوي، چې له ورکتونه پیل وي او تر دوکتورا زده کړې ولري. د همدې له پاره ئې شپه او ورځ چورتونه وهل. همپشه به ئې ویل، چې داسې یوه ښځه کوي، چې د ده په پوهنتون کې د ښځو مستقله د طب څانگه ولري او اطرافو ته ډاکټراني وروزي.

د هیواد له بېلابیلو برخو د وژنو راپورونه ډېرېدل. په کابل کې د چاودنو شمېر هره ورځ څلور پنځه وو. چاودنې رانژدې کېدې، بالاخره د پوهنتون څو استادان هم د چسپکي ماینونو قرباني سول.

لیلما د دوی یوه ټولگي واله کله ناکله به ئې بله ملگرې هم ورسره راتله، چې ټولو به په خوله ورته کتل او لیلابه ډاکټره ورته ویل. د حسیب الله لومړی نه وو ورته پام؛ مگر یوه ورځ متوجه سو، چې هغه نجلی دی څاري. د ده عادت وو، نجونو ته ئې دقیق نه کتل. کله چې استاد ووتی، لومړی ځل وو، چې حسیب یو چا ته دقیق وکتل. او کتل نه وه، د حسیب د زړه مراندي ولاړې او بل ځای ئې زړه وبایلې. بیا نو دا غلچکي او د ترڅ کاته وه، مگر دوی هیڅکله حتی سلام لا وانه چاوه.

یو ورځ د دوی تر ټولو تکړه او ځوان استاد، چې دوې ماسټرۍ ئې درلودې او همپشه ډېر باسلیقه گرځېدی؛ په ډېر بد حال صنف ته راغلی. ټولو چپټرونه را واخیستل، خو هغه په ژرغوني اواز وویل: خبرې کوو، چپټر پرېږدئ.

وروسته هغه په ډېره مشکله وویل، تاسې وضعیت وینئ، چې ورځ تر بلې خرابیږي. ما ټول ژوند دې وطن ته وقف کړی، خو فکر کوم دا وطن نور د سرونو قربانی نه، بلکې د سرونو د ژوندي ساتلو ته اړتیا لري. زما نن اخری ورځ ده، سبا ته له هیواده بهر دوکتورا ته ځم. دوکتورا څه ده، خو یوه بهانه ده. دا وطن ئې معامله او خرڅ کړی. زه نه پوهېږم، تاسې ته به نور څونه وخت درکړي.

له دې سره ئې نور څه و نه سو ویلای او له صنفه ووتی. د ټولو په سترگو کي اوبښکي وې. د استادانو د تگ بهیر همداسي ادامه درلودل او هره ورځ به پر دروازه عکسونه زیاتېدل. شهید ملا فلاټکی د وردگو په تنگي کي د اشغالگرو سره په مخامخ جگړه کي په شهادت ورسېدی. تور بیرغ والا په ښکاره توگه خپل کمپاینونه کول. لنډه دا چي مکمل وضعیت اضطراري او گډوډ وو. مگر د حساب مینه پټه نه وه پاته. ټول پوه سوي وه. لیلما یوه ورځ په تفریح کي حساب په کومه بهانه ودراره او نجلی ئې ورته معرفي کړه، چي د طب پنځم کال محصله ده او په خبره خبره کي ئې په دې پوه کړی، چي نجلی در خپله ده. حساب په همدې شېبه له مور سره خبري وکړې. مور او پلار ئې په سبا راغلل او د نجلی کره په مرکه ولاړه. د نجلی کورنۍ یوه ورځ وخت وغوښتی.

حساب د خپلو خوښیو په صورتونو کي غرق په صنف کي ناست وو، چي سبا به ئې شېریني اخلي. لیلما وخته ټول صنف خبر کړی وو. ټول خوښ ول. استاد خپل لکچر ورکاوه، په دې وخت کي یو ناڅاپه گرز سو. حساب چي وکتل، په دروازه کي توپک په لاس سړی ولاړ دئ او ډزي کوي. مخامخ ئې ورحمله کړه، مگر د شا له خوا بل وسله وال ضربه کړی.

دا شپه تر سهاره جگړه وسوه او د کابل پوهنتون شپږ دېرش زره محصلین دوې هفتې نور پوهنتون ته نه تلل او ملت او رهبران یواځي د غمشریکي بیغامونه او د شهیدانو عکسونه خپرول.

د حساب الله مور او پلار چي هغه دسمال وړلو ته راغلي وه، د هغه جنازه ئې له ځان سره یووړه. د حساب الله ارمان ارمان پاته سو او ډاکټر مینه ئې په رواني تکلیفونو اخته سوه او پوهنتون ترې پاته سو.

بلا همغسې پر ښارونو ساه کښل او هر څه د فلج خوا ته روان وه او غافله ملته ورته زنگېدی. رهبران د خپلو پیسو په خوندي کولو او معاملو بوخت ول. نړۍ په خپلو کیسو بوخته وه. افغانستان له سره د چایاد نه وو. طوفان کرار کرار نږدې کېدی.

د طوفان لارویان

د شعبې په کړکۍ کې قطار او کړم خلک ولاړ ول. مدیر صمدخان د چایو په ترموز یو گیلان په بل گیلان کې پرېولی. نسرین ورته وویل: مدیر صاحب، یاران دي را روان دي، څه به کوي؟

مدیر صاحب وخنډل، ول: زما ئې چم زده دئ. خلقیانو ته مي برېتونه پرېښول، مجاهد ته ږیره. جمهوریت ته مي خواپاکی ښوی مخ او ښایسته نکتایي ده. اوس به لا د یو څو جوړو کالو فرمایش ورکړم. ږیره مي دا هفته نه ده اخیستې، دا مي ئې کار جوړ. تاسي مو حال وایاست. تاسي څه کوی؟ کار مو خراب دئ.

نسرین وویل: یا، هغوی بدل سوي، په ښځو نور کار نه لري.

مدیر صمد وویل: د طالب فطرت په ژوند نه بدلېږي. دوی مجاهد نه دي، چي ږيري یې د جمهوریت د لکسانو ارکنو پښنو وخورې، همغسي سنگره جنگره دي.

سمیرا چي په هینداره کې کتل او د مخ سرخي او سفیده ئې سمول، ول: یو ښه مولوي ته به گپ ورکړم، مېلې به مو وي. د ښځو په قدر خو هغوی پوهېږي، چي پر ځان بم تړي، هغې دنیا ته پسي ځي.

له دې سره ټولو وخنډل. له بهره د خلکو غالمغال اورېدل کېدی، خو دوی به کله کله په نیم ساعت کې د یوه کار خلاصوی او نور به ئې په یوه او بله بهانه په تورو نخودو پسي استول.

ادارې له وخته تشي توري وې. ډېرو له موقعې په استفادې خپل پخوانۍ

دوسیپ او چتلی پتولې او ځینې نور د شیانو په غلا بوخت ول. دا خلک له انقلابونو او طوفانونو سره لوی سوي ول او له طوفانو سره د اوبتلو چلونه ئې ډېر ښه زده وه. د خلکو کارونه ئې قصداً ځنډول، چي نفرت زیات سي او حتی خلک مجبور سي، چي دا پاڼه بدله کړي. یواځي ښځې وې، چي نسبتاً نرانو ته ئې په زړو کي تشویش زیات وو او یو له بل سره به ښېدې او خپل تیاره سرنوشت ته چورت وږي وې. نسرین که څه هم خنډل، مگر په زړه ئې یو خدای خبر وو. د دې کورنۍ ټوله نظامیان ول. مېړه ئې له مجاهدو سره په مخامخ جگړه کي وژل سوی وو. یو زوی ئې په مقاومت کي مړ وو او بل زوی ئې په یوه انتحاري حمله کي شهید سو. خپله کونډه وه او دوې کونډې مړندې ئې وې او دوې پېغلي لوني ئې وې. دې په وزارت کي کار کاوه. لوني ئې دواړي معلماني وې او یوه مېرور ئې په یوه نړۍواله مؤسسه کي کارمنده وه. دا څو وخت د هغې یواځي بحث او پوښتنه همدا وه، چي په نوي حکومت کي به د ښځو سرنوشت څه وي. ځکه دې په ټوله کورنۍ کي نرغاری نه درلودی، چي کار وکړي. مگر طوفان همغسې په منډه وو.

مدیر صمد او نور مامورین ئې کیسه کي نه وه، یواځي د ږيري خریل او پرېښول، د لباس بدلولو اړتیا وه. مگر ښځو به څه کول. دې سوال ته هیچا جواب نه درلودی او ټول لگیا وه، طوفان ئې مستاوه.

زور کبستی وان او ماته بېری

پخوانی ولسمشر به اوس شاید د اته پنځوس کالو وي. دی د نوي افغانستان مؤسس هم بلل کېږي. ډېر خلک ئې ستایل او خبري خوښوي. ستایل ئې داسي جوړ سوی، چي د ټول وطن د قومونو نماینده گي وي. د کرکټر کریزما ئې په دې کي ده، چي د سر دښمن ورته راوړه، په څو دقیقو کي ئې یار کوي. یو علت چي په بن کي ئې دی انتخاب کړی، همدا ده هر اړخیزتوب وو. کله چي دی راغلی په دې وطن کي هیڅ نه وه. نه حکومت، نه سیستم، نه دفترونه او هر څه په صفر کي ضرب وه.

ده له هیڅه هر څه منځ ته راوړه. نوم، نښان، قانون، بیرغ، پارلمان، زده کړي او هر څه ئې له محکمي اسمان ته پورته کړه، خو تر ټولو مهمه دا وه، چي پاشلی ملت ئې راټول کړی او یو د بل دښمن زورواکي ئې په ډېر هنر هم سره کښېنول، هم سره وچلول. دا ښکاره ده، چي بهرنيان په کبسي دخیل ول، مگر د رهبري هنر ټول دده وو.

دی د ارگ شاته په هغه کور کي اوسېدی، چي یو وخت د بین الملل مرکز وو او پاکستانیانو ډاکټر نجیب الله دلته وواژه او بیا ئې په کشولو پر اریانا چوک مړ وځړوی. ده ته امریکا د ارگ دننه یو ډېر لوکس کور جوړ کړی، مگر ده و نه منی او دغه زاړه کور ته ئې ترجیح ورکړه. دی چي ځونه پلویان لري، هغونه ئې خلک بد هم یادوي. مگر دی د هیچا د بدو جواب نه وایي او ځان تېروي. مخالفینو څو ځله مخامخ ښکښل ورته کړي، ده پر هغه سربېره په غېږ کي

نیولې.

دی د کرز د ملک زوی دئ او تر اوسه په همغه شرقي ستایل ژوند کوي. ښه سترخان لري، د ډوډۍ بحثونه کوي. پر ادبیاتو کي رغیږي، د کور کلي حال اخلي او له خلکو سر مرادوات ئې ډېر ښه زده دي.

د ارگ هغه نږدې خلک ئې دلته هم ورسره راغلي دي او د هر چا که اهل دي که نا اهل چي له نوي رئیس جمهور سره ئې نه ده جوړه یا یې کړپه راځي ده ته راځي او ټول دلته پر ده راټول دي. هر څوک چي هر چیري خوابدي کېږي، تر ده ځان را رسوي.

هره غرمه لمونځ همدلته په جمعه کېږي، ملا ئې د ارگ پخوانی ملا دئ، چي په اصل کي د بدخشان دئ. نن ئې له لمانځه وروسته ږغ پر وکړی، ول: مولوي صاحب، په بدخشان کي څه کیسې دي؟ هغه ورته وویل، چي چینایانو یوه نوې لېوا اچولې ده، چي زموږ له کلیو معلومېږي.

ده ورته وویل: نه والله. هغه ول: هو، د طالبانو نفوذ زیات سوی. کانونه ئې ټول په واک اخیستي دي او یو دم ډېر سول او اسلحې هم ډېري زیاتي ورسره دي او اکثره سوداوي په ډالرو کوي. ده ورته وویل: دا ټول د امریکایانو ډلگۍ دي. څنگه گرده شیان تصادفي دي. بیا ئې ورته وویل: څه خدای دي خیر پېښ کړي.

هغه تېرو اوولسو کالو داسي یو ناڅاپه بوډا کړی، چي په ټول سر او ږیره کي ئې یو تور وربښته نه دئ پاته. د ډوډۍ مېز ته چي کېښنستل، په زوره ئې وویل: د مشرانو مخ ته ځای ورکړئ. چي ټول کېښنستل، بیا دی هم کېښستی.

ده په دې وخت کي د انتخاباتو د کمېسون کمیشر ته وکتل، ول: څه کیسې دي؟ هغه ورته وویل، چي د امنیت د شورا سلاکار اوازه گډه کړې ده، چي اوولس ولایته سپارل کېږي او مذاکرات په کابل کي کېږي. ده له خپل عادت سره وویل: د دوی پلار ئې لا ولاکه کنترول کړي. مسخرې خو نه دي، چي نیم

ولایتونه ایله کړي او گډوډي جوړه نه سي.

په دې وخت کي یوه پخواني وکیل، چي اوس د امنیت شورا کارمند وو، په شیطانت خوله چینګه کړه، ول: رئیس صاحب، بې تا ئې ولاکه وکړي. هغه ته دا غورمالان ورمعلوم وه، چي دلته هم کوټ کوټ لري، هلته هم حال ځغلوي. ورته وئې خندل، خو خبره ئې واړول. پخواني قاضي القضاات ته ئې وویل، چي ته خو د طالبانو قاضي القضاات هم وې، دا اوس څه کیسه روانه ده. هغه ورته وویل: رئیس صاحب، وطن دي لېوني ته حواله کړی. دا څونه مړي چي روان دي، په دې ټولو خونو کي شریک یې. ده ورته وویل: قانون اساسي موجود وو، ما خو د ملت پرېکړي او قانون ته احترام وکړی. ما خو ویل د پوهنتون استاد دئ، کنې دوی دواړو راته ويلي وه، چي دا اهلیت نه لري. اشاره ئې د امنیت د شورا پخواني مشاور او د علوم اکاډمی غړي او د پوهنتون تر ټولو پخواني استاد ته وکړه.

د امنیت د شورا مشاور وویل، چي مملکت ئې تباه او برباد کړی. مسلح قواوي ختمي دي. دی تر اوسه ځان ته د مسلحو قواوو سراعلی قومندان وایي، مگر خبر نه دئ، چي د مسلحو قواوو څه حال دئ. هغه ورځ ئې دونه کمزورې روحیه فوج ته ورکړه، رسماً ئې پر سٹیج اعلان وکړی، چي په روان کال کي اووه څلوېښت زره نظامیان شهیدان دي؛ نو فوج ولي نوره حوصله وکړي؟

د بهرنیو چارو وزارت پخواني مرستیال وویل: دی فکر کوي، وطن دا د بهر په سور جرابو هلکانو جوړېږي. هغوی چي ماښام نشه سي، غرمه له خوبه پاڅېږي. جنگ د ارگ تر یو کیلومتری را ورسېدی، دی تر اوسه قیابلو ته برق تېروي.

د پوهنتون استاد وویل، چي د ده مشکل دا دئ، چي فکر کوي تر ټولو پوهېږي او د هیچا نظر له سره اوري نه. مگر د ده طرحي د یوه شرقي وروسته پاته هیواد تر اړتیا او وړتیا لوړي دي. دی تر اوسه فکر کوي، په امریکا کي لکچر ورکوي، یا د بانک جهاني مرستیال دئ، ټول فکر ئې د پیسو د

چاینلونو په خپل لاس کې اخیستلو ته دئ.

د جمهور رئیس د گارډ قومندان، چې نږدې خپلوان ئې وو او تازه ئې جنگ ورسره کړی وو؛ غاړه تازه کړل، ول: رئیس صاحب، که اجازه وي زه به یو دوې خبري وکړم. پخواني ولسمشر ورته وویل: ولي نه، ولي نه. رسمي مجلس نه دئ، بېغمه خپلي خبري کوه.

هغه وویل: رئیس صاحب، دی تر اوسه فکر کوي، چې اصلي رئیس جمهور ته یې او یوه ورځ به ما بیرته پسي واخلي. هیڅ کله ئې دا نه ده قبوله کړې، چې دی رئیس جمهور دئ. هیڅ ئې زړه نه نه لوبړي. بېچاره خپله ډېر پوهیږي، مگر نه خپل فکر انتقالولای سي او نه پر چا باور لري. په ورځ کې دوه ځله سکریټر بدلوي، د ناستي ځای په هر ساعت کې بدلوي او ځان ئې ناحق په ناحق سرگردانه کړی دئ. دی د یوه رهبر خوی نه کوي، چې قرار کښني او کارونه په خلکو وکړي. دی ټول عمر مدیر پاته سوی، فکر کوي دا ریاست جمهوري هم یوه پروژه ده، دی ئې باید خلاصه کړي. په دغه مدیریتوب به هم ځان غرق کړي، هم ملت.

په دې وخت کې ولسمشر وویل: دی له اولي ورځې تر پاچاهۍ زما سره راسره وو. ما حتی خپله رایه ورکړه. د امنیت د شورا مشاور شاهد هم دی راڅخه خوا بدي هم سو. ما بې له مشورې نور څه کړي دي. ټول عمر مي د ملت او مملکت د راټولېدو خبري کړي، حتی هغه ورځ مي لا هم د مرگ شعار ور نه کړی چې خپل کشر ورور مي د دوی له لاسه تر خاورو لاندي کړی. زه نه اجرائیوي صلاحیت لرم، نه د حکومت ونډه. که زما په نظر څرگندولو دا اداره ضعیفه کیږي، دا نو د ده ضعف دئ، زما نه.

په دې وخت کې قلم مخصوص وویل: هغه د اج انډیا خبریال راغلی دئ، وخت مو ورکړی وو؟

پخواني ولسمشر وویل: را ئې وله، دلې د مشرانو مخ ته به خبري ورسره

هی هی وطن / ۱۰۷

وکړو.

هغه ویل: سمه ده.

خو دقیقې وروسته یو د پوخ سن سړی راغلی. پخواني ولسمشر ورته وویل: نمستې نمستې.

هغه سلام ووايه او په ښه روانه پښتو ئې سترې مسې وکړه. رئیس صاحب وویل: ستاسي په ټولو نماینده گي به زه روغېر ورسره وکړم. وروسته ئې وویل: دی راج ویر سینگ نومیري، د آج انډیا سینیر ایډیتر دئ. راغلی دئ، چي د افغانستان پر حالاتو یوه مقاله ولیکي. بیا ئې هغه ته وویل، چي ته خو ښه پښتو وایي. دا دي چیري زده کړه؟

هغه وویل: زه د جینو پوهنتون د پښتو څانگي محصل پاته سوی یم، فارسي مي هم زده ده.

پخواني ولسمشر د پوهنتون استاد ته وکتل او د هغه نوم ئې ور یاد کړی، ول: دی پېژني؟

هغه له ډېرو احساساتو را ولاړ سو، ول: دا خو ډېره غټه هستي ده. ما د ده ډېر کتابونه لوستي. وروسته یې له استاد سره په لاس روغېر وکړئ او وې ویل زه د استاد رشاد او بایزید اڅک شاگرد پاته سوی یم.

د پوهنتون استاد وویل: هغه خو دواړه مړه سوي دي. خدای دي ئې وبخښي.

وروسته پخواني ولسمشر ورته وویل: ښه، څنگه افغانستان ته راغلي؟ هغه وویل: یو تحقیقاتي رپورټ لیکم، مگر په هر شي کي ستاسي نوم دئ، نو ځکه مي ستا دروازه هم در وټکول. زه به ئې له بن څخه شروع کړم. خلک ټول وايي، چي په بن کي د شاه د وخت قاضي القضاة رایي دوولس وې، ستا یوه. ستاسي جواب څه دئ؟

پخواني ولسمشر ډېر په سره سینه وویل: ته گوره، زه د بن کنفرانس غړی نه وم. زه په اروزگان کي جنگېدلیم، چي راډیو اعلان وکړی، چي زه د موقتي ادارې

مشریم. خو زما معلومات دا دي، چي هلته د اعليحضرت په ټيم کي د قاضي القضاات رايي دوولس وې، مگر د عمومي ناستي اتفاق پر ما وو او وروسته د اعليحضرت ټيم او ارواښاد اعليحضرت هم پر ما اعتماد وکړی. نور نو ته کولای سي، دا معلومات د بن له کوم گډونوال څخه وکړي.

راج وير وويل: خلک وايي، تا جنگ سالاران حاکمان کړل او ښه حکومت دي جوړ نه کړی. هغه توپکيان دي بيرته پر واک کړل او و پر سول، چي د خلکو نفرت ځني کېدی.

- ښه اوله خبره دا ده، چي زما کار د سيستم له جوړولو سره وو، هغه هم په داسي وخت کي، چي ټول زور له همدې خلکو سره وو. زه د بن د گډونوالو تر ټولو کمزوری او نامعلوم کس وم. دوی ټول اصلاً له شلو تر دېرشو کالو د منظمو تشکيلاتو درلودونکي ول. افغانستان يو جوړ هیواد نه وو، نه ئې چلېدونکې دستگاه درلوده. په زور او واک کي او د بن په کنفرانس کي ټولي غاړي هغه څوک وه، چي واک ئې وېشي او جوړوی. د واک وېشل هم هلته وسول. زه د واک وېشونکی نه وم. د دغو خلکو تر منځ د مشکلاتو ليري کوونکی او د حکومتی دستگاه سمبالوونکی وم. همدې خلکو لسگونه کاله پر واک جنگ سره کړی. زما غوندي يو بې واکه سړی راغلی؛ ټول اړ سول، چي مشرتوب ئې ومني. ما ته مشرتوب راکول سوی وو، دوی ته خپلي خپلي برخي. ما په يو نازک حال کي يو نازک جام تر يوه ځايه وړی، چي مات نه سي.

راج وير دفتراً وويل: يعني تا معامله کول. همدا تر ټولو لوی تور دی پر تا باندي.

- هو، ما بيخي معامله کول، د وطن د گټو له پاره. د ځان له پاره مي هيڅ چيري معامله نه ده کړې. زه جمهور رئيس وم، مگر دوی هر يوه تر ما ډېر

هی هی وطن / ۱۰۹

زور درلودی. زه بې فوجه، بې عسکرو او بې بنو او بدو رئیس جمهور وم. زه مکلف وم، چي دا هر څه د دوی له منځو را پیدا کړم. هر څه له دوی سره بند او قید پاته وه، نو زه مجبور وم، له دوی سره مراودت وکړم او کرار کرار ډلي سیستم ته نښام. د بهرنیو مرستي، اړیکي او خواخوږي ورسره وه. د مجاهدو لوی ملاتړ کوونکي په بن کي د پروسې تمویلونکي ول او ابدائې زما سره د یوې محکمې د ایجاد او د جنگیانو د محکمې خبره نه منل. یوه پرېکړه هم زما فردي نه ده. د بن د کنفرانس پرېکړي دي، چي زه ئې تر سره کولو مکلف یم. وروسته وگورئ، همدا خلک بیا شاته سوه، خپل لوستي ئې را مخ ته کړه او دا یو تحولي پړاو دئ. کرار کرار به ښایسته سالاری ته لاره خلاصوي. یو دم لاس اچول خپله جوړ کړی سیستم نړوي.

- خو پښتانه ادعا لري، چي دوی ووژل سول، بندیان سول او حق ئې په غیر پښتنو وخورل سو. پیسې او امکانات ټول غیر پښتنو یووړل او قرباني پښتون دئ.

- ښه، اوله خبره دا ده، چي زه د افغانستان جمهور رئیس وم د اساسي قانون په رڼا کي هر څه ټول افغانستان ته ځي او ټول د قانون په وړاندي یو ډول حقوق لري. ته په نړۍ وال سیاست کي شاید ښه مطالعه ولرې. دا پلان وو، چي پښتانه په منطقه کي وټکول سي. تروریزم پر پښتون تاوان سوی، د طالبانو تحریک د پښتنو تحریک یادېدی او بیا په قبایلو کي قصداً حالات همداسي ترسیم سول، چي پښتانه وټکول سي. کنې تاسي ولاړ سئ، یو ثبوت راوړی، چي پښتنو ته دي پروژې، امکانات او بودیجې تر غیر پښتنو کمي ورکړل سوي وي. پښتانه د یوې نړۍ والي دسیسې قرباني ول او بل د خپلو بې اتفاقیو. که خبره د پښتنو سي، زه هم پښتون وم او د کابینې ډېر غړي پښتانه وه. مور خو یوه نااعلان سوي جنگ ته ورټپل وهل سوو. ستاسي څه فکر دئ، مور د حملو، تاوتریخوالو او ټولو تخریبي اعمالو په مقابل کي خاموش کښېستلي وای. نو خبره دا چي د پښتنو حقوق په نورو خورل سوي دقیقه نه

ده، مگر دا خبره دقیقه ده، چي مور و نه سو کولای، جگړه له افغانستانه بلخصوص د پښتنو له سیمو وباسو. جنک زما په خوښه نه دی. اکا ئې را مړ کړی، پلار ئې را مړ کړی، ورور ئې را مړ کړی، د اکا زوی ئې را مړ کړی او بیا کابینه خو د هري سیمي په مشرانو ډکه وه هغه سیمو چي مشرانو یې وړتیا درلودله خپلو سیمو ته یې کار کړئ ایا تاسي فکر کوئ دا به معقولیت وای یا حق خبره ده چي ما دي پښتنو ته کار کړئ وای ما مخکي هم ویل زه د افغانستان جمهور رئیس او دا افغانستان دا مېز ته و گوره دا ټول افغانان دي مگر د هیڅ یوه قوم ما ته نه دی مطرح ټول ما ته یو ډول دي او د هر قوم دي مگر ما ته مهمه دا ده چي د همدې ملک دي.

- دوی وایي، ټلواله تا پرسولې ده. مسعود دي قهرمان کړی، فهیم دي مارشال کړی او جنرالایاني دي مفتي ووېشلې.

- اوله خبره دا ده چي یو زما شخصي نظر دی هغه دی زما سره ویي بل د دې ملک د چلونکي په حیث زما مکلفیت دی اصلي خبره دا ده، چي مقاومت یواځني خلک ول، چي په میدان کي عملاً موجود ول. په نړی ئې ځان پېژندلی وو. نوري ټولي لوري یا ورکي وې، یا طالبانو له منځه یووړې. دوی مقاومت وکړای سوای او له نړی والو ځواکونو سره ئې یوځای جگړه وگټل او دوی یواځي تشکیل لرونکي خلک ول، سیاست ئې وکړی. دا هر څه ئې د بن په کنفرانس کي په نړی والو ومنل. زما په نوم یواځي تمام سول، ځکه اعلانول او اداري پروسیجر ئې ما بشپړاوی. پاته سول پرسېدلو خبره.

راج ئې خبره نیول: د پرسولو له خبري سره که ئې د اداري فساد موضوع هم تشریح کړی. خلک وایي په میلیارډونه پیسې راغلې، څه سولې؟ تاسي وایي فساد ته فوق العاده زمينه مساعده کړې وه؟

- ښه، یوه د اداري فساد مسئله ده، یوه د ملیارډونو ډالرو. اوله خبره به د ډالرو وکړو، چي ډېر ئې په اړه شک لري. د افغانستان ټولي پروژې تر دوه

زره خوارلس پوري د پرمختیایي مؤسساتو او سوله ساتو ځواکونو له خوا مستقیمي او مستقلي ورکول کېدې، چي ما او زما حکومت هیڅ دخالت نه پکښي درلودی. مگر زما د حکومت محصول لسگونه لويي لاري، زرگونه مکتبونه، چي حتماً فساد پکښي سوی؛ نه ئې ردوم. د اوبو بندونه، روغتونونه، پوهنتونونه خو تر دې ټولو مهم د یوه لوستي نسل روزل وه، چي دا اوس دستي تر دیارلس میلیونه زیات افغانان زده کړي کوي. سپورټ مو نړۍ وال سو. و دي نه لیدل، پرون مو له استرالیا کرکیت وگتی. مور په لږ وخت کي ډېره تېزه منډه کړې ده. مور له صفره شروع کړه او تر دې ځایه راغلو. د توپکو جگړه تر تلوېزوني بحثونو را ورسېده. دا کفایت نه کوي، مگر زما دوره همدومه وه. هو، د ملیارډونو ډالرو حساب ډېر واضح دئ. هغو چي راوړلې، خپله ئې مصرفولې. د تړون پر اساس حکومت برخه نه په کښي درلودل. د بیان آزادي مو تر هند لا اړولې ده. مهمه خبره د سیستمونو ایجاد وو، چي مور وکړی.

- حکومت تاسي تورنوي، چي پښې ئې وهی، کار ته ئې نه پرېږدی او تخریبوی ئې؟

- ښه، زه د دې مملکت یو متقاعد، سپین بری سیاستوال یم. حالات می خاموش نه پرېږدي. سیاست مي مدني حق دئ. مگر که زه تخریب کوم؛ قانون موجود دئ، مسلح قوتونه سته. زه هیڅ ډول قضایي مصونیت نه لرم. محکمه مي دي کړي او که زه د سولي خبري مذاکرات او هڅي کوم؛ دا مي د پلار، نیکه او د راتلونکي نسل وطن دئ، باید جوړ او امن ئې وساتم. دغه مي زوی دئ، میرویس جان. په دغه د کور د څنگ په مکتب کي دریم صنف وایي. هغه وینې، په باغچه کي نازو او ملالی لوبي کوي. چي هغه بله لا چیري ده، نه پوهیږم. ما که د قانون خلاف، ملي حاکمیت خلاف خبره کړې وه، تاسي ئې را وښایاست. مگر دا چي د مسلحو قواوو د سראعلی قومندانۍ سره ستاسي وس یواځي تر تور تړلو پوري دئ، بیا نو هغه د پهلوان

کیسه وه، چي پتلون مي تنگ وو.

- بيا غواړې رئیس جمهور سې؟
- ابدأ نه. ما ته ویل سوي، چي امنیت تړون امضاء کړم او نامساعدو حالاتو په خاطر خپله دوره وغځوم. ما خپله ایجاد کړی سیستم او خپل باور سره خیانت نه سواى کولای. د پنځه زره کلن تاریخ یواځنی کس وم، چي چوکۍ مي بېله چون او چرا وسپارل. زه غواړم، په دې وطن کي د ژوند تر پایه و اوسېرم او په آرامه خپل بچي غټ کړم. هغه وطن چي مور را پورته کړی، و نه لوېږي.

- د امریکا په اړه مو نظر څه دئ؟

- د امریکا ډېر ښه اولس او خلک دي، مگر حکومتونو ئې هېڅ کله زموږ سره وفانه ده کړې. ما ته ئې اوس هم ټولې کړنې مشکوکې ښکاري. هر چا ته بېلې بېلې خبرې کوي، خو په نتیجه کي بل څه کوي، هېڅ کله مي باور نه دئ په کړی او هېڅ کله به ئې و نه کړم.

- خپل اشتباهات منی؟

په دې وخت کي پخواني اولسمشر په زوره وخنډل او وئې ویل، چي انسان اشتباه و نه کړي؛ انسان نه دئ. بيا نو د یوه مات سوي وطن، د یوه پاشل سوي ملت او درېدره خلکو څوارلس کاله حکومت ټوکي نه دي. حتماً مي اشتباهات کړي دي، خو د افغانستان له پاره زموږ لاس ته راوړني تر بایلو زیاتي دي.

- خلک دي ښکښخي. تاسي خاندی او جواب نه ورکوی، ولي؟

- داغه اخيري جواب به درکړم او وروسته به مور رخصت کړې، چي یو بل مجلس لرو. ما افغانستان په داسي حال کي په لاس کي واخیستی، چي د ټوپک ژبه حاکمه وه. ما د زغم لاره خلاصه کړې، د خبرو مېز ته مي خلک راوستل. زه نه غواړم، هغه د زغم او حوصلې بنیاد، چي خپله مي جوړ کړی؛ خپله ونړوم. زما هم عکس العملونه زده دي. وهل او ټکول مي په وس پوره

هی هی وطن/ ۱۱۳

دي، نور که هيڅ نه وي د کندهاريانو په اړه به دي دا اورېدلي وي چې د
ښکارپوري دروازې نامي دئ زه وچکلک د ښکارپور دروازې سرې يم خو
دا زما لار نه ده.

وروسته راج وير مننه وکړه. له بهره د څو چاودونو يرغ راغلی، خو پخواني
اولسمشر سر په و نه گرځاوه. په دې وخت کي قلم مخصوص په بېره راغلی، ول:
نيمروز سقوط سو، په هرات کي درنه جگړه روانه ده.
ژورناليست رخصت سو، خو لومړی ورځ وه، چې پخواني اولسمشر ټولو
ته وويل، چې خبري به وکړو.

پخواني د امنيت د شورا مشاور وويل، چې وضعيت قصداً خرابوي، چې
سړی استعفاء ته اړ کړي. پخواني اولسمشر وويل، چې له امريکا سره هر څه
تړلي. د قوتونو دفاعي حالت ته بېول زغره وال قوتونه لڅو پښو خلکو ته
تسليمېدل ټوکي نه دي.

بيا د پوهنتون استاد وويل: ژورناليست رښتيا ويل، امريکا خپله لوبه کول.
هغوی چې دوی غوښتل، په واک کي ئې ساتل او چې نه ئې وو خوښ، له منځه
ئې وړل. دا گناه مور کړې ده، هر وخت به مو ځوروی. خو وجدان ته خجالته نه
يم، چې څونه خیر مي وطن ته رسولی سواي، و مي رسوی.

پخواني قاضي القضاات وويل: خدای (ج) په قرآن شريف کي وايي، چې
انسان مو تر خپله وسه مکلف کړی. چې زړه دي پاک وي، خپل زور دي وهلي
وي، نور نو نه ئې پرې. په دې هر څوک پوه دي، چې غټ مجرمين چا ساتل، چا
سپورټول.

د طوفان کربري نږدې کېدې، خو هيچا د يوځای کېدو او د طوفان په
وړاندي د يوځای درېدو اراده او پلان نه درلودی او دا حقيقت وو، چې اوسني
او پخواني ولسمشر پر شاوخوا خلک راټول ول. هم ئې دوی سره جنگول، هم
ئې د حالتو خرابېدو ته د پردو په اشاره لمن وهل. او دوی دواړه ځکه پر ول،
چې ماته بېړی د دوی وه، خو دوی خاموش ول.

د طوفان گټې ته ناست

اجرائیه رئیس، د سولې د عالی شورا رئیس او یا هم د خلکو په عامه اصطلاح مشهور سوی گل مرجان یو سپین ږیری خوش مشربه متنازع کس دی. که څه هم هغه په ځوان او شوخ مزاج او په رنگارنگ بنو لباسونو اغوستلو ډېر مشهوره دی، هغه اوس په دې لټه کې دی، چې څنگه به بین الافغاني مذاکرات کامیابه کړي او هغه سوی، چې ده غلی کړی، هغه ارمان ئې پوره سي. له ده سره بخت هیڅ یاري و نه کړه. له تېرو تقریباً دوو لسيزو راهیسي هغه په ټولو انتخاباتو کې د رئیس جمهور د کېدو کونښن وکړی، مگر نه بخت یاري ورسره وکړه، نه بهرنیانو.

امریکایانو په څو ځله انتخاباتو کې په دې تېر ایستلی وو، چې دا ځل دا او ها ومنه، بل ځل ته خپله رئیس جمهور یې. مگر هر ځل ئې ناغږې ورسره کړې وه. مگر دا ځل د ریاست جمهورۍ او ده تر منځ واټن او هیڅوک نه وو.

که څه هم ده دا ځل په انتخاباتو کې خپله بریا خپله اعلان کړې وه او د تحلیف مراسم ئې هم اجرا کړي وه، مگر امریکایانو په دې تمه، چې د سولې د عالی شورا ریاست وکړه، ځان منډیلا کړه او د موقتي ادارې جمهور رئیس سه او موقف به دي هم د هیواد د دوهم کس وي؛ پر شا کړی وو.

دی د کابل په کارته پروان کې د خپل پلار، چې د شاه د وختو سناتور وو او خلکو به ویل، چې پلار ئې نه دی؛ پلندر ئې دی؛ اوسېدی او خپلي ټولي سیاسي چاري ئې له همدې ځایه سمبالولي.

دی له ډېرو پخوانیو لوېغاړو څخه دی. د بن په کنفرانس کې هم وو او د

امریکایانو سره ئې د افغانستان ته راتگ تړون هم امضاء کړی وو. هغه د خپل کور د کونج په ډبرین اطاق کي، چي د ده د ناستي مخصوص اطاق دئ؛ ناست وو. یو خوری ئې چي د اقتصاد وزیر دئ او بل خوری ئې چي سیاسي فعال دئ او تر ټولو پخوانی همکار او د راز سړی ئې، چي مشاور ئې هم دئ او قلم مخصوص ئې هم، چي له نږدې ترینو خلکو ئې دئ؛ هم ناست دي.

د سولي د شورا مشر وویل: بده سودا مو نه ده کړې، په حکومت کي مو خپل خلک هم وساتل او د سولي ټول پکیچ مو واخیستی. د حکومت کیسه ختمه ده. نړۍ ته نور تر حکومت سوله اولیت لري. د هیچا نور حکومت او حکومتداری ته نه دئ ور پام. مذاکرات په کابل کي کوو، دلته پر زورور یو؛ هر څه په منلای سو. موقته اداره نیسو، په لویه جرگه کي اساسي قانون تعدیلوو. بیا نو دوی مجبور دي، چي یا صدراعظمي وکړي، یا ریاست جمهوري. یو به حتماً زموږ وي. خو دوی د مشرتوب شوقیان دي، صدارت به ټول عمر زموږ په لاس کي وي.

حکومت کي دننه خپلو ټولو خلکو ته احوال ورکړئ، چي اماده اوسي. د حکومت کیسه خلاصه ده. اماده اوسئ. اوس ولایتونه مخالفینو ته پاتیري. موږ به کونښن وکړو، خپلي سيمي وساتو.

د اقتصاد وزیر، چي د ده خوری هم وو، وویل: زما ئې پیسې او امکاناتو ته پام دئ. د حکومت تر ټولي بودیجې د سولي د پروسې پیسې زیاتي دي. درې خو یواځي د سولي ارگانونه دي. د سولي وزارت، د سولي عالی شورا او مذاکراتي ټیم پنځه سوه میلیونه ډالر یواځي امریکا بودیجه د سولي عالی شورا ته اعلان کړې ده.

او بل د مذاکراتي ټیم ټول مصارف هم باید سم کنترول سي.
د شورا رئیس وویل: تا مخکني حسابونه په بهر کي کنترول کړل؟
وزیر وویل: هو، د اماراتو اکاونټو او کاروبار سم روان دئ. د هند ملکیتونه

او دوکانونه هم سم دي. د ترکیې حسابونو ته باید یو واري خپله ولاړ سم او د سویس بانک اکاونټ خو دي ته او خاله جانه (د شورا د رئیس مېرمن) کنټرولوي.

په دې وخت کې د شورا د رئیس بل خوروي پکول سم کړی، ول: په تعدیل کې باید د افغانستان پر نوم او فدرالي کېدو هم باید بحث وسي او ملي سرود باید په ټولو ژبو سي او بل دا د افغان د نوم کیسه دا وار مور نه درسره منو. ما لیستونه ټول راوړي دي. د سولي وزارت د سولي شورا او په مذاکراتي ټیم کې باید دا خلک ټول ځای پر ځای سي. دې خلکو زموږ سره په انتخاباتو کې ډېر ځغستلي دي.

په دې وخت کې د شورا رئیس ورته وویل: بچیه، لږ کرار سه. سبا او بل سبا ته حکومت زموږ دئ. بیا دي ټول ملک په اختیار کې دئ، چې څه په کوي، کوه ئې. کار به په هنر کوي، آواز به دي کښته وي. کار به دي ډېر وي، د کڼو غوږونه مه ږده.

بیرته ئې د اقتصاد وزیر ته وویل: د مذاکراتي ټیم او د سولي د عالي شورا د غړو د موټرونو، کورونو او اکمالاتو له پاره یو مناسب کس وگوره. د دوو درو لارو بېلونه ورکړئ. نرخونه خپله تنظیم کړئ. هغه د رئیس جمهور ځنور د اکا زوی له هغه بل جرمني گروپ سره ډېر گرم گرم کېدل. د هرات وکیل، چې مخکي والي وو؛ د هغه سره خبري وکړئ. هغه او زوی ئې په دې کیسه کې تکړه دي. دا خرچې مرچې سره سمې کړئ. د انتخاباتو یو سلو درویشتمیلونه حساب باید بیرته سم سي.

د اقتصاد وزیر وخنډل: له هغه سره مي وختي لا بیرته پوره کړی، اضافه لا یو.

د شورا رئیس ورته وویل: خوله دي چوپه کړه او کار وکړه.

پر دې ټولو وخنډل او په دې وخت کې هغه پخواني سپین ږيري مشاور، چې تکیه ئې کړې وه؛ راپورته سو، ول: ستاسي کیسې که خلاصي وي، زه به یو

څو خبري وکړم. زه چې دې وضعیت ته گورم، دونه ساده نه دئ، لکه تاسي چې ورته گورئ. جنگونه په حوصلو او مرال گټل کېږي او که چيري مو دښمن ته اوولس ولایته ور ایله کول، دونه مرال به بایلی او هغوی به دونه زړور کيږي، چې پاته اوولس به خپله نیول کېږي. تاسي دلته په ذهنو کي پاچاهۍ نیولي، زه بېرېرم، چې دا ځل به مور د آمر صاحب قبر هم و نه سو ساتلای. پنجشېر منجشېر به نه وي.

تاسي د جنگونو زور نه دئ لیدلی. دا یوه څپه وي. نابوده او تېزه څپه؛ هر څه ورسره اخلي. هغوی اوس ټول غرني دي او زمور مقاومتیان اوس په کور او موټر دواړو کي په ایرکنډېشنو اموخته سوي دي.

د سولي رئیس ئې په خوله کي ور ولوېدی، ول: هغه وختونه تېر دي. هیڅوک جرئت نه لري، چې زغروال مسلح قوتونه مات کړي. بیا تر کابله خو هیڅ امکان نه لري، چې راسي. ته تشویش مه کوه.

هغه بیرته خان بالښت ته ایله کړی، ول: زما ویل وه، درته و مي کړل. نور نو تاسي ښه پوهېږی.

وروسته د شورا رئیس خپل بل خوري ته وویل، چې نفر تکړه کړه. د حکومت د تضعیف او د سولي د برجسته کولو کیسه جدي کړئ او پخوانی جمهور رئیس پرې نه ردئ. زما یاری ته مه گورئ. کیسه قومي کړئ، تر څو به دا پښتانه درباندي حاکمان وي. فیسبوکیانو ته دي په بهر کي هم مسیجونه وکړه.

وزیر ته ئې لاس ونيوی، ول: د پیسو چاره به ئې دی وکړي، نور نو درځئ، چې دا کیسه سره سمو. زمور وخت شروع دئ.

طوفان لا غورابي کېدئ او خوراک ئې خپله ځان ورته سموی. د طوفان په وړاندي خلکو ځانونه نه کتل او نه ئې مخه نیول، بلکي کومک ئې ورسره کوی او هر څه ئې ور سپارل. انسان رښتیا هم هرې بلا ته خپله ځان په خوله ورکوي.

د شمال امپراطور

د شمال امپراطور د مزار پخوانی والي وو. ډېرو هغه د شمال آمر پوپ (د باتو او لاپو آمر) باله. هغه له ولایت سره یو ناخاپه میلیارډر سو او په شمال کي کېدونکي هر څه یا ده کول، یا د ده پر لاس کېدل او یا د ده په کښي لاس وو. حتی ویل کېدل، چي دی په شمال کي خپل طالبان لري او خلک په وژني.

د خلکو د مخکو غصب، د تجارانو څخه ججه اخیستل او سیاسي مافیا ئې کاروباري وو. اوس به ډېر وخت د کابل په کارته پروان کي په خپل مېلمستون کي کښېنستی او له دې ځایه ئې سیاست کاوه. په شمال کي تر ډېره ځایه طالبان د ده له برکته پیدا سول، ځکه له ناقلينو ئې مخکي غصب کړې او هغوی کرار کرار ټول طالبان سول.

د ده په مخ کي ډېر تشویش نه معلومېدی. تازه ئې د سولي شورا د رئیس سره ورانه سوې وه او د جمهور رئیس سره ئې لاس یو کړی وو. هغه له هر لوري سره خپل لین درلودی. نن ئې په دفتر کي د پوهنتون استادان او د رسنیو فعالین مېلمانه ول.

د ده ټیپ او ټاپ هیڅ سیاستمدار ته نه پاته کېدی. په خپل کور کي ئې له مېلمنو عزت غوښتی. داسي حرکتونه به ئې کول، چي د تکبر انتها به وه. مېلمانه به پښېمانه وه چي ولي راتلل.

د پوهنتون استاد ته ئې وویل: زه مشکل نه لرم، ما ته ټول اړ دي. خارجیان هره ورځ دلته راته راځي. دا د رئیس جمهور تړون دی. یو سلو څلوېښت میله ثقیله او خفیفه سلا د میاشتي یوولس میلیونه افغانی، دېرش سفارته، درې وزارتې او د سولي د عالی شورا غړیتوب ما ته او د سولي د مذاکراتي ټیم غړیتوب ئې زما زوی ته راکړی دی. زه نور څه ځني غواړم.

طالبانو حال را استولی دئ، چي مور مشکل نه درسره لرو. ته پر دوی فشار واچوه، چي برخه دي زیاته سي. واک چي نیم طالبانو ته ورکړي، په پاته نیم کي به لس هزاره گان واخلي، لس ازبک. په دېرش فیصده خو پنځلس بیخي اخیستلای سم. دا رئیس جمهور لیونی سپری دئ. لس به ئې لومړي معاون ته ورکړي وي، پنځه و دوهم معاون ته. ځان ته به هیڅ نه لري.

هغه بله ورځ مشران راغلي ول، کیسه ئې کول؛ وایي: له رئیس جمهور څخه مو پوښتنه وکړل، چي پر دې اوږدو تسپو څه شي وایي؟ ول ده ویل: آیت الکرسي. وایي مور چي راووتو، سره ویل مو، چي ټوله آیت الکرسي خو نه ویل کيږي، یواځي کرسي کرسي (چوکی) به حتماً وایي.

په دې وخت کي یو ژورنالیست ورته وویل، چي له ولایتونو څخه دا څواکونه راتولیري، دا به سيمي مخالفینو ته په لاس ور نه کړي؟

ده وخنډل، ویل: خبره داسي ده، چي دا لوبه خو له ټولو خواوو خارجیان کوي. چي دوی وغواړي، سبا ته به کابل هم نه وي. په نورو ولایتونو خبر نه لرم، خو تر کوتل ها خوا ته زما بې اجازې غوماشه (مياشه - پشه) پر هم نه سي وهلاي. ټول سیستم مي بې له اردو او قواوو په خپل لاس کي دئ. که شاتگونه کيږي، که پرمختگونه؛ هر څه زما په کنترول کي دي. نر نه په حکومت کي وینم، نه په مخالفینو کي؛ چي د شمال په اړه دي څه تصمیم ونيسي.

یوه بل استاد وپوښتل، چي داسي اوازې دي، چي شمال نامنه کوي او مرکزي اسيا ته له دې ځايه دا نوي تور بیرغي لېږدوي. په دې حالت کي به تاسي څه کوی؟ دی به کله کله په مجلس کي گرم راغلی، بیا به ئې هر څه ویل.

د دې پوښتنې په جواب کي ئې وویل: دا یویشتم قرن دئ، هر څه پر گټو څرخي. که دا پلان د نړۍ والو وي، بیا ئې نو مور مخ نه سو نیولای. او دا چي هدف ئې مور نه یو، بلکي نور ځایونه دي، زموږ څه ورسره مشکل دئ. خپل کار به کوي، مور خپل کار کوو.

په دې وخت کي ئې د استاد په لاس زاړه ساعت ته پام سو، ول: دا ساعت دي اتلس

سوه اوڅلوېښت رولیکس دئ؟ زما په کلیکسون کې د دې ډول ډېر زیات نور هم سته.

بحث بل مخ ته واوښتی. خپله نوې انگوشتی، چې تازه ئې جوړه کړې وه او شپږ دېرش زره ډالره قیمت ئې درلودی او ساعت ئې، چې پنځه میلیونه ارزښت ئې درلودی؛ ول: د دې نوم پټک پلپ دئ. وروسته ئې د خپلو انگوشتیو او ساعتونو کلیکسون راوړی، چې تر دېرش زره ډالره کښته ساعت او تر پنځه زره کښته انگوشتی نه وه په کښې. او د لستونو کلپکونه ئې له زر څخه شروع کېدل، تر لسو زرو پوري هم په کښې وه.

د پوهنتون یو مشر استاد، چې د دوی خاص مېلمه هم وو؛ دا مجلس نور و نه سواى زغملای، وئې ویل، چې دا وضعیت زه سخت اندېښمن کړی یم، تاسې فکر نه کوی، چې هر څه له لاسه وتونکي دي. ټوله خواوي پاشل سوي دي. طالبان په یوه خط کې ولاړ دي او مور ټول یو بل راچپه کوو. جمعیت تر اوسه مشر نه لري. په شمال کې هیڅ اتحاد نه دئ موجود. دا حالت به مور غرق کړي. زموږ پخواني سرتېري او جنگیالي ټول په عیاشیو او لوکس موټرونو اموخته دي. دا هر څه له لاسه وځي.

اول ځل وو، چې دی ډېر جدي له نازدانگی سره په قهر هم سو. ساعتونه او شیان ئې له مخه پوري وهل او زوی ته ئې وویل: دا یوسه، ایسته ئې کړه. بیا ئې په ډېره جدي توگه وویل: د جمعیت مشر زه یم. تاسې وواياست، څوک مي مخالفت کولای سي. دا هلکى خو زه په سړو کې نه شمارم. پلار ئې زما رهبر وو، مگر زوی ئې خپلي خبري نه دي زده. د شمال تشویش مه کوی، ټول مي دا د مخ په جېب کې پروت دئ. هغه یو شرابي دئ، هغه گلجمیم والا هغه ټوله ورځ نشه وي. زما هره خبره مني. مخکي مي در خلاصه کړل، چې تر کوتل کښته غوماشه (مياشه) پر نه سي راڅخه وهلی.

استاد وویل: نو افغانستان خو یواځي شمال نه دئ.

ده په قهر وویل: زما له نور افغانستان سره غرض نه سته. شمال زما دئ، زه ئې د هر څه مسول یم.

دا مذاکراتو په تیم کې می زوی همدې ته کښېنوی، چې خپله هر څه مستقیم کنترول کړم او په سولې عالی شورا کې هیڅوک هیڅ شی نه سي راڅخه تېرولای. خپله ورته ناست یم. پر ما خو باور لری، دا نونس کاله می هر څه په زور نه دي درته اخیستي. مگر دا ځل له دښمن سره مخ یو، نه له مخالف سره.

دښمنی او مخالفت نور نه سته. امریکا دا ځل هر څه کنترولوي او ما ته ئې تضمین راکړی دئ، چې هر څه به په سمه توگه مخ ته ځي. زه او د گلم جم والا سبا په شمال کې ناسته لرو او له هغه ځایه به هر څه کنترولوو. د حکومت کیسه نوره خلاصه ده. لنډمهاله حکومت به اتلس میاشتي راځي. اساسي قانون تعدیلوو او پارلماني نظام جوړوو. بیا تاسي وگورئ، چې زه په شمال کې څه گل گلزار درته جوړوم.

یوه ځوانکي ژورنالیست له ځان سره، چې نورو وانه وړېدل، وویل: هو، لکه په نونس کاله کې چې شمال ستا په لاس کې نه وو او میلیارډونه ستا سره نه وه.

د مجلس رنګ خړ سو. ده په زوره برغ کړه: هغه لوده وینې کړئ. د شپې تر سهاره وینې وي، تر اوسه بیده دئ. ورته وواياست، چې ته د مذاکراتي تیم غړی یې. دلته راسه، اول له دې خلکو خبرې زده کړه. تر څو به موزه مخ مخ ته کوم.

طوفان مورونه خوړل، را روان وو او ټول ئې په خپلو ځانو او خپلو ونډو بوخت وه. هیچا هم د یوځای درېدو او له طوفان سره د مخامخ کېدو پلان نه درلودی. حکومت د حکومت له دننه شوړول کېدی. هر چا خپلو ټاکنو ته ویل: گدازه وکړئ، حکومت چپه کېږي. هر چا له خپله اړخه د غورځېدونکي چت ستون نړوی او ټول خوشحاله ول، چې غټه ونډه به اخلي. هیچا نه درکول، چې دوی یو څوک دئ. د همدې چت له برکته دي، چې چت نه وي، ټوله نه سته.

د طوفان زوی

نوی مارشال نن سخت په موږ کي وو. خپل ساقی ته ئې وویل، چي پدرنالتې گیللاس تش مه پرېږده. دا چي نن نه وي، زه مرم. زما چل دي ولیدئ؟ زه ئې پر کور کړم، خو دا دئ نن ئې مارشالی کور ته را واستول. د دې خلکو چم زما ډېره ښه زده دئ. تر پایه ئې پر ما و نه خوړل. هغه بل احمدزی می یم له تېښتې را و گرځوئ تر څو په دار سو له دې بل احمدزی سره می هم تر پایه و وهل. خیاط رانوتی، ول: اندازه دي اخلم، د مارشالی د درېښي له پاره.

ده ول: راځه، راځه ژر؛ چي زما دا ارمان خو پوره سي.

پاڅېدی او محلي گډا(نڅا) غوندي گیللاس په لاس ور قصبډئ. نږدې وو، چي ولوېږي. بیا ئې نږدې ټولو ته وویل: حرامزاده گانو، ولي ناست یاست؟ را ولاړ سئ، ونڅېږئ.

ټولو له ډاره رانډه کړه، یواځي یو کس چي معمره زوړ کس وو؛ له غیرته پاته سو. هغه ته ئې وکتل، ول: دا بې ناموسه ولي ناست دئ؟ ټولو ته ئې وویل: کښېښئ.

یواځي هغه ئې میدان ته واچوی. هغه ډېر شرمېدلی وو. مارشال له یوه عسکره توپک واخیستی، یو یو خطایي ډز ئې په پښو کي ورته کاوه او هغه سړی خولې خولې وو او د نور مخونه له خندا شنه ول.

بیا ئې موسیقي بنده کړه. هغه ته ئې ور ږغ کړل، چي ای بې ناموسه، دلته راسه. ته زما د بریا په ورځ چارزانو ناست یې؟ نن می زړه ډک دئ، راسه چي نن زړه ټوله تا ته خالي کوم.

مارشال په نشه کي غرق و ترق وو او پرله پسې گډ وو. ویل: دا مارشالی ما په مسخرو نه ده اخیستی. پر دې می په زرهاوو مړه کړي دي. معاملې می کړي.

هی هی وطن / ۱۲۳

خپل او پردي مي پر خوږ كړه. نور ئې څه كوي، خلك مي لا پر بوك كړل په سپين ريره. دا نه وو، چي ما خوند پر اخيستی. دی مي د وختو يار وو، خو زامن ئې خورا په كش كي وه. يو والي وو، بل وكيل وو، بل معين وو. زما سره ئې سيالي كول. سترگه مي ئې ور مړه كړه. ما خپل قومندان جمعه پهلوان لا پرې نه ښووی، چي زه ئې د زوی پر ځای وم؛ بيا نو دی پرېږدم؟

زه چي لا ځوان وم، د خلق ديموكراتيك په پوليسو كي مي ځان واچوی. يارباشه سړی وم. كله كله مو د خلكو په زوره پيسې اخيستی. بيا به فراريانو وو. خو په خلق كي مو په درېشي كي هر څه كولاى سواى. بيا قومندان سوم. خپلي ملېشې مي جوړي كړې. جنگونه مي په تېكه اخيستل. د گليم جم څخه بېرېدل. تر كندهاره پوري جنگونو ته ولاړم. خو د كندهار سخت جنگره خلك دي، نيمى خلك ئې را ووژل. مگر ما هم په ليلې دښته كي كسات ترې واخيستی. داسي مي وربېل، چي په ځان پوه لا نه سول. بيا مي په قلايي جنگي كي هم كاتېنرونه په ډك كړه. زه چا ته پور او په ازېكو كي تر ځان پورته نه پرېږدم. اكبر باى ډېر غورځېدى. ښځه او لور مي ئې د ده مخ ته ورته چپه كړې. هغه كركولي والا طيارې را پسي را واستولې، امريكا دي خداى لري؛ تر منځ مو سوه. دونه نامي نه سته، چي مخ مي ونيسي. گلبدين ناحقه د كابل په قصاب او راکيتونو مشهوره دئ. كابل تر اوسه په سكاټ نه وو ويشلى سوى. اول وار ما پر گلبدين په كابل كي كروز استفاده كړى. بيا دا بل هلك مسعود هم پر طالبانو درې كروزه ور وتوغولې. دا احمدزي لاس راكړى، زه په پوه نه وم، چي چم راسره كوي؛ خو د هغه بل احمدزي كسات ئې لا راڅخه وكښى؛ چي ما له ميدانه را وگرځوى، بيا طالبانو مړ كړى. مارشالي مي په مسخرو نه ده اخيستی. دا د شمال امپراطور خبر كړى، چي بچيه، قومندان دي زه يم.

له ډېرو خبرو او نشې څخه پر مارشال درنه څپه څپره سوه او په ناستي په خورهارې بيده سو.

هغه سپين ږيرى د ده د ماشومتوب ملگرى وو. مگر هغه پوه وو، چي په

ھيچا رحم نه لري.

دی چي خوب يووړی، هغه په زوره وويل: زمري چي زورې سي، خوب ئې ژر ژر وړي. په ده غرض مه لرئ. پرې بې ردئ، چي خوب وکړي. د مارشال لور او زوی، چي دواړه د پارلمان وکیلان دي او زوی ئې، چي جنرال دئ؛ را وغواړئ. کيسه خرابه ده، بايد تصميم ونيسو.

خو دقيقې وروسته په بله خونه کي مجلس وو. ټولو نظريې ورکولې. د مارشال وکیل زوی نیم ساعت ورغېدی. خو هيڅوک پوه سول، چي څه ئې وويل او څه غواړي.

بيا ئې لور شل دقيقې صفت وکړی، نور ئې هيڅ و نه ويل. جنرال زوی چي ئې ځان خبرو ته جوړوی؛ دباندې د هيو هوی رخ سو. دوی چي ور ووتل؛ جنرال د سپورت په درېشي په خپلو کي خلک ځلول. د ډاکټر ئې ورسره جنجال وو، چي ستا صحت نه دئ ښه. ده ښکښل ورته کول، ول: ته مارشال بې، که زه؟

په دې وخت کي ئې لور راغله. دی ئې تر لاس ونيوی او په زوره ئې دننه بوتلی. جنرال زوی ئې ورته وويل: کارونه گډوډ دي، ته بېغمه ناست بې. ده ورته وکتل، ول: ډېر غور مه وهه. شمال ئې ټول ما ته را تسليم کړی دئ. ټول تسهيلات ئې زما په واک کي دي.

بيا چورت يووړی، شاوخوا ئې وکتل. ول: تاسي دا د ترکيې سفير را روخ کړئ.

يو چا ورته وويل: دا دئ، خبري وکړه.

ده هغه ته وويل: وضعیت کومي خوا ته روان دئ؟

نور ده صرف هم، هم، هم لاره. هغه تقريباً شل دقيقې ورته گډ وو. د مخ بڼه ئې وا وښته، خو هيڅ ئې و نه ويل. صرف دونه ئې وويل: خير و خیرت دئ. او بيا يې خپل ساقی ته پرله پسې ښکښلي وکړې او په چيغه ئې وويل: بې

ناموسه، گیلاس می را دک کړه.

داسی معلومېدل، چې طوفان یو چا را رهي کړی وو او په وړاندي خلکو ته ئې ویل کېدل، چې مازي ئې پر تاسي تېروو. تاسي ږغ مه لرئ، ځکه ټوله خوشبینه ول، خو هیڅوک نه پوهېدل، چې څه روان دي؟ هر څه خپله کېدل. ټولو ویل: یو پلان سته. خو هیڅوک نه ول خبر، چې څنگه پلان او د چا پلان. د طوفان په وړاندي هر ډول خنډ کرار کرار خپله را شوړېدی. داسی ښکارېدل، چې د ټولو په لاسونو کې چرې دي او کرار کرار خپل رگونه شکوي او له دې شکولو یو ډول خوند اخلي. ټول خنډېدل او خوشحاله ول، چې دا دئ؛ بېړۍ ډوبېږي. هیچا ږغ نه کاوه، ټولو یواځې ننداره کول او ځینو حتی چک چکي ورته کولې. طوفان شېبه په شېبه تېزېدی او خوروی کېدی.

له طوفانه خوندي

د نوي فصل او نوي بهار تر ټولو ډېر خوندي او ډېره گټه اخیستونکي خلک دوی ول. له یوې خوا د نړۍ د سیاست په محراق کې نه وه واقع، له بلې خوا حالتو خپلې او ډېر زهیر سوي وه. نو سخت زحمت کښ او متحد ول. له بلې خوا د ایران پرله پسې مذهبي ملاتړ دوی سخت منظم کړي وه. گرچې هغوی دوی استفاده کول، مگر بیا هم دوی ته ئې تر گټې تاوان زیات وو.

دوی له جوالیتوب، باغلي فروشی، گاډۍ وانی، او خرکاری څخه یو دم راپورته سول. له لویه تر کوچني، له نره تر بنځي ټولو زده کړي وکړې. په ډېر هنر او چالاکی، ئې په هر لوري کې خلک ځای پر ځای کړل او هر ځای ئې خپل د مظلومیت داستان ورسوی. نو ځکه ډېر تېز او ژر پرمختگ ئې کاوه د دوی بد توب نه بلکې ښه توب وو چي ځان یې را کنترول او ښې خوا ته بوتلی. د هیواد هر کونج او هري ادارې ته ئې ځان ورسوی او په هر زده کړیز مرکز کې د دوی فیصدي حتماً وه.

دوی شاید د هیواد پنځه یا اووه فیصده وه، مگر د نږدې پنځویشتم فیصده حق ئې اخیستی. مگر هغه د کابلانو خبره؛ هغوی چي د توري له څوکي ئې اخلي، نوشجان ئې. دوی په خپل اتفاق هر څه کول او ډېر ښه ئې کول. دوی ټول د درو مشرانو له خوا رهبري کېدل، چي هیڅ کله ئې یو او بل نه تخریبول، بلکې ډېر کلک سره ولاړ وه. خو په خپل منځ کې ئې سپک سپک مخالفتونه موجود وه.

دوی نن درې سره د جمهور رئیس د دوهم مرستیال په کور کې، چي تازه ئې د کابل په دریمه کارته کې په شل بیسوي محکمه کې په پنځه منزله کې جوړ کړی وو او ټوله د هلمند په سپینه رخام ډېره ښایسته وو. د دې نوي کور مبارکي او د حالاتو ارزښایۍ ته راټول سوي وه. درې سره یوځای د ناستي خونې ته ننوتل. د جمهور رئیس مرستیال، چي د حقوق استاد وو؛ دوی ناستي ته دعوت

هی هی وطن / ۱۲۷

کړل. خپله پر هغه خاصه چوکۍ، چې تازه ورته جوړه سوې وه؛ په تکلیف کښېښتې. په دې وخت کې د جمهور رئیس اوسني مشاور او د اجرائیه ریاست پخواني مرستیال په ټوکه ورته وویل، چې په هغه نوي میلیونه افغانۍ کې دا چوکۍ هم وه؟

درې سرو بڼه په زوره زوره وخنډل. بیا د جمهور رئیس مرستیال وویل: دا بوا سیر ډېر ملا ماتي شی دي. هم سړی خوړوي، هم شرموي. د پخواني ولسمشر عینکي مرستیال او د سولې د عالي شورا پخواني رئیس په ټوکه وویل: هو، چې خونې وي؛ بیا بیخي. ټولو یو ځل بیا په زوره زوره وخنډل.

سپین ږیري او پخواني مرستیال له اوسني مرستیاله وپوښتل: وضعیت څه دی؟ ولي هر څه گونگ دي؟

اوسني مرستیال ځان سم کړی، ول: دننه هم دغونه ورک حال دی، لکه دباندې. رئیس جمهور یو ډول انحصار سوی، یا قصداً ده ځان محدود کړی. دا له بهره ئې فولبرایټران، انگلیسي او الماني والا سړې جرابې او عجبه ستایلوونه کښته او پورته کیري. نه د وطن په فرهنگ پوهېږي او نه وطني دودونه پېژني. رئیس جمهور خپله بڼه سړی دی او د ښو کارو اراده لري، مگر له ځانه ئې مدیر جوړ کړی دی. هیڅ د حالاتو سره سم نه دی روان. ټول فکر ئې دا دی، چې لومړی مرستیال کنټرول کړي.

د پیسو منابع ئې تر نظر لاندې وي او ټولې مقرری خپله وکړي. ټول تمرکز ئې پر دې دی، چې نوم جوړ کړي. نور ئې هر څه هلکانو ته سپارلي. ټول کارونه پروژې یې مخ ته روان دي. هغه دوه هلکان ئې ایله کړي؛ یو ئې د رئیس جمهور کېدو خوبونه ویني او هغه بل پیسې ټولوي. او د اداره امور څخه ئې ورکتون جوړ کړی دی. یوه ډیسکو او د ارایش سالون نه سته، نور هر څه سته.

رئیس جمهور ته پرله پسې د خیر و خیرت احوال ورکوي او هغه هم پر دوی له حده زیات باور کوي. پخوانی ولسمشر تماس نیسي، هیڅوک اړیکه نه

ورسره نیسي. ملت ته ټولي دروازي ټرل سوي دي. مشران راځي، مگر همدا ډله ئې رئیس جمهور ته نه ور پرېږدي، چي هغه ته د دوی خبري و نه کړي. نو ځکه ټول خلک د ارگ پر ځای پر پخواني ولسمشر ور مات دي. حتی د سفارتونو اړیکو ته جواب نه ویل کيږي. نو ځکه ټول بهرنيان اول له پخواني ولسمشر سره گوري. ما ته خپله څو ځله مشکل جوړ سوی دی؛ ده نه سواي حلولاى، يا ئې سر نه پسي گرځوی؛ هغه را حل کړی.

په دې وخت کي خاص مشاور وپوښتل: دا عقب نشيني او دفاعي حالت څه معنا لري؟ پر دې خو ډېر جنجال وسو.

لومړي مرستيال وويل، چي د جگړې قومنده خپله پر غاړه اخلي، خو رئیس جمهور پرې نه ښود. له بهرنيانو سره مذاکرات او نظامي چاري ټول همهغه د امنیت د شورا مشاور، چي بيخي ځان د موقت ادارې ولسمشر بولي؛ تر سره کوي. اخير به همده څاه ته ور اچولی وي.

نور نو شاوخوا ټول چاپلوس او شيطان خلک ځغلي، راځغلي. او په دغو خبرو بيا د هر چا باور کوي. پخوا ئې ښکښل لږ کول، اوس ئې هره دوهمه خبره د مور او خور يادول وي. حالات له ده هم ورک دي، مگر بس اخته وي؛ شپه او ورځ په ليکلو او لوستلو اخته دي. ښه سپری دی، په بد وخت کي راغلی دی او هيڅ وخت نه درکوي.

په دې وخت کي خاص مشاور پخواني مرستيال ته وکتل، ول: ستاسي خوا ته څه کيسې دي؟ انديوال دي وينې؟

- هو، د ټول مملکت خوابدي هلته راځي. استخباراتو ارگ هېر کړی، ځکه ټول پوه دي، چي هغوی چي مقاومت کوي، دلته راځي. حتی د امريکا ټول تمرکز پر ده دی. د چين سفارت خو ئې څنگ ته دی. هره دوهمه ورځ ئې يو کس ناست وي. ډېر خلک په دې هم ورته راځغلي، چي دلته ځان ته مصؤنيت واخلي.

دوهم مرستیال و پوښتل: پلان لري، چي بیرته رئیس جمهور سي؟
پخواني مرستیال ول: نه، ما چي څو نه درک کړی دی؛ غواړي بابا ملت سي
او د خمیني غوندي د شورا مشر سي او په سیاست کي له ده سره مشوره وسي.
په دې خاص مشاور وویل، چي ټول وايي، دی حکومت چه کوي؟
پخواني مرستیال وویل: حکومت خو اول اوسنی رئیس جمهور له خپله
ضده چه کوي. دوهم له انحصاره، دریم له بهرنيانو سره ئې نوره ورځ نه تېريري.
نو حکومت خو باید پر يو چا لاس پاک کړي.
په دې وخت کي خاص مشاور له نوي مرستیاله وپوښتل: څه فکر کوې،
ولسمشر به واک وسپاري؟

هغه وخنډل او وې ويل: مړ به سي، خو واک به پرې نه ږدي او نه به بل
څوک پرېږدي. که څه هم پیشنهاد ورته سوی، چي د موقت ادارې له پاره
کانديد راکړه، ده ځان پیشنهاد کړی.

په دې وخت کي پخواني مرستیال د خاص مشاوره وپوښتل، چي ستاسي
په ټيم کي څه حال دی؟ مارشال د امپراطور او د سولي عالي شورا رئیس په څه
غورو کي دي؟

خاص مشاور وویل: مور خو سره جوړ را نه غلو. گلمرجان معامله وکړل، نو
له قهره ټول وپاشل سول. ده ته ئې هم د موقتي ادارې مشرتوب منلی دی، نو
ځکه دی کوښښ کوي، چي د حکومت کيسه ژر خلاصه سي.

امپراطور ته ئې واک او اسلحې ورکړې او د شمال مسؤليت ئې ور وسپاره،
خو مارشال ته ئې هم عيني امتيازات ورکړل. د دواړو زامن د مذاکراتو غړي
سول. مارشالي سول، دوسيه ئې وتړل سول.

په دې وخت کي پخواني مرستیال وویل: چاره څه ده؟

خاص استازي وویل، چي د رهبرانو نظر به واخلو.

نوي مرستیال ورته وویل: رهبران مور فقط جنگوي او قرباني مو کړي. د
سوريې فاطميون په مور ډک دي، خو په ايران کي بيا د گرځېدو حق نه لرو.

خاص مشاور ورته وويل: مور مذهب ته ژمن يو. د دوی سياست ته نه. ما که فاطمینو ته لښکر لښکر ځلمي استول، مذهب مي ژوندی ساتی.

په دې وخت کي خاص استازي زنگ ووايه. له بلي خوا څخه رغ وسو: حاجي آغا تليفون دي په غور کي اوس گوشي ورکوم.

وروسته هغه تليفون پر مېز کښېښوی او لوډسپېکر ئې کړی. له هغې خواله سلام او روغېر وروسته صلوات وويل سو. دوی درې سرو صلی علی تر پایه ووايه. وروسته هغه بې له مقدمې وويل: لوبه بدلېري، مذهب ټول په خطر کي دئ. حالت په سيمه کي بدلېري او تور بيرغي به مور هر ځای په نخښه کوي. ستاسي د حکومت وخت خلاص دئ، مگر ښه به دا وي، چي مور د طالبانو سره لار یوسو. ځکه مور او دوی دواړه مشترک دښمن لرو، چي هغه امريکا او تور بيرغي دي. مخکنی پاليسي ډېره ښه وه. درې نوي کسان جوړ کړئ. په نوي حکومت کي ئې ځای پر ځای کړئ. ډېر کونښن مه کوئ، چي ځان خوړ کړی او مقاومت وکړی.

بيا نوري خبري هم وسوې، خو بالاخره خبره فيصله سوه، چي حالاتو ته تسليم سي او نوو ته تيار. په دې وخت کي دروازه وټکېدل. يو جگ ځوان رانوتی. نيکتايي ئې تړلې وه. خاص مشاور ورته وويل: نيکتايي دي ايسته کړه. رېره دي هم نوره ايله کړه. پانه اوږي.

وروسته ئې وويل، چي ده له قم څخه په اقتصاد کي دکتورا کړې ده او تکړه سړی دئ.

د قربانی پسه حلال وو. هر چا برخه ځغلول. هيچا د طوفان انجام ته نه کتل. تياره زياتېدل، طوفان زور اخستی.

د طوفان وارثین

وروسته له هغه چې د بهرنیانو چاپې او شپني عمليات زيات سول، د تحریک غړي بیرته کرار کرار منسجم سول. دفترونه شروع سول، تشکیلات جوړ سول او بیرته منظم هر څه تیار سول. هیڅوک نه پوهېدل، چې دا تشکیلات او تنظیمات څوک کوي. یواځې دونه معلومه وه، چې له چاپو فراره، له حملاتو راتبتهېدلي او له زندانو راخلاص سوي را ډېرېدل او جگړې کش اخیستی. تر څو د کارونو د ښه تنظیم له پاره د کوتي شورا جوړه سوه، چې هر څه ئې رهبري کول. هر څه د لوی ملا صاحب په نوم وه او طالبانو اطاعت کاوه. تر څو د همغهو له لوري، چې دوهم ځل ئې تحریک په غیر مستقیمه توگه خبر خپور سو، چې لوی ملا صاحب مړ دئ. تحریک څو ډلي سو. خو وروسته هغوی، چې ډلي ئې بېلي کړي وې، یو په بل پسي ووژل سول او له څو ناستو وروسته نوی آمر وټاکل سو. نوی آمر نسبتاً معتدل او اولسي تاجر سړی وو. هغه د جگړې د ختمولو له پاره هڅي شروع کړې. بالاخره هغه هم په پاکستان کي ډرون وویستی. ډېرو ویل، د سولي قرباني سو. پر خپل سر ئې سوله کول. لنډه دا چې د سولي خبره تر منځ ووتل. د پېښور شورا جوړه سوه او جگړې تر پخوا لویي او تشکیلات زیات سول. د طالبانو پخوانی د مدرسې ملا او قاضي القضاة د نوي آمر په توگه وټاکل سو. هغه تر ډېره مصلح سړی بلل کېدی. بیا یو وخت داسي هم راغلی، چې آوازي خپرې سوي، چې په کچلاخ کي په یوه چاودنه کي هغه، وراره او ورور ئې شهیدان سوي دي. خو دا خبره هیڅ کله تائید نه سوه او د کوتي شورا همغهسي رهبري شورا او قوي پاته سوه.

کله چې د امریکا جمهور رئیس طالبان له توره لیسته و ایستل، مذاکرات ئې پیل کړل؛ کوتي شورا نوی تشکیل اعلان کړ.

د لوی ملا صاحب قلم مخصوص اغا صاحب د سیاسي دفتر مشر سو. د

لوی ملا صاحب زوی د جگړې ټول مشرتوب پر غاړه واخیستی. جگړې شدت واخیستی. د امریکا نوي رئیس جمهور په لومړۍ بیانیه کې وویل، چې د افغانستان جگړه پای ته رسوي. نو خاص استازی ئې مذاکراتو ته وټاکي. خاص استازی په قطر کې، چې د امریکا خاص دوست هیواد او همکار دی؛ دوی ته امکانات برابر کړل او مذاکرات پیل سول.

د مذاکراتو لومړی شرط له باگرام، گوانتنامو او نورو زندانونو څخه خپل خاص خلک وغوښتل. بالاخره له اوږدو خبرو او چنو د دې بندیانو د آزادولو پرېکړه وسول. د افغانستان حکومت چا د خیرک مور هم نه بلل. بندیانو ته د افغانستان دولتي پاسپورټونه گوره چیري جوړ سول او ټوله په عزت کوټي ته انتقال سول. هغه بندیان، چې پرون د همدې پاکستان په خوا په کښولو امریکا ته تسلیم سول؛ نن په ډېر لوړ پرتکول او عزت بیرته په پاکستان کې په رسمي پرتکول کې گرځېدل.

د نړۍ بې شرمي او د افغانانو بې وسي ټولو لیده. د ارزوگان اولسي مشر او د لوی ملا صاحب د ځوانۍ یار یوه ورځ ځولنې په پښو، هتکړۍ په لاسو کې کښول کېدی؛ نن د مرسدیز ډیپلوماټ بینز دروازه له سلامۍ سره خلاصېده. د نړۍ دوهم مفکر د پوهنتون پروفیسور ته پرون د امریکا ټول پارلمان پنځه دقیقې ولاړ وو؛ چکچکي ئې کولې، نن ئې لېونی بلې. دا د افغان غمیزې رښتیني انځور وو. هر چا لیدی، خو یواځې افغانان ول، هر څه ته ئې په وازو خولو کتل او هیڅ ئې نه ویل او هر څه ئې یو پر بل تاوانول.

د کوټي په شورا کې نن د نوي پړاو خبرو له پاره خاصه غونډه وه. د غونډې مشري د پخواني قاضي القضاات او نوي آمر خسر کول. څنگ ته ئې یو نوی سپری ناست وو. په عمر پوخ معلومېدی، خو ډېر ملا وشمه نه وو. فېشنې، خو پر شرعه برابر سپری وو. بل څنگ ته ئې د طالبانو مفتي ناست وو. ده په شرعه او اسلامي حقوقو کې ډېر کتابونه لیکلي ول. د کندهار د میوند وو. مخامخ ئې د

هی هی وطن / ۱۳۳

لوی ملا صاحب یار او د طالبانو د رهبري تر ټولو پخوانی مسؤل د ارزوگان ملا صاحب ناست وو، چي تازه ازاد سوی وو. څنگ ته ئې د شمال مشهور د اول خط قومندان ناست وو، چي په کلایي جنگي کي د گلمجم ملېشو امریکایانو ته تسلیم کړی. له هغه سره په څنگ کي ناست کس د شمال بل مشهور قومندان د غزني ملا صاحب وو. لږ کښته د لوی ملا صاحب ورور او د لوی ملا صاحب زوی، چي اوس ئې د جگړې ټوله قومنده پر غاړه وه؛ ناست وو.

سور یریري مولوي صاحب، چي د آمر او د مفتي دواړو خسر وو؛ خبري شروع کړې. د جهاد بریا د مذاکراتو په اړه اوږد وږغېدی. بیا ئې غاړه تازه کړل، ول: قضا او تقدیر په تدبیر نه بدلیري. د دې له مخي چي په یوه لوی راز مو خبر کړم، اول وعده اخلم، چي دا د مظلومانو کاروان به یواځي نه پرېږدو او له نفساني خواهشاتو به تېریرو او اصلي هدف ته، چي د خدای (ج) د دین حاکمول دي؛ رسېږو. تر یو لک زیات شهیدان مو ورکړي دي او نږدې شل کاله بې کوري او زندانونه مو کاپ کړي. لاسونه پورته کړئ، چي شهیدانو ته یو دعا وکړو او ځان ته یو د خیر او آرامی انجام.

له دعا سره ئې غاړه تازه کړل، ول: زما څنگ ته ناست کس لنگوټه ئې تړلې، ماستري په شرعیاتو کي لري او په عصري علوم کي ئې هم پخې زده کړي کړي دي. د قاضي القضاات صاحب د لاس لکړه او د هغه روزلی دئ. دا دوه نیم کاله د امارت ټولي بریاوي د لوی ملا صاحب د ورور، زوی او خاصتاً د ده برکت دئ. مور دی د رهبري شورا مسؤل او د ټولو په بیعت مشر ټاکلی دئ. خیره سپینه بڼه ده، خو تر خپل منځ؛ نه بهر. آمر صاحب د کچلاغ په چاودنه کي سخت زخمي سو. زما او د مفتي صاحب او درو نورو مشرانو په حضور کي، چي یو ئې مړ دئ؛ دوه ئې دغه دي ناست دي؛ په شهادت ورسېدی او دی ئې خپل ځای ناستی وټاکي. او دا وصیت ئې وو، چي تر څو د خدای پر مخکة د خدای حکم نه وي جاري سوی، د فتنو وخت دئ. زما د مرگ خبر مه خپروئ، دی زما په نوم مشهور کړئ. که ئې اهلیت نه درلودئ، بل څوک وټاکي؛ خو اعلان مه

کوی. د ده د اهلیت زه ضمانت کوم او زما پیشنهاد هم دا دی، چي دا خبره همداسي وساتو او نورو کارونو ته ادامه ورکړو، تر څو گلوډي جوړه نه سي. د اروزگان مولوي صاحب غاړه تازه کړه. په ژرغوني آواز ئې وويل: د مولوي صاحب سره دي خدای (ج) ښه وکړي. مور د هدف له پاره مبارزه کړې. زه د ټولو په نمایندندگي درته وایم، چي مور پر رهبري هیخ بحث نه لرو. هر څوک چي وي، بحث د آزادی د اخیستلو او د جهاد د کامیابدلو دی. بیا وروسته نوي آمر خبري شروع کړې. له خبرو او فصاحت او بلاغت ئې په داغه اول مجلس کي ټول پر ځان مین کړل او هر یوه غوښتل، مشورې او لارښوونې ئې واورې.

د فاتحو، ټاکونو او نورو مسایلو وروسته خبري شروع سوې، چي څنگه مذاکراتو ته څو او څنگه معزله راټولوو. په دې وخت کي یو هډور سپری راننوتی او ټولو یو ناڅاپه مکمله موضوع واپول او خبري پر بل شي شروع سوې. خبري نوري ټولي عامي او عادي سوې.

له مجلس څخه وروسته راغلو درو نوو آزادو سوو ته په یوه مخصوص اطاق کي د لوی ملا صاحب زوی کیسه کول، چي دلته هم پاکستان او هم استخبارات کسان لري او ټول حال ځغلوي. مور باید خپل کارونه ډېر په هنر وکړو. کورنی مو ټولي له دوی سره ضمانت دي. ډېر خطر راته پېښولای سي. دا هډور سپری د اولي دورې هم د دوی غټ سپری وو؛ مور نه وو په خبر.

دی نه یواځي دا چي زموږ احوال ځغلوي؛ د هغوی حال او احوال هم راوړي. فرمایشونه، لارښوونې او امکانات ټول د ده په لاس کي دي. ډېر پام مو اوسه. هره دقیقه مو خبري ثبتدلای او مشکل جوړېدلای سي.

د ارزوگان مولوي صاحب سر وښوړو، چي نړۍ په مور څه څه و نه کړل، خو مور لا هم د دې نه سوو، چي خپلي فیصلې خپله وکړو. هم شل کاله ورسره وجنگېدو، هم اوس حکومت ورسره جوړوو. پروښ ئې کافر ته په لاس ورکړم،

هی هی وطن / ۱۳۵

نن می لاسونه مچوي.

په دې وخت کي د غزني مولوي صاحب وويل: خو ځکه درته وایم، چي د مکتبونو چاره باید ژر وکړو او خپل هلکان لوستي کړو، چي د دې خلکو مخه ونیسو.

د جنگ قومندان وويل: مکتبونه به ئې بیا راته کافران کړي.

په دې وخت کي د تگ ږغ وسو او دوی میدان ته روان سول، چي په مذاکراتو کي برخه واخلي.

د طوفان د الوتلو بهیر پیل سو او د طوفان له مخي د وروستيو موانعو ليري کولو ته له هره ځايه حرکت پیل سو.

د طوفان کور او تم های

دا تر اوسه لوی سوال دی، چي نږدې دوه زره کوره طالبان قطر ته څنگه ولاړل؟ قطر په نړۍ کي د امریکا تر ټولو نږدې متحد دی. هلته مذاکرات تر سره کول او مخکي له مخکي هلته د دفتر خلاصول او د کورنیو انتقال څه معنا درلودل. طالبانو نږدې یوولس کاله دفتر درلودی. دا دفتر به د سیاسي فشارونو له امله کله وتړل سو او کله خلاص. هغه وخت چي د پروژې بله برخه پیلېدل، د دې دفتر رئیس او د لوی ملا صاحب قلم مخصوص، چي یو له نابغه ترینو انسانانو څخه وو؛ استعفاء ورکړل او یا هم استعفاء ته مجبور سو.

بیا څه وخت د دې دفتر خبري نه وې. د مذاکراتو د نوي دور له پیل سره، کله چي امریکا خپل استازی وټاکي؛ دې دفتر هم نوی رئیس پیدا کړی او د اروزگان مولوي صاحب د دې دفتر رئیس سو او مذاکرات پیل سول. طیاره چي کله د قطر هوایي میدان ته ورسېدل؛ لمر تازه راختلی وو. دوی چي له طیارې کښته سول، د اروزگان مولوي صاحب طیارې ته وکتل. ول: دا طیاره څنگه د امریکایانو طیارې ته سوې ده. که دا په عربي قطر نه وای لیکلی او بیرغ د قطر نه وای؛ بیخي دي شک ولاکه په کښي کړی وای. هغه هایدور د هلمند ملا وویل: طیارې خو ټولي وي د کفارو؛ مازي ئې نومونه او بیرغونه ور اړوي.

د هغه په دې بدخونده ټوکه ټولو بد بد ورته وکتل. کله چي دوی د قطر دفتر ته ورسېدل، د وخته ټول راغلي ول. له ټولو سره معرفي سول. د اروزگان مولوي د وخت سړو او تودو ډېر تکړه کړی وو. د خلکو پیژندل ئې سخت زده کړي وه. د شپې چي کله د خپلو خاصو ملگرو سره یوځای سو؛ د لوی ملا صاحب زوی، ورور، د شمال د خط دواړه قومندانان، د استخباراتو پخوانی مسؤل، د پنجوايي مفتي صاحب او یوه بل ملگري ته، چي ده ډېر باور په

هی هی وطن / ۱۳۷

درلودی؛ هغو ته ئې وویل: کیسه اوس د جنگ له میدان ه راووته، د سیاست میدان ته راغله. دلته هر رکم خلک سته او زموږ په خپل قطار کې باید اول خپل خلک وپېژنو او ورته اماده اوسو. په مور کې هم جاسوسان او سل فسق و فساد والا سته، چې باید ورته پام مو وي. لویه لاره مو وهلې، خو هغه د خرپ او ترپ لاره وه. اوس د سوچ، د فکر کیسه ده. نو جاسوسانو، د بل اجنتانو او هر رکم خلکو ته مو باید پام وي. زه د نن له لیدلو څخه په څو کسانو سخت مشکوک یم. تاسې به هر یو یو - یو نفر پر غاړه اخلئ، تعقیبوی به ئې او کنترولوی به ئې. دا نري برېتونه چې ئې دي او ږیره ئې توره کړې ده، نوم ئې لا ولاکه د افغانانو وي؛ سم دم مېجر معلومېږي. پام ورسره کوئ. دا ږیره او برېتونه ئې لا مصنوعی را معلومېږي. دی وایي زه د پکتیا یم، خو په پکتیا کې ئې دوه خلک نه پېژني.

د دا لوی خېتي بغلاني سره مو هم پام وي. ده بغلان دونه نه دئ لیدلی، لکه اسلام آباد. د مجاهد به دونه بدنه وه؟ ما ته وهابې را معلومېږي. دونه له تکبره ډک عالم ما ولاکه تر اوسه لیدلی وي.

په دې وخت کې ئې له مفتي صاحب څخه پوښتنه وکړه: دغه کونډۍ سپینه ږیره، چې ئې ده؛ چلتار هم تړي. دا څوک دئ؟ دا چالاکه چالاکه چې کیږي.

هغه ورته وویل: ولې؟ دا دي نه دئ په یاد؟ په هغه بله دوره کې چې ویاند وو. په هند کې ئې په توپچي کې زده کړې کړې دي. بیا ئې په پاکستان کې سبقونه وویل. چالاکه سړی دئ. تر نورو ډېر ټینګ ټینګ کېږي او بل دا د فوج د له منځه وړلو او نوري کیسې ټولې ده گرمي کړي.

بیا بیرته د اروزگان مولوي صاحب وویل: خیر چې هره بلا دئ، پر پام مو اوسه. او پاته سو دا د هلمند پند مولوي، خو ما له پاکستانه لا نه راوستی. د دې وروڼه د پاکستان د ملا فضلو خاص خلک دي. دا خو گرسره زه له نورو مهمو مجلسو څخه باسم. دا د علومو اکاډميو پخوانی سړی می په هغه اوله دوره کې

هم نه وو خوښ. تر کابل به په اسلام آباد کې ډېر پاته کېدی. لڼده دا چې د قطر خبرې پیل سوې او دغه خبرو پوره اته لس میاشتي د پېښې او مورک لوبه وکړه. دغه اته لس میاشتي په حقیقت کې هغه فرصت وو، چې د افغانستان دننه حکومت او سیاسيونو ته ورکول سو. که په خپل منځ کې جوړې سي. مگر دوی ټول د خپلو ځانو ته د گټو په ټولولو لگیا وه. چا له امریکا سره ځان نږدې کوی، چې په نوې لوبه کې برخه ورکړي او چا له طالبانو سره اړیکې ټینګولې، چې ځان ته ځای او هر څه خوندي کړي. په حقیقت کې دوی لویه کښتۍ ماتول او ځان ته ئې کوچنۍ کوچنۍ تختې ځنې جوړولې، چې غرق نه سي.

دا خبرو اتلس میاشتي دوام وکړی. په دې اتلس میاشتي کې د افغانانو په استازیتوب او پلوی هیچا خبره و نه کړه، یواځې د امریکا اړیکې او طالبانو پر امتیازاتو بحث وسو. په نتیجه کې یو ښکاره او څو پټ تړونونه امضاء سول، چې په ښکاره خبرو کې ئې د امریکا له نوي اسلامي حکومت سره مرسته وه، چې همدې اولي جملې حکومت نړوی. د بهرنيانو په اتلس میاشتي کې وتل وه او طالبان د افغانستان پر خاوره د امریکا دښمنان نه پرېږدي. که څه هم چې په همدې تړون کې لیکل سوي وه، چې دوی حکومت نه دئ، بلکې طالبان دي؛ مگر په دې تړون کې د حکومت په سطحه غوښتنې وې او همدې هر څه چپه کړل.

امریکا د خپل تاریخ تر ټولو بد منځ ښکاره کړی. یو تړون ئې د وطن دننه له خلکو سره کړی وو، بل ئې دباندي وکړی او په دې هیڅ هم نه شرمېدل. خو په پټه یو بل تړون هم موجود وو. ویل کېدل، چې دوی به په افغانستان کې پنځه نظامي هډې لري، اوولس ولایته به ور پرېښودل کېږي. ولسمشر به استعفاء کوي، په کابل کې به مذاکرات کېږي، د اتلسو میاشتي موقته اداره به رامنځ ته کېږي. یو نوی کس به د موقتي ادارې مشر وي، یو مرستیال به ئې د

هی هی وطن / ۱۳۹

طالبانو له خوا وي او بل د جمهوریت له لوري. په نتیجه کي به انتخابات کېږي او بیرته سیستم عادي لوري ته ځي. خو د تړون له تړون کېدو مخکي د ارزوگان مولوي صاحب ته د کوتي له خوا احوال راغلی، چي نوی مولوي صاحب او سور ږیری مولوي صاحب او شورا غواړي، ستاسي د اتلسو میاشتنو راپور و ارزوي او بیا تصمیم اعلان سي.

سور ږيري مولوي صاحب غاړه تازه کړه، له ټولو ئې مننه وکړه او بیا ئې وویل: قرآن شریف امر کوي، چي مشوره کوئ او زموږ ستاسي اولسي خبره هم دا ده، چي سلا د مرو هنر دئ. مور پر تاسي هیڅ شک او شبهه نه لرو، چي تاسي به خدای مه کړه، په دې اتلس میاشتي کي بدې پربکړي کړي وي. وخت پر وخت مو تماس هم نیولی، راغلي هم یاست او راپور مو هم راغلی، خو اخيري ناسته ځکه ضروري وه، چي په یوه خوله او یوه زړه مخ ته ولاړ سو. زه د ارزوگان مولوي صاحب څخه ډېره زیاته مننه کوم، چي په ډېره بڼه توگه ئې مذاکرات کامیابه پای ته ورسول. خو مور غواړو، بلخصوص د مشر مولوي صاحب (نوي مولوي صاحب ته ئې اشاره وه) غوښتنه دا وه، چي یوه اخير جلسه به لا پر وکړو. اوس د دې پر ځای، چي خبر له سره تر اخيره وکړو، بڼه به دا وي، چي تاسي خپل راپور مکمل وړاندي کړی. په منځ کي ئې پوښتنه او خبره راتله، بحث به ئې کړو. زه دلته د مشر مولوي صاحب نمایندې یم، هغه زموږ خبري اوري.

د ارزوگان مولوي صاحب غاړه تازه کړه او بیا ئې وویل: خبره خو په حقیقت کي دا ده، چي مور اتلس میاشتي یواځي له امریکایانو سره نه، بلکي د ټولي نړۍ سره مذاکرات وکړل. په بېلابیلو سطحو تړونونه وسوه او بېلابېل شرایط وړاندي سول. مور خو دا لویه جگړه یواځي نه سواي کولای. بېلابېل ملاتړي مو

درلودل او بېلابېلي ډلي راسره وې. دوی له مخکي خپل منځي تړونونه درلودل، مگر مور له هر یوه سره جلا مباحثې وکړې او ټوله له اوسنۍ اجیري ادارې څخه ناراضه دي، ځکه واحد اداره نه ده. هر څوک ئې پر خپل سر ډنگوي او د خپلو گټو په تلائس کي دي. چي رشتيا سي، د دوی دغه پاشلي حالت زموږ کار ډېر را اسانه کړی.

مور مذاکرات اول له ابر قدرتونو او لوی هیوادونو سره شروع کړل، وروسته د سیمي هیوادونو او همسایه گانو ته راغلو.

اوله خبره له روسانو سره وه، چي په مقاومت او مبارزه کي ئې زموږ سره برخه اخیستې وه. د هغوی له خبرو داسي معلومېدل، چي د امریکا مخنیوی د داعش په خاطر کوي، چي دوی ته ور نه سي او دوهم ئې له امریکا سره پخوانۍ دښمني ده، چي هر ځای ئې باید ناکامه کړي. په دغه دوو علتونو دوی هم زموږ ملگرتیا ته اړ کړل او هم زموږ سره تړون ته. مگر یو بل شی، چي ما حس کړی، هغه دا وو، چي چینایان او روسان د امریکا خلاف دواړه ملگري دي، مگر داسي معلومیري، چي چینایان بیا بیرته د امریکا او روس د سترگي خار دي. داسي معلومیري، چي امریکا او روسان بیا دواړه کوبنس کوي، چي د چین مخه ونیسي او دا کیسه داسي مثلث غوندي روانه ده او په دې منځ کي جرمني هم گرم گرم کبیري او ډېري همکارۍ زموږ سره کوي، چي تر ډېره ځایه معلومیري. کارونه ئې ټوله د امریکا په اشاره دي.

زموږ څخه روسانو درې غوښتنې کړي دي: یو دا چي په حکومت کي مو له دوی سره د خواخوږو خیال وساتل سي. دوهم دا چي زموږ له خاوري دوی ته خطر نه وي، بلخصوص د داعش له خوا، چي دوی فکر کوي، امریکا دوی ته جوړ کړي او دریم دا چي له دوی سره ښې اړیکي وپالو.

په بدل کي ئې څلور وعدې کړي: لومړی خپلو پخوانیو مرستو ته به ادامه ورکوي. دوهم به پر نړۍ وال ستيج زموږ ملاتړ ته ادامه ورکوي. دریم به د

هی هی وطن / ۱۴۱

مرکزي اسيا هیوادو تاجکستان، ترکمنستان او ازبکستان هیوادو مداخله بندوي او زموږ په ملاتړ به ئې مجبوروي. او څلورم او تر ټولو مهم زموږ مخالفت به نه کوي، بلکي کوشنښ به کوي، چي خپل پخواني او اوسني همکاران او خواخوږي، چي هر ځای دي؛ زموږ سره همکارۍ ته حاضر کړي. په دې وخت کي سور ږيري مولوي صاحب وپوښتل: له یوه کفره تښتو، بل ته ځان ور تسلیموو.

هغه پنډ مولوي صاحب په دې وخت کي وویل: مولوي صاحب، خبره اوس تر دې تېره ده. موږ یواځي هیڅ نه سو کولای، حتماً باید ملاتړي ولرو. د اروزگان مولوي صاحب بیا وویل: مولوي صاحب خبره خو داسي ده، چي کفار خو ټول کفار دي، مگر موږ باید تر هغو چي خپل پر پښو درېږو، د عقل تقاضا او د شرعي جواز دا دئ، چي بنده تر خپله وسه پر دئ، موږ تر هغه ځایه چي توانیږو، خپل زور کاروو، نور نو مجبور یو، تر هغو چي خپل زور پیدا کوو؛ د نورو له زوره کار واخلو.

له هغه وروسته مو له چینایانو سره اوږده مذاکرات او تجارتي او سیاسي تړونونه درلودل. په دې وخت کي هغه د لوگر ملا صاحب، چي د فوج او نظامي تشکیلات د له منځه وړلو خبره به ئې همپشه کول؛ په خبره کي را غورځېدی. ول: له روسانو سره اړیکي خو یوه معنا لري، چینایان څه معنا لري؟ له هند سره ئې دښمني ده، له روسانو سره ئې دښمني. هره بلا خوري او حتی بې کتابه دي. د هغه له دلایلو ټولو حسول، چي مخالفت ئې تر ډېره ځایه د هند او روسیې په خاطر دئ.

په مقابل کي ئې پنډ هلمندي ملا، چي ټولو د جاسوس په سترگه ورته کتل، وویل: چین تر روسیې او نورو هیوادونو شرف لري. د پاکستان د دوست هیواد دوست دئ، زموږ گاونډی دئ، د مشرکانو هنديانو دښمن دئ، د امریکا دښمن دئ، د کمونستانو دښمن دئ.

دا اخيري نومونه ئې دونه په شدت واخیستل، چي ټولو حس کړل، چي هم

ئې د لوگري ملا جواب ووايه او هم ئې يو ډول اختاريه وړاندي كړه. د پنډ ملا په اړه مشهوره وه، چې چا ته به ئې ماغزه واوښته، هغه په خو ورځو كې به يا په چاپه كې ولاړې او يا به هم ډرون وويشتې. نور كه نه وو په جنگ كې به شهيد او زخمي سو.

د ده او ورونيو ئې په اسلام اباد او كراچي كې لوى كاروبارونه هم روانه وه او د مولانا فضل الرحمن د پارټۍ قوي غړي ول.

د اروزگان مولوي صاحب چې وليدل، چې خبره خرابېږي؛ موضوع ئې بدل كړل. ول: تر نورو به تېر سم، لنډه به وايم، چې درې ډوله تړونونه مو كړي: د ابرو قدرتونو سره، د سيمي له هيوادونو سره او له گاونډيانو سره.

د سور ږيري مولوي صاحب اعصاب ډېر خراب سول، په قهر ئې وويل: دا وطن د خداى په قهر اخته دئ. هغوى چې دننه دي، هم د نورو گټې ورته مهمي دي او مور هم د نورو د گټو پر سر سره ښكر په ښكر يو.

په دې وخت كې يو كس راغلى او يوه كوچنۍ پرزه خط ئې سور ږيري مولوي صاحب ته ور كړى. هغه خط ووايه، وروسته ئې وويل: د لوى ملا صاحب امر دئ، چې د اروزگان مولوي صاحب مفتي صاحب (چې اوس ئې د قاضي القضاات دنده په مخ وړل) او د لوى ملا صاحب زوى دئ، پاته سي؛ نور ټول رخصت ياست.

د ډېرو مخونه وڅرېدل او معلومېدل، چې دا خبري د هغو پر مزاج، چې د نورو ډول ته غورځېدل؛ ښه و نه لگېدې، ځكه د ټولو مداخله يو ځل قطعه كړل سول. ټوله يو په بل پسې ووتل او هغه كسان، چې د اروزگان مولوي ئې په اړه شكمن وو؛ ټولو كوښښ كاوه، چې په يوه بهانه پاته سي. د ټولو منځ كې دا گنگوسه وه، چې اميرالمؤمنين ولي نه راځي؟ خو سور ږيري مولوي صاحب ټول په دې قانع كړل، چې د فتنې وخت دئ، احتياط ښه دئ.

هی هی وطن / ۱۴۳

نوي آمر صاحب په جلا خونه کي یاد کسان ولیدل او د ارزگان مولوي صاحب ته ئې وویل، چي مشر مولوي صاحب (اشاره ئې سور ږيري مولوي صاحب ته ده) پر خپل ځای صحیح دئ، مگر ستاسي مجبوریتونه ما ته معلوم دي. دا د تامل زمانه ده، دوستیو ته باید له نورو زاویو وگورو. زه مولوي صاحب ته وروسته قناعت ورکوم، مگر ما ته له امریکا سره د تړون موضوع خلاصه ووايه. نور د اوس له پاره مهم نه دي.

د ارزگان مولوي صاحب وویل: د امریکا سره دوه ډوله تړونونه لرو او یو هم د تړون د عملي کولو ډول دئ.

په ښکاره تړون کي درې محوره دي:

- د ټولو بهرنيانو وتل له افغانستانه.

- د دوی خلاف له ډلو سره نه یوځای کېدل او نه د افغانستان له

خاوري اجازه ورکول.

- او بین الافغاني مذاکراتو ته زمینه مساعدول.

د سور ږيري مولوي صاحب طاقت و نه سو، ول: د افغانانو او افغانستان په اړه هیڅ بحث نه سته او بل دا اول دوه محوره دریم محور خپله نقضوي. کله چي خبره د بین الافغاني مذاکراتو سوه، بیا نو تضمین زموږ څخه اخلي، خو له نوي حکومته به ئې اخلي.

په دې وخت کي نوي آمر صاحب مداخله وکړه، ول: بین الافغاني مذاکرات یوه بهانه ده، هغو تا ته رسمیت درکړی. د حکومت په توگه ئې منلی یې، موږ باید خوشحاله و اوسو.

د ارزگان مولوي صاحب وویل: په دغه ځای کي زه هم شکمن یم، ځکه دا یو ډول تېر ایستل دي.

بیا ئې پسي زیاته کړه، چي دوهم تړون یواځي زموږ او دوی تر منځ پټ تړون دئ، چي بهر به نه را وځي. په هغه کي د پنځو هېلو منل دي، د سفارت

منل دي. واک به له کندهاری ډلي یعنی زموږ او ستاسي سره وي. د شل زره ملکي امریکایانو پاته کېدل دي.

په دې وخت کې د سور ږيري مولوي صاحب مخ له قهره تک سور سو، خو څه ئې و نه ویل. ولاړ سو، ول: زه اوداسه ته ځم. دا تړونونه زما تر سوېې لوړ دي. تاسي پوه سه، کار او مسؤلیت مو.

د هغه له وتلو وروسته ټول چوپ ول. نوي آمر اروزگاني ملا صاحب ته وویل: دا تړونونه څنگه عملي کېږي؟

هغه ورته وویل: د عملي کېدو ډول داسي دئ، چي اووه لس ولایته به تسلیمېږي، مذاکرات به پیلېږي. یو نوی کس به د موقتي ادارې مشر وي، یو کس به زموږ او یو به د جمهوریت لومړی مرستیال وي. موقته اداره به اته لس میاشتي دوام کوي، بیا به انتخابات کېږي او نوی حکومت به منځ ته راځي.

نوي آمر وویل، چي بس تړون پای ته رسوی او له ځان سره موسکې وو. روزگاني ملا صاحب وویل: ما ته یو شی حیرانوونکی دئ او ستا مسکا نور هم شکي کړم. که نوی حکومت راځي نو تړون او تضمین زموږ څخه ولي اخیستل کېږي؟

نوي آمر وویل: سر مه پسي گرځوه، لوبه زموږ په گټه ده.

خبري همدلته خلاصي سوې او هیئت د وروستی امضاء له پاره وخوځېدی. طوفان ته وروستی شدت ورکول سو او په لا شدت را وخوځېدی او په وړاندي ئې ولاړ خنډونه له نامعلوم لېږي کرار کرار لېږي کړل سول.

د طوفان په وړاندي؛ تورانه هیله

د حکومت په وړاندي دوی ډلي طالبان او حزیان ډېر سخت جنگېدل. د اور لمبې ورځ تر بلې زیاتېدلې. ټول پوهېدل، چې بهرنی جگړه ده، قربانیان ئې افغانان دي. مگر تر ټولو بد حالت لا دا وو، چې ټوله پوهېدل، چې پردی جگړه ده. مگر بیا هم هیڅوک نه درېدل او هره ورځ جگړې شدت اخیستی. د دې جگړې شا ته د ډېرو گټې او د ډېرو سیاستونه وه.

بالاخره د سولي په نامه د رواني پروژې یو بل پړاو پیل سو او د ریشخند او خندا خبره خو هلته سوه، چې یو پخوانی مشر، چې د داخلي جنگو او د جنگېدونکو دواړو مخالفینو ډلو په وړاندي لسگونه کاله جنگېدلی کس د دې شورا مشر سو. هغه وخت چې طالبان سقوطېدل، دې کس له بي بي سي سره په محاسبه کې ويلي وه، چې غت غت بمونه واچوئ. او په داخلي جگړو کې ئې د حزب له مشر سره په جگړه کې کابل ویرانه کړی وو.

دغه شورا ته په لومړۍ میاشت کې پنځه سوه میلیونه ډالر پیسې ورکړل سوې. دا پیسې د دوی د یوه کال بودیجه وه. هغوی د دې دمخه چې پر سوله کار وکړي، د خپلو موټرونو پر زرې کولو او د کورونو اخیستلو مصرف سول او د سولي عالي شورا تیاره لنگه غوا سوه.

سوله به د بې طرفه دریم گړي له لوري کېده، خو دلته سوله هم د امریکا پروژو سوه، د حزب او طالبانو د پخلا کولو له پاره. مگر د سولي هیڅ اراده نه وه. کني په پنځه سوه میلیونه دا جگړه خپله پای ته رسېدل، مگر دوی سوله نه غوښتل، ځکه مخالفین جنگېدل. د امریکا حکومت په وړاندیز، مگر حکومت په خپل چوکاټ کې د امریکا په پیسو شورا جوړه کړه او مشر ئې تر ټولو جنگي او مخالف کس سو. وروسته شورا په بانډارخانه بدله سوه او په حکومت کې به

چي څوک بې دندي سو، يا به ئې بل ځای پيدا او پناه نه درلودل، نو د سولي د عالي شورا غړی به سو. معاش، سترخان، گارډان او زرې موټر به سو. نو هغو سوله ولي کړې وای؟ که ئې سوله کول، لنگه غوا ئې حلالول. بيا به دوی شيدي له کومه کولای؟

يوه ورځ د سولي عالي شورا رئيس په خپل دفتر کي ډېر په قهر ناست وو، ول: پنځه سوه ميليونه ډالر مصرف سوي، پنځوس نفرو سوله نه ده کړې. د دارالانشاء رئيس ئې را وغوښتی، ول: عاجل د دې يوه چاره وکړئ. خبره لويه سوه.

بله ورځ د امنيت لوی رئيس احضار کړل سو. د سولي عالي شورا رئيس خپل تشويش څرگند کړی. د امنيت رئيس، چي د سولي عالي شورا د ډلي کس وو، وخنډل. ول: ته ری مه وهه، زما ئې چاره زده ده.

وروسته ئې خپل ياور ته وويل، چي پنځه سوه خاص کسان دي معلوم که. په هفته کي دي پنځوس راځي، مخونه دي پټوي او ځانونه دي د مخالفينو په توگه جوړوي او د سولي سره دي يوځای کيږي.

د سولي د عالي شورا تندي وغوړېدی. ول: دغسي تکړه سه.

بيا نو د حکومت دغه ډرامه شروع سوه. هره شپه په خبرونو کي دوه خبره حتمي راتلل: يو دا چي شاوخوا سل جنگيالي وژل سوي وه او نږدې سل تنه هره ورځ تسليمېدل. يوه وينې خبريال يوه ورځ په ټولنيزو رسنيو کي ليکلي وه، چي د افغانستان د سولي عالي شورا سره د يوځای سوو او د حکومت له لوري د وژل سوو شمېر د افغانستان تر نفوس وا وښتی. سبا ته هم هغه ژورناليست له مخالفينو سره د اړيکو په تور بندي سو.

د سولي شورا همغسي په خپلو کنفرانسونو او چرچو اخته ول، تر څو بالاخره د شورا همغه رئيس خپله هم د يوه ځانمرگي خوراک سو. د سولي عالي شورا دوهم رئيس ډېر نرم مزاجه وو. ډېر کش او کړپ ئې نه وو خوښ. په

هی هی وطن / ۱۴۷

مسائلو پسي ئې ډېر سر نه گرځوی. بالاخره هغه له همهغه آرام طبیعتی سره د خدای په کار سو.

داسي معلومېدل، چي لا د پروژو په تقسیم اوقات کي د سولي وخت نه دئ راغلی.

وختونه اوښتل او سوله ورکه وه. ورکه نه وه، وخت ئې نه وو. د چا چي لوبه په لاس کي وه، هغو نه غوښتل. بهانې ئې پیدا کول آسانه وه. زمین او زمان ئې په لاس کي وه. په واک کي چي وه، له هغو سره مستقیم وه او چي په وړاندي ئې وه، هغه ئې یو بل لاس په لاس کي وه. لوبه ئې خپله وه.

کله چي د نوي رئیس جمهور دوهم ځل انتخابات تر سره سول؛ ټول ومنل، چي حکومت د سولي خیال نه لري. او کله چي نوي رئیس جمهور پارلمان ته د جنگ له اعلان سره ولاړی، سولي بیخي سر وخوړی. او ټولو ویل، چي سر خوري، خو واک نه پرېږدي. کیسه بیخي بل مخ سو.

د سولي د عالی شورا نوی رئیس او د سولي مالک چي د سولي پروژه په لاس ورغلي وه؛ د سولي پروسه ئې نوي حکومت او واکمني سو او په دې وسیله چانس په لاس ورغلی، چي بهرنیان قانع کړي، چي سیاسي رقیب ئې له دوی سره نه دئ او خپل پلان لري. بهرنیانو هم په بشپړه توگه حکومت پرېښودی او کیسه یواځي د سولي شورا ته ودرېده؛ نو د حکومت دننه او د سولي په پروسه کي ټولي غاړي په نوې پروژه کي د خپلو گټو د خوندي کولو په خاطر د بهرنیانو او د سولي په نوم د رواني دسیسې ډول ته غورځېدل.

د سولي عالی شورا د رئیس په دفتر کي بانډار روان وو. د سولي د عالی شورا د پخواني او نوي بست په اړه بحثونه روان وه. د غوره مالانو کمی نه وو. چا به نوی رئیس د نجات فرشته بلل او چا بیا د نوي افغانستان مؤسس او پخوانیو ملگرو خو ئې د اوغانیت خاتمه بلل. نوی رئیس به ډېر د جمهور رئیس په موډ

کي وو.

د سولي د نوي عالي شورا څو تنه غړي، چي د ده خاص ياران ول؛ هغو ته ئې مخ کړی، ول: ستاسي تمرکز بايد يواځي پر دې وي، چي له رئیس جمهور څخه ليکلی واک واخلي، چي اختيار ئې ستاسي دئ. نور زما سره بهرنيانو منلې، چي زه د موقتي ادارې مشر يم.

د سولي وزارت معين ته ئې مخ کړی، ول: وزير ته پام کوه. که څه هم هغه د پروژو سپری دئ، له اوسه څخه موږ ته تسليم دئ، خو بيا هم باور نه سي په کېدلای. وزارت يواځي په تسهيلاتو کي مصروف کړئ.

بيا ئې خپل د دفتر ټيم ته وويل، چي د ټولنيزو رسنيو ټيم مو فعاله وساتئ. ټول تمرکز مو د پخواني ولسمشر او اوسني ولسمشر په رټلو او د حکومت په ناکامۍ وکړئ. حکومت نور خلاص دئ، يوې تېلې ته اړتيا لري. دوی به ځي، مذاکرات به شروع کيږي او واک به ټول زما سره وي. حالات اساس دي، پام مو اوسه.

په دې وخت کي يوه پخواني قومندان وويل: دا خبري بايد لږ په احتياط وکړو. دا دېوالونه هم غورونه لري.

د سولي رئیس وويل: خبره تر احتياط تېره ده، هر څه فاينل سوي دي. لس ورځي وروسته ما نوی رئیس جمهور وغواړی.

طوفان همغسي په غرغڼو را روان وو، خو هيچا ئې تباهي نه ليدل. ټولو فکر کاوه، چي يواځنی پناه ئې همدا ده او دا تر ټولو لوی مرحمت دئ، چي دوی ته به ور په برخه کيږي. هيڅوک نه وه، چي د ټولو مخ ته ودرېږي؛ چيغې کړي او ټول پاڅوي. ټول په يوه قطار کي ودروي. دا د حکومت مسئله نه و، د مملکت مسئله وه او يوه ډله نه، بلکي لسگونه ډلي اخته وې او ټول ئې غافله کړي ول او موږ ئې کرار کرار د تباهي لور ته تېله کولو.

طوفان ته په غبر ورتلونکي

جگړه او سوله دواړه لنګي غواوي وې. د جگړې دوام او د سولې تلابن رواني پیسې وې. که جگړه درېدل، هم پیسې بندېدې او که سول کېدل؛ هم. نو ځکه نه چا جگړه درول او نه هم چا سوله کول. ټول د خپلو گټو په لټه ول.

جگړه مارو حکومت نه مانه. دوی د حکومت په بدنه کې د سولې وزارت ورته جوړ کړی. دا عین د هغه چرسي خبره وه، چې د دریمې کارتې د پله پر سر یې له عامو خلکو سره جنگ وو. ول: مور پوډریان خپل وزارت لرو. هدف ئې د مخدره توکو پر ضد وزارت وو. د سولې له وزارت سره عینې د پوډري کانه سوې وه. ټول هغه عناصر، چې له جگړې او د سولې د خبرو له تداومه اوبه کېدل جوړ سوی وو. ټوله ورځ او بودیجې یې په ولایتونو او مرکزي ځایونو کې په کنفرانسونو او ډوډیو تېرولې.

وزارت د سهامې شرکت په توګه د حکومت دننه پر ډلو او ټپلو وېشل سوی وو. وزیر د رئیس جمهور د ټیم وو. یو معین د سولې د عالي شورا د رئیس وو. همداسې په ترتیب ټولې چوکۍ وېشل سوي وې او په همدې ترتیب پروژې د هر چا تر زوره پورې وېشل سوي وې. د سولې عالي شورا غړو ته زرې موټرونه اخیستل. یوه پروژه د سترخان ورکول بله پروژه د دفترنو نیول، بله پروژه د مذاکراتي ټیم ټولې اړتیاوي هم همداسې پروژې وې.

د هماهنگۍ په نوم هیڅ نه وه. وزیر معینانو او رئیسانو ټول کارونه د یوه او بل په بلک میل کولو کول. ته زما دا کار وکړه، زه به ستا دا وکړم. ته زما کس مقرر کړه، زه به دا وکړم. ته دا قرارداد را امضاء کړه، زه به هغه در امضاء کړم. لنډه

دا چي د سولي وزارت د سولي د مخنيوي وزارت وو. د سولي وزير د جمهور رئيس په دفتر کي ناست وو، د خپل دفتر گذارش ئې وړاندي کوی. جمهور رئيس سخت عصباني وو. وزير ته ئې دوه درې پوچ رد وويل. وروسته ئې وويل: ته هلته څه شي ته ناست يې؟ ستا له وزارتو د جمهوري رياست پر ضد پوستونه کېږي.

وزير وويل: صيب، زما کسان نه دي. د سولي د عالي شورا کسان دي. زه غرض نه په لرم، چي بل جنجال جوړ نه کړي. لومړي مرستيال په قهر وويل: ادرس ئې را پيدا کړئ، زه ئې دېرش مرمی ولم. دا د هغه عادت وو، هر څوک ئې دېرش مرمی ويشتی، خو تر پايه چا و نه ليدی، چي يوه مرمی دي فايړ کړي.

رئيس جمهور مخ ته پروت بنسټي مېز په لغته ووايه او په چيغه ئې وويل: زه د مسلح قواوو سراعلی قومندان يم. افغانستان يعني زه. څنگه د حکومت يو کارمند جرئت کوي، په ما پسي ښکاره ليکل وکړي.

په دې وخت کي دوهم مرستيال په سره سينه وويل: رئيس صاحب، حالات اوبتي. بهرنيان تر حکومت د سولي خبرو او شوراو ته ډېر ارزښت ورکوي. دا کوچنی خبره ده، مور بايد لويې خبرې کړو. وطن غرقېدو ته روان دئ. رئيس جمهور لږ آرام سو، خو بيا ئې هم وويل: جمهوريت يعني جمهور رئيس، جمهور رئيس يعني جمهوريت.

خو ده د جمهور رئيس پر ځای خپل نوم استفاده کړی. وروسته ئې دواړو مرستيالانو او نورو ټولو ته وويل: د دې سولي مخه بايد ونيسو، هر ډول چي کېږي. رسنی هم کنترول کړئ او تبليغاتي ټيمونه مو سم وينس کړئ.

وطن غرقېدی او د وطن لومړی درجه مسئولين په تبليغاتو او تورنولو او د يوه او بل په راجپه کولو بوخت ول. طوفان په کرږو را روان وو او دوی لگيا ول،

یوبل ئې چپه کول.

له طوفان سره ټوکی

دا دوهم ځل وو، د سولې مذاکراتي ټیم ریشخندېدی. لومړی ځل چې اعلان سو، څلور سوه تنه ول. بیا ریشخند جوړ وو، چې په قطر کې د سولې واده دئ. مگر دوهم ځل هغه لیست، چې د امریکا سفارت سپارلی وو، اعلان سو. هر ځای ریشخند شروع وو، چې د گوندونو او ډلو نماینده گان او ماشومان ئې لېرلي دي؛ جمهوریت په گټې.

د لیست له اعلان سره غوغا جوړه وه. پارلمان پسي څو ځله مذاکراتي ټیم وغوښتی، خو نه د سولې وزارت او نه هم د سولې عالي شورا په دې توانېدل، چې دوی پر یوه وخت او یوه ځای راټول کړي.

مذاکراتي ټیم تر پایه، حتی یواځې یو ځل هم و نه توانېدل، چې خپل منځي ناسته وکړي او یوه واحده لاره او واحده اجنډا جوړه کړي. نه هېڅ کله د مملکت له لوستو سره کښېنستل، نه له سیاستمدارانو، نه له تاجرانو او نه هم له ځوانانو او ښځو سره.

مذاکراتي ټیم، چې کله د لومړي ځل له پاره دوحي ته ولاړی، د معرفي په ورځ د شمال د امپراطور زوی ځان معرفي کړی. د ځان پر ځای ئې پلار معرفي کاوه. یو بل متعصب نږدې وو، چې له ډېره تعصبه کلمه لا بدله کړي او څو ځله ئې په خبرو کې بې مورده خراسان خراسان یاد کړ.

د مارشال زوی چې په خبرو شروع وکړل، ستونی ئې وچ سو، اواز ئې بند سو. د لومړی ناستي وروسته د امریکا د مذاکراتي ټیم یوه غړي یوه لوړپوړي

چارواکي ته په ریشخند ویل، چي مور پر خپله خبره ولاړ یو. لاس تړلي مو درته راوستلي دي؛ چي تاسي وایاست، هغه به کېږي.

اصلي انډوخر هغه وخت جوړ وو، چي د شپې د مذاکراتي ټیم غړي پټ پټ د طالبانو د مشرانو اطاقونو ته تلل او له هغوی څخه ئې په را روان حکومت کي خپل ځای غوښتی.

د اروزگاني مولوي صاحب په اطاق کي له یوه ساعت راهیسي د حزب دواړه نماینده گان ناست ول. د حزب د مشر نيکي هيلي او پېرزويني ئې وړاندي کولې. او یوه خبره ئې پرله پسې یادول، چي امریکا خو مو په دواړو پر گوندو کړل. نو که اول ځای نه وي، دوهم خو به حتماً زموږ وي.

د مارشال زوی د ازبک مولوي په ملگرتیا د لوی ملا صاحب د زوی او د شمال د خط د قومندان په حضور کي ناست ول او د مارشال زوی د پلار توبه نامه بیانول، چي پلار مي د لیلې دنښتي او قلعي جنگي په خاطر وبخښی. د شمال قومندان نه ورته گیرېدی. خو د لوی ملا صاحب زوی ورته ویل: مور به څه نه ورته وایو، نور دي دی څه نه غواړي.

د بهرنیو او کورنیو چارو پخواني وزیر د طالبانو د بدخشان د والي د شمال د جنگ مسؤل سره یوځای د مفتي، چي اوس د مذاکراتو مشر وو؛ په اطاق کي ناست وه او د تاجیکانو د سر آمان او د برخي غوښتنه ئې کول.

هزاره والي صاحبه پر ټولو گرځېدل او هزاره گانو خیر ئې غوښتی. لنډه دا چي د افغانستان د دولت مذاکراتي ټیم د افغانستان نه، بلکي د خپلو ډلو، گروپونو او شخصي گټو له پاره په لومړنیو څو ورځو کي هر څه وبايلل. په دغه بايللو کي د واک شریکان یا د واک اخیستونکي نه ول شریک، بلکي یو باتور ملت یو ځل بیا د څو قصابانو تر منځ له هیواده لیري تقسیمېدی او تسلیمېدی. کاشکي دغه تقسیم او تسلیم خپله همدې افغانانو کولای. هر څه جنگ، سوله، تقسیم، تهدید، جوړول، وړانول هر څه د بل په لاس کي وه. هر څوک پوه وه،

هی هی وطن / ۱۵۳

خو د هیچا آه نه کوی. ځکه د خپلو بایلو ډار اخیستی وه، نه د وطن او ملت د بایلو. طوفان را روان نه وو، بلکې په ډېره تېزه منډه رانږدې کېدی.

د طوفان بل وارث

دوستی او دښمنی کله رنګ بدلوي. ډېره مشکله ده چې څوک دي یې درک کړي. په سیاست کې خو بیخي ناممکنه ده. یوه پخواني مجاهده ډله او کورنۍ، چې پخوا د امریکا محسنان ول، اوس په نړۍ والو تورو لیستونو کې ول او د طالبانو یو خاص گروپ وو؛ مگر ځان ته ئې سیاست او بېله لاره هم درلودل. ډېر ئې لوستي هم ول، مگر دوی د امریکا پر لیست سربېره پر دوی میلیونونه ډالر جایزه اعلان سوې وه که ئې څوک ونیسي، یا ئې امریکا ته ور وښيي. دوی له بهرنيانو سره د خپلویو په خاطر ډېر مرموز او بین المللي هم ول او تر ډېره پېچلي عملیات او کیسې هم دوی رهبري کولې. د دوحې په مذاکراتو کې د دوی خاص گروپ فعاله وو، مگر د اروزگاني ملا سره ئې ډېره ځکه نه وه جوړه، چې د دوی د ډېرو کیسو مخه ئې نیولې وه او حتی څو ځله ئې برخورد هم سره راغلی وو.

په روانه جگړه کې تر ټولو خونړۍ او سختینه حملې هم دوی کړي وې، مگر د دې ټولو سره ډېر محتاط او آرام مخ ته تلل. دوی هر څه د خپلو عربو ملاتړو په مشوره او خبره کول.

د دوی مشري د هغو درو تنو تر منځ وه، چې یو ئې د پخواني مجاهد ورور وو او په هر ځای کې به گرم گرم او شک شک کېدی. دوهم کس ئې د پخواني مجاهد زوی وو، چې اصلي کیسه ئې خرخول خو د ټولو مخ ته ئې یو بل خوله ور او هوښیار اولسي سپری له خپل کشري شاعر او مجذوبه ورسره را مخ ته

کړی وو، چي د غرو او رغو به گله وو او په شي ئې هم سر نه خلاصېدی. یوه ورځ په خپل پتنځای کي په میرام شاه کي ناست ول، چي د مجاهد ورور توپک ځان ته تکیه کړی او وئې ویل: اصلي حملې او مبارزه مور وکړل او اوس کیسه ټوله دا نور څرخوي. ولاکه ئې راڅخه روزي سي. کشري ئې وویل، چي دغه اروزگاني ته مو یو ځانمرگی ور سم کړی وای. بیخي مي بد ایسي.

مشر ورور ئې پر وخنډل، ول: خو یو واسکت به درکړم، پسي ور سم سه. ټولو وخنډل. په دې وخت کي ئې هغه هونبیار اولسي کس وویل: سیاست به ورسره کوو او خپل کار به مخ ته بیایو. کابل هم هسي زموږ له خوا محاصره دئ. د کابل دروازې، چي مو په لاس کي وي، نور به زیاتي خپل کار کوو. د مجاهد مشر زوی وویل: ما ته د خاله زامنو ویلي، چي خیر مو په همدې کي دئ، چي په خاموشی، مگر په هونبیارۍ خپل کار وکړو. دوی یو هم په تور لیست کي نه دي. مور لس یو، دوی په عربو نه دي تورن. مور یو. وخت به تېروو، ځان به ساتو. یواځي دونه بڼه وکړئ، چي هونبیار خلک ئې حاشیې ته کړئ. اروزگاني مولوي دوی مشرتوب ته سموي، مگر مور خو اول باید خپل یو کس مخ ته کړو. که و نه سوه، بیا په دوی کي پر یوه ورک او کمزوري کس لاس کنښېردو، چي لاس مو پر بر وي.

هغه هونبیار اولسي ئې وویل: زه خو گمان کوم، چي مور باید یو کس ډېر مهم کړو. د مجاهد مشر زوی وویل: نو خو دا دئ، کاکا سته. همدا به مطرح کړو. کاکا ئې چالاکه وو، مگر ټول عمر ئې د چرې له ځایه ځان کاته. پوهېدی، چي تیار لس میلیونه پر اعلان دي. که مشر سو، هم به شل میلیونه سي، هم به خطر ډېر سي. بهانه ئې وکړل، ول: نه، مشر وراره مشر دئ. هم مي د ورور مینه په ماتیري، هم ځوان دئ.

بس ټولو بسم الله کړل او د شیخ په نوم ئې په عربي دود مطرح کړی او

ټولو ور مبارک کړل.

طوفان ته گړی په گړی شېبې نږدې کېدې او هر چا په پوره بې ایمانی ملا تړلې ول، چې د پردو ټولې دسیسې کامیابه کړي.

د طوفان اصلي سبب

کله چې شیان ورستیږي، په مالگه ئې وهي. مگر کلکه بدبختي نو هلته ده چې مالگه ورسته سي. پولیس او عسکر د ټولني د بدو کړنو د مخنیوي مسئولین دي، مگر کله چې هغوی خپله بدیو ته ملا وتړي؛ هغه ټولنه تباہ او برباد ده.

وروستی پېړی بلخصوص دوهمه نیمايي د افغانستانو وطن ټولو په جگړو کې وساته او دغه جگړنیزو حالاتو اخلاقیات ټوله له منځه یووړه. هر څه د بدی په رنګ ورنګول سول.

پنځوس کاله چې یو نسل په جنگ کې وساتل سي، خپله اتمات هر ډول اخلاق په کښي مري. دلته جگړه روانه وه او جگړې انسانان خوړل. هغوی چې مخکنی نسل وو، ټول یا مړه سول او یا هم فراره. دلته پاته جگړې سرسامه او د جنگ په کړښو کې جنگېدونکي یواځي جنگیان پاته سول. دغه جنگیان وروسته په عسکرو او پولیسو کې ځای پر ځای او د خپل زاړه عادت له مخي ئې اخلاقیاتو ته شا کړل او هر ډول فجایع ئې د قانون او چوکاټ تر عنوان لاندې تر سره کړل.

ډگروال زمرک اصلاً په جهاد کې وو. د نوي حکومت له راتگ سره ئې په ډېري چالاکی خان رسماً ډگروال کې. د څو پوستو قومندانې ئې وکړل او يو څه وخت وروسته ئې خپل کور هم پيدا کې، خپل موټر هم. تازه ئې په ذهن کې دا خبره را شنه سوې وه، چې بايد رتبه هم واخلي او د يوې حوزې آمر سي. نو درآمد به ئې هم بنه سي او کار به ئې نور هم سم سي.

خو دی خبر وو، چې دې ته ډېري پيسې په کار وې، ځکه دی پوهېدی، چې هري رتبې او هري دندي جلا جلا نرخ درلودی، نو ئې له خپل يوه پخواني ملگري سره، چې د ټولي محلې چهار عيب شرعي او د ده د جهاد د وختو يار وو؛ خبره شريکه کړه، چې پيسې څنگه پيدا کړو.

هغه ورته وويل، چې ټولي دي څومره په کار دي؟

ده ول: اندازه ئې نه راته معلومېري.

بيا ئې تليفون را وکښی، يو چا ته ئې زنگ وواهه. تليفون لوډسپېکر وو، له هغې خوا يو چا وويل: د وزير صاحب داخله سکرترت، مهرباني وکړئ. ده ورته وويل: ډگروال زمرک يم. اموک د لسې حوزې آمر په اړه مي پوښتنه کول.

هغه ورته وويل: تا ته خو وضعيت معلوم دئ، په ارگ کې هم امضاؤ ته اړتيا سته او بيا لسمه حوزه خو تر ټولو گرانه حوزه ده. د آمریت بست ئې تورن جنرال دئ. ستا رتبه ډگروال ده. اويا زره د جنرالۍ دي، پنځوس زره د تورن جنرالۍ او يو لک د حوزې. خو د حوزې خالص درآمد په مياشت کې تر لس لکه زيات دئ.

زمرک ورته وويل: نو دلته خو يواځې د اوسېدلو کورونه دي، نو دا بيا ولي دونه لوړ دئ؟

له هغې خوا ورته وويل سول: گوره، ته د خاله زوی يې. کنې ولاکه په يو نيم لک هم څوک په ننوځي. دلته گوره د ټولو لوړپوړو چارواکو او سياسيونو

هی هی وطن / ۱۵۷

مهمانخانې دي. د هغو ټولو پیسې درته راځي. ټوله د شپې کلپونه دلې دي، تر ټولو مشهورې ساقې خانې دلته دي. یواځې له تعمیراتو څخه تر پنځه لس لکه ټولولای سې. تر څلورم منزل چې اوبنټل، منزل په یو لک ډالر دی.

یواځې دا اوس څلور شپېته لوی ساختمانونه شروع دي. نور څه شي غواړې؟

زمرک وویل، چې ته دونه ځوانې وکړه، دا بست تر یو وخته را وساته. هغه وویل: ته بې غمه اوسه، پیسې دي برابري کړه.

زمرک تلیفون کښېښوی. ملگري ئې وویل: خوازکه، څنگه کوو؟ گوره دا کوچنۍ حوزه نه ده. ته دي هم شبکه دلته ښه فعاله ساتلای سې. راځه چې چاره ئې وکړو.

خوازک یو بل ناست کس ته ئې اشاره وکړه، ول: دی د بښینې او پوډرو د ټول ښار ساقې دی. د ښار گرده نقشه او کیسې ور معلومي دي.

هغه وخنډل، ول: دوه لکه شل زره ډالر څه شي دي، په دې ښار کې. دوه سوه شل لکه لا پیدا کېږي. یو لږ چالاکي غواړي. پوليسي چاره ئې پر تاسي، نوره نقشه زما سره سته. خو پیسې په نیمه دي.

زمرک ول: څه چم کوو؟

وروسته هغه کس وخنډل، ول: د دې خپل منزل مالک دي په سلهاوو میلیونه لري. زوی به ئې یو څو ورځي مېلمه کړو، پیسې دوی خپله راوړي.

له دې سره ټولو وخنډل.

پلان وټرل سو، چې کس به د زمرک په لنجر کې راپورته کوي. پغمان ته به ئې د خوازک د انډیوال ځای ته رسوي. بیا به له هراته د هلک پلار ته زنگ وهو.

هلک اختتاف سو او بالاخره د هلک له پلاره څلور لکه ډالر وغوښتل سول. د شپې ناوخته زمرک ته ئې یوه ملگري زنگ وواوه. په شفر ئې پوه کړی، چې په ښکار پسي مو امنیت در روان دی، څرک ئې ایستلی دی.

زمرک عاجل په مخالفینو کې خپل یار ته، چې په وردگو کې قومندان وو؛ زنگ وواکه او ورته وئې ویل، چې یو امانت در استوم، یو څه وخت ئې را وساته. هغه هم د ده په څېر یو چهار عیب شرعي وو، ول: وو، خود به ئې ساتم. زما برخه خو به نو بیا وي.

بالاخره په پنځوس زره ډالر ئې د ساتني زیمه واخیستل. خوازک او ملگري ئې د هلک په انتقال کې له هغه دوې گوتي پرې کړې. ویډیو او گوتي ئې په یوه پاکټ کې د هلک پلار ته واستولې. بالاخره له ډېرو چنو وروسته د هلک پلار په درې لکه ډالره قانع سو. پیسې د یوې صرافۍ له لاري په سپینه ورځ انتقال سوې. په سبا ئې د هلک مړې د هلک پلار ته تسلیم کړې. هلک د ډېرو وینو بهېدو له امله شهید سوی وو.

پیسې څلور برخي سوې. یو لک او لس زره زمرک واخیستې، پنځوس زره ئې د مخالفینو په نوم قومندان واخیستې. یو لک او څلوېښت زره خوازک او ملگري ئې واخیستې.

مگر زمرک لا یو لک او لس زره نورو ته اړتیا درلودل. خپل خاص درې تنه ئې د ځان سره کښېنول او هغوی ئې پوه کړه، چې سرای شهزاده ته به ځي. یو داسي کس به پیدا کوي، چې هره ورځ پیسې وړي او راوړي.

په سبا نه بله ورځ ئې یوه ملگري وویل، چې د شمالي یو پروژې والا هر سه شنبه له خپل زوی سره یو ځای له باگرامه د پروژو پیسې انتقالوي او د کارېز میر پر لار کابل ته راځي. په کارېز میر کې لاره ورته نیولای سو. هر وخت په لکو ورسره وي. داغه مو وار دئ.

زمرک وویل: مار به لا په خپل لاس نه وژنې.

بیا ئې د مخالفینو قومندان ته زنگ وواکه او پلان ئې وتری، چې یاد کس او موټر به د کارېز میر له کورو، چې د پغمان پر خوا ور وا وښتی؛ د مخالفینو په کمین کې خپږي. پروژو والا دي، مخالفین به ئې له ځان سره وړي او پیسې به

ئې دوی سره نیمې کوي. خو دواړه به پر یو وخت نه راځي. دوی به کسان اخلې، حرکت به کوي او نیمې پیسې او موټر به پرېږدي. په دوشنبه ماښام زمرک له خپلو عسکرو سره پلان وتری، چې د مخالفینو گروپ هم باید نور ختم سي، ځکه په ډېرو کیسو خبر دي. سبا زمرک او ډله ئې د موټر درولو سره سم پر مخالفینو راغلل. ټول ټک او ماشه ودرېدل. زمرک گمان نه کاوه، چې مخالفین دي دومره زیات راغلي وي. زمرک دفتاً یو تصمیم ونیوی. ور تېر سو. اول ئې پلار او زوی په یوه بله تفنجه وویشتل او هغوی ځای پر ځای شهیدان سول. قومندان ورته وویل: دا دي ولي وویشتل؟ په دې ما ډېره غټه سودا کول.

ده ورته وویل، چې زه ئې ولیدلم، سبا مي افشاء کوي.

بیا هم هلته پیسې سره وپېشل سوې. زمرک ته تر اړتیا وړ څو چنده پیسې په لاس ورغلې. سبا ته راډیوگانو او تلوېزونو کي دوه خبره ډېر کښته او پورته کېده. د کابل امنیت خراب دئ، نو ځکه د حوزو آمرین تغیر سول او زمرک د تورن جنرالۍ په بست کي د لسمي حوزې د آمر په توگه رسماً اعلان سو.

زمرک په مېلو کي وو. ونډه ورته را روانه وه. اوس ئې خپل دوه-درې بلاکه شروع وه او په دوو-درو بلاکو کي شریک وو. خوازک ئې خپل ټیم په لسمه حوزه کي فعاله ساتلی وو او زمرک ته ئې ونډه ورکول او د خوازک د یار ساقیتوب اوس پر کابل سربېره نورو ولایتو ته هم غځېدلی وو.

نور د زمرک په حوزه سر نه سره ورتلی او غوښتل ئې معین ارشد سي. او دا چوکۍ نو بیا د ټولو چوکيو د څرخولو تر ټولو اساسي ځای وو او دلته هر ډول سوداوي کېدلای سوې.

ده په دې برخه کي د دولت د رهبرۍ ملاتړ ته اړتیا درلودل. یوه ورځ غیبی د ماښام د اذانو وروسته د دولت د رهبرۍ یو تن، چې د نیمې رهبرۍ غټه غوښنه ونډه ئې درلودل؛ زنگ ورته وواوه. ول: زمرک خانه، زما او ستا یاري خو د جهاد د وختو ده. پر چهار راهي عبدالحق، چې په راسته لاس کي د مارکېټ په کونج

کي لاندی د مشروباتو دوکان دئ، هر څه ئې زمور او ستاسي دي. شيان مي نه دي په کار؛ امنیت زما په خاطر چاپه پر وهلي، اسناد ئې پيدا کړي، دا بايد يو ډول له منځه يووړل سي.

زمرک چورت واخيستی، چي څه وکړي. خپل پخواني مخالف قومندان ورياد سو. هغه ته ئې تلفون وکړی، ول: ما اوربدي دي، چي خرڅولو ته ځانمرگي لري.

هغه وخنډل، ول: په حکومت کي چي زما او په امارت کي چي ستا غوندي حراميان وي، زه وام جنت او دورخ به لا خرڅ کړو. پر دې دواړو وخنډل. هغه ورته وويل: دا هر شی خپل قيمت لري. موټر بم يو قيمت لري، ځانمرگی بل.

ده ئې خبره ور لنډه کړه، ول: په قيمتونو پسي مه گرځئ، پر چهار راهي عبدالحق د امنیت ډېر موټرونه ولاړ دي، همدا اوس مي موټر بم په کار دئ. حوزه زما ده، ور وا ئېستوه.

هغه وويل: ظالمه، داسي فرمايش کوي، لکه هوټل چي وي. دا به مشکله وي.

وروسته هغه شل دقيقې وخت وغوښتی. شل دقيقې وروسته ئې پنځه لکه وويلې. ده بې له چون چرا ورسره ومنلې، ځکه د ارشد معينيت قيمت تر لس لکه هم لوړ وو.

نيم ساعت وروسته د تلوېزون پر پرده عاجل خبر خپرېدی، چي پر چهار راهي عبدالحق د موټر بم حمله سوې ده.

دوې ورځي وروسته هم هغه رهبري زمرک ته د ارشد معين مکتوب او د ستري جنرالۍ رتبه کور ته ور واستول.

نظیفه په زرغونه انا لېسه کې اول نمره وه. پلار به ئې هر سهار مکتب ته بېول او غرمه به ئې خپله بېرته را وستل او هر وخت به ئې ورته ویل: زویه، پښتانه مثل کوي، چي سر او مال تر وطن جار او وطن تر ناموس.

وختونه یو په بل پسې اوښتل او نظیفه د کانکور په امتحان کې په لوړو نمرود کندهار طب ته کامیابه سوه. پلار او کورنۍ ئې سخت ورته خوشحاله وه. بالاخره د نظیفې درس شروع سو. په همغه حجاب کې تلله او راتلله. د دوی په صنف کې د دې له مصطفی سره سیالي وه. هغه له افغان ترک لېسې څخه فارغ سوی وو. خو دې هیڅ کله نه سواي کولای، چي په هیڅ مضمون کې تر هغه لوړې نمرې واخلي.

اول سمسټر تېر سو، په دوهم سمسټر کې هم سیالي روانه وه، مگر په دریم سمسټر کې نظیفې له اول نمره گۍ لاس پرېولی او پخه مصطفی ته ورپاته سوه. دوی به لا په څلورم سمسټر کې وه، چي یوه ورځ د دوی کور ته مرکه راغله. په لومړي کې ئې ځان نه ښووی، خو وروسته ئې چي دوه درې واړه راغله؛ ځان ئې وښووی. د نظیفې مور او پلار له دې سره تر مشورې وروسته بالاخره شیریني ورکړه او نظیفه او مصطفی سره کوزده سول.

د دوی ژوند اوس له خوښیو ډک وو. همدا د دوی دنیا وه. دواړي کورنۍ او دواړه ځوانان هم ډېر خوشحاله ول، مگر یو ناڅاپه نظر سول. د دوی د کور په لار کې د یوې حوزې پوسته وه او هر څوک ئې په عذابول. چي لږ به ئې څوک خوپاکی او سنگین ولیدی، په یوه او بل نوم به ئې بې عزته کاوه. د دوی له نامزادۍ وروسته به دوی دواړه په یوه موټر کې پوهنتون ته تلل. یوه ورځ چي دوی پوهنتون ته پر لار وه، د حوزې آمر خپله پر تلاشی ولاړ وو. دوی ته چي ئې وکتل، په شاته سیټ کې ئې د نظیفې سترگو ته وکتل. په قهر ئې وویل، چي بغل ته ئې کړئ.

دوی چي موټر بغل ته کړ، په قهر راغلئ او وئې ویل: په سپینه ورځ مو موردگوي شروع کړې ده. چیري سره روان یاست؟

مصطفی ورته وویل: خبري سمي کوه، دا مېرمن راسره ده. د دې خپلي درېشي احترام دي کوه.

له دې سره قومندان پر مخ په چپلاخه وواوه، خو پوچ ښکښل ئې وکړل. ول: تذکرې مو راکړئ.

دوی چې تذکرې ورکړې، هغه بیرته راغلی، نظیفې ته ئې ویل: مخ دي لڅ کړه.

مصطفی ږغ پر وکړی، ول: قومندان صاحب، که ښځینه عسکري لرې، را ئې وله. د پردی ښځي مخ ته څنگه گوري؟

له دې سره قومندان د شاه خوا مصطفی پر سر په تفنچه وواوه. د مصطفی سر ویني سو او ویني را شور سوې. نظیفې چغاري کړې او مخ ئې لوڅ کړی. قومندان تذکرې ور وغورځولې، ول: ځی.

دوی روان سول او ولاړل، خو قومندان خپل یوه عسکر ته وویل، چې د دې نجلۍ کور را پیدا کړه. هغه ویل: سمه ده.

څو ورځي وروسته ئې قومندان ته وویل، چې پلار ئې عادي دوکاندار دی. دا هلک او نجلۍ نامزادان دي، دواړه په پوهنتون کي همصنفيان دي.

په سبا قومندان په یوه بهانه د نجلۍ د پلار دوکان ته ورغلی. هغه ته ئې ناحقه ناحقه اخطارونه ورکړل. بیا ئې څو ورځي وروسته مرکه ور واستول. هغو ورته وویل، چې رشخند وهی؟ قومندان خو دوه ودونه لري او بل زموږ د لور نکاح سوې ده.

بله ورځ قومندان خپل یو عسکر ورته پوه کړی، چې پر تلاشي چې تېرېدی، و ئې ولی. راپور ئې ولیکئ، چې پر تلاشي و نه درېدی. عسکر ئې همداسي وکړل او ځوان جهان مصطفی ئې په شهادت ورسوی او نظیفه په ځوانه ځوانۍ کونډه سوه.

قومندان په ډېري چالاکی خپل عسکر یو پسه او پیسې او چاره د مصطفی

هی هی وطن / ۱۶۳

او نظیفې پلار ته ور وړل، چې دا په خطایي کې ویشتل سوی دئ. مگر د مصطفی پلار هیخ ورسره وه هم نه لیدل.

خو میاشتي وروسته قومندان بیا هم په چمبازی نظیفې ته مرکه ور واستول، مگر دا ځل تر پخوا بتره جواب سول او ټول پوه وه، چې دوی قصداً مصطفی وژلی، چې ځان ته لاره پاکه کړي.

نظیفه ماته سوه. نه په درس پوهېدل او نه په ځان. هیخ لاره نه وه ور معلومه. یوه ورځ د دوی د صنف صدیق الله، چې ملا وشمه سړی وو؛ دې ته تر غور ورتېره کړه، چې یواځنی لاره انتقام ده. بالاخره نظیفه ئې کرار کرار دې ته اماده کړه، چې انتقام واخلي. څه وخت وروسته نظیفې له ځان سره پلان جوړ کړی، چې قومندان باید له منځه یوسي، ځکه هر سهار چې به دا راتله، هغه به قصداً راوتلی وو او دا به ئې په عذابول.

یو ورځ ئې د قومندان نمبر پیدا کړی او د یوې بلي نجلی په نوم ئې یارانه ورسره واچول. له بله اړخه ئې صدیق الله ته وویل، چې زما یو د ځانمرگي واسکت په کار دئ. هغه ویل، مشکل نه سته. بالاخره نظیفې قومندان ډېر مست کړی او ورته وئې ویل، چې په پنج شنبه به د لووالې د ډېرو پر پله سره وینو، مگر ته به یواځي راځې.

نظیفې له صدیق الله څخه د واسکت د چاودلو تړینینگ واخیستی او خو ورځي وروسته پر قومندان د ځانمرگي برید خبرونه خپاره سول. په خبرونو کې دا خبره کېده، چې ځانمرگی یوې ځواني ښځې کړی دئ.

اوبو اخیستی څگ ته هم لاس اچوي. حکومت پرله پسې د پولیسو او عسکرو څخه سترې سو، بالاخره د سیمو ځایي توپکیان ئې د محلي پولیسو، اریکیانو او سونگریانو په نوم فعاله کړل.

غله او بدو خلک مخکي خطرناک ول او کله چي بيا د حکومت پيسې او توپکونه په لاس ورغلل؛ ښاماران سول. چي په کلي کي به ئې څوک تر نظر بد سو، سبا به نه وو. يا به بي عزته وو.

باچا د اولسوالۍ تر ټولو بدنام او نشه يي سپری وو. په سيمه کي د اربکيانو قومندان وټاکل سو. هغه له هغې ورځي چي په شاوخوا سيمو کي چي څونه لوچکان ول، راټول کړل او خپل گارډان ئې کړل. د اولسوالۍ د بازار ټول د سرک غاړي ئې گاډۍ واناو ته په کرايه ورکړي وې او يو څه وخت وروسته ښار ته ولاړی، د حوزې آمر سو. په سرحد را اوښتونکو ټولو موټرو څخه ئې خپل سري ماليات اخيستل او د ښار په ټولو چوک او ناحيو ئې خپل خلک په حوزو کي ځای پر ځای کړي ول او له ښاره ئې ججه ټولول. يو څه وخت وروسته بيرته اطرافو ته تبديل سو او د سيمي قومندان سو. بيا به ئې د خلکو زامن راتښتول، د نجونو کالي به ئې په واغوستل؛ رخسول به ئې.

ټول مملکت د خدای په فضل چلېدی او داسي معلومېدل، لکه قصداً چي دا خلک مامور سوي وي، چي حکومت له دولت او ملتو وشکوي او بدنام يې کړي. هغه بې ناموسۍ او ظلمونه وسول، چي د بشر په تاريخ کي نه وه سوي. يو هيواد د تيارو کومو ته خپلو بچو روان کړی وو او نڅېدل. طوفان همهغسي په غرغڼو روان وو. تر ټولو لوی سبب ئې همدا د خلکو د ناموس د ساتني په نوم د هيواد او ملت د ناموس لوټوونکي ول.

طوفان ته خوشبینه

له نږدې دوو لسیزو څخه د چین زړه غوښتل، چې افغانستان ته ئې لاس ور خلاص وي، مگر دغه کیسې ډېرې اوږدې تاریخي ریښې لرلې. له هغه وخته چې د ابرېښم لاره پر افغانستان سپره وه او د دوی له خاوري را تېرېدونکې او ور تېرېدونکې ټولې تجارتي لارې پر دې خوا سپرې وې. مگر وروسته له هغه چې امریکا په سیمه کې فعاله سوه او هند ئې ملگرتیا کول، د چین ډار زیات سو او خطر ئې ډېر نږدې ولیدی. له هند سره زړه دښمني او په وړاندې ئې د امریکا دوی ته متوجه خطر دوی حساس او مجبور کړل، چې له یوې خوا په افغانستان کې مقاومت وکړي او له بله اړخه په سیمه کې هم د ځان ملگري زیات کړي، نو تر ټولو لومړی ئې له روسانو سره لاره یوه کړه او بیا ئې له ایرانه سره؛ چې په سیمه کې د امریکا سخت دښمن دی. د چین په وساطت یارانان و اچول او کله چې ترکیه هم له امریکا سره لږ چپه سوله، هغوی سره ئې هم کله ناکله چای شوپولې.

اول ئې په افغانستان کې د درو لویو پروژو پلان شروع کړی. د شبرغان د گازو بیا تصفیه او ایستل، د میسو کان ایستل او کارول او پر بولدک باندي د یوه لوی تجارتي مرکز ایجادول ئې درې اساسي پروژې ډیزاین کړې. حکومت تر

یوه ځایه مخ ته ورسره ولاړی، مگر امریکا دونه په اسانۍ چیري خپل حریف ته لاره ور خلاصول، هر څه ودرېدل.

چین په دې پوهېدی، چې په افغانستان کې ئې هم گټي دي او هم خطر و نه ورته متوجه دي. تر ټولو زیات یې له ایغوري مسلمانانو خطر محسوساوه، چې یو څوک ورته وپاروي. نو ځکه ئې د هغوی سخت کنترول، ځورول، قتل عام او له دینه اړول شروع کړل. مخالفینو ئې دغه موضوع ډېره کلکه مطبوعاتي کړه او جگړه ئې کرار کرار تېزه سوه.

چین چې په افغانستان کې مایوسه سو، لومړی ئې له پاکستان سره پر گواډر بندر، چې اصلاً د افغانستان خاوره ده، د اووه څلوېښت میلیارده ډالرو سرمایه گذاري اعلان کړه او بیا له پاکستانیانو سره د چینایانو ودونه شروع سول. په دریم قدم کې د امریکا په ملاتړ د افغان حکومت په وړاندې له ټولو لورو سره؛ که دښمنان وه او که مخالفین؛ ملاقاتونه شروع سول. کابل پوهنتون او په سیمه کې د نورو پوهنتونو له لوري د چینایي زده کړي او د چینایانو له خوا د سیمي د ژبو او فرهنگونو د زده کړي سلسله شروع سوه.

په دې وخت کې جالبه پېښه دا وه، چې افغانستان د قربانۍ پسه وو. لا حلال سوی نه وو، خو هر چا ئې خپلي برخي کېابولو ته سیخونه او چرې تېره کولې. هر چا پلان درلودی، خو یواځي افغانان ول، چې نه یواځي دا چې پلان ئې نه درلودی، مگر د دې سربېره چې مالکان ول، له نورو څخه ئې د خپل واک په وېش کې برخه غوښتل. مگر جالبه خبره دا وه، چې امریکا او ملگري ئې د چین، روسیې او نورو ملگرو په تقابل کې واقع وه. مگر بیرته امریکا او روسیې پر دې توافق درلودی، چې چین ابر قدرت کېدلو ته باید پاته نه سي. مگر د دوی ټولو تر منځ افغانستان د بزکشی گیلگی وو، چې هر چا خپل او کرایي چاپ انداز و رته جوړه کړې وه، چې وئې ځغلوي.

د چین سفیر په خپل نوي دفتر کې، چې د پخواني ولسمشر د اوسېدلو د

ځای څنگ ته جوړ سوی وو؛ ناست وو. خپل لومړي سکرټر ته ئې په توکه وویل، چي اوس به دی ښه له نږدې څارلای سو. هغه لږ جدي او نوی ځوان ډیپلوماټ وو؛ په قاطع انداز ئې وویل: اصلي جمهور رئیس اوس هم دی دئ. ځکه له خلکو سره تر اوسه تړلی دئ. مگر ډېر چالاکه سپری دئ. مور چي دلته را کډه سوو؛ د لومړی ورځي ډوډی او د ښه راغلاست لیک ئې هم را استولی وو. بیا سفیر خپل قلم مخصوص ته وویل، چي یوه ښه تحفه د سبا غرمې ډوډی او له هغه چایو څخه، چي ما تازه راوړي دي؛ یو بکس ور واستوی، چي طبیعت ئې ور سم کړي. دا مو یو کیلو په دوولس سوه ډالر اخیستي دي.

وروسته ئې وویل: ټول حاضر دي؟ څوک خو پاته نه دي.

شازدفير وویل: نه، د امنیت کس سته. نور به مجلس شروع کړو.

سفیر وویل، چي له وضعیتته داسي ښکاري، چي حکومت نور د ټینګي نه دئ. نه مذاکراتو ته تیار دئ او نه نور د جګړې توان لري. امریکا او نورو ملاتړو ئې لاس ځني اخیستی او په ډېرو نکتو کي د شاتګ په حالت کي دئ. زموږ ټولي هڅي په سیمه کي ښه په بریالیتوب سره رواني دي.

داسي معلومېږي، چي امریکا بل پلان لري. په ښکاره ښيي، چي وځي؛ مگر په حقیقت کي خپل د موجودیت ښه بدلوي. دا موږ ته هم چانس دئ، هم چلنج. زموږ په چالاکۍ پوري اړه لري، چي څنگه ئې لوبوو.

دوه احتمالونه موجود دي: یا دا چي موقته اداره به راځي، چي نیم واک به له مخالفینو سره وي؛ موږ تیار له هغو سره جوړ یو. باید ژر حرکت وکړو او په همدې گډوډ حال کي خپلو اهدافو ته ځان ورسوو. دوهم احتمال دا دئ، چي افغان حکومت وشپږي، چي دا احتمال ډېر قوي هم دئ. نو موږ باید ژر تر ژره خپله کیسه راټوله کړو او دوی سره خپلو اهدافو ته ځان ورسوو. له دوی سره مو وخت توافق کړی دئ.

زموږ څو اهداف په مخکي دي، چي باید هغو ته ځان ورسوو. اول او تر ټولو لومړی سیمه د خپلو استخباراتي کسانو په وسیله وپوښو. دوهم دا چي هر

څونه ژر کېدای سي، د سیمي اقتصادي بازار خپل کړو. دریم د واخان لاره، چې څونه ژر کېدای سي، خلاصه کړو. څلورم خپلي ټولي پخوا پلان سوي پروژې بلخصوص مس عینک، د شبرغان جرقدک گاز کمپنۍ، دریم د بولدک تجارتي بازار باید ډېر گړندي اجرا سي.

مگر تر دغو ټولو خبرو ډېره اساسه خبره د لیتیم او نورو کانونو ده، چې د اړو دوو په مرحله کي تر څو دوی یو حکومت جوړوي او ارامیري؛ باید وباسو. ځکه که قوي حکومت جوړ سو، بیا مور نه سو کولای، په آسانی او ارزانی دا مواد تر لاسه کړو. تاسي په دې پوه یاست، چې د افغانستان لیتیم د نړۍ پنځوس فیصده لیتیم جوړوي او د نړۍ را روانه د انرژي جگړه پر همدې لیتیمو ده او مور ته متوجه خطرونه د داعش لمن ته را اچوي او زموږ په وړاندي سیمه ایز بلاک جوړول دي.

په دې وختو کي شازر فیر، چې تازه دلته مقرر سوی؛ وویل، چې دا خو بیخي ډېر بشري قوت ته اړتیا لري، دا څنگه تر سره کیږي.

سفیر لومړی سکرتر ته اشاره وکړه، هغه پاڅېدی. پروجکټر ئې چالانه کړی او تشریح ئې شروع کړه.

مور خپل فعالیتونه په پنځو برخو کي تنظیم کړي دي:

لومړی سیاسي برخه ده، چې مور په حکومت کي دننه له حکومته دباندې د دوی سیاسي مخالفین او د دولت وسله وال مخالفینو سره ښې اړیکي لرو. پر حکومت چندان ډېر باور نه لرو، ځکه یوه واحده اداره نه سته په کېښي. د سیاسي مخالفینو سره ډېرې ښې اړیکي لرو، چې په هغو کي مو تر ټولو ډېر حساب پر پخواني ولسمشر دئ.

د استخباراتو مسؤل وویل: حساب پر وکړئ، باور مه پر کوئ. زه اوس هم فکر کوم، چې هغه یواځې ځان ته لوېږي. د امریکا سره مخالفت ئې ما ته مصنوعی را معلومېږي. زه داسي فکر کوم، چې د هغوی په مشوره له روسانو او

زموږ سره یاري پالي؛ تر څو د امریکا مخالفت هم بیرته د امریکا په لاس کې وي؛ بېگانه څوک نه وي.

سفیر مداخله وکړل، ول: زه هم لومړی په همدې فکر وم، مگر وروسته می چې ډېر ملاقاتونه ورسره وسوه؛ حس می کړل، چې دی غواړي د دې مملکت بابا او مشر سي. لکه په پخوا وختو کې، چې دوی درلودلي دي. نور نو ملکي وکړي او مشورې ورکړې؛ مگر بیا هم احتیاط به کوو.

لومړي سکرټر وویل، چې زموږ اصلي حساب پر مخالفو ډلو او په هغو کې پر مشخصو اشخاصو دئ، چې پاکستان ئې ضمانت کړی دئ. دوی به هیڅ کله زموږ د هیلو مخالفت و نه کړي، بلکې حمایت به لا کوي. او یوه ډله خپل استخباراتیان مو د ایغور مجاهدینو په نوم له دوی سره په لیکو کې هم جنګېږي. دوهمه برخه اقتصادي ده. مور زیات شمېر تاجران د دوی په خپلو تاجرانو کې خپل کړي. حتی ځینو ته مو هلته نجوني ور واده کړي او تیار چینایان سوي دي. یو نیم ئې هم زموږ سره بلک مېل دي. ویډیوګانې او نور اسناد پر لرو. او دوهمه ډله زموږ تاجران دي، چې په پاکستان کې ئې ودونه هم کړي دي او یا هم دلته په افغانستان کې په تجارتونو بوخت دي.

دریمه برخه زموږ طرفداران دي، چې هغه مو په ټولو برخو کې جوړ کړي دي. ځیني مو ئې په پیسو روږدي کړي، ځیني مو د زده کړو له پاره بېولي او ځینو ته مو په هر ځای کې سیاسي ملاتړ ور رسولی.

خو زموږ تر ټولو اساسي کار پر څلورمه ډله دئ، چې هغه رسنی او عامه فکر جوړونه ده. په دې لاره کې مو له درو لارو څخه کار اخیستی دئ. اول محصلین او محققین دي. چینایي محصلین هم په افغانستان او هم په پاکستان کې د سیمې فرهنگ او ژبه زده کوي. په پیکینګ، بیجینګ او شانګهای پوهنتون کې موږ د افغانستان ځانګي خلاصی کړي. او همچنان مو په افغانستان کې د چینایي ځانګي او معلوماتي کتابونو خپرول شروع کړي.

دوهم زموږ خپلي رسنی دي، چې هغوی د افغانستان او چین په اړه

خپروني او معلومات خپروي. دوهم دلته په افغانستان کي عمومي رسنيو ته پروژې ورکړي او هم مو د اطلاعات او کلتور د پخواني وزير پر لاس د يوې راډيو او تلويزون پروژه فعاله ساتلي ده.

د اوس له پاره زموږ تمرکز پر سوله دئ او د حکومت او بهرنيانو خلاف ډېر تمرکز لرو. ټولو لاسونه وپرقول، چي ډېر معقول او ښه روان ياست.

سفير وويل: هر څه ثانيه وار بدلېږي، ته او ملگري مو پر روسيه او هند ډېر تمرکز وکړئ. داسي نه وي، چي امريکا زموږ سره د روس کانه و نه کړي او جگړې ته مو را کش نه کړي.

د استخباراتو مسؤل وويل: نه هند بې غمه ناست دئ او نه هم روسيه زموږ سره جوړه ده. هر څوک خپله لوبه کوي. زه صرف دونه وایم، چي پر کندهار ډېر تمرکز ولرئ. زما معلومات دا دي، چي يو ځل بيا واک هلته انتقالېږي؛ مگر د کندهاريانو په لاس کي به نه وي. دا کار هم قصدي کېږي، چي قهر زيات کړل سي او د دا همسايه سره ډېر احتياط کوئ.

مراد ئې پخوانی ولسمشر وو.

مقصد طوفان خپله نه وو روان؛ روانونکي ئې درلودل. طبعي نه وو، بلکي خلک ناست ول او پيکونه ئې ورته وهل.

د طوفان بل شریک

زور دښمن همپشه په لټه کې وي، چې خپل وار وکړي. افغانستان د خپل جغرافيوي موقعیت پر اساس د هغې څلور لاري حیثیت لري، چې د سیمې په سطحه تر ټولو پر مهمو نقطو واقع وي. دغه جغرافيوي موقعیت هم چانس دی، هم چلنج. تر اوسه په تاریخ کې تر ټولو زیات د چلنج په توګه واقع سوی. یواځې د ملت پخوانی بابا په دې وتوانېدی، چې چانستوب ئې څه ناڅه ولوبوي. افغانستان له پېړیو راهیسې د تزاری روسیې او انګرېزي سامراج تر منځ د لوبو د ډګر په توګه واقع وو. دغه لوبه هغه وخت په ګرمه لوبه بدله سوه، چې انګرېزانو د خپل نوي هیواد امریکا په مرسته روس د سیمې په جګړه کې مستقیم دخپل کړی. افغانستان ته ئې ځواکونه واستول او امریکا همدا غوښتل، چې په واورو کې پټ قوي زورور خرس له خپلې خاورې او واورې را وباسي او بیا د کور دباندي ماته ورکړي. هممهغسې هم وسول، مګر دا جګړه پای ته و نه رسېدل.

مګر د شوروي له پاشل کېدو وروسته روسیه پر ارامه نه کښېنستل. هم ئې په سیمه کې زهر وپاشل او هم ئې د افغانستان دننه خپلو ملګرو ته پرله پسې

لارښوونې او پلانونه ورکول او دلته همېشه اور بل وو.

خو دا ځل خبره متفاوته وه. دوه انتقامه وه او دوه درې دښمنان. دوی باید داسې لوبېدلې وای، چې ځان هم خور نه کړي او گټه هم ښه ډېره وکړي. د روسیې ولسمشر، چې تر ډېره ځایه د یوه دکتاتور نظام چلوونکی دی او غواړي شوروي اتحاد بیا را ژوندی کړي نو د هغه له پاره لازمه ده، چې هم ځان له احتمالي خطرونو وساتي؛ هم حریفان تضعیف کړي او هم دښمنان ووهي.

له هغه وخته چې امریکا د تروریزم د خپلو په پلمه سیمې ته راغله، د دوی ټاير ډېره واخیستل. خو په ښکاره ئې څه نه ویل. کله ناکله به ئې یوه یوه قلقله وکړل، نور به چوپ سول. ځکه دوی په واک کې شریک خپل کسان او متحدین لرل. نو گټه ئې روانه وه او ځان ئې خوندي محسوسوی. مگر کله چې د تور بیرغونو کیسه گرمه سوه او د دوی بل حریف نوي ابر قدرت کېدو ته ځان جوړ کړ، نو د دوی اوږه هم لاندې سول او د پروني دښمن (پاکستان)، لکه هغه بازاری ښځه؛ دوه مړونه ئې رسماً درلودل؛ یو بل ئې هم وکړی او فوجیانو ته ئې د روسانو له خوا تمرینات پیل سول.

د روسیې خاص استازي د روسیې د سفارت په خاص دفتر کې ناست وه. خاص استازي سفیر ته وویل: اشنایه لوبه بدلوي، باید ورسره چالاکه سو. په پاکستان کې له قوي موقفه ناست یو. دلته هم باید فعاله سو. د دوی مور هېر یو او یا مو کمزوري حسابي. مور قطبي خیرسان بولي. د هیڅ ډول طوفان زور په مور بر نه دی. مور په بده ورځ کې هر څه کولای سو. دا مخامخ دارالامان گوری، مور دلته خپل تر ټولو نږدې کس خپله و ویشتی او بیرته مو ئې انتقام له همغه چا واخیستی، چې دی ئې وویشي. مور ته خپل گټي خوندي کول تر هر چا مهمي دي. ځکه له دې ځایه مو ډېر تاوان کړی او ډېر خطر هم راته متوجه دی.

زه چې له کومي ورځي راهیسي په دې نوي ماموریت راوتلی يم؛ دونه

هی هی وطن / ۱۷۳

عجبه خبري او شيان مي ليدلي، چي اوس پر هر څه او هر چا شکمن يم. ما لومړی سفر پاکستان ته وکړی؛ دوی تر اوسه د انگرېز چيچان دي. له ټولو سره سر بنوري، خو کار خپل کوي. هلته مي وليدل، چي دوی اوس هم هر څه د پروژې په توگه چلوي. حملات، جگړې او هر څه چي ويني؛ ټوله د نورو هيوادونو له پاره د پروژو په توگه تر سره کېږي. دوی ته مهمه نه ده، چي پر کومه مخکه کومو خلکو کله او چيري څه کېږي؛ دوی ته مهمه دا ده، چي لوبه جاري وساتي. د لوبي جاري ساتلو سره د دوی ژوند تړلی دی.

جاله خو دا ده، چي پرون ئې زموږ په وړاندي کوم ځايونه او کمپونه مجاهدو ته ورکړي وه، نن ئې هغه کمپونه طالبانو او نورو مخالفينو ته ورکړي او د پروني مجاهدو په وړاندي ئې جنگوي. پرون چي يې کوم طالبان په لوڅ ډول امريکا ته وسپارل؛ نن ئې هغوی ته نظامي سلامياني او رسمي پرتکول ورکوی. د فوج بوديجه ئې له امريکا راځي، مگر په گوادر ئې له چين سره د اووه څلوېښت مليارډه ډالرو سرمايه گذاری ته پلان دی.

زموږ سره ئې د عسکرو د تقويې او ترينينگ تړون هم کړی. مقصد پر پاکستان په هيڅ ډول باور نه دی په کار. دوی ئې هم پر مېخ وهي، هم پر نال. امريکا ته ئې د اکمالاتو لاره ورکړې ده، مگر طالبانو ته پټنځايونه.

قطر کي مو هم له چين او امريکا سره جلا جلا مذاکرات وکړل او هم تړونونه. چين ټول تمرکز پر دوو ټکو دی: خپل اقتصادي گټي او ځان خوندي کول.

په اقتصادي گټو کي دوه اړخه ورته مهم دي: له افغانستان د معدنونو استخراج بلخصوص لیتيم، چي د نوي نړۍ والي اقتصادي جگړې محور دی او خپل توليدات په دې لاره او دې ځای ته را صادرول. نو معلومه خبره ده، چي د واخان لاره، چي هم ارزانه ده، هم اسانه؛ خلاصيري.

د ځان خوندي کولو له پاره ئې په بدخشان کي يوه لېوا جوړه کړې، چي ټول خپل نېشنل فورس (ځانگړي قوتونه) اچولي دي. د دوی فکر دا دی او زموږ ورسره تړون دا دی، چي د تور بيرغو مخه به نيسو، چي دا په سيمه کي زموږ او دوی دواړو

امنیت گوانی. کونینس دا سوی، چي تور بیرغي تر تاجکي قیادت لاندی را وستل سی؛ نو ځکه ئې نوم هم له وخته خراسان اینودل سوی، چي په اسانی سره د تاجکستان پر خاوره را واپري او قومي صبغه ورته جوړه کړي.

مور څلور ډوله فعالیت کړی، چي دلته هر څه مهار کړو. د مسکو په ناسته کي مو خپل پخواني همکاران هم بیرته منسجم کړل. پخواني مجاهدین، چي لسگونه کاله راسره وجنگېدل، ډېره برخه مو ئې خپله کړل. لږ ئې بیا هم د خپلو گټو او د امریکا له ډاره تر اوسه ځان گوري.

طالبانو کي خپل گروپونه فعال لرو. که چيري اقتدار ته راځي؛ حداقل زموږ سره به دښمني نه کوي. بلخصوص هغه ډلو ته، چي د تور بیرغو په وړاندی سخت دریځ لري؛ هغو ته موږ ډېر امکانات ورکړي.

په اوسني حکومت کي زموږ پخواني یاران سته، مگر د حکومت خبره خلاصه ده، نو موږ مجبوره یو؛ مخالفین ئې راټول کړو. هغه هلکي څه نومیري، د هغه د پنجشیر د قومندان زوی تاجکستان ډېر پورته پورته کاوه، خو هغه خپله ثابته کړه، چي لا ماشوم دئ. اړیکي مو ورسره سته؛ کونینس مو کړی، چي د نورو خلکو سره ئې یوځای کړو، خو دی یې ظرفیت نه لري.

په سیاسي مخالفینو کي مو پر پخواني ولسمشر ډېره تکیه کړې ده، خو هغه ډېر محتاط او سیاسي مخ ته ځي او کونینس ئې دا دئ، چي ټول لوري ارام وساتي، مگر بیا هم زموږ سره ډېر خراب نه دئ. امریکا عصاباني کړی دئ، مگر دښمني نه ورسره لري. پخواني امریکایي جمهوریتیان بلخصوص د بوش او کلنتن د کورنۍ سخت ورسره جوړه ده او د هغو رسوخ دئ. اوس هم تر ټولو لوی موقف کي ساتلی دئ.

خو پر شاوخوا ئې عجه گډوډ خلک راټول دي. ستایل ئې همهغه پخوانی شاهي غوندي دئ. د هر فکر او ډلي خلک ورسره دي. مقصد زموږ مخالفین نه دي، مگر ډېر سخت حساب هم نه سو ورباندی کولای.

هی هی وطن / ۱۷۵

په دې وخت کې شازدافیر وپوښتل: یعنی ستاسې په فکر امریکا وځي. داسې کومه نخښه خو نه ښکاري. خاص استازي وځنډل: ته امریکا دلته پخه ناسته ده، لوبه بدلوي. یو خو غواړي چین له کوره وباسي او جنجال ته ئې راکش کړي. عینې لوبه، چې ئې زموږ سره د شوروي اتحاد په وخت کې وکړه. له بلي خوا ئې د ټایوان کیسه گرمه کړې ده. دوی شاید هلته مصروف کړي او موږ ته ئې دا د یوکرین د فلم هلک (یوکرانی ولسمشر) گرم کړی دئ. له دې سره ټولو وځنډل.

مگر موږ له امریکا سره په دې توافق لرو، چې چین باید نوی ابر قدرت نه سي. په دې کې هیند راسره ملگری دئ، ځکه هیند ځان ته کونښن کوي، چې سوپر پاور سي او موږ و چین بیا په سیمه کې د امریکا د موجودیت مخالف یو؛ خو دوی پاته کېږي، مگر د موجودیت بڼه ئې بدلېږي.

په دې وخت کې سفیر وپوښتل، زموږ پلان څه شي دئ؟ روان وضعیت خو تاسې تشریح کړی، مگر موږ ته واضح لاره څه شي ده؟

ځانگړې استازي وویل: اوله خبره دا ده، چې له حکومت څخه مو توجه په مطلقه توگه بنده کړئ. ځکه کیسه خلاصه ده. خو تنه کانديدان د موقتي ادارې له پاره سته. هغوی هم تعقیب کړئ، هم ئې په اړیکه کې وساتئ. ځکه دوی (امریکایانو) ټولو ته تمه ورکړې ده. دوهم خپلي همکاري هم د امکاناتو هم سياسي او هم د پیسو له وسله والو مخالفینو، مدني فعالانو، رسنیو او سياسي مخالفینو سره لا ټینگي کړئ. که گله حکومت راځي؛ ټله واله او شمال مو ټول د تاجکستان پر لاس په قومي تار تړلي. هزاره مو د ایران پر لاس خپل دي. په پښتنو کې خپل پخوانی خلق دیموکرات هم لرو او په طالبانو کې د دې شل کلن تمویل یاران سته؛ هغه سره فعاله کړئ.

خو که یواځې طالبان راځي؛ متوجه اوسئ، چې د خطرې خالي نه دي. زما معلومات دا دي، چې یکتازي رامنځ ته کوي او په همدې یکتازي کې شمال پټنځای کوي او چین او موږ دواړو ته خطر متوجه کېږي.

طوفان ته ټول نڅېدل، یواځي افغان اولس وو، چي د یوې نامعلومي راتلونکي په لور روان وو. هیڅوک نه پوهېدل، چي څه به کېږي. هر چا پلان درلودی، خو یواځي افغانان وه، چي د نورو پلانونو ته ناست ول او خپله ئې خپلي خاوري ته هیڅ ډول پلان نه درلودی او طوفان شېبه په شېبه گړندی کېدی.

طوفان څارونکي

پښتانه متل کوي: خپل چي دي مړ هم کړي، لمر ته دي نه غورځوي. جرمنیان یا المانیان د افغانانو تاریخي وروڼه دي، نو شریکه وینه ده. همپشه د خیر پر خوا افغانان یواځي نه پېرېږدي. که څه هم خپلي گټي یا د امریکا سره د یارانې پر پار خیر رسوي، خو بالاخره خیر رسوي.

اول ځل هم د گړنگ له بېخه د وتلو له پاره دوی کوربه سول او کله چي خبره غږکه سوه، هم دوی را مخ ته سول، چي دواړه لوري سره جوړ کړي. حتی طالبانو ته ئې د مذاکراتو له پاره روزنیز کورسونه ورکړل، چي په نتیجه کي ئې په کابل کي پر سفارت د جنگ د تاریخ یوه تر ټولو لویه چاودنه وسوه، چي بڼه ټانکر ډک کړل سوی پر سفارت وچاودی او هیچائې مسؤلیت وانه خیستی.

په کابل کي د جرمني په سفارت کي ټول ناست وه، سفیر چورتونو په مخه کړی وو. شازدفير ورته وویل: جلسه ستاسي پیلولو ته منتظره ده.

سفیر یو ناڅاپه را وغورځېدی، ول: بڅښنه غواړم، بیخي ليري تللی وم. هغه د چاودني په ورځ هم مور داسي جلسه درلودل. بده پېښه وسوه. مړه سوي دي خدای وبڅښي. مور ته دي خدای صبر او روغ صحت را کړي. هغه پېښه مي

اکثره ماغزه مصروف ساتي .

په دې وخت کي شازدفير د موضوع د اړولو له پاره وويل: سفیر صاحب!
تېر به هېر کړو. اوس څه کوو او څه کيږي؟

سفیر لکه هيڅ چي ئې نه وي اورېدلي، ول: بخښنه غواړم. ته پوهيږې، له
چاودني وروسته مي غوږونه درانه سوي، اخيري جمله دي څه وه؟

شازدافير وويل: حالت چيري روان دئ؟ څه کوو؟

سفیر وويل: دا ډېره مهمه خبره او پوښتنه ده. زه يو څه معلومات خپل لرم
او يو څه نن راته را استول سوي. مور بايد آماده گي تېزي کړو. دوه ډوله
مسؤليتونه راته گوري. د امريکې له لوري دوه ډوله خبر راکول سوی. يو احتمال
دا دئ، چي دوهم بن لرو او يوه بله موقته اداره رامنځ ته کړو. مگر ناروې او
سويډن هم کونښن کوي، چي د نوي موقتي ادارې د پرېکړي کوربانه هم دوی
و اوسي، نو ځکه د اوسلو ناستي گړندی سوي دي. مگر زموږ لايي پر قوي ده او
بل امريکا د افغانستان په چارو کي پر مور ډېر باور لري.

مگر دوهم خبر هم هېښوونکي دئ، هم پاراډکسل دئ. داسي ښکاري،
چي د نه برياً په صورت کي امريکا هر څه پاشي. مور ته احوال راکول سوی،
چي کمپونه آماده کړو، چي شايد ډېر زيات مېلمانې هم ولرو او همېشه پاته
کېدونکي کسان هم. او دا کسان لږ هم نه دي. په لکهاوه دي. امريکا غواړي
فکري او پوهه قوه دلته تصفيه او بيا نورو هيوادونو او امريکې ته وباسي. له دې
ښکاري، چي له هغه ځايه ټول هغه کسان باسي، چي په دې شل کاله کي جوړ
سوي دي. مور بايد دواړو حالتونو ته تيار و اوسو. ما ته د يوه نوي تېز طوفان د
راتلو بوی راځي. کيسې هغسي نه دي، چي ښکاري. حالت په دقيقو کي
بدليږي. هر څه ته آماده اوسئ. لوی طوفان را روان دئ. د هغو چي طوفان يې
جوړ کړئ، د طوفان راوستو خيال دئ.

گاونډی طوفان پلوی

کله چې مو کور اخیستی او یا مو کرایه کاوه؛ د گاونډیانو پوښتنه به ئې کوی. که ئې ښه گاونډیان ول، قیمت لوړ ورکړئ او کور واخلي. مگر که ئې گاونډیان د کار نه وه، چې هر څونه ښه، لوکس او ارزانه ځای وو؛ ځني تښتئ. کله به سپری بل ځای واړوي، خو وطن نه په شا کېږي. افغانان لکه پسته ژبه د تېرو او کلکو غاښونو تر منځ واقع سوی. تاریخي، سیاسي، مذهبي، دیني او هر ډول دښمنی ور در غاړې دي. هر گاونډی په خپل اندازه او ساحه کې ورته غل دئ او دغه غلا او دښمني هغومره ده، چې څونه د دوی په کښي گټه ده.

ایران له پېړیو د گورگانیانو له وخته تر اوسه د افغانستان هم حریف او هم دښمن پاته سوی. اول خو ئې دا نوم (ایران) غلا کړی. دا د ټولي منطقي (اریانا) اوسنۍ شکل دئ. بیا په سیمه کې موجود ټول افتخارات ئې په خپل نوم ثبت کړي، مگر پر دې ټولو سربېره همپشه افغانان په خپل منځ کې جنگولي او بیا ئې د مذهبي جنون پر اساس زموږ د هیواد نازک نازک ځلمي په سوریه کې د فاطمیون په نامه جنگولي او په خپله خاوره کې ئې ژوندي سوځلي، مړه کړي او اوبو ته اچولي دي او حتی د خپلو پارکونو پر دروازو ئې لیکلي، چې افغانان او

سپي دي پارک ته نه راځي .

نن سفير تر پخوا ډېر خوشحال وو. قلم مخصوص ته ئې وويل: يو ښه خوندوري چای را وغواړه، چي نن ډېره ښه ورځ ده او ښه زېري لرو. ډېري ښې نوي خبري پر لار دي. اول ځل دئ، چي زړه مي غواړي امريکا زنده باد ناره وکړم. کوم افغانستان چي مور غوښتی، هغه خوا ته کيسه روانه ده. نور به کيسې ډېري زموږ د تمې خلاف نه وي، خو احتياط بايد پرې نه ږدو.

د امنيتي ډيسک مسؤل وويل: سفير صاحب، تاسي ډېر خوشينه ياست. دا به د دوی تر ټولو لوی چال وي، چي سيمه تخليه او مور ته نوې ضربه له نوي زاويې راکړي.

شازدافير وويل، چي مور ته معلومات را نه کړی، دا ستاسي په معماوو خو مور ولاکه پوه سو.

سفير وخنډل او وئې ويل: هغه اوبه چي ئې شرف بللې او زموږ تېل او خپلي اوبه ئې برابرولې؛ د هغه کيسه نوره خلاصه ده. زه ئې واقعاً وارخطا کړی وم، مگر اوس گمان کوم، هر څه سمېږي. خبره له لويه سره دا ده، چي امريکا له سيمي وځي. که څه هم وتل ئې تاکتيکي دي، نظامي حضور را کښته کوي او شايد ډېر زيات ملکي خلک ځای پر ځای کړي. مگر نوی حکومت زموږ له پاره ډېر امید واروونکی دئ. له يوې خوا مذهبي او ديني صبغه لري، هغه مور هم لرو. له بلې خوا له امريکا سره مخامخ او ښکاره جنگېدلي، اوس به تعهدات ولري. خو مور کولای سو، کرکه ئې ژوندی وساتو. له بلې خوا د اوبو قضيه د اوس له پاره جدي مسئله وه، هغه اوس تر يوه اوږده مهاله درېږي. د بيرته راستنېدو امکان يې لږ دئ.

مور له يوې خوا په مذهبي تناب هزاره گان تړلي، له بلې خوا مو د خراسان او فارسي په تناب دا نور را تړلي. په وسله والو مخالفينو کي هم ښه پوره نفوذ لرو، حتی د هغه مخکي ډلي مشر لا ډېر وخت په ايران کي وو. بل که گډ حکومت جوړېږي؛ د هزاره مشرانو ټوله لاره زموږ په لاس کي ده. خو يو ډار سته، چي د

تور بیرغو کیسه هم په تیزی روانه ده. هغه باید نادیده و نه نیسو.
په دې وخت کې شازدافیر بیا وپوښتل: جناب سفیر، مور څه باید وکړو؟
تمرکز څه شي دئ؟

- یو خو به د اوسني حکومت په خلاف خپلو تبلیغاتو ته کش
ورکړئ. بل به دا پښتو او فارسي کیسه لږ چټکه کړئ، ځکه گډوډ
حالات زموږ په گټه دي. دریم به د شیعه او سني کیسه هم سره را
واخلئ او بل به هزاره او تاجکو دښمنۍ زاړه روایتونه هم قوي کړئ.
دلته چي ځونه زیات اختلاف وي، هغومره زموږ گټه ده په کښي.
طوفان ته تر ټولو ښه زمينه هغه وخت مساعدیږي، چي په وړاندي ئې هر
څه وپاشي او مور هم همداسي وپاشل سوو او طوفان ته دانه په دانه سوو او
طوفان په منډه منډه را ورسېدی.

د طوفان پاڅوونکي

تر څو چي لويه د بل وي او ته د لوبوونکي له پاره لوبېږي، هيڅ کله به پوه نه سې، چي چا څنگه او ولي ولوبولې. خو ډېر ښه به هم لوبېږي، مگر ستا هدف به هيڅ مهم نه گڼل کيږي. هغه څه به درباندي کول کېږي، چي لوبوونکي ئې غواړي.

کله چي امريکا په سيمه کي پر له پسې تلفات درلودل، نو يوه نوې پروژه ئې ايجاد کړل او په خپله خوښه مستقيم او په خپلو امکاناتو ئې ډېر خطرناک او تر خپلي مستقيمي ادارې لاندي ځواکونه ئې و روزل. دوی د ډېرو امتيازاتو په بدل له زړه ډک، په وجود تکړه او په مغزو کلک دنگ دنگ ځلمي له هره ځايه ټول کړل او د صفري قطعاتو په نوم ئې د خپلو خاصو قوتونو په توگه و روزل او تربيه ئې دا وه، چي هدف ته له ننوتو سره ټول ژوندي شيان بايد وويشتل سي.

هغوی همدا سي و روزل سول، لکه ماشين؛ په سترگو کي ئې ډار نه وو. له يوې خوا لوړ معاشات، له بلې خوا پرمختللي وسايل او له بلې خوا ورپښه اوږده جگړه. او اکثره ئې خپله د امريکايي ځواکونو له خوا په داسي ټابليتونو اموخته سول، چي د انسانانو وژل ورته تفريح وگرځېدل. معلومداره خبره ده، چي په ډېرو کي به د وطن مينه او خروښ هم وو، مگر په خپله اراده نه سواي چلېدلای.

هر څه د پلان پر اساس ورکول کېدل او د پلان پر اساس ئې فعاليت کاوه. ننگيالی له ځوانۍ سرکښه او ياغي ځوان وو. پر لاسونو به ئې خالونه وهل. بنایسته ځواني ئې وه. ده به هم ځان د هندي فلمونو د مشهور جنگي اداکار سنجيدت نوم ايښی وو.

شينکو بيا تر ده لا انتيکه انسان وو. شنې سترگي، ژړ وپښتان او جگ قد ئې وو. هر وخت به ئې جنگ ته بهانه غوښتل. اصلي نوم ئې بل شی وو، خو د شنو سترگو له امله ټولو شينکو بلی.

نن د آرين واده وو. آرين بيا د دوی ترجمان هم وو او د گروپ غړی ئې هم وو. دوی ټوله د صفري قطعاتو کومندويان هم ول. د آرين واده له ښاره ليري په يوه صحرايي منطقه کي وو. ځوانان ټول راټول ول او د غرو رغو کيسې ئې کولې. نن مجلس ته راغلي اکثره د دوی نظامي ياران ول. نور خلک له دوی هم بېرېدل، له مخالفينو هم. چي دوی ته نږدې هيڅوک ئې نه پرېښول.

بالاخره کيسې ولاړې ولاړې، عملياتو او نظامي کيسو ته خبره ودرېده. په دې وخت کي مرزوقی، چي د دوی خوستی يار وو؛ پر شينکو رغ وکړی، ول: دا قومندان مو څنگه وويستی؟ تاسي هم بلا خلک ياست.

شينکو سگرېټ پوچ کړی، ول: کيسه خو نوره اوږده ده، زه به ئې لنډه درته وکړم. دوه انډيوالانو ته مشرانو ټارگيټ ورکړی، چي ولاړ سئ په ښار کي دغه کس وولئ. هم به مو پرکتيس سي او هم به مو امتحان. هغوی ولاړل، مور په کېمرو کي ليدل. سړی له کوره را ووتی، دوی وويستی. په دې وخت کي له دوی موټرسپکل چپه سو او پوليس پر را ورسېدل، خو بالاخره دواړه ئې ونيول. مور تماس له ولايت سره ونيوی. دوی تماسونه ونيول، خو کيسه ولاړه، رسمي سوه؛ تر څارنوالی او محکمې ورسېدل. مور خو پر قومندانۍ نه حمله کولای سواى، نه تعرض؛ رسوايي جوړېدل. نو تصميم دا سو، چي په محکمه کي به ئې ځني را پورته کړو.

هی هی وطن / ۱۸۳

مور چي کله د محکمې خوا ته ورغلو، دوه موټره وو، شپاړس نفره. ټوله ورته زنگون کېچ سوو. توبه، اول ورغلو، چي له قومندان سره خبري وکړو، خو قومندان پخواني خلقی او کلک اصولي سپری وو خبري یې نه راسره کولې. ول زما کار نه دئ، د محکمې کار دئ. انو بس مور هم ورته زنگون کېچ سوو. قومندان هم انتیکه شاپ سپری وو. په لس دقیقو کي مو ټول د محکمې مخ ته وويشتل او سپري مو ځني پورته کړل.

مرزوقي ورته وويل: بسته د ښار قومندان مو وويشتی دونه ساده؟

شینکو وخنډل، ول: قومندان څه کیسه لري؟ والي ولم، بیا دې څوک زما څخه بازخاص وکړي.

په دې وخت کي ئې عبدالخالق ته لاس ونيوی، ول: دا د کفر زوی وینې، هغه ورځ ئې په غنمو کي خلک حلال کړل. قومندان خو لا زمور سره وجنگېدی. دوی تللي وه پاشمول ته، هلته ده ته یو چا د طالبانو ویډیو ور استولې وه، چي خلک ئې حلالول. هغه یو بیا دونه نامي وو، چي په رجه ئې خلک حلالول. بیا ده له گلاب شاه سره شرط تړلی وو، چي ته څوک نه سپې حلالولای. دوی هلته ولاړ وه، چي په باغ کي ئې درې کسه لیدلي وه، چي د غنمو لو ئې کاوی؛ دی پسي ورکښته سو، درې سره ئې هلته د غنمو په منځ کي حلال کړي وه، ویډیو ئې هم ځني کړې وه.

عبدالخالق وخنډل: ولا دا ارموني اول احساساتي کړم او ما بیا تازه تابلیت وهلی وو، په پوه سوی لا ولاکه یم. هغه مشر کس ئې خپله راته پرېوتی، ول وراره او زوی مي پرېرده. هغه چي مي حلال کړی، وراره او زوی ئې بد بد کتل، باره مي هغوی هم را چپه کړل.

له دې سره ټولو وخنډل. مرزوقي ويل: یو څه وخت مخکي مو خوست کي چاپه درلودل، نخشه ئې راکړه. شپې ويژن مو ووهل، روان سوو. یو وخت ادرس ته ورسېدلو. د کلو پخسه دېوال وو، په دوې لغتو مو چپه کړئ. کرار کرار د هر اطاق مخ ته یو یو ودرېدلو. زمور او ستاسي مېتود خو نو در معلوم دئ، چي

له ننوتلو سره به ژوندی موجود یا ولې، یا زخمي کوي. اول اطاق ته زه ور ننوتم؛ يو ځوان د يوې نجلی سره، چي تازه يې واده کړی وو هغه د مور د گلانو اميل يې لا پر دېوال څرېدئ؛ پروت وو. وار د تکه مې ښور خوړلو ته نه دئ پرې ايښی، سر مې ئې ور غورمه کړی. نجلی چي دا وغورځېده، اتمات مې ئې لاس ور مات کړی. د هډوکي د ماتېدو رغ مې په خپلو غوږو واورېدی.

وروسته چي دباندې راووتم، پوه سوم، چي غلط کس مې ويشتلی دئ. دا د هغه کس، چي مور پسي راغلي وو؛ ورور وو. وروسته مو هغه ډېې، چي تازه پرون د سړک پر غاړه پيدا کړې، څلور سره مو قطار په برنډه کي کښېنولې. هغه اصلي کس يو بل ورور ئې اکا او د اکا زوی مو ئې پر کښېنول؛ کرنټ مو ورکړی. دا ويني ئې لکه جوس پر دېوالو داسي وپاشل سوې.

چي دباندې راوتلو يوه بغل ته لپتکي سوې. زمور يوه وارخطا انډيوال د راکټ ټک پر وکړی. چي ور ننوتو، هغه غوچل وو. غوا اندارې په اندارې پرته وه او په خره يوه پښه څرېده، مگر ولاړ وو. ټولو د خدا له لاسه پښتورگي نيولي وه او د خره پرې سوي پښې ته ئې خندل.

له ميرزوکي سره يو بل نوی ملگری هم راغلی وو. هغه نوبت واخيستی، ول: امر و سو، چي وځو. نو مور هم مولونه ووهل، ځانونه مو اماده کړل؛ روان سوو. د شپې دوې بجې چي هدف ته ورسېدو، دروازې مو ټولي په بمونو والوځولې. خلک مو ټول را و ايستل. د کور مشر ته مو ويدايو ور ښکاره کړل، چي تېره شپه درې تنه وسله وال ستاسي کره وه.

هغه سپين ږيري ئې ويل: دغسي د توپک په زور راغلي وه، لکه تاسي. د غوښي او د اوسپني نو سره څه دي. کله درېشي والا راځي، کله لنگوټې والا. ما په دې وخت کي يو ښه جانانه بوکس کش کړی. دوه غاښونه خو ئې ما خپله وليدل، چي توف ئې کړل.

وروسته مو ورته وويل، چي درې کسه په خپله خوښه راکړئ. هغوی يو

مېلمه، چې اخښی ئې وو او دوه وروڼه، چې د دې مشر زامن وه؛ راکړل. درې سره مو هلته د دوی مخ ته ورته وويشتل. په سبا خبر سوو، چې هغه درې سره د پوهنتون محصلین ول او کور ته په رخصتي راغلي ول.

یوه بل له پکتیا راغلي مېلمه وویل: یوه ورځ مو د سپرک سره نږدې ډبه کشف کړل. په شاوخوا کې بل څوک نه وه، یو شپانه پسونه څرول. هر څه مو په وکړل، نه ئې ویل، چې چا ایښې وه. مور هم نر غوندي ورباندي کښېناوه او وا مو لوزوی.

په دې وخت کې شینکو یوه بل مېلمه ته لاس ونيوی، ول: دې د ناخوانه زوی سقیل (پیکا) پر یوه ځوان زده کړې وه، چې څنگه ويشتل کېږي. هغه چې مو وروسته وکتل د کلي لېونی ئې درې سوه د پیکا مرمی ويشتلی وو. مور خو ناحقه د مرگ قطعات نه بولي.

مرزوقي وویل: ښه اوس څه غوري دي، څه به کېږي؟

شینکو وویل: مور د امریکایانو چیچان یو. د دوی چې چیري په کار یو، هلته به یو. زما خو د کورنۍ سره د ټولو کار خلاص دی.

د دوی عمومي قومندان، چې تر اوسه چوپ ناست وو، غاړه ئې تازه کړل. ول: ټول قطعات چې پنځویشته زره تنه کېږي، له ټولو فامیلونو سره یوځای له دوی سره یوځای وځو. نور به بیا دوی ټاکي، چې څه کوو.

یو ناست سپین ږيري وویل: دا وطن، دا ویني، دا ځوانان؛ دا چا ته

پرېږدی؟

قومندان وویل: امریکایانو په خپلو پیسو جوړ کړي یو، له ځان سره به مو وړي. د وطن بچیان اردو، عسکر، پولیس، کوماندو، سرحدیان او نور دي؛ مور خو د مرگ قطعات یو. جگړه مو په کرایه وه، بل ځای ته ځان ته جگړه گورو. له دې سره ټولو په سرو سترگو ځمارو اوازونو په هټ هټ وځندل.

طوفان لا په تېزۍ په الوتلو سو. داسي سیلی وې، چې هر څه ئې له ځان

سره په مخه کول.

د طوفان مور یو ځل بیا

سفارت کي هر څه د تيارسي په حالت کي وه. د خاص استازي پر مخ نه معلومېده، چي ډېر خوشحاله دئ، که خوابدی. ځکه کله به ئې ډېر خندل او کله به یو ناڅاپه له قهره ډک سو. اضطراري غونډه رابلل سوې وه. سفیر او نور ټول حاضر وه.

خاص استازي په قهر وویل: هر څه خلاص سول. زما جوړ کړی نظام پای ته ورنږدې سوی. له دې سړي سره هیڅ نه کېږي. پلان بي ته څو. موقته اداره او هر څه بهې نتیجې دي او په مور پوري اړه نه لري. د قضیې اصلي طرف، چي طالبان دي، زموږ سره توافق لري. حکومت مهم نه دئ، مگر پلان بي باید په سمه توګه عملي سي.

د پلان بي ترتیب له سفیر سره دئ. دی به ئې تاسي ته وړاندي کړي، چي د هر چا مسؤلیت معلوم سي.

سفیر غاړه تازه کړل، بیا ئې وویل: اصلي خبره د بي پلان دا ده، چي د اوس له پاره طالبان خپل مستقل سرپرست حکومت جوړوي. جمهور رئیس او تیم ئې متعهد نه دي، چي توافقات سر ته ورسوي، نو مور له خپل نوي متعهدینو (طالبانو) سره مخ ته څو. مگر احتیاط، دقت او ټینګ څار ته اړتیا سته. ځکه دوی نور هغه ساده او سیده خلک نه دي؛ پر سل لاسه سل نوري یارانې هم لري.

اوله خبره دا ده، چي نور هر ډول نظامي ملاتړ پای ته رسېدلی او غیر مستقیم کونښن وکړئ. چي نظامي ملاتړ او موجوده تسهیلات نوي همکارانو ته،

چي نور به په واک کي وي؛ وسپارل سي. ولایتونه ټوله یو په یوه طالبان نیسي. مزاحمت مه ورته کوئ. کابل مستثناء دئ. دلته کېدای سي، یو دوې هفتې تم سو.

د تخلیې له پاره اووه زره نوي سرتېري راځي. په دغه جریان کي هغه خوندي ځایونه، چي په ليري پرتو نقطو او محکمه لاندي جوړ سوي دي؛ خوندي پاته کېږي او د تړون له مخي نوی حکومت هلته مداخله نه کوي او ځان ناخبره نیسي. خو د دغه اهدافو د ښه خونديتوب په خاطر قوتونه په ملکي حالت اوږي او نظامي ماموریت پای ته رسيږي. خو دغه ملکيان هم ټوله نظاميان دي، مگر په ملکي ماموریت کي، چي د اړتیا په وخت کي بیرته نظامي کېدلای هم سي.

تخلیه لومړی له خپلو اتباعو او هغه همکارانو څخه پیلوو، چي زموږ سره مستقیم یا غیر مستقیم راسره وه. هغوی چي شکمن دي یوه ځای ته انتقالیږي. هغوی چي لږ ډېر کار ته اړتیا لري، بل ځای ته او هغوی چي عاجل دي؛ قطر او دوچي ته انتقالیږي.

صفری قوتونه، چي زموږ خپل ځواک دئ، په سیمو کي د اهدافو له بشپړولو وروسته ټوله، چي پنځه ویشت زره کسه کېږي او سل زره تنه کورنی ئې ټول ټکساس ته مستقیم انتقالیږي. له هغه ځایه نوي ماموریتونو ته شاید په کار سي. یوکراین او فلسطین کېدای سي، دوی ته اړتیا ولري.

له درې ډاټا مرکزونو دفاع وزارت، زموږ سفارت او ستر محکمې څخه هغه اسناد ټول کړئ، چي زموږ په ضرر دي او یا ئې هم انتقال کړئ.

هغه لویه ډله افغانان، چي په تېر شل کاله کي ئې زده کړي لیدلي؛ جرمني، یې د اخیستلو زیمه اخیستي، کاناډا هم غواړي هغه خلک ور خپل کړي، چي له دوی سره ئې ماموریتونه کړي دي. د حکومت کومندپیانو ته وخته لندن دانه پاشلې ده. نور سپورټ تیمونه او نوري ډلي هم بېلابېلو حکومتونو منلي. زموږ د پلان له مخي دلته هغه کسان باید پاته نه سي، چي مزاحمت ایجاد کړي.

فکري خلکو ته باید له یوې خوا زمينه برابره سي، چي د دوحې او بلي خوا فشار وارد سي، چي مجبور سي؛ ووځي. قطر د اوس له پاره زمور ماموریت مخ ته وړي او په سیمه کي زمور نوی نماینده دئ. مور به چاري له اسلام اباد او دوحې څخه مستقیمی څارو. نور دلته ماموریت پای ته رسېدلی دئ. داسي ښکاري، چي طوفان را ورسېدی او هر څه بدل سوه. ځکه طوفان جوړوونکو طوفان را پرېښود او جوړ کړل سوی طوفان په غرغڼو را والوتی.

او بالاخره طوفان

بالاخره طوفان را ورسپدی او یو سربلنده ملت یو ستړی ملت ئې په داسې حال کي تر ستونډي تېر کړی، چي د ملت مشر او قران اخیستی، له خپلي چوکۍ او خبري پر شا نه سو. همپشه به ئې ویل، زه باعزته سوله غواړم. مگر نه ئې بې عزته سوله وکړه او نه باعزته جگړه. بلکي یوه بې عزته تېښته ئې وکړه، چي ملت او مملکت ئې د طوفان گېلوي ته ور تېله کړئ.

طوفان چي گړندی سو، هر څه د لوېدلو په لور سول. خو لومړی مسؤل کس له ځانه هم نه وو خبر. د کیسې دا برخه د طوفان وروستی پنځلس ورځي ساعت په ساعت وړاندي کوي او په دې ورځو کي د طوفان په وړاندي د لومړي کس په تمرکز هر څه وړاندي کوي.

د اسد لسمه

کله چي یو ملک بحران ته روان وي، د هغه ملک حکومت شپه او ورځ نه لري. لومړی کس په ټوله انرژي د شپې او ورځي لگیا وي، چي ملک له بحرانه وباسي. د ملک لومړی کس، چي همپشه ئې د اتلس ساعته کار ادعا کول؛ په دې ورځ تر نورو ورځو ډېر بې غمه وو.

معمولاً د ارگ کاري ورځ له شپږ نیمو بجو پیليري. مگر نن د معمول خلاف تر اته نیمو بجو په اجنایا کي هیڅ څه نه سته. پر اته نیمو بجو له لوی درستیز او د ملي امنیت له سلاکار سره ناسته لري. لوی درستیز، چي جگ لوړ او

د غټو برېټو او عجه نظامي قواري جنرال دئ؛ په چټکو گامونو سلام خانې ماڼۍ ته ننوځي. په انتظارخانه کي منتظر دئ. وروسته سکرټر راځي او دننه ئې بولي.

جنرال له ننوتو سره سم عسکري سلام وهي. وروسته د جمهور رئیس په اشاره کښېښي. جمهور رئیس د وضعیت پوښتنه کوي. جنرال په چټکۍ خبري پيلوي. داسي معلومېږي لکه بېره چي يې وي. د ملي امنيت سلاکار بد بد ورته گوري. دی پوهېږي، چي مخکي ئې ښه غيبت سوی دئ. د هغه په کيسه کي نه کېږي او راپور وړاندي کوي: رئیس صاحب محترم، په درې نقاطو کي شديد جگړه لرم. هلمند ئې تر ټولو جنگي حالت کي دئ. زيات تلفات هم مور ته اوسني، هم دښمن ته. خو قوتونو هيڅ شا ته تگ نه دئ کړی. هرات کي هم جگړه شديده سوې ده. ځواکونه د تورن صاحب په مشري جنگېږي او په کندهار کي هم اولسي حرکت او هم پخواني سياستوال يوځای په دفاعي حالت کي دي. مگر زموږ ستونزه له امنيت شورا سره ده. مور نه پوهېږو؛ جگړه مور رهبري کوو، که دوی؟ لوی درستيز زه يم، مگر ځواکونو ته د جنگ او نه جنگ، د شا ته تگ او منطقي پرېښولو امر د دوی له خوا ورځي. هرات ته اکمالات نه دي ورکړل سوي. له کندهار او هلمند سره خو دوی له وخته معامله کړې ده.

په دې وخت کي د امنيت د شورا سلاکار په ډېر بد رکم مداخله وکړل. ول: ته سرتېری يې، په سياست نه پوهېږې. دا سياسي حالت دئ. مور سياسي مجبوریتونه لرو.

د لوی درستيز عصاب خراب سول، ول: ستا مسلک نه سياست دئ، نه جنگ. زما پر ميدان سلگونه شهيدان پراته دي. جگړه کور په کور روانه ده، ته سياست راته کوې. دا د کمپيوټر پروگرام نه دئ، بلکي جگړه ده. مرمۍ اوري او دښمن ته محکه او اسلحه پرېښول د ناموس پرېښول دي. او ستا دفتر زما سرتېرو ته د سنگر او اسلحې د پرېښولو زنگونه وهي.

اوزونه لوړ سول. جمهور رئیس د همېشني عادت پر اساس چغه کړل. دوه

هی هی وطن / ۱۹۱

درې بد ښکښل ئې وکړل او وروسته ئې لوی درستیز ته مخ کړی. ول: نظامی چاري ټولې امنیت شورا سلاکار ته سپارل سوي. هغسي وکړه، چي دی وايي. نور دي نه شکایت ووينم، نه تا. زه مصروف یم. که طرحه لرې، راوړه. لوی درستیز ورته وویل: زما سره طرحه نه، طرحي سته. جنگ زما دنده ده، نو ته جنگي په جنگ کي د کمپیوټر د متخصص تر امر څنگه لاندې کوي؟ رئیس جمهور په قهر وویل: همدا دي جهالت دي. په یویشتمه پېړۍ کي د تکنالوژۍ په اهمیت نه پوهېږي. طرحي دي امنیت شورا ته وسپاره او نن درې نيمي بجو وروسته د شهیدانو د کورنیو سره خپله خبري کوم. ته خلاص یې ورځه.

لوی درستیز لکه مات سوی فوج، لکه بایلونکی مبارز مات مات له ماڼۍ ووتی او د امنیت شورا مشاور خپله سره نیکتایي سمه کړه. د قهوې گیلان ئې ور پورته کړی. تر ژبه لاندې یې په فاتحانه اندازه وویل: د سپي زو، بیا ښور وخوره.

له هغه ځایه سیده د کابینې د غونډې په لور وخوځېدل. په اجنلې کي د سولې او جنگ په اړه هیڅ څه نه وه. دفاع وزیر د جلسې له پیل سره سم وویل، چي حالت بحراني دي. جگړه باید بحث کړو. د امنیت د شورا مشاور وویل: هر څه زموږ په کنترول کي دي، تشویش مه کوئ.

د ملي امنیت رئیس ځان ته په زور جرئت ورکړی، ول: رئیس صاحب، وضعیت له لاسه وځي. پر امنیت باید ورغږوو.

په دې وخت کي رئیس جمهور په قهر سو، ول: شرم په کار دي. زه فکر کوم، د مکتب په کوم صنف کي ناست یم. لږ احترام او اداره زده کړئ. اجنلې مو مخ ته پرته ده، د همغه پر اساس مخ ته ځو. د بانک رئیس صاحب موضوع له تاسو پیلېږي. د ای ټي ایم کارډونو موضوع څنگه سوه؟ زه غواړم، زه او بي بي گل له هر چا وړاندې کارډونه واخلو.

وروسته نوري خبري هم زیاتي وسوي. نهه څلوېښت کسان ټول حاضر

ول، خو بیا هم تر اخیره نه پر سوله او نه پر جنگ بحث سوی دی.

د کابینې له ناستې وروسته د امنیت شورا مشاور او اداره امور رئیس دواړه د جمهور رئیس په دفتر کې ناست وه. جمهور رئیس په ډېر قهر دواړه مخاطب کړل، چې ما تاسې دوه څه شي ته مقرر کړي یاست. ادارې او ملکي کارونه د اداره امور د رئیس پر اوږه دي او نظامي د امنیت شورا. ما ته ولي باید جنجالي موضوعات راوړی. ښه پوهېږی، چې زه پر څوڼه مهمو طرحو کار کوم. بیا ئې په چغه وویل: هغه دوه د سپې زامن د رئیس دفتر او رسنیو مسؤلان ژر راوغواړئ.

په دې وخت کې عاجلتاً دواړه راوستل سول. جمهور رئیس په قهر رئیس دفتر ته وویل: اول خو سم په دې کوچ کې کښېنه. تر اوسه دي د کښېستلو ادب نه کړی زده او بل دا چای په داسې سور مه څښه. لږ نزاکت مراعت کړه. دوهم د جنگ اړوند هر بحث او موضوع چې راځي؛ امنیت شورا سلاکار ته د ملکي مسائلو موضوعات اداره امور ته او د سولې اړوند د سولې وزیر ته استوه. بودیجوي، پرمختیایي او د طرحو اړوند موضوعات زما دفتر ته استوه او د رسنیو مسؤل تاسې هم همداسې کوئ. نور نو ځئ، چې زه نور کارونه لرم. هغه د امنیت هلکي یو ځل ما ته راوړئ.

رئیس دفتر او د رسنیو مسؤل ووتی. د امنیت د رئیس له راننوتو سره سم جمهور رئیس وویل: ما تاسې ته سل ځله ویلي، چې د امنیتي مسائلو په اړه خپله مه گډېږه. زما د ملي امنیت مشاور او د مذاکراتي ټیم اوسني رئیس ته معلومات او راپورونه ورکوه. نور دي په کابینې مجلس کې برینگ وانه ورم؛ ورځه.

له دغو ناستو وروسته جمهور رئیس خپل خصوصي استراحت ځای ته ولاړی. پر درې بجې او پنځه لس دقیقې د شهیدانو سوو سرتېرو له کورنیو سره خبرې وسوې. له وعدو وروسته چې زرگونه ځله سوي وې، د ویډیو کلیپونه په فیسبوکپاڼو او رسنیو کې خپاره سول. مگر د وعدو سوو مرستو رسول خو پرېږده، د شهیدانو مړي لا چا تر کورونو و نه رسول.

هی هی وطن / ۱۹۳

پر پنځه بجې د کوچیانو استازي راغلي وه. لومړی خو ئې د ارگ په دروازه کې د تلاشی پر مهال د لنگوتو د اخیستلو او د محرمو ځایونو د تلاشی پر سر جنگ وسو. وروسته چې جمهور رئیس ته کښنستل او ورته وئې ویل، چې مور هم کوچیان یو، ته هم کوچی یې. زړه مو در بد دئ، چې د هغه په دار سوي کوچی په څېر بده پېښه در سره و نه سي. مور راغلي یو، چې له تا واورو، چې څه خدمت درته کولای سو.

جمهور رئیس خو اول ورته وویل، چې زه کوچی نه یم. آن تخلص مي لا له همدې امله بدل کړی. زما سره ډېري ښې طرحي دي. قوم ته نه، بلکي طرحو ته اړتیا ده. قومي مشرانو یو بل ته وکتل او بې له خدای پاماني او پایلي غونډه پای ته ورسېدل.

شپږ بجې بله ناسته وه او جمهور رئیس پارلمان ته د یوې وینا وړاندې کولو، (چې دی د دې هر وخت شوقي وو)؛ آماده گي نیول. په دې ناسته کې ټوله خبره دا وه، چې څنگه پارلمان ته یوه تاریخي وینا ورکول سي، چې پارلمان د ده له موقفه ملاتړ وکړي.

اووه بجې ئې د کابینې د ډیجیټل کولو لومړۍ ناسته وکړه او دا ئې لویه لاس ته راوړنه بلل، چې جلسات نور په انلاین توگه ونیسي. ولي پر دې هیڅ بحث و نه سو، چې په جلساتو کې اولیتونه څه شي دي.

د طوفان غرری وو. د هلمند ډېري ساحې د طالبانو لاس ته لوېدلې وې. په لښکرگاه ښار کې پر له پسې بمباری شروع وې او هلمند په وینو رنگ وو. په هرات کې ډېري اولسوالی په بشپړه توگه او ځیني نیمی طالبانو نیولي وې. تورن، چې د اولسي قوتونو قومنده ئې په لاس کې وه؛ جمهور رئیس تورناوه، چې د جگړې اکمالات نه ورکوي. مازدیگر ته گذاره هم طالبانو ونيول او د یوناما ځیني کارمندان هم د جگړې له شدته زخمیان وه.

په کندهار کې هم جگړې سخت شدت اخیستی وو او د دفاع وزارت د زیات شمېر مخالفینو د وژلو ادعا کول او طوفان همداسي په خرڅ را روان وو.

د اسد یوولسمه

هغه ورځ، چې هر څه ئې وپاشل. هغه بیانیه، چې ټول باورونه ئې ختم کړل. هغه غونډه، چې ټولو ته ئې ثابته کړه، چې واک نه پرېږدي؛ که په هر قیمت وي. نن د اسد یوولسمه وه. معمولاً په دغه ورځو کې هوا ډېره گرمه وي. جمهور رئیس پر اته نیمې بجې د امنیت شورا له سلاکار سره یوځای د افغانستان بانک ته ولاړی، چې د اې ټي ایم ماشین پروسه پیل کړي. وطن د تباهی پر اوږو سپور وو. د مسلحو قواوو سראعلی قومندان د مسلحو قواوو پر ځای د پیسو په ډیجیټلې کولو بوخت وو. فراه، نیمروز، کندهار، بغلان، هلمند او هرات کې سخته جگړه روانه وه او سראعلی قومندان د جنگ د نخشې پر ځای د بانک دروازې ته ولاړ وو. له هغه ځایه د پارلمان قصر ته ولاړی. هلته دواړه مجلسه یوځای راټول سوي وه او جمهور رئیس غوښتل، خپل دریځ اعلان کړي.

که څه هم بیانیه په ډېر عالمانه طرز او لوړ ادبي انداز لیکل سوې وه، مگر د ده د خبرو له طرز سره بالکل په ټکر کې وه. که څه هم دا بیانیه د جنگ اعلان او د سولې مقاطعه وه، مگر جمهور رئیس د پخوا خلاف په ډېره کبره غاړه او ماته خوله وړاندې کړه. په خبرو او حاضرینو کې تناقض وو. په بیانیه کې لیکل سوي خبري روان حالت او د جمهور رئیس سره مجلس ته راغلي خلک ډېر په تناقض کې وه.

د جمهور رئیس د نن رویه تر پخوانیو ډېره متفاوته وه. پخوا به هغه پارلمان ته سخت په غوصه او قهر راتلی او د خبرو طرز به ئې همپشه ډېر تند وو. مگر د نن بیانیه د ماهیت له لحاظه د جنگ اعلان وو، مگر د وړاندې کولو طرز ئې ډېر نرم، مات او په نه زړه وو. هغه همپشنی طرز، چې جمهور رئیس به درلودی؛ نن نه وو.

په داسې حال کې چې امریکا مشکلات له طالبانو سره خلاص کړي وه او

هی هی وطن / ۱۹۵

خبره بین الافغاني مذکراتو ته ولاړه وه؛ مگر په همدې بیانیه کې سوله بې معنا اعلان سول او طالبان نه اصلاح کېدونکي متجاوزین او باید ټول ووژل سي؛ اعلان سول. جمهور رئیس حتی هغه خلک، چې د سولي خبرې ئې کولې؛ ماکرین او دسیسه‌بازان وبلل او جالبه دا وه، چې مخالفین خوارچ او نامسلمانه وبلل سول او سولي ته وروستی امید هم خاموشه سو.

د جگړې اعلان وسو، مگر مخالفین قوي سمبال او پیاوړي وبلل او خپل قوتونه ئې پاشلي وبلل. له بلي خوا ئې رهبران رهنان، غله او باج اخیستونکي وبلل او اختار ئې ورکړی. له بلي خوا ئې همغه د بندرونو باج اخیستونکي او رهبران او قاچاقبرانو ته د جنگ د رهبري کولو دنده وسپارل او هغوی د مردمی قوتونو په نوم د امنیت شورا د دفتر تر رهبري لاندې د هر ډول امکاناتو په درلودلو سره مسؤل قوتونه یاد کړل.

بیا ئې د حکومت ټول سیاسي مخالفین دښمنان وبلل او ټولو ته ئې اختارونه ورکړل.

په شپږ میاشتي کې ئې د جگړې گټل حتمي وبلل. له دې ناخبره، چې په دیارلس ورځي کې به هر څه هیڅ سي. د بهرنیانو هر ډول ملاتړ ئې ډاډمن وبلی، مگر بیرته ئې په افتخار اعلان کړل. چې بهرنیان ټول وځي او دا زما لاس ته راوړنه ده.

مدني فعالان، رسنۍ او نور ټول فعالان ئې یو ځل طالبان وبلل او بیرته ئې خپل ملاتړي. مگر کله چې خبرې د بیانېې اخیر ته راغلې؛ کیسه ئې خرابه کړه. پرېکړه ئې تاریخ ته یووړه او تاریخ ته بحثونه هغه وخت حواله کېږي، چې نور هر څه ختم دي او ده په دې کار اخيري مېخ ټکواوه او تابوت ئې تیار کړی، چې تور او سپین به تاریخ معلوموي.

جمهور رئیس او سیاسون په بیانېو او د جگړې په اعلاتولو مصروف وه، خو په هرات، هلمند، کندهار، کنړ او نورو سیمو کې عملاً شدیدې جگړه روانه وه. یواځي په هرات کې سل نظامیان او د اولسي پاڅون جنگیالان شهیدان وه.

په کنړ کې نږدې اووه سوه کورنۍ بې ځايه سوي وې او دفاع وزارت اعلان وکړی، چې په تېره يوه ورځ کې ئې په پنځلسو ولايتونو کې څلور سوه پنځه پنځوس طالبان وژلي دي. دوی جگړې اعلاتولې، مگر د رواني جگړې د مهارولو او درولو ظرفيت او توان دواړه ئې نه درلودل.

د اسد دوولسمه

د جگړې څپه تېرېږي. په حيرانوونکې توگه مخالفينو ته سيمي ور پرېښول کېږي او له هغو سره عام خلک، چې نور باورمند دي؛ دوی گټونکي دي؛ يوځای کېږي. د اسلحو امدادونه او گدامونه ور خلاص دي. زندانونه ماتوي او جگړې ته تازه دمه قوتونه پر له پسې رسېږي.

د اور لمبې دي. هرات کاملاً محاصره دئ. له دې ښاره د پخواني جمعيتي قومندان تورن، چې د اولسي پاڅون مشر دئ او نورو ډلو ويديوگانې خپرېږي، چې په منډو دي. د يوه سپين ږيري عکس په ټولنيزو رسنيو کې لاس پر لاس کېږي، چې د سقيل يا ماشيندار (پيکا) سره کښته او پورته کېږي او په سنگر کې ناست دئ.

په هلمند کې پر له پسې ډزي اورېدل کېږي. کله کله لويې چاودنې وسي، بيا طيارې راسي، بمونه وغورځوي.

په ارگ کې تر نهو بجو امنيتي راپورونه واورول سول. رئيس جمهور د پلان سره سم يواځې راپورونه اوري. هيڅ علاقمند نه دئ. د مسلحو قواوو په اړه اصلاً څه ووايي، يا وکړي او له روپې يې ښکاري، چې په هر څه پوه دئ، خو ځان تېروي.

په دغو ورځو کې چې د هيواد په ټولو برخو کې اور بل دئ، د جمهور رئيس ليدني له تجارتي چوکاټ او تر شپږو نورو محدودو نه راوځي، ځکه دغه کسانو ټولې ارگ ته غځېدلي لاري ځان ته محدودې کړي او هر څه ئې پر ځان

هی هی وطن / ۱۹۷

تمامه کړې. د دې پر ځای، چې خلک خپل نظریات، خواهشات او لاري مستقیم رئیس جمهور ته ورسوي؛ دغه خلک یې تر منځ حایل دي او یواځي هغه خبري او کسان رسوي، چې دوی غواړي او جمهور رئیس له دغه حالته چندان ډېر خوابدی نه دی. داسي معلومېږي، چې دی همدا غواړي. هغه د ورځي په اوږدو کې په هرات کې له خپلو کارمنانو سره تشریفاتې خبري وکړې. خو له هراته ښه خبرونه نه راځي.

په دې ورځ جمهور رئیس د رسنیو له مسؤل، د امنیت شورا سلاکار، د اداره امور له رئیس، د شمالي ایتلاف له پخواني مرستیال؛ یوه تن تاجر، د سولي د عالي شورا له مرستیال او د اداري اصلاحاتو د کمېسون له رئیس سره لیدلي دي. په دغه سخته جنګي ورځ له هیڅ نظامي او جنګي ارګان یا کس سره لیدل نه دي سوي.

په کومه ورځ چې حکومت غرقېدو ته روان دی او نظامي حالت حاکم دی؛ جمهور رئیس د ورځي تر اخیږه د حکومت د کارمنانو د معاشاتو په الکترونيکي کولو بوخت وو. د شپې نهه بجې له درو نامطلوب کسانو سره شخصي لیدني درلودلې او د امریکا له سفر وروسته د هغه ورځنی کار دا وو؛ که چیري امریکا پر پاته کېدو قانع کړي او پر له پسې کوشنې کوي، له یوه او بل امریکایي لوري سره خبري وکړي. مګر هغو خپل تصمیم نیولی، هر څه خلاص دي. په دې ماښام هم هغه د امریکا د بهرنیو چارو له وزیر سره تلفوني مذاکره درلوده، چې ښه نتیجه ېې نه درلودل.

د هلمند جګړه په دغه ورځ خپل اوج ته ورسېدل. بین الملل سازمان اعلان وکړی، چې نن یواځي په لښکرګاه کې څلوېښت تنه شهیدان دي او د هلمند د جنګ قومندان په رسمي توګه اعلان وکړی په هلمند کې د جنګ له ساحې ووځی. مور ېې له طالبانو سره معلوموو. او جالبه دا وه، چې د طالبانو د جګړې قومنده د هغه تبادله سوي طالب قومندان پر غاړه وه، چې همدې حکومتي قومندان څو ورځي وړاندي نیولی وو او تازه بیرته ازاد سوی وو او په مخابرو کې

ټی یو او بل ته ښکښل تبادلې کول. بیخي مخامخ او لاس په لستونې جگړه روانه وه.

د بین الملل سازمان په دې ورځ په ټوله افغانستان کې بد وضعیت اعلان کړی. حالت کرار کرار سختېدل او ملت کرار کرار غرقېدی.

د چهارشنبې ورځ د اسد (۱۳مه)

امنیت او امنیتي ارگانونه د جگړو د زړه او د لارو د جوړونکو حیثیت لري، مگر تر ټولو جالبه دا وه، چې د امنیت اختیار کل او مسؤل د سولې د مذاکراتي ټیم رئیس هم وو. دوه متضاد دوه تر ټولو مهم جریانونه د یوه کس په لاس کې وه. دا داسې معنا لري، چې یو کس له خپل ځان سره شطرنج شروع کړی وي. دواړه لوبې خپله کوي، هم د ځان فکر کوي، هم د حریف.

د نن ورځ له همدې ریشخنده پیل سول، چې د سولې او جگړې مسؤل لومړی د جگړې راپور وړاندې کړی، چې رئیس جمهور چندان غور پر و نه نیوی، خو په سوله کې ټې ډېرې خبرې کښته او پورته کړې. که دا داسې وکړي، دلته چانسونه لږ دي، دلته ډېر دي.

نور بیا د نورو ورځو په څېر د رسنیو مسؤل د امنیت شورا مشاور، د اداره امور رئیس او د جمهور رئیس د دفتر رئیس ملاقاتونه وسول. په دغه ورځ ټې ولایتي شوراگانو ته بیانیه هم ورکړل. له دې بیانې وروسته ټې د نظامي تعیناتو له بورډ سره، چې ده خپله رهبري کاوه؛ ملاقات درلود. جالبه دا وه، چې دفاع وزارت، امنیت ریاست او داخله چارو وزارت خپل منابع بشري درلودل، مگر په ارگ کې بل بورډ جوړ سوی وو، چې نظامي تعینات وکړي. نو خود به اداره یو له بله شکېدلې او پرې وه. کس چې بورډ وټاکي، جواب گوږ به چا ته وي؟ گذارش او اکمالات به له چا غواړي؟

هی هی وطن / ۱۹۹

له غرمې وروسته د امریکا سفیر راغلی او کوبنبن ئې کاوه، چې دی لږ قانع او له پرېکړو سره سم ولاړ سي. مگر ده یواځې یوه خبره کول، چې دی د دې ملک رئیس جمهور دئ؛ خلکو ټاکلی. په هر صورت کې ستاسې خبرو ته غوږ نیسم، چې زما شرایط به منئ. ولي هغه هیڅ عملي نه وه. د ټولو لورو توافق دا وو، چې دی نه وي، مگر د ده اول شرط دا وو، چې موقته نه بلکې. اضطرابي اداره دي اعلان سي. دی به په درې کاله کې هر څه تېر کړي، مگر اوس ډېر ناوخته وو؛ هر څه خلاص وه.

کله چې دې خبرو نتیجه ور نه کړه؛ جمهور رئیس د امریکا پر ضد ناڅاپه د ایران دعوت د نوي رئیس جمهور د تحلیف مراسمو ته ومنی. ډېرو مشاورینو ورته وویل: په دونه حساس وخت کې څو سنگره خلاصول نه دي لازم؛ مگر هغه و نه منل.

نن په مجموعي توگه د لوی کندهار په خاصه توگه د هلمند او کندهار وضعیت سخت خراب وو. د لوی کندهار هغه مشران، چې شل کاله ئې ځانونه مشران کړي وه؛ د ځان له بېرې د پخواني جمهور رئیس په کور کې راټول وه. ډېرې توندي خبرې تبادله سوې، ځینې کسانو خو ډېر په شدت پخوانی ولسمشر محکوم کړئ، حتی یوه سپین ږيري ورته ویل: یوه ورور دي د ښار گرده قومي مشران مړه کړه. بل ورور دي عینومپنه چور کړه او اوس دي یې له کشر ورور سره پر جنگ دئ.

هغه له پخواني عادت سره ټولو ته ویل: هر څه منم. هر څه به سوي وي. اوس څه کوی، جنگپری؟ یوځای کېږی؟ که سوله کوی؟

له ډېرو اوږدو بحثونو وروسته فیصله وسوه، که زور هم معلوموي؛ د ښار دباندي به وي. که کمربندونه را مات سوه، په ښار کې به څوک جنگ نه کوي.

دوی همدا خبرې کولې، چې ډېره درنه چاودنه وسوه. په مخامخو کې نارې سوې. یوه ساتونکي ږغ وکړی، ول: خیر و خیرت دئ. د وزیر دفاع کور موټر بم وواهه.

دا پس له شپږو میاشتو لومړی په بنار کې دننه لویه حمله وه او دا دارگ او امریکا سفارت د اړیکو د خرابېدو لومړۍ اخطاریه وه. د روزگان یوه مشر په زوره انالله وانا الیه راجعون وویل. ټولو ورته وکتل، هغه وویل: د روزگان یواځنی مشهوره لیکوال او مؤرخ بارک عاطفي ئې په خپل کور کې وژلی دئ. داسې ښکارېده، چې هر څه د پاشل کېدو خوا ته روان دي او مشکلات شېبه په شېبه زیاتېږي. ټول غور غور دي، چې څه کېږي.

د اسد خوارلسمه د پنجشنبې

په بنارونو کې اور بل وو. د نیمروز کنگ اولسوالي له اوږدې محاصرې او تېزي جگړې وروسته تسلیم سول او جمهور رئیس چې لومړی ئې د امریکا غوښتنو ته غاړه کښېښول او ټول تازه دمه هوسا سوي او په زندانونو کې ښه عقديان سوي او چاغ سوي. دوولس دیارلس زره تنه، چې دوی وه، یا د دوی په تور بندیان سوي وه؛ ازاد کړل او بیرته ئې د امریکا سره دښمني اعلان کړه. نو که تا دښمني او جگړه کول، دښمن ته دي بندیان ولي ایله کړه. د هغوی ختم سوی بشري ځواک دي ولي ور پیاوړی کړی.

او د امریکا په ضدیت کې دونه بې حسه سوی وو، چې په همدې ورځ ایران ته له رسېدو سره هلته سفیر، چې د ده نازدانه هم وو؛ ورته وویل: رئیس صاحب، بې وخته رانغلي؟

ده په ډېر قهر ورته وویل: خپله شاعري کوه.

بیا ئې په زوره زوره په خپل لحن وخنډل او خجالت غونډي هم سو. ایران دا مهال تر حکومت له مخالفینو سره ډېري قوي اړیکي درلودلې او له دغه سفر څخه یوه میاشت مخکې ئې د مخالفینو او حکومت د یوې ناستې منځگړیتوب هم کړی وو، چې امریکا په دې هیڅ نه وه خوشحاله. د لښکرگاه ډېره برخه طالبانو نیولې وه. هرات هم نیم په نیمه وو. د جگړې

هی هی وطن / ۲۰۱

ملاتړ او روحیه قصداً اخیستل سوې وه. د هرات د اولسي پاڅون مشر حکومت تورن کړی، چي کړي وعدې ئې پوره نه کړې او دی ئې تش د دښمن په وړاندي په سنگر کي درولی دئ.

د جمعي ورځ د اسد پنځلسمه

دا ورځ د سقوط سبب او پيل سول. د امريکا له سفير سره له ناستي وروسته نور جمهور رئيس نه چا ته غوږ نيوی، نه ئې چا ته حال وايه.

په دغه ورځ د ټول عمر خلاف، چي جمهور رئيس به په بهرنيو سفرونو کي درېشي اغوستل؛ افغاني لباس او شخه لنگوټه ئې تړلې وه. د سپاه مشر ورته راغلی، روغېر ئې وکړی. مگر ښه راغلاست په مجموعي توگه ډېر سوړ وو. د جلسې په اخير کي يوه شناوي سړي، چي وروسته په کابينه کي وزير خارجه اعلان سو؛ د سپاه له مشر سره راغلی او په ټوکه ئې جمهور رئيس ته وويل: داسي ښکاري، چي د لنگوټو والا ښه راغلي ته دي آماده گي ونيول او بيا يې ژر خبره بلې خواته واړول.

دوی به لا په مجلس کي وه، چي د وتلو په حال کي جمهور رئيس خپل ټيم ته وکتل، چي يو له بل سره پس پسک کوي. جمهور رئيس سخت کړونچېري: که مهمه خبره وي، په زور وواياست، چي زه هم خبر سم. لومړي سکرتېر غوښتل خبره واړوي، خو د جمهور رئيس قهر مجبور کړی، چي ووايي نيمروز سقوط سو.

سفير کرار وويل: امريکا خپل انتقام واخيست.

سکرتېر لږ زړور سو، ويل: شبرغان هم سقوط سو، خو د مارشال زوی د ولايت مقر بيرته نيولی دئ.

په دې وخت کي د سفير له خولې ووتل: واخ دواخان.

جمهور رئيس عاجل ورته وکتل، ول: څه خبره ده؟

سفیر وویل: د ارگ د ویاند مرستیال دواخان مینه پال ئې پر دارالامان سړک په شهادت رسولی او طالبان ئې د وژلو پړه هم اخیستی ده. جمهور رئیس نور له خولې لاس واخیستی او پر له پسې توگه ئې ټولو ته بنکنخل کول، خو امریکا ئې په هره دوهمه بنکنخله کي یادول. بیا سکرتر ته وویل: مارشال پیدا کړئ، سبا ئې ملاقات ته را وغواړئ.

د شنبې ورځ د اسد ۱۹

وایي اوبو اخیستی څگ ته هم لاس اچوي. بالاخره د کلونو جدایی او تبعید وروسته جمهور رئیس خپل پخوانی مرستیال او بدعمله جنرال په ناز او نواز پخلا کړی او په ارگ کي ئې ملاقات ورسره جوړ کړی. جنگي قومندان د مارشالی په درېشۍ کي څمار جمهور رئیس ته وویل: گلم جم می اوس هم لېوان دي. نظامي حالت اعلان کړه. زه درسره یم.

جمهور رئیس په ټوکه ورته وویل: زمور له یوه بل احمدزي سره ورسره وې، هغه خو دي په اعدام کړی. له دې سره ټولو په زوره وخنډل.

هره ورځ په لیست کي د پیسو د چاینلونو سره حتماً مجلس وو. د اداري اصلاحاتو پخوانی رئیس، چي اوس د مذاکراتو د تیم غړی وو؛ د نن لومړی ملاقات درلودی. له هغه وروسته د بانک بهرنی رئیس، چي اوس ئې د غزني تذکره هم ورته اخیستی وه؛ اوږد محاله نامعلوم مجلس درلودی.

وروسته ئې د سترې محکمې له هئیت سره وکتل، چي ده ته حقوقي حل لاره ور وښيي. خبري ډېري وسوې، خو له مجلس وروسته جمهور رئیس لومړي سکرتر ته وویل: دا جمله می ډېره خوښه سوه، چي حقوقي هیڅ تسلیم نه کړم. نه استعفاء او نه هم حکومت سپارل. لاره باید همداسي خلاصه پرېږدم.

مازديگر مهال په رسنیو کي عکسونه او ویديوگانې خپرېدلې. طالبانو

هی هی وطن / ۲۰۳

شبرغان او د خمار مارشال کور ونيول او يوه طالب د مارشال درېشي اغوستې وه او ريشخند ئې په واهه .

او له شبرغانه پر څلور ولايتونو کندوز، تخار، بدخشان او مزار حملې شروع سوې .

د يک شنبې ورځ د اسد اووه لسمه

نن جمهور رئيس تر اته نيمو بجو نه وو راوتلی . ډېرې ورځې وروسته ئې له لومړي مرستيال سره د ليدلو وخت ټاکلی وو . داسې معلومه، چې تر منځ ئې وضعيت سم نه دئ . مگر په ښکاره څه خبره نه راوتل . د دې مجلس په محتوا څوک پوه نه سول، خو اوازونه ئې پورته وه . داسې ښکارېده، چې لومړي مرستيال د جگړې او امکاناتو او واک اخيستلو کونښن کاوه، مگر نتيجه ئې نه درلودل .

له دغه مجلس وروسته بيا هم د هغو څلورو تنو مجلس وو . اول د رسنيو مسؤل، بيا د امنيت شورا سلاکار، بيا اداره امور رئيس او بيا د دفتر رئيس .

د ورځې په منځ کي د پخواني جهادي رهبر، چې په پغمان کي اوسېدی؛ له هغه سره هم مجلس وسو او د هزاره گانو له عينکي مشر او د پخواني جمهور رئيس له مرستيال سره هم تلفوني خبري وسوې . داسې ښکارېده، چې جمهور رئيس غوښتل يو ځل بيا د جنگيانو لمنې ته ځان ور واچوي . خو هغوی هغه زاړه جنگيان نه وه، زور ئې اوبه سوی وو .

جالبه دا وه، چې په دې ورځ جمهور رئيس د خپل تجارتي شريک او د کاکا زوی، چې په پروژوي مافيا او د المپيک په قبضه کولو تورن وو، په فرمايش د هغه له فرمايشي المپيکي ډلې سره د ولايتونو د سقوط په جريان کي بانډار درلودی او په همدې ورځ ئې له ځيني تاجرانو سره هم ملاقات درلودی .

د شپې پر نهه بجې ئې يوه پټه تلفوني مکالمه هم درلودل، چې هيڅوک

پوه نه سول، چي څوک وو او د څه شي په اړه وو. د همدې ورځي تر ماښامه سرپل په بشپړه توگه سقوط سو او په کندوز کي جگړه په شدت سره روانه وه. د هلمند او هرات جگړه په خپل اوج کي وه او دواړو لورو خپل زور ښکاره کاوه.

دوشنبې ورځ د اسد اتلسمه

پېښي زياتيري، مگر ارگ ډېر کرار او عادي لگيا دئ، لکه هيڅ چي نه وي پېښ. طوفان همپشه مخکي سېلی لېري. دا سېلی را رواني دي. مړي دي، جگړې دي. د سيمو سقوطونه روان دي، مگر ارگ د همغه پنځو کسانو په پنجو کي دئ او جمهور رئيس ته نه څوک ور پرېږدي او نه هم څوک جرئت لري، چي خبر ور ورسوي. هر څه ورته محدود کړل سوي، يواځي هغه کسان او خبري ور رسيري، چي همدغه محاصره کوونکي ئې غواړي.

په منځ منځ کي خپله جمهور رئيس د يو چا ليدل وغواړي، يا خبري وکړي؛ هغه کيري. نور هر څه په ابهام کي روان دي. هيڅوک نه پوهيري، چي څه کيري. د هر چا دا فکر دئ، چي يوه معامله روانه ده، خو خرابيري، که فقط حکومت بدليري. نور هر څه سم دي. شل کلني جگړې هغوی، چي جگړه ئې روانه ساتلې؛ دوی نشه او مست کړي. توقع ئې نه ده، چي هر څه ختميري او حالات بدليري. هر څوک يو بل چا ته په تمه دي. هر چا يو ځای تارکي غځولی دئ. خپل پلان هيڅوک نه لري، هر څوک د بل پلان ته منتظر دي.

جمهور رئيس په دغه ورځو کي تر ټولو زيات هغه خلک ويني، چي په تېرو شلو کالو کي ئې تر ټولو ډېر سپک کړی او ډېر ورسره جنگېدل. نن په هغوی کي بقا پلتي.

پخوانی جمهور رئيس چي ئې تورنوی، چي دوی ته ئې ډېر وخت ورکړی وو؛ دی اوس خپله ويني، چي اصلي د قوت منبع همدا دوی وه او زور ئې ټول

هی هی وطن/ ۲۰۵

له خارجي منابعو سره وو؛ چي د هیچا زور نه په رسېدی. هغه د نن ناستي د پخواني جهادي قومندان او د تلوالي ویاند او بیا د پخواني جمهور رئیس ور وستی. لومړي مرستیال سره وه، هغه ورته وویل: پاکستان تماس نیولی او ملاقات غواړي.

جمهور رئیس وویل، چي په دې اړه به بیا وږغېږو. ته اوس د مقاومت امکان لرې، که نه؟

هغه ورته وویل: مقاومت خو په امکاناتو کېږي. هغه امکانات ټول یا بهرنيانو په دې دې آږ کي ټول کړل او یا ئې هم د ډیپوگانو څخه د زړو اسلحو په نوم ټوله نامعلومو ځایو ته انتقال کړل. حتی خپل را کړي سټینگر ئې خپله بیرته دانه په یونیم میلیون ډالر رانیول.

دا ملاقات بې نتیجې پای ته ورسېدی. د پخواني جمهور رئیس د دفتر له رئیس سره مجلس وو. له هغه ئې د کابل د غرب ملاتړ وغوښتی. هغه ته ئې وویل: لوبه تاسي ته جوړه ده. په داعش مو ختموي.

له دغه مجلس وروسته ئې کوشنېن وکړی، قوتونه تشویق کړي. ویډیويي مکالمې ئې وکړې، خو خبري او له هغو لورو روحیه دونه ضعیفه وه، چي هغه ویډیوگانې ئې خپرې نه کړې.

له هغه وروسته ئې د بین الملل له خاص استازي سره ولیدل. هغه ته ئې د ټولو بهرنيو قوتونو بلخصوص امریکا شکایت وکړ، مگر هغه یواځي د اوربند او سولي خبره کلکه نیولې وه.

له دې وروسته ئې هغه کسان، چي تازه د ځان د ساتني له ډاره د حکومت ملاتړ غوښتنی وو؛ غونډه را ولبل او له هغوی څخه ئې د مقاومت او جگړې وعده واخیستل. مگر په دې ناسته کي بیا هم هغه کسان نه وه، چي واقعاً تاثیرگذاره وه.

له هغه وروسته ئې امنیتي غونډه را وغوښتل. د ټولي ورځي د جگړې دوسیه ئې جوړه کړه او د امریکا سفیر ئې را وغوښتی. هغه ته ئې وضعیت

تشریح کړی او د ټولې ورځې د جگړې دوسیه او ملاتړ ئې ور ښکاره کړی. هغه غوږ نیولی وو. په اخیر کې ئې یواځې دونه وویل: زه به ستاسې خبرې ورسوم. خو د افغانستان موضوع زموږ له لوري تړل سوې. موږ یواځې اوس پر سوله تمرکز لرو. جگړه په انتخاب کې نه سته.

په همدې ورځ سمنگان سقوط سو او د شمال خلک د جگړې او طالبانو له ډاره پر کابل را شور سول او د کابل پارکونه او دښتونه د بې ځایه سوو خلکو ډک سول.

مانښام ته تخار هم په بشپړه توگه سقوط سو. تر دې وخته په دغه ورځ زرنج، شبرغان، تالقان او ایبک په بشپړه توگه تصفیه او د طالبانو واک سو او طالبانو پر مزار، میمنه، پلخمرې او فیض آباد حملات تېز کړل. حکومت اعلان وکړی، چې په تېره شپه او ورځ کې ئې پنځه سوه نهه او یا طالبان وژلي دي، مگر طالبانو رسماً دا خبر درواغ باله.

سه شنبې ورځ د اسد ۱۹

د حالاتو پېژندل او له هغو سره حرکت د یو ښه رهبر تر ټولو مهمه ځانگړتیا ده. دا په روانو ورځو کې، چې د سقوط او جگړو لړۍ شروع سوه؛ ډېره عجبه وه، چې د جگړې د تحلیل او محار له پاره هیڅ ځای نخشه نه وه غوړېدلې او مشترکه رهبري نه وه ناسته، چې جگړه عملاً وگوري، بررسی ئې کړي او تحلیل ئې کړي او بیرته پلان وضعه کړي.

په ارگ کې یواځې همغه عادي حالت حاکم وو. پنځه ویشت ولایتونو کې جگړه روانه وه او لس ولایته سقوط وه؛ خو د ارگ حالت هم هغسې عادي وو.

جمهور رئیس د معمول په څېر امنیتي راپور واورېدی. وروسته ئې د ملي انکشاف د شرکت له رئیس سره ملاقات درلودی. بیا د معارف له وزیري سره

هی هی وطن / ۲۰۷

ولیدل.

کله چي د دفاع وزارت فشار زیات سو، وزیر دفاع او لوی درستیز ته ئې موقع مساعده کړه. په دغه مجلس کي اوازونه ډېر پورته سوه. لوی درستیز په سخت قهر جمهور رئیس ته وویل: زما سلگونه سربازان پر میدان شهیدان پراته دي. دغه اومه خوله هلک نه د تلفون جواب وایي، نه مو تر تا را پرېږدي.

وزیر دفاع په سخت قهر وویل: پر کور مي د موټر بم چاودنه وسوه، بیا هم نه يم توانېدلی، چي ستا سره تماس ونیسم. نیم هیواد سقوط دئ. مور درې سره ارگانه امنیت، داخله او دفاع له ارگه پرې یو.

د امنیت مشاور په وزیر دفاع زور نه رسېدی؛ لوی درستیز ته ئې ویل: خپله ناکامي پر ما مه تاوانئ.

رئیس جمهور هم عصباني سو او خبره بیخي غالمغال ته ورسېدل. جمهور رئیس بنکنخل شروع کړل او لوی درستیز همداسي په عسکري طلاطم او قهر بې له اجازې ووتی. ول: تاسي پوه سه، حکومت مو.

له هغه وروسته امرالله صالح بیا راغلی او خپلي پخوانۍ خبري ئې تکرارولې، مگر جمهور رئیس په یوه او بله غلطوی.

وروسته د کابل د غرب درې سره مشران راغلل او جمهور رئیس چي د داعش په اړه ډارولي وه؛ د امنیت رئیس ئې هم ورته را وغوښتی او دوی ئې مقاومت ته را وبلل. د امنیت شورا مشاور ورته وویل، چي زه به ټول تسهیلات درکړم، خپل امنیت خپله ونیسی.

له دې وروسته جمهور رئیس د سولي له وزیر سره ولیدل او بحث همدا وو، چي سوله باید په هغه شرایطو وسي، چي دی ئې غواړي. له هغه وروسته ئې د رښیو له مسؤلینو سره ملاقات وکړی او له هغوی ئې خواهش وکړی، چي د سقوط خبرونه مه خپروئ، روحیه خرابېږي.

بیا د امنیت د شورا سلاکار د برتانيا د سفارت د کاردر مجلس ته بوتلی. هغه ته هم جمهور رئیس همدا خبره کول، چي تر وروستی ساه جنگیږي. هغه

شو واره په رمازه کي ورته وویل، چي هر څه خلاص دي. مگر جمهور رئیس هیڅ نه اورېدل.

په فراه، بلخ، بغلان او فاریاب کي سخته جگړه روانه وه. د فراه ځیني سیمي سقوط سوې او د کاپیسا د نجراب د اولسوالی د سقوط راپورونه هم خپرېدل. په دغه جگړو کي یواځي په کندهار، فراه او بادغیس کي دېرش زره کورنۍ بې ځایه سوي وې.

د کابل پارکونه او کوڅې له شمال څخه د راغلو خلکو څخه ډک وه. او جمهور رئیس او تیم ئې له خپله ضده نه پر شا کېدل او هر څه ئې په خپلو شرایطو مقید کړي وه. نه ئې جگړې ته زور او قوت درلودی او نه هم د جگړې یا سولې پلان.

چهارشنبه د اسد شلمه

په دې ورځ جمهور رئیس مزار ته ولاړی، د والي په قصر کي ئې غونډه را وغوښتل، مگر د شمال زورور امپراطور خودخوانده او خمار مارشال حتی ورته را نه غلل. والي بهانه وکړل، چي د جنگ په محاذ کي دئ. بالاخره جمهور رئیس مجبور سو، د امپراطور کور ته ورغلی. هغه دوستم او نور هم راټول کړي وه. هلته ئې د ځواکونو واک ټول امپراطور ته ورکړی او مارشال ئې معاون سو.

په پنځه ویشت ولایتونو کي جگړه روانه وه. په همدې وخت کي طالبانو اعلان وکړی، چي بدخشان مکمل د دوی تر تسلط لاندې دئ.

مارشال او کلم جم ئې اعلان وکړی، چي اوس به شمال بیا د طالبانو هدیره سي. په همدې هیله د مزارې نظامي واکمنو اعلان وکړی، چي دوه سوه جنگیالي ئې په دې ورځ وژلي، چي درواغ وه.

په همدې ورځ د امنیت شورا په خورا بې منطقه توگه د هلمند جبهه ماته کړه. د جگړې دواړه قومندانان ئې کابل ته وغوښتل. یو ئې لوی درستیز اعلان

هی هی وطن / ۲۰۹

کړی او بل د خاصو ځواکونو قومندان. هلمند یواځنی جبهه وه، چې پنځه ویش وړځي ئې بې له توقفه جگړه کړې وه او په دې سره هغه خط مات سو.

د پنج شنبې ورځ د اسد یویشتمه

دا ورځي لکه غلبوزي سړی خوري. وخت هیڅ نه تېرېږي. ټول منتظر دي، چې څه کېږي. هغوی چې جنگېږي، هم په تمه دي، چې جنگ درېږي. او ټول فکر کوي، چې یو څوک سته او هر څه پر مخ بیایي. مگر په حقیقت کې هر څه پر خپل سر روان دي. هیڅوک، هیڅ چیري جدي نه دي مصروف.

جمهور رئیس سهار بیا له انګک بنگک او کللوله سنگکه سره، چې همېشه هر سهار په قطار کې ناست وي؛ ملاقاتونه لري، خو ترتیب ئې کله ناکله بدل سي.

نن لومړی د امنیت د شورا سلاکار، بیا د اداره امور رئیس، بیا د دفتر رئیس او بیا د رسنیو مسؤل ولیدل. بیا ئې د پرون په تداوم د کابل د غرب گروپ ولیدی او له هغو ئې د مقاومت غوښتنه وکړه.

لسو بجو ته یو بد خبر راغلی، چې غزني سقوط سو او والي ئې د کابل خوا ته را روان دئ. په موټر کې ئې یادگاري عکس هم اخیستی وو. په څو ساعتو کې په وردگو کې پولیسو ونیوی او برحاله والي ئې بندي کړی. د هرات جگړه د هرات تر ارګ او لویي جامعي را ورسېدل. د جگړې د مشر ویدپوګاني خپرېدلې، چې په لویه سپینه ریره چانته وهلي، په منډه وو.

درې نيمې بجې په ارګ کې ځوانانو اندوخر اچولی وو. هغه خلک، چې ارګ حکومت او د غني ټوله اداره ئې په سرو جرابو او سرو نیکتایو بدنامه کړه. زر تنه ځوانان په عجبه عجبه ستایلو کې راټول کړي وه. ملت په وینو کې غرق وو. ځلمیان نینه نینه کېدل. دوی په ارګ کې د ځوانانو د ورځي جشن نیولی وو.

جمهور رئیس په دې پوه سوی وو، چي د جوان سازي پر ځای ئې اداره ماشوم سازه کړې ده.

جمهور رئیس په قهرجن انداز او څرېدلي مغزي تالار ته ننوتی. په ځوانانو کي هغه پخوانی جوش هم نه سته. اصلاً د ځوانانو ځای په داسي حالاتو کي سنگر او د اولس وینبول دي. دوی ناست وه، خپله ورځ ئې لمانځل.

رئیس جمهور د معمول خلاف د ادارې د ځوانولو او د ځوانانو پر موضوع نه برغیري. احساساتي دئ. داسي ښکاري، چي دا خبري ور رسېدلي، چي ټول وايي، باید استعفاء وکړي. ډېر په قهر او چغو ئې وویل، چي ملت ټاکلی ملت دي بل مشر وټاکي، چي زه ليري سم. چي دا خپله یو ناممکنه مسئله وه او ټول په دې پوهېدل.

د شپې نهه بجې جمهور رئیس په ډېر قهر د امریکا له خارجه او بهرنیو چارو له وزیرانو سره خبري کولې. هغو دواړو کوشنن کاوه، چي دی استعفاء ته قانع کړي. خو ده یوه خبره ټینگه کړې وه، چي ملت دي تصمیم ونیسي. بالاخره دفاع وزیر هم عصباني سو، ول: کوم ملت؟، چي تا ته ئې اووه لکه رایي هم در نه کړې؟ او دا مباحثه په جنجالي توگه قطع سوه.

د دغه مکالمې تر ټولو جالب اړخ دا دئ، چي بې له جمهور رئیس بل هیڅوک نه حاضر دي او نه هم خبر دي. حتی تخنیکي کس هم نه سته او دا ډول پېښي اکثر هغه وخت کېږي، چي جمهور رئیس د بل چا نظر او خبره اصلاً نه غواړي؛ په هغه مورد واورې.

دا داسي ورځي او شپې دي، چي ټوله سرسامه دي. ټول یو له بله پوښتي، چي څه پېښېږي. مگر هیڅوک نه سته، چي جواب ووايي. ټوله شپه د کابل اسمان هلیکوپترو نیولی او پر له پسې ځي او راځي. دا هغه امریکایي تازه نفسه عسکر را رسوي، چي د امریکا او د هغو د پلویانو د ایستلو له پاره راځي. هر څوک کوشنن کوي، چي په کوم لیست کي ځان واچوي او بهر ته وتښتي.

د جمعی ورځ د اسد دوویشتمه

بالاخره هغه څه پېښ سول، چې پاڼه ئې واړول. د کندهار له احمدشاهي ارگه د طالبانو ویاند اعلان وکړی، چې کندهار او هرات هم په بشپړه توگه د دوی په واک کي دي.

کندهار د افغانستان کيلي بلل کېږي. هر وخت چې د تاریخ په اوږدو کي کندهار له هر چا سره وو؛ د سيمي ټوله واکمني ئې په لاس کي وه او هر ځل انقلاب له همدې ځايه راپیلېدی.

د کندهار او هرات سقوط په بشپړه توگه پاڼه واړول او خلک ټول لازيات متوجه او څرک سول. په څو دقیقو له هراته ویډیوگانې خپرې سوې، چې د هرات والي، د امنیت رئیس، امنیه قومندان او د اولسي پاڅون عمومي قومندان، چې پخوا هم په تېر دور کي له طالبانو سره بندي وو او داخلي وزارت مرستیال او د ظفر قل اردو قومندان هم طالبانو ته تسلیم سول.

د دغې ورځې تر مازدیگره بادغیس او غور هم په بشپړه توگه تسلیم سول او بې له جگړې زندانونه مات سول. دا تر ټولو جالبه خبره وه، چې طالبانو هیڅ کسان نه درلودل؛ سیمو ته په رسېدو ئې لومړی زندانونه خلاصول، چې نفر ئې زیات سي، تر څو د سیمو کنترول ته ورسېږي.

غرمې ته طالبانو د اولسي پاڅون له مشهور جهادي قومندان سره ویډیو خپره کړل او وئې ویل، چې مور عمومي عفوه (بخښنه) اعلان کړې ده. له چا سره غرض نه لرو.

تر دې وخته دوولس ولایته طالبانو لاس ته لوېدلي دي. په رسنیو کي دا خبر خپور دئ، چې اووه لس ولایته طالبان نیسي، بیا به اوربند اعلاییږي. مگر

بايللې روحيه او بې له مقاومته هر څه ايله کول دا بښي، چي نه؛ کار تر دې ډېر خراب دئ.

د جمهور رئيس په کاري پلان کي نن پر لس نيمې بجې د بېخايه سوي کسانو ليدو ته ورسې، مگر د وضعيت د خرابتيا په خاطر دا ليدنه ځنډول سوې ده.

پر دوه نيمې بجې د سلام خانې په الحاقه کي خاصه امنيتي غونډه را غوښتل سوې ده. د سولي د عالي شوار رئيس نن د معمول خلاف تر ټولو هم مخکي راغلی او هم د جمهور رئيس راسته لاس ته ناست دئ. غونډه جمهور رئيس په احساساتي وينا شروع کړل. له لومړي مرستيال سره ئې څو د ناز غاړي او يو د بل توصيف وکړی او مجلس بيخي نادیده نيول سو. بيا خبري اوږدې سوې. د دفاع وزير او لومړي مرستيال تر منځ له وخته رقابتونه موجود وه او دواړه د پنجشېر وه. يوه ځان پخوانی او مشر باله، مگر بل ځان د جمهور رئيس لومړی مرستيال او وزير دفاع ئې خپل مامور باله. مگر وزير دفاع ځان تر رئيس جمهور هم کښته نه باله، ځکه دا چوکۍ د معاملې پر اساس ورکول سوې او جمهور رئيس ئې هم د ليري کولو واک نه درلودی.

جمهور رئيس مداخله وکړل، موضوع ئې بلي خوا ته واړول. په دې وخت کي د امنيت رئيس خپل گذارش وړاندي کوي او د کابل امنيت سخت تر گواښ لاندي بولي. داخله نوی ټاکل سوی وزير، چي د جمهور رئيس د يوه سکريټر پلار دئ او د هغه په فرمايش وزير داخله سوی دئ؛ مداخله کوي، چي نه، کابل مشکل نه لري؛ کمربند سخت محکم دئ. د امنيت رئيس څنگ ته ناست د رسنيو مسؤل ته ليکي؛ وايي درواغ وايي.

په دې وخت کي د رسنيو مسؤل پشنهاد کوي، چي جمهور رئيس دي دغه احساساتي بيانيه ثبت او خپره کړي. ټول توافق کوي. وروسته د امنيت د شورا سلاکار وايي، چي د دې ناستي راپور دي نه خپريري.

هی هی وطن / ۲۱۳

مگر خو دقیقې وروسته لومړی مرستیال له خپل ټویټر پانې د یادي غونډې ټول جزیات خپروي. تر دې وخته د افغانستان اداره د خدای په فضل چلېدلې ده. وزیر دفاع له لومړي مرستیال سره په جنگ دئ. لومړی مرستیال له امنیت شورا سره، امنیت رئیس وزیر داخله سره. د جنگ قوه خپل په منځ کي خبري او توافق نه لري. نو پلان او اراده او اداره به څه ولري.

شپږ بجې د پلان له مخي جمهور رئیس بالا حصار ته د یو پیغام د ثبتولو له پاره ځي، تر څو روحیه ایجاد کړي. پلان دا وي، چي وزیر داخله، دفاع، رئیس امنیت، دواړه مرستیالان او ټول حاضر وي؛ مگر یواځي وزیر دفاع حاضریري، نور ټول ځان پټوي. دا پیغام هیڅ کله خپور نه سو.

د شپې پر دوې بجې امیرپوپ، چي ځان د شمال امپراطور بلی او خممار مارشال له لوی قطر زغروالو سره د حیرتان بندر پر پله بنکاره سوه او هر څه ئې ځای پر ځای پرېښول او د تاجکستان تر مرز واوښتل او بالاخره مزار هم سقوط سو. اوس یواځي ننگرهار پاته دئ، چي حساب پر کېږي. مگر هلته خاموشي ده، نه جگړه سته او نه هم کوم تحرک

شنبه د اسد دروېشتمه

نن له سقوط څخه یوه ورځ مخکي ده. درې ورځي کېږي، چي هره ورځ د نوي سقوط خبري کېږي. د جمهور رئیس نن ورځ بیا هم د انگوړو و منگوړو او چیچي مچونگوړو (د سولي وزیر، د امنیت شورا سلاکار، د اداره امور رئیس، د رسنیو مسؤل او د دفتر رئیس) له ملاقاتونو شروع سوه.

تېره شپه جمهور رئیس یو ځل بیا د امریکا د بهرنیو چارو له وزیر سره خبري کړي وې او وخت ئې غوښتی وو. مگر چندان لویه نتیجه ئې نه درلوده. پر لس نیمي بجې جمهور رئیس یو پیغام خپور کړی، مگر هیڅ کشش او انگېزه ئې نه درلوده. پروڼ چي کوم پیغام له تشدد او ولولو ډک ثبت سوی؛ هغه نادیده

ونیول سو او نن په پیغام کي پر معقول سیاسي تامل خبري وې. د جمهور رئیس دغه کښته او پورته موقف ټول حیران کړي وه. اول ئې له امریکا سره زور واهه. بیا ئې بندیان ټول ازاد کړل. بیا ئې جگړه اعلان کړه. بیا بیرته معقول تامل ته راغلی.

له غرمې وروسته تر ټولو مهمه ناسته وه. د افغانستان په اړه دا یو له مهمو اړخونو څخه دئ، چي همپشه تر رسمي حکومت پورته یا د رسمي حکومت په څنگ کي یو اولسي حکومتداري هم سته، چي په هر ډول حالاتو کي خامخا مخ را څرگندوي. که څه هم د ورستیو پنځو لسيزو بهرنیو مداخلو پر اساس دغه اولسي حکومت تضعیف او ناوړه کسانو ته رسېدلی، خو بیا هم سته او پر ځای دئ او خلک حیا ځني کوي.

په سپېدار ماڼۍ کي دغه غونډه روانه ده. د هیواد د ټولو برخو او قومونو اوسني مشران ناست دي. د سولي مشر پخواني اولسمشر ته وویل: طالبان له جمهور رئیس سره هېڅ ډول تامل او مذاکراتو ته نه دي حاضر او مطلق د ده په نه شتون کي مذاکرات کوي. کابل ته د نه ننوتلو تضمین او وعده ئې سپارلې او مذاکراتو په نتیجه کي مشترک حکومت ته راضي دي، خو دلته اوس یوه اړتیا ده، چي جمهور رئیس باید په لیکلې بڼه واک مذاکراتي ټیم ته وسپاري، چي هغوی هر ډول فیصله وکړه؛ دی ئې بیا د ماتولو جرئت و نه لري.

پخواني جمهور رئیس وویل: دا کار ابداً نه کوي، خو بیا هم ټول به ورسو، غیر مستقیم به ئې پوه کړو.

پخواني سلاکار ئې ورته وویل: ته مشرتوب واخله، زموږ درباندي آمین دئ. دا کار کنترول کړه.

ټولو په یوه بزغ وویل، چي هو رئیس صاحب، دا بې تانه کیري.

پخواني جمهور رئیس خپله چپنه سمه کړل، ول: ابداً زه مشرتوب بیا پر غاړه نه اخلم. ستاسي سره ولاړ یم، د وطن په هره موضوع کي ولاړ یم. مگر

هی هی وطن/ ۲۱۵

واک ته هیڅ نور علاقمند نه یم. هغه بنیادونه، چې خپله می ایښی؛ هغه نه نروم. جمهوري ارزښتونه باید تداوم وکړي، دا لاره باید را و نه گرځي، باید مخ ته ولاړه سي.

د سولي مشر وویل: تاسي راځئ اول جمهور رئیس پوه کړو، چې د کابل د ویرانی مخه ونیسي او یوه بغل ته سي. له هغه وروسته په مذاکراتو کې دا نور مشکلات خپله حلېږي.

نور بحث هم اوږد سو، مگر پخواني جمهور رئیس وویل، چې وخت مو دوه نیمې بجې اخیستی وو او درې بجې دي؛ درځي چې ورسو. وروسته همدا خبره پخه سوه، چې دفتراً به له هغه واک وغواړي. وروسته به نوري خبرې په مذاکراتو کې حلېږي او له دې سره ټول د چهار چنار قصر په لور روانېږي.

هملته د سولي د چارو مسؤل او د سولي برخي مشاور او د رسنیو مسؤل مخکي موجود دي. د جمهور رئیس دواړه مرستیالان نه سته، ارگ لکه بایلل سوی سنگر خالي دئ. په دې ناسته کې پخواني جمهور رئیس، د سولي مشر، د مشرانو جرگې مشر، د اولسي جرگې مشر، د پخواني اولسمشر پخواني مرستیالان، د کابل د غرب د خلکو مشران، د مارشال خوبوری زوی، وزیر خارجه، د امنیت شورا سلاکار، د دفتر رئیس، د اداره امور رئیس او د سولي وزیر حاضر دي.

ټول خاموش دي. مخونه ئې څرېدلې دي، لکه ماته خوړلي سرتېري، لکه بایلونکي قماربازان. هیڅوک هیچا ته حتی د کتلو تاب نه لري. ټول پوه دي، چې هر څه ختم دي. دوی هیڅ کله نه سول راټول، مگر اوس ډېر ناوخته دئ. پخوانی اولسمشر، چې اوس ئې هم حیثیت هغسي ساتلی؛ په تور سر او چسپ بدن دې ارگ ته راغلی وو اوس رېږدېدلی بوډا دئ. که څه هم اوس شل کاله اوسني دي، مگر د ده په حیثیت کې تغیر نه دئ راغلی. ځان ئې هماغسي ساتلی دئ.

د اداره امور مشر ته ئې اشاره وکړه. هغه په منډه ورته راغلی. ده په کراره

ورته وويل، چي رسنيز ټيم رخصت كړئ. دا مجلس بايد پټ پاته سي. تشريفاتي نه دئ، خپل منځي مشوره ده. هغه هم ټول ټيم به له چون او چرا رخصت كړي. يواځي يو كامره مين د عكسونو د ثبت له پاره د ارشيف په خاطر پاته سو.

وروسته جمهور رئيس هم په بايللي روحيه او څرېدلي مخ مجلس ته راغلي. قران شريف وويل سو. جمهور رئيس مايك چالان كړي، مگر د معمول خلاف هيڅ خبري نه لري. هغه عادي خبري، چي به ئې دېرش دقيقې وې؛ نن يوه دقيقه خبري نه لري. د سولي مشر ئې مخاطب كړ، ول: زه تاسي اورم.

هغه پخواني جمهور رئيس ته مخ كړي او خواهش ئې وكړي، چي تاسي مشر ياست، د ټولو پيغام وړاندي كړئ.

پخواني اولسمشر عاطفي خبري پيل كړې. اوله جمله ئې دا وه، چي په كابل كي وينو تويېدو ته سخت په تشويش كي يم. بيا په كنايه وايي: زما تشويش تر نورو زيات دئ، ځكه كورني او ماشومان مي هم ټوله دلته دي. يو څو نوري خبري هم كوي. بيا جمهور رئيس مخاطبوي او وايي، چي د قرباني وخت راغلي دئ. بايد يو ښه تصميم ونيسو. په كابل كي بايد وينه توي نه سي. كه څه هم چي په لفافه كي خبري وې، مگر ټول پوهېږي، چي هدف ئې دا دئ، چي جمهور رئيس بايد قرباني وركړي او واک پرېږدي.

وروسته نورو هم عيني خبري وكړې او جمهور رئيس هم د دوي خبري تائيد كړې او د مقاومت او استقامت پر ځاي ئې د جوړي لاره را واخيستل. په دې وخت كي د جمعيت خاص كس، چي د معارف وزير هم تېر سوي؛ د جمهور رئيس مرستيال هم غاړه تازه كړه او وئې ويل، چي دي او نور زيات شمېر سياسون سبا اسلام اباد ته دعوت سوي. له جمهور رئيسه ئې اجازه وغوښتل. جمهور رئيس وويل: پاکستان ته د تگ وخت نه دئ. ښه انعكاس به و نه لري.

وروسته جمهور رئيس ټولو ته وايي: هڅيت مو وټاكي، سبا به زه هڅيت ته

هی هی وطن/ ۲۱۷

خپل واک وسپارم او ولاړ سئ په قطر کې فیصله وکړئ او کار یو طرفه کړئ. او وروسته بې له خدای پامانی له مجلسه ووتی.

د مجلسه وروسته په دهلبز کې د جمعیت د همغه معاون اواز جگ دئ، د رسنیو مسؤل ته وایي، چې جمهور رئیس ته ووايه، چې پاکستان ته د تگ له پاره د چا اجازې ته ضرورت نه لرم. د احترام په خاطر مي څه ورته و نه ويل.

يو څه ها خوا ته د چهار چنار قصر مخ ته د سولي مشر، د کابل د غرب د خلکو يو مشر، چې د جمهور رئیس مرستیال هم تېر سوی دئ. د بهرنیو چارو وزیر، رئیس دفتر او یو بل کس ولاړ دي. د بهرنیو چارو وزیر وویل: جمهور رئیس ته پیغام واضح ور نه کول سو، په لفافه کې وو.

د سولي مشر هم موافق دئ، وایي: جمهور رئیس یا پوه نه سو او یا ئې هم قصداً ځان واچاوه.

وروسته د سولي د مرستیال او مشاور څخه هیله کوي، چې جمهور رئیس څخه وخت واخلي، تر څو د سولي مشر او د بهرنیو چارو وزیر هر څه واضح ورته ووايي. هغه ځي، خو وروسته بیرته راځي او معلومیږي، چې هغه د حرم سرای د قصر شا ته له انگک او بنگک (د امنیت شورا سلاکار او د اداره امور له رئیس) سره مصروف دي. خبره ډېره واضحه ده، هیڅوک د جمهور رئیس د کار له ادامې سره موافق نه دي. حتی خپل د بهرنیو چارو وزیر ئې لا غواړي، چې دا کیسه ژر خلاصه سي.

له دې وروسته جمهور رئیس د امریکا له سفیر د امریکایي قوتونو له قومندان، نوي لوی درستیز، د امنیت شورا سلاکار، اداره امور رئیس او رئیس دفتر سره غونډه کوي او دفعتاً د ارگ له پانې د مشترکو قوتونو په ملاتړ د سخت مقاومت اعلان کوي.

له دغه خبر وروسته بل خبر خپریږي، چې په هلمند کې جنگېدونکی جنرال د کابل د ټولو قوتونو قومندان ټاکل سوی او د کابل پولي سختي سوي او بهرنیو قوتونو قاطع ملاتړ ډاډ وړاندې کړی.

دا حالت سخت مسخره او رشخند دئ. له یوې خوا واک سپارل سوی، چي مذاکره وسي او خبره خلاصه سي. کابل له ټولو خواوو محاصره دئ او دوی اوس جگړه اعلان کړل. له همدې سره پر رسنیو د جمهور رئیس یو بل پیغام خپور سو، چي د خبرو او خهرې ئې ډېر فرق وو. جمهور رئیس د ډاډ او خیر و خیرت اعلان کاوه، مگر مخ ئې بل څه ویل.

د جمهور رئیس له بیانیې څخه شل دقیقې وروسته د لوگر، پکتیا، پکتیکا او کنړ د سقوط ویډیوگانې هم نشر سولې. په کنړ کي خو حتی خلکو د اردو موټرونه په ډېرو ویشتل. او له ځینو رسنیو خبرونه خپاره سول، چي د کابل په چهار اسباب کي هم د طالبانو قوتونه لیدل سوي دي.

په دې وخت کي د امریکا جمهور رئیس اعلان وکړی، چي د امریکایي قوتونو او امریکایي اتباعو د ایستلو له پاره ئې تازه پنځه زره تنه افغانستان ته استولي. ډالر په ناڅاپي توگه پورته سو او خلک د بانکونو پر لور ور مات سول. کابل ته له ټولو سیمو بې ځایه سوي را شروع سول. په ټول کابل کي د پښې ایښودلو ځای نه وو.

د اسد څلور ویشتمه د یک شنبې ورځ

د شپې دوولس بجې دي. ټولنيزي رسنۍ په پر له پسې خبرونو ډکي دي. پلچرخي زندان د طالبانو لاس ته ولوېدی. زندانیان پر سرکونو دي، خو ډزي وسوې. ددغه د لومړي مرستیال له ټویټره ولیکل سول، چي پلچرخي زندان کي زندانیانو بغاوت کړی وو؛ خاموش سو. خو وروسته په پرله پسې توگه ویډیوگانې او عکسونه خپرېدل، چي د پلچرخي زندان مکمل خالی سوی. د طیارو برغ ټول کابل پر سر اخیستی. یوه نارامه شپه ده. په فیسبوک کي لیکل کېږي، د پغمان د سقوط خبر خپرېږي. د میدان ښار کمربند مات سو او مخالفین تر کمپنۍ را ورسېدل او سهار ته په رسنیو کي جمهور رئیس ته د تر ټولو نږدې کس عکسونه

هی هی وطن / ۲۱۹

خپريري، چي د ننگرهار د ولايت په مقام کي هر څه ډېر په خوشحالی بې ټک او ټوکه طالبانو ته سپاري.

جمهور رئیس او بي بي گل په حرم سراي کي يواځي ناست دي. جمهور رئیس وويل، چي ټولو لاس يو کړی، مگر زه دا هر څه داسي نه ور پرېږدم. همداسي بې حله او سرخلاصي بايد پاته سي، چي حل لاره و نه لري. قانوني انتقال نه تر سره کوم. اماده گي ونيسه، چي اوږد سفر لرو. همدا لنډه مکالمه وسوه.

وروسته د امنيت د شورا سلاکار ته ږغ کوي، چي مېلمه کله راځي. هغه وايي: راغلی دئ، تاسي ته منتظر دئ. وروسته دوی درې يوځای د حرم سراي په چمن کي کښېني او اوږدې خبري کوي او هيڅوک نه پوهيري، چي څه ئې ويل.

کابل کي گډوډ او هرج او مرج اوج ته رسيري. د کابل ښار لوچگان او لنډغر د موقع څخه په استفاده غلاوو ته لاس اچوي او تر ماڅيگره د خلکو وارخطايي اوج ته رسيري. ماڅيگر پخوانی ولسمشر له خپلو څلورو لونیو سره په يوه ويډيو کي رانېکاره کيري او خلک ارامی او سکون ته رابولي. ماښام ته بله ويډيو خپروي، چي دی او د سولي مشر دواړه ولاړ دي او د کابل خلک ارامتيا ته رابولي او د جمهور رئیس او ډلي د هيواد پرېښولو خبرو ټولو هيوادوالو ته رسماً تائيدوي.

وروسته دا خبري تائيديري، چي جمهور رئیس د پلان سره سم هوايي ميدان ته تللی، مگر د احتياط له مخي په هغه هليکوپترو کي، چي له مخکي اماده او تياري کړل سوي وې؛ د ازبکستان په لور ځي او له هغه ځايه بيا د متحده امارتو په لور ځي. مسلح قوا قانوني افغانستان له نخښي، سياست، سيالی او هر څه غورځول کيري او يو نوی روزل سوی نسل بيا د تاريخي ورکي پر لور رهي

سو.

خو طوفان دلته و نه درېد، بلکي لا په غرغڼيو سو.

له طوفانه گتمن

په جي ايچ کيو کي سخت جشن روان وو. جامونه ډکېدل او تشېدل. جنرال د امنيت رئيس ته وويل: دغسي د نر بچيه، سخته لوبه مو وکړل. زه سخت په تشويش وم، مگر کارونه ټوله سم ښکاري.

د امنيت رئيس وويل: کابل محاصره دئ. هره دقيقه چي وغواړم، زما په لاس کي دئ. ته نور څه غواړې. زمور لابي دونه کار وکړی، چي د هيچا لوبه جوړه نه سوه پاته؛ ټولو ته مو کشت مات ورکړی.

جنرال پر اوږه لاس ور کښېښوی. ول ته درځه، هلته بايد يو څه ورغېږو او يو څه تصميمونه هم ونيسو. د امنيت رئيس ورسره روان سو.

جنرال ورته وويل: اوله خبره خو دا ده، چي کابل په خپل لاس کي واخلي، چي هر رکم کيږي. زما په نظر هغه د پخواني مجاهد کورنۍ او ډله به ډېره مفیده تمامه سي. هغه تيار کابل ته ور څېرمه دي او بل دلته ئې هم کولمې گرو دي. کاروبارونه ئې دلته دي او بل هغه عرب ماماگان ئې هم زمور سره ښه دي او بل دا لږ له غروږه خلاص دي. له کندهاريانو سره مو وړ نه وځي. له يوې خوا مغروږه دي، له بلې خوا پر خپله خبره ولاړ دي او بلې خبرې، چي زه په تشويش کي کړی يم؛ هغه د مذاکراتي ټيم او د قطر دفتر د رئيس خبره ده؛ دا سپری هم قومي بېس لري او هم زمور سره جدي ستونزي لري. کونښن بايد وسي، چي د رهبر په توگه يو داسي څوک وي، چي تکيې ته اړتيا لري. قوم موم و نه لري او برغ ئې تر موږه پوري وي.

د امنيت رئيس وويل: اوس خو موږ درې څلور ډلي لرو. يوه دا د پکتيا او خوست ډله ده. دا خو له څلوېښتو کالو زمور خپل خلک دي؛ تشويش نه ځني لرو. دا خو دلته اوسېدلي، زېږېدلي او غټ سوي دي. دوهمه ډله دا د کندهار ده،

چي اكثره ئې زموږ سره مخالف دي. مگر يو څو تاجران ئې، چي ښه نفوذ لري؛ هم زموږ سره بلک مېل دي، هم ئې کورنۍ زموږ سره ضمانت دي او هم ئې تجارتونه دلته دي. پاته سو د مشرتوب له پاره د وخت ما پر يوه ارام، بې قومه او خاموشه سړي فکر کړی دئ. قوم به ئې لس کوره هم نه وي، مگر پخوانی ئې د ښو او بدو سړی دئ، خو يو څوک مي د وخته په پوست ورنه ايستلی دئ. هغه مي هم په کابينه کي پر يوه ښه ځای ټاکلی، چي ښه کار هم راته وکړي. کابل مو بشپړ تر کنترول لاندې دئ. امريکا خو نه غواړي، چي کابل ونيول سي، خو ما ځيني گروپونه تيار کړي دي، چي بايد سبا په کابل کي ځای پر ځای سي.

وروسته ئې د کابينې جوړ کړی ليست جنرال ته ور وښوی. هغه ورسره تائيد کړی او يو څه تغيرات ئې هم ورته وښول. وروسته ئې يوه عسکر ته ور ورغ کړه، ول: هغه غټ سړی راوله.

هغه ول: صاحبه، څوک يادوی؟

جنرال ورته وويل: خورغودې، ته تر اوس غټ سړی نه پېژني؟ هغه د بهرنيو چارو وزير هلته له هغو دوو نجونو سره مست دئ، هغه راوله.

وروسته د بهرنيو چارو وزير زنگېدلی راغلی. جنرال ورته وويل: هر وخت چي د دوی کارونه سم سوه، تاسي به دواړه ته او د امنيت رئيس کابل ته ځی او د کابينې د اعلان په ورځ به د رسنيو و مخ ته راځی، چي نړۍ پوه سي؛ افغانستان نور پنځمه صوبه ده او وزيره د افغانستان اړوند هره موضوع کي بايد حد اقل د ورځي يوه بيانیه ورکړې. که هغوی اجازه درکوي، که نه؛ بايد هره موضوع کي راشکاره سی او هغه چمچلی مو، هغه لنډی څه نوميري؛ په کابل کي زموږ سفیر هغه بايد هره ورځ پر رسنيو وي او ملاقاتونه کوي، چي نړۍ قانع سي، چي افغانستان نور زموږ دئ.

بيا ئې د امنيت رئيس ته وويل: د اسلحو د راښوولو له پاره پيسې درکوم، چي ځونه کولای سي؛ نظامي تسهيلات رانيسی او ذخيره ئې کړی، چي قوي اسلحه

او شی هلته پاته نه سي.

پام مو اوسه، چي قوي خلک مقرر نه کړی. مور ته د دوی قوي حکومتونه ضرر لري. سبا ته مو هغه پخواني مجاهدين ټول راغوبښتي؛ وزيره ستا مېلمانه دي، ورسره ووينه. وئې ساته، چي بيا که مو له دې نوو سره کړپه راتله، هغوی مو بايد تيار په لاس کي وي.

له دې ځايه مو مدرسې مدرسې در ټولوي. نور هر څه ډلي او گروپونه هلته تنظيم کړئ او رشتيا چي هېر مي نه سي؛ انټرنېټ او ټول مخابراتي سيستم تر هر څه وړاندي په لاس کي واخلي. له چين، روسيې او امريکا سره هغونه سر بنوروي، چي تعادل نه ماتيري.

بيا ئې وزير ته وويل: دا کرکيتر دي پوه کړه، چي ډېر دي نه کړتيري. د دې لويي امپاير زه يم. پر نو بال ئې هم کېچ او هم اوټوم. هغومره دي رځپېرې، چي پاکستان ته ضرر و نه رسوي او دلته د ضرر او نه ضرر فيصله زه کوم.

د فوج مشر نوري زياتي لارښوونې هم وکړې او افغانستان ئې رسماً خپله صوبه وبلل او هر څه ئې خپل وبلل. مگر د امنيت رئيس له ځان سره شکمن وو، ځکه هغه پوهېدی، چي طالبان اوس د دوی تر سويې لوړ دي او مستقيم له اصلي بادار سره په خبرو او ارتباط کي دي. هغوی لويه برخه، چي مشري ئې د دوی د سرسخته دښمن اروزگاني ملا په لاس کي ده او دوی امريکا ته ولېچک او زولانه په لاس ورکړی وو. اوس د دوی پر خلاف دي، مگر بيا هم په دې ډاډمن وو، چي يوه بله قوي برخه او څو بلک مېل سياسي او تجارتي ملایان ئې تر اوډم لاندي دي او امريکا لا په بشپړه توگه انډيوالي نه ده ورسره شکولې.

افغانستان بالاخره پسله شل کاله دوی ته بې دښمنه ور ازاد سوی وو او دا دوی ته کم فرصت نه وو.

د قیامت ورځي

ذکي په تلوار ذبیح ته مسخ وکړی، ول: چیري یې؟ په میدان کي طیارې له خلکو ډکېږي او خارج ته ځي. ژر راځه چې ځو. زه به مې خپل د فوټبال خوب پوره کړم او ته به هم راسره یې. یواځي به پرېم. ځای ئې سره وټاکي او میدان ته په تلوار روان سول. دوی د ترمینل مخ ته سره یوځای سول. له ډېرو ټپلو او تمبو وروسته یوې لویې توري غټې طیارې ته ورسېدل. درې څلور ځایه خارجیانو ټکان هم پر وکړه، مگر مجبور او بې عقل ته به غښتلی نه وایې. دوی د مور او پلار یواځني اولادونه وه، په ډېرو سختو پلار لوی کړي وه او ذکي تازه د افغانستان د فوټبال د اووه لس کلنو ټیم ته لاره کړې وه او ښه ځلېدلې وو. پلار ئې د سپک پر سر سبزیجات او مېوې خرڅولې.

دوی چې کله په میدان ننوتل؛ په ترمینل کي چور شروع وو، ټول سیستمونه ختم وه. چا کمپیوټرونه ځغلول، چا مېزونه او چوکۍ. خو ذکي په ډېرې چالاکی له کومه ځایه ځیني ورقي پیدا کړې، یوه ئې ځان ته واخیستل او یوه ذبیح ته. دا هغه پانې وې، چې هر چا جعلی چاپ کړي وې او له ځان سره ئې درلودلې، نو کله چې طیارې ته را ورسېدل، په دې وخت کي ذبیح په تلوار د الوتکي وزر ته لوړ ور وختی او ذکي پر تیرو سربېره کښنستی او د تیرونو ډولچې ته، چې د طیارې په تنه کي وه ئې کتل. شاوخوا په سلگونه نور خلک پر الوتکه راټول وو. په دې وخت کي یو بل ښایستکی ځوان هم راغلی او له ذکي سره پر دې تیر کښنستی. دواړو سره وخنډل. ذکي ورته وویل، چې تا هم د تام کروز میشن ایم پاسیبل کتلی؛ هغه د طیارې پر تیر چې څړیږي. ده ورته وویل: نه، هغه د جېمز بانډ دئ.

دواړو غوښتل، یو پر بل ځان پوه وښيي. ذکي ځان ورته معرفي کړی، چې

زه د فوتبال د ملي ټیم غړی یم. په تلیفون کې ئې ویډیوگاني او عکسونه ور ښکاره کړل. هغه بل ځوان ځان ډاکټر معرفي کړی. وروسته هغه ځوان ورته وویل: ته ولي خارج ته ځي؟

ده ورته وویل: پلار مې په زحمت را لوی کړو، زما شوق دئ، چي د نړۍ د فټبالرانو په څېر لوبې وکړم او د پلار مرسته وکړم.

ذکي له ځوانه وپوښتل: ته ولي ځي؟

هغه ورته وویل، چي په کلنیک کې کار کوم؛ پلار مې تېر کال زما د واده او کوزدې له پاره له یو چا څخه دیارلس زره ډالره قرض کړی دئ؛ اوس د دوی په پټه څم، چي پیسې وگټم او دوی له دې جنجاله خلاص کړم. دوی ډېري نوري قصې هم وکړې. یو بل کس د ډېري گرمۍ څخه خپله ښځه او څلور ماشومان را وستل او د طیارې سیوري ته ئې له دوی سره کښېنول. ښځه سوښدله او ژړل یې. له ځان سره ئې ښکښل او بد و رد ویل. سپرې لکه لېونی دورې هوري گرځېدی. بیا به راغلی، بیا به ولاړی. ذکي له هغه ښځې وپوښتل، ول: څه خبره ده، خوري.

ښځې وویل: د غم امریکا دي سي. مېړه مې د امریکا په سفارت کې گارډ وو. څلور ورځې مخکې ئې میدان ته را وغوښتلو. په دې تېل ماټېل کې پروت دلته راغلو. د خلکو په بیروبار کې نږدې وو، چي زما زوی چختان سي. مېړه مې پر دېوال ولاړ امریکایي عسکر ته ورکړی. په دې وخت کې د خلکو څپه راغله، مور ئې پوري وهلو. نن دوهمه ده په خپل کوچني زوی پسي گرځو، نه پیدا کېږي.

په دې وخت کې ئې مېړه بیا راغلی، ول: اوس مجبوره یو، دا څلور خو ژوندي ورسوو. هغه حتماً په بله طیاره کې وړل سوی دئ. ښځې چغې کړې، مگر مېړه په تېله او زور روانه کړه او د طیارې شا ته ولاړو. امریکایي عسکرو له اسنادو کتلو وروسته په چغو چغو طیارو ته وخېژول. یو د دوو میاشتو ماشوم له یوې مور ورک سو. یو ساعت نور به لا تېر سوی یې؛ څو نورو نفرو هم پر تیرونو

د ځان ټینګولو کوبښښ وکړی؛ مگر ذکي او ډاکټر پرې نه ښودل. ذکي څو ږغه ذبیح ته ور وکړه. یو او دوه واړه ئې لا ږغ واورېدی، چي هلته ئې وروسته د طیارې اوز ډېر سو او قرار تیرونه وخرخېدل او کرار سرعت زیاتېدی. باد هم زیاتېدی. ذکي ولیدل، چي څو نفرو کوبښښ وکړی، چي طیارې ته نږدې سي، مگر شاوخوا ولاړو امریکایانو وویشتل. طیارې منډي وهلې او په زرهاوو خلک په پسې وه.

وروسته طیاره چي لا تېزېدل، ذکي ولیدل، چي د طیارې له سرعت سره د طیارې ماشین دننه تر بادپکې تېر کړی. وروسته طیاره تېزه سوه، تېزه سوه او ښه تېزه سوه. یو څه چي پورته سوه، لاندي کورونه او ځایونه معلومېدل؛ طیاره پر یوه بغل سول. ذکي ولیدل، چي ذبیح د طیارې پر وزر ځان کلک نیولی دی. خو کرار کرار ئې وارخطايي زیاته سوه، ځکه د طیارې له پورته کېدو سره کرار یخ او باد تېزېدی او طیارې کرار کرار د تیرونو ټولول پیل کړل. په دې وخت کي ډاکټر چغه کړل، ول: آخ، لاس مي.

د هغه له چغې سره باد او یخ نور د ذکي تاب ور ختم کړی؛ هډوکي ئې داسي سول، لکه یو یو چي ماتېږي. ډاکټر لویه چغه وکړل او لاندي په تېزي ولوبېدی. ذکي هم نور تاب را نه وړی، سترگي ئې تیاره سوې او نور په ځان پوه نه سو.

یو ساعت وروسته ټولنیزو رسنیو له الوتکو د لوېدلو انسانانو عکسونه خپرول. په میدان کي حل حله جوړه وه. امریکایانو په پر له پسې توګه خلک ویشتل؛ مگر نه کېدل. تر دې وخته یو لک او شل زره تنه ایستل سوي وه، مگر بیا هم تر پنځه لکه زیاتو نفرو میدان محاصره کړی وو او کوبښښ ئې کاوه، چي

میدان ته دننه لار پیدا کړې. نن پنځمه ورځ وه، چې دا خلک همدلته را ټول وه. په دې بیروبار کې زیات شمېر خلک مړه سول.

یوې ښځې همدلته ولادت وکړی. یوه بله ښځه، چې ئې تر طیارې رسول او طیاره ئې په هوا کول؛ زېږون ئې وکړی. تر سل زیات ماشومان له میندو ورک سول. په شپږمه ورځ چې د هوایي میدان د شانظامي دروازه، چې څنگ ته ئې د مردارو اوبو یو لوی پاتاب تېر سوی وو؛ د لسگونه زره انسانانو ډک وو. دوی زوروري چاودني وسوې. په لسگونه انسانان مړه سول او د انسانانو ویني او غوښي په مردار پاتاب کې گډې سوې. شاوخوا ولاړ بهرني ځواکونو، چې خپل زیات شمېر تلیات ولیدل؛ د توپکونو میلونه ئې را خلاص کړل او ټول خلک ئې مخامخ ویشتل او سلگونه انسانان، چې له مرگه تښتېدل؛ د مرگ خوراک سول. طوفان خپلي وروستی څپې ووهلې. هر څه ئې له ځان سره یووړل. د تاریخ تکرار روان وو او افغانان لا د بل ډول ته نڅېدل. د انسانانو په کړو چغو کې د قیامت ورځ وه. کورنۍ یو له بله ورکې؛ خوندي له میندو؛ میندي له زامنو. د محشر ننداره وه.

کابل کرار کرار د وسله والو مخالفینو تر لاس لاندې سو. طالبانو رسماً اعلان وکړی، چې د امریکا په غوښتنه او د مسلحو قواوو د سراعلي قومندان د تېښتي او د قدرت د خلا په خاطر ئې پر کابل خپل د واک بیرغ وریاوه. یو څو نااهله پر دې په خورا مستي د وزیر اکبر خان تېې ته وختل او د افغانانو بیرغ، چې هر چا په خپل توبیت سپک کړی او د اولس ملي بیرغ ئې په مستي او ریشخند را کښته کړی. له نږدې هوټل څخه دا سندره خپرېدل:

یو باتور ملت غرقیږي

یو مضبوط وطن نړیږي

یو خورونښېدلی ځنور ځوان هوټل ته ننوتی. په قهر ئې پر دېوال څړېدلی

غټټ تلوزون دوې مرمۍ وويشتی. دوکاندار ئې وښکنځی، ول: ته نه یې خبر،
چي موسیقي حرامه ده.

بالاخره طوفان خپل کار وکړی او یو نوی نسل روزل سوی مکمل نسل
تبعید کړل سو. په دوه کاله کي له ټوله ملکه درې میلیونه انسانان حالاتو مجبور
کړل، یا تبعید کړل سول.

پای

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**